18

Kayceetee

NOTE BOOK

SSM

NAME ____________________

CLASS ____________________

SUBJECT ____________________

शिव सूत्र विमर्शिनी

रुद्रक्षेत्रज्ञवर्गः समुदयति यतो यत्र विश्रान्तिमृच्छेद्
यत्तत्त्वं यस्य विश्वं स्फुरितमयमियद्यन्मयं विश्वमेतत् ।
स्वाच्छन्द्यानन्दवृन्दोच्छलदमृततयानुत्तरस्पन्दतत्त्वं
चैतन्यं शाङ्करं तज्जयति यदखिलं द्वैतभासाद्वयात्म ॥

Translation } That Consciousness of Samkara is (ever) victorious which in its wholeness is non-dual in reality though having an appearance of duality, from which the class of Rudras and Kshetrajñas springs and in which it comes to rest, which is the fundamental Reality (यत्तत्त्व), from which bursts forth into view the universe, whose form is this universe, from whose unimpeded Free Will ever leaps forth the divine power which is a mass of bliss, bringing about the unsurpassed, immortal Spanda principle (the primal creative pulsation).

رودر یعنی بہروانا [illegible] گلت [illegible] سمار کا
[illegible]
[illegible]

मङ्गलम् · रुद्र = رودرُو دُرگ / یعنی بہروانا   क्षेत्र = کھیتر / پھیرو بہروانا   वर्गः = پر درگ

समुदयात = [illegible] اُدے   यतः = جس سے
(اِس) حیث ابدی سے
(جو پر درگ اُس [illegible] حیث ابدی سے)

यत्र = جہاں [illegible] حیث ابدی میں   विश्रान्तिम् = قرار (کرتے ہیں) [illegible]
پاتا ہے ۔ (اُسی میں پر درگ [illegible] ہوتے ہیں)

اُس کی جو — { यत्तत्त्वं = [illegible]   यस्य = (اُس) [illegible]   विश्वं = جگت
جو چیز [illegible] (پر جگت اُسی [illegible] ہی [illegible] ۔ اُس [illegible])

So much of this form — [illegible]   स्फुरितमय = [illegible]   यत = اِس

यन्मयं = [illegible]   विश्वम् = جگت   यतत = [illegible]
[illegible]

[illegible]   स्वाच्छन्द्य = [illegible]   आनन्द = آنند   वृन्द = سمو (آنندگی)

اُس   उच्छलद् = [illegible] — [illegible]   अमृतमय = [illegible]

अनुत्तर = انُتر (سب [illegible])   सपन्द = [illegible]   तत्त्वं = [illegible]

{ अ(कार) से ह(कार) तक — [illegible]
[illegible] }

وہی چیتنیں = चैतन्यं = - چیتن (شعور پرمیشور) وہی ہے   शङ्करं = شنکرا سروپ

तत् = وہ شنکر   जयति = جیت ہے - (اس پر تعریف ہو)

यत् अखिलं = یہ سارا دنیا   द्वैतभास = اگر یہ دوئی بھاس دیتا ہے

لیکن अद्वयात्म = یہ اودہی ہے - نہ دو کو ہوتے ہے حرف وہی ہے - اور کچھ نہیں -

आसमञ्जस्यमालोच्य वृत्तीनामिह तत्त्वतः।
शिवसूत्रं व्याकरोमि गुर्वाम्नाय विजानतः॥

Noticing inconsistencies in the interpretations of the Sutras as given by the Vritis, I am expounding the Shiv Sutras in accordance with the interpretation given by my Guru, an interpretation which is consistent with the ancient sacred tradition.

جب میں نے پر وچار کیا
ورتیوں کی وسکی بے شکایت
ہیں وہ حسب مناسب نہیں

असमञ्जस्य = حسب مناسب نہیں   आलोच्य = اُس پر وچار کرے (اپنے وچار کرے)

वृत्तीनाम् = ورتیوں کی - جو اسکی شکایتیں ہیں (وہ حسب مناسب نہیں)

अत्र = اس جگہ میں   तद्वत् = ویسے ہی ویسے (اس کی اصلیت میں) میں - وہ وچار کرنے
وہ - اس کا اصلیت

جو اس جگہ پر ہیں
ورتیاں ہیں

शिवसूत्रम् = شو سوتر   व्याकरोमि = بیان کرتا ہوں
(اسکی اصلیت کا جو وہ میں اس شکل سے دکھلاتا ہوں)

गुर्वाम्नाय = جو گرو نے کہا ہے   اسکو   प्रविगाहतः
(اپنے سے نہیں - بلکہ جو میں نے گرو سے سنا ہے)   اسکے گہرے سے

इह = یہاں - اس دنیا میں -   कश्चित = کوئی سا بھگت

शक्तिपातवशात् = شکتی پات کے اثر سے دل میں   उन्मिषित = اس میں ظاہر ہوئے

माहेश्वरभक्त्या = مہیشور کی بھگتی سے   प्रतिभायात्

अनङ्गीकृत = انگیکار نہ (یہ نہیں جانتا) اسکی زبان کی سے

गिरिधरदर्शन = نیچے کو سروپ   स्थ =
اس میں کو کھڑا ہو - دل میں - پچھلی شکل میں

नाग-बोध-आदि = ناگوں کا بودھ وغیرہ

सिद्ध = سدھ ... प्रदेप्रान = ...

निवासाधनपर = (جو) صرف شو کی آرادھنا ... پر ہی لگا تھا -

परमेश्वर = پرمیشور کی ... नानायोगिनी = نانا پرکار کی یوگنیاں ہیں

सिद्ध = سدھ ... सत्संप्रदाय = ...

पवित्रितहृदयः = پوتر ہے ہردے جس کا -

श्रीमहादेवगिरौ = شری مہادیو نام پربت پر

महामाहेश्वरः = ... श्रीमान् = شریمان

वसुगुप्तनामा = وسو گپت نام ... गुरु = گرو प्रभवत् = ... ہوا تھا -

कदाचित् = کسی دن स्वप्ने = سپنے میں

द्वैतदर्शन = ... प्राधिवासित प्राय

(...) = ...

(یہ بات ... جاتا ہے)

.×. اس غرض سے کہ جو ست سمپردایہ اور بہت [illegible] ہو

جیوَلوکے = لیا اس لوک میں / ان لوگوں میں — रहस्य = رہسیہ

संप्रदायो = ست سمپردایہ (اور [illegible]) — मा = نہ / وہ نہیں

विच्छेदि = ٹوٹ نہ جائے — ختم نہ ہو جائے (وہ ست سمپردایہ ختم نہ ہو جائے)

इत्याशयेन = اس غرض سے — अनुजिघृक्षा = دیا کرنے کی (خواہش)

फण = پر لگا کھا

परमात्मावत्र = اسی پرم شونیہ — स्वप्न = سپنے میں

अनुगृह्य = اس [illegible] دی کرکے — उन्मीषित = دیکھے

प्रतिभं = بدھی (کھلی ہوئی بدھی کا [illegible]) — कृत = کیا (پہلے [illegible]) اب

यथा = اس طرح → अत्र = یہاں [illegible]

महीभृत = پہاڑ پہاڑ پر — महित = بڑی

शिलातले = چٹان پر — रहस्यम् = رہسیہ

आसीत् = تھی — तत् = وہ — अधिगम्य = پا کر / بڑھ کر / جان کر

अनुग्रहयोग्येषु = جو لوگ ان [illegible] کے لائق ہوں [illegible]

[illegible margin notes]

प्रकाश्य = ظاہر کر [illegible] - [illegible]

(جو حرف دنوں گرہ میں [illegible] ہوں) اُن کو برداشت کر (یہ [illegible])

[illegible] प्रबुद्धश्च = جب کہ جس روشن ہو گئی پश्यसि = یہ دیکھو گیا

प्रविशान = داخل ہونگا तो महती शिवालां

اس بڑے مندر کو =

कर स्वाधीन = [illegible] मात्र =

परिवर्तित = پھیرے سے { [illegible] } اس ماتھ سے

[illegible] | संवादीकृत = [illegible] स्वप्नं = سپنا ہو

[illegible]

प्रत्यक्षीकृत्य = [illegible]

[illegible] इमानि = یہ शिव उपनिषत = [illegible]

[illegible] संगृह्य = اکٹھا کر रूपाणि = [illegible]

शिवसूत्राणि = شوسوتر ततः = اس کے بعد

सान्त्वासारः = [illegible]

[illegible]

एतानि च = ان سوتروں کو بھی   सम्यक = اچھی طرح

अधिगम्य = جان کر - پڑھ کر

भट्ट श्री कल्लट आदिषु = آدی شری بھٹ کلٹ نے (اپنے شاگردوں کو)

सत शिष्येषु = ان سچے ست شاگردوں کو   प्रकाशितवान् = پرکٹ کر دیا

स्पन्दकारिकाभिश्च = سپند کاریکاؤں سے بھی

ان کو سپند کاریکاؤں [illegible] سپند [illegible] — संगृहीतवान् = اکٹھا [illegible] (یعنی سپند کاریکاؤں [illegible] کئی سوتر سپند [illegible] کر دئے)

तत् = ان کو ان کو   पारम्पर्य = پیڑھی پیڑھی   प्राप्तानि = حاصل کئے ہوئے

स्पन्दसूत्राणि = سپند سوتر   परमार्थ = [illegible]

[illegible] — स्पन्दनिर्णये = سپند نرنیہ [illegible] (کشیم راج [illegible])

सम्यक = اچھی طرح   निर्णीतानि = نرنیہ کئے ہوئے

शिवसूत्राणि = شیو سوتر   तु = تو

निर्णीयन्ते = نرنیہ کئے جاتے ہیں

तत्र = وہاں - ان میں (ان سوتروں میں)   प्रथमं = پہلے

नरेश्वर भेदवादि = نر - ایشور - بھید وادی [illegible] - [illegible]

[illegible] प्रति पक्ष्येण = [illegible] चैतन्य परमार्थत:

[illegible] =

[illegible] शिव एव = [illegible] विश्वस्य = [illegible]

आत्मा = [illegible] इति अभिधास्यते

[illegible] - [illegible] - [illegible] =

⁘ Awareness which has absolute freedom of all knowledge & activity is the Self or Nature of Reality

(9)

⁘ "चैतन्यमात्मा" 1.

— چیتن ہی آتما ہے =

इह = اس میں [illegible] प्रचेति तस्य = [illegible]

[illegible] — वस्यापि = [illegible] —

सत्त्वाभावात् = [illegible] ([illegible])

[illegible]

[illegible] चितिक्रिया = [illegible] — [illegible]

सर्वसामान्यरूपा = [illegible] — [illegible]

[illegible] चेतयते = [illegible] इति चेतन = [illegible]

[illegible] — ([illegible])

[illegible] सर्वज्ञानक्रियास्वतन्त्रः = [illegible]

[illegible] तस्य = [illegible] भाव = [illegible]

चैतन्यं = [illegible] → सर्वज्ञानक्रिया सम्बन्धमयं परिपूर्णं

[illegible] =

— [illegible]

स्वातन्त्र्यम् = [illegible] उच्यते = [illegible] ([illegible])

[illegible]

तत च = اور وہ [illegible] परमाशिवस्यैव = اسی پرم شو کو ہی [illegible]

भगवत: [illegible]

अस्ति ۔ (ہے [illegible])

एतदाश्रितानां = [illegible] تک - شو توت تک

तत = [illegible] परतन्त्र = [illegible]

वि वृत्तित्वात = [illegible]

स च = وہ यद्यपि = اگرچہ

नित्यत्व [illegible] व्यापकत्वा = [illegible]

अमूर्तत्वा = [illegible] आदि = [illegible]

अनन्त धर्मात्मा = [illegible]

तथापि = [illegible] नित्यत्वादिनाम = [illegible]

अपि यत्रापि = [illegible]

संभाव्यत्वगत [illegible] = [illegible]

[illegible]

अन्य = دوسری असंभावित: = [illegible]

स्वातन्त्र्यस्यैव = [illegible]

[illegible]

(11)

[illegible]

[illegible] उद्धरीकार = [illegible]

प्रदीपान = [illegible] यदस्म = [illegible]

([illegible])

इत्थं = [illegible] धर्मान्तर = [illegible] प्रतिक्षिप्त

= [illegible]

चैतन्यमिति = [illegible] भाव प्रत्ययेन

= [illegible]

यथातमं = [illegible] ([illegible])

तदेतत् = [illegible] आत्मा = [illegible] ([illegible])

[illegible]

न पुनर = [illegible] अन्यं = [illegible]

कोऽपि = [illegible] भेदवाद्य = [illegible]

अभ्युपगतो = [illegible] भिन्नभिन्न स्वभाव :

of Atma or Jeevi.d nature is assumed to be non-conscious the

[illegible] = it would be

तस्य ([illegible]) = [illegible] अचैतन्ये in conscious matter & not Atma.

[illegible]

जडतया = [illegible] अनात्मतयात् = [illegible]

[illegible]

[illegible] - चिदात्मैव = چیتن آتما ہی ہے भेदस्य आधातुम्
तु चिदात्मभि { وہاں بھید کی نہ سدھی ہے अशक्यत्वात

[illegible] | चित: = پرکاش = چیتن = جس سے देशकाल आकारै = دیش - کال - صورت { [illegible] }

[illegible] | चित् व्यतिरिक्तात् = جس سے بھنّ ہے ان سے [illegible]

प्रचेत्यमात्वेन [illegible] प्रसाद्धि: -
[illegible]

[illegible] | चेत्यमात्रत्वेन = جیت مان ہونے سے तु = لیکن

[illegible] - चिदात्मभि [illegible] (اس وقت)

[illegible] भेदस्य ([illegible]) بھید प्रधातुम् =
[illegible]

प्रशक्यत्वात् { نہ طاقت ہونے سے
نہ ہو سکتی ہے }

[illegible] चिन्मात्रत्वे = صرف چن ماتر ہونے تو तु = لیکن

प्रात्मना [illegible] स्वाभावभेदस्य

[illegible] | [illegible] =
प्रघटनात = [illegible]

جو آگے بیان ہوگی - نہ فقط ملا کے سمبندھ ہونے سے بھی ہم یہ دلیل لیں نہ بیبدھ کی سدھی نہیں رہتی ہے

یہاں । वक्ष्यमाणनीत्या = آگے جو کہی [illegible] व्यतिरिक्त = نہ [illegible]

मल संबन्ध = مل کا جو [illegible] سمبندھ

[illegible] योगेनापि = جوڑ دینے سے بھی [illegible] भेदस्य = [illegible]

अनुपपत्ते = نہ [illegible] [illegible] بید کی سدھی [illegible]

[illegible] | प्राक् = پہلے मलस्य = مل کی [illegible]

सती सत्त्वेऽपि = ہونے پر بھی मुक्तिदशायां (मोक्ष) = مکتی کی دشا میں

तत उपपत्तिमत्त्वात् = اسکے [illegible]

یہاں । नात्मवस्तुनः = [illegible] वक्तुम = اسکے کہنے [illegible]

(جو آتما [illegible]) واد ہے - بیبدواد

[illegible] | अप्राक्यत्वात् = نہیں [illegible] سکے گا

[illegible] मलसंस्कार संभवे = مل سنسکار کے ہونے پر بھی {[illegible]}

(~~[illegible]~~)

अनादित्वात् = [illegible] جو [illegible] ([illegible])

कथंचित् = کسی طرح अपकर्ष = [illegible]

[illegible] मुक्तिदशायां = [illegible] - [illegible]

[illegible] → [illegible] ([illegible])

[illegible] ... संसारिण एव = سنساری ہی

स्य = [illegible] — [illegible] سنساری ہی

नानात्मवादस्य

[illegible] अनुपपत्ति = ان اپپتی

सूचित: اشارہ کیا .

[illegible]

अथ च = [illegible] "आत्मा क" —

[illegible]

अत = [illegible] जिज्ञासून = [illegible] - [illegible]

उपदेशप्रधान = [illegible] - [illegible]

[illegible] | प्रति = [illegible] बोधयितु = [illegible]

([illegible])न = [illegible] शरीर = ([illegible]) [illegible] प्राण. = [illegible]

बुद्धि = بدھی ([illegible]) प्राण्यानि = [illegible]

([illegible])

लौकिक = لوکیک و   चार्वाक = چارواک

یہ دونوں شریر کو آتما مانتے ہیں

वैदिक = ویدک — یہ بدھی کو آتما مانتے ہیں   बुद्धि = یہ بدھی کو آتما مانتے ہیں

یہ ان کو برخلاف آتما مانتے ہیں

योगाचार = ... मध्य = یہ شونیہ کو

یہ شونیہ والے

अ ने   प्रस्थापगतानि = انکار کرتے ہیں (...)

ان سب دلیلوں سے آتما ... ثابت نہیں ہے

आत्मा = آتما   न = نہیں

یہ آتما نہیں ہے — جو یہ سب ... مانتے ہیں

अपि तु = بلکہ   यथोक्तं = جیسے بتلایا ہے

"येन त्यमेव" = "جس نے یہ ..." — جیسے بتایا ہے

اس جگہ یہ شریر ...

तस्यैव = اسی شریر کو — جو جس ہے

शरीरादि = جو یہ شریر آدی وغیرہ

(یہ بدھی شریر ان سب چیزیں) لیے — कल्पित प्रमातृ रूप

3. جو کلپت کیا ہوا یہ پرماتا ہے

प्रकल्पिताहं विमर्शमय — یہ پرماتا شریر

صرف ... ہے = وہ اکلپت اور جو ... روپ

सत्य प्रमातृत्वेन स्फुरणात् ... اسی ... سے سفورن کرنے سے ... ہے

[illegible]

(16)

तदुक्तं = یہ کہا گیا ہے श्री मृत्युजिद्भट्टारके

مرتیوجت بھٹارک شاستر میں۔

परमात्मस्वरूपं = پرماتم سروپ   तु = لیکن

उ. सर्वोपादि = جو سب اُپادھیوں سے رہت ہے विवर्जितम् = بغیر

چیتن चैतन्य = صرف چیتن ہی یہ आत्मनो रूपं

آتما کا سروپ

सर्वशास्त्रेषु पठ्यते = وہی یہ سب شاستروں میں پڑھا جاتا ہے

[illegible] :— चित् धर्मा = چیت دھرم — ہر ایک دھرم — یعنی چیتنا

सर्वदेहेषु = سب بدنوں میں (یعنی آتما ہے ذراتا)

سب دیہوں میں۔ وہ چیت دھرم سب کے

[illegible] | विशेषो = اس سے بھید   नास्ति कुत्रचित्

نہیں کہیں بھی

एतश्च = اور یہ جانتا ہے (جو بھید میں)

तन्मयं = جو اس میں ہے۔ ہر ایک میں ہے सर्वं = سب کچھ (موجود)

भावयन् = یہی بھاؤنا کرتا ہے   भव = سنسار کو

जित = جیتنے والا

[illegible] | जनः = منش

एतदेव = ایہی

"यतः करणवर्गोऽयं ......"
(یہ کرن ورگ یعنی اندریاں ہیں)

इति = ان, कारिकद्वयेन = ان دونوں کاریکاؤں کو

संगृह्य = اکٹھا کر کے उपदेक्ष्यामि = اپدیش کروں گا

प्रीत = پریت अभिज्ञानं = پہچان

गुरुणा = گرو نے उपदिष्टं = اپدیش کیا ہے

श्रीस्पन्दे = شری سپند شاستر کی
(جو ہے ...) ...

किंच = اور ہے

यत् इतत् सर्वत्र

"चैतन्यम्" = چیتن उक्तं = کہا گیا ہے

स एव आत्मा स्वभावः = سو سوبھاو ہے وہ - آتما وہی ہے =

विशेषाचोदनात् = ... ہونے سے (بیان ...)

भावा अभाव रूपस्य = ... जगतः

चैतन्यम् आत्मा (...) ...

... (margin note)

नहि = نہیں   प्रचेत्मान = جو جانا نہیں جاتا ہو   कोऽपि = کوئی

कस्यापि = کسی کا بھی   कदाचितऽपि = کبھی بھی

स्वभावो = سوبھاؤ   भवति = ہوتا ہے

اور نہیں جو چیز کبھی کسی کا بھی سوبھاؤ نہیں بن سکتی - اسی طرح ادراک کرنے والی چیز کو کوئی سوبھاؤ نہیں بنا سکتا -

चेत्यमानस्तु = جو اب پرکاشتا ہے   तु = لیکن

स्वप्रकाशी = جو خود پرکاشتا ہے   चिद् = چیت

एकीभूतत्वात = اسکے ساتھ ایک ہونے سے

چیتن ہی ہے चैतन्यात्मैव = وہ پرکاش چیتن ہی ہے -

तदुक्तं श्रीमद् उतप्राम भैरवे:- = اس لئے شری ... میں کہا ہے

यावत् = جب تک   न = نہ   वेदका = جاننے والے

एते = یہ (جب دیکھنے والے نہ ہوں)   तावत् = تب تک

वेद्या = جاننے کی چیز   कथं = کیسے (ہو سکتے)

प्रिये = اے پیاری - کوئی ہو سکتے ہیں

دیکھنے والا نہ ہو تو دیکھنے کی چیز بیان رہے۔

वेदकं = ویدک اور वेद्यं = جانی ... तु = لیکن

{ایک ہی ہونے سے} ग्राहकं = پکڑنے والا हेतु = तत्त्वं = ...

न अस्ति = نہیں ہے अपि च = اور بھی ततः

اس لئے (جب ویدک اور ویدی ایک ہی ہوتا ہے) تو سب ایک ہی ہے یہ ثابت ہوتا ہے

"यस्मात सर्वमयो जीवः" جس سے سرو مئی ہے جیو

इति कारिकाद्वयेन = ان دو کاریکاؤں سے
संगृहीतम् کہا گیا ہے

यत = جو کہ چैतन्यं = چیتن ہے विश्वस्य = دنیا کا

तत एव = وہی کہ तत साधनाय = اس کو ثابت کرنے کے لئے

प्रमाणादि = پرمانادک वराकम् = بیچارہ

अनुपयुक्तम् = بے فائدہ ہے {بے معنی ہے}

तस्यापि = اس کو بھی پرمان स्वप्रकाश चैतन्य आधीनत्व सिद्धत्वात

= سو پرکاش چیتن کے ماتحت ہونے سے ثابت ہے {پرمان بھی اسی پر منحصر ہے}

चैतन्यस्य हि = چیتن ہی ہے

یہ جو سہارا پرکاش ہے جو ہمیشہ سے اپنی تجلی سے منور ہے ۔ اسی کو کوئی
جبر (؟) ڈھانپ نہیں کر سکتا ۔ کیونکہ یہ ہمیشہ پرکاش مان ہے

(20)

کوئی بھی پرکاش کی ذات (یعنی اپنا پرکاش) کو ڈھانپ نہیں سکتا یعنی اسکی ستی کی
نفی ہرگز نہیں کر سکتا

प्रोक्ता युक्त्या = جو مندرجہ ذیل تدبیر سے   केनापि = کسی نے بھی

ڈھانپنا   प्रावरीतुम = ڈھانپ دینے کے لئے - (یعنی پرکاش) کو چھپانے کے لئے

प्रधानत्वात = نہ ہونے کے سبب

کیونکہ یہ   सदा = سدا   प्रकाशमानत्वात = پرکاش مان ہونے سے -

यदुक्तं श्री त्रिक हृदये = جو کہ ترک ہردے میں

درس یہ   स्वपदा = اپنے پیر سے   स्वशिरश्छायां = اپنے سر کی چھایا کو

यतवत = جس طرح   उल्लङ्घितुम = لانگھنے کے لئے - پھر کوئی (؟)

چاہے ← इहेत = چاہے   (کہ اس پیر سے سر کی چھایا پار کروں)

पादोद्देशे = پیر کی جگہ   शिरो = سر   न = نہ

स्यात = ہوتا (پیر کی جگہ کبھی سر نہیں آسکتا)   तथेयं = اسی طرح

یعنی یہ بندوی   यथे = یہ   वैन्दवी = بندوی   कला = کلا -

یہ ہمیشہ اسی طرح ہے -

(کہ یہ ہمیشہ کلا ہے کو پرمانوں سے گرفت نہیں کر سکتا)

یعنی کیونکہ پرکاش پرمانوں سے گرفت میں نہیں ہوتا -

پرمانوں کی زندگانی ہی سہارا پرکاش ہے تو
پرمان اسکو کیسے ڈھونڈھ کر سکتے ہیں ۔ پرمانوں میں ہو سکتا ہے -

इति = یہ کہ   यो = जो   लङ्घितुम = لانگھنے کو

ईक्षते = دیکھتا ہے   तस्य = اس کی

यथा = جیسے   पादोक्षेपे = پاؤں رکھنے میں   शिरो = سر

न = نہیں   स्यात = ہو سکتا ہے   = ایسی ہے

अथवा = न (नैचली कला)   इति = یوں   प्रश = طلب

संबन्धः = سمبندھ

अनेनैव आशयेन स्पन्दे = اس غرض سے سپند میں کہا ہے

इत्यन्तरेण = اس کے بعد   महता ग्रन्थेन = بڑے گرنتھ سے

चमत्कारात्मकः = شنکر سروپ   स्पन्दतत्त्वस्वरूपं = سپند تتو سروپ

चैतन्यं = چیتن   सर्वदा = ہر وقت

स्वप्रकाशं = آپ ہی آپ روشن   परमार्थ = ہر ایک

सत = ہستی   प्रस्थित = ہے

इति प्रमाणीकृतम् = یہ ثبوت ہوا

ہے جاننے کا

فطرت اس کو میں باد مرد کو میں بڑا سمجھنا

شنکر سپند سپند سروپ ہے سے بھی حسن ہے (شنکر) سو عادی

ست = جو میں کال میں ایک جیسا رہے

pencil on 9/12

∴ Then how is this (apparent bondage) to be explained (22)

यदि = [illegible]   जीव = [illegible] जडात्मनो [illegible]

विश्वस्य = [illegible] परमार्थस्वरूपे =

[illegible]

चैतन्यमेव स्वभावः = [illegible] | [illegible]

ततः = [illegible]   कथम् = [illegible]   अस्य = [illegible]

बन्धः = [illegible] ([illegible])

इत्यं = [illegible]   अप्यथा भ्रान्त्या = [illegible]

अपये बन्धः = [illegible]

According to rules of Sandhi = [illegible]   संहितया = [illegible]

([illegible]) ([illegible])

इतरथा च = [illegible]   अकार प्रश्लेष

[illegible] =

अप्रश्लेष = [illegible]   पठतः = [illegible]

सूत्रमस्माद् = [illegible] (५) →

ज्ञानं बन्धः   चैतन्यमात्मा – ज्ञानं बन्धः
अज्ञानं बन्धः   अज्ञानं बन्धः

॥ ज्ञानं बन्धः ॥२॥

इति = اس طرح سے उक्तयुक्त्या = جو ہم نے کہی ہے

चित्प्रकाशव्यतिरिक्तं = چت پرکاش سے الگ (کو)

न = نہ किंचित् = کوئی چیز نہیں उपपद्यते = ثابت ہو سکتی ہے

(اگر چت سے الگ رہے تو کوئی چیز کی ہستی نہیں)

इति = اس سے मलस्यापि = مل کی بھی का = کونسی

सत्ता = ہستی ہے कीदृग् = کیسی ہستی

तत् निरोधकत्वं = اسکے پردہ کرنے والا स्यात् = ہے

(اس کا) وہی — Veil — Consciousness of Self

इति = اسلئے भेदवाद = بھید واد

उक्त प्रक्रिया = ... کر ... परिहारेण = چھوڑ کر

"मलमज्ञानमिच्छन्ति संसाराङ्कुरकारणम्॥"

[illegible]

Mala is nothing but ignorance of real nature and a cause for birth and death. — [illegible]

[illegible]

उक्त "अज्ञानाद्बध्यते लोकस्ततः सृष्टिश्च संहृतिः"
اگیان سے یعنی جہالت سے بندھن میں پڑا رہتا ہے لوک میں اسی سے ہے سرشٹی اور لے
سمسار میں - [یعنی بار بار لوک پیدا ہوتے ہیں اور مرتے ہیں بار بار -

उक्त श्रीमालिनीविजये - श्री सर्वाचारे च स्थित्या
اس طرح شری مالنی وجے میں اور شری سرواچار میں بھی لکھا ہے =

यः = २ परमेश्वरेण = یعنی پرمیشور نے
(یعنی) اپنی سواتنتریہ شکتی سے وہ = स्वस्वातन्त्र्य प्राप्तिया

प्राभासित स्वरूप गोपन रूपया =
(جو بانا میں آیا جس روپ کو چھپا - اس روپ سے (سواتنتریہ شکتی سے)

[illegible]

महामाया प्राप्तिया = مہامایا شکتی { [illegible]

स्वातन्त्र्य = آزادی یعنی اپنا پن । प्राकाप्राकल्पे =
[illegible]

फिनाश्रितात = [illegible] - [illegible]

प्रभृति = [illegible]

मायाप्रमातृान्ते = [illegible]

[illegible]

संकोचो = سکڑنا - سمٹاؤ — अवभासितः =
[illegible]

स एव = وہی سکڑاؤ — द्विधाभेदाख्यात्मकः
= [illegible]

[illegible] { अज्ञानस्वभावो [illegible] ([illegible])

[illegible] → अपूर्णमन्यतात्मकः = [illegible] ([illegible]) — पराख्यमल
= [illegible]

सतत्त्व = [illegible] — संकुचित [illegible]

[illegible] — ज्ञानात्मा = [illegible]
[illegible]

यथा च = [illegible] — व्यतिरिक्तस्य = [illegible] — मलस्य
= [illegible]

[illegible] — अनुपपन्नत्वं = [illegible] ([illegible]). तथा =
[illegible]

अस्माभिः = [illegible]
स्वच्छन्दोद्योत [illegible] — [illegible]
पञ्चमपटलान्त = [illegible]

दीक्षाविचारे = دیکشا وچار میں کہا ہے

वितत्यशिष्येभ्यः دیکھو دو سپارہ ہیں دیکھو شیشیوں کے لیے

एष च सूत्रार्थः یہی ہے سوتر کا ارتھ جو لکھا ہے
ہوا ہے

'निजा प्रबुद्धा समर्थस्य ...... ؟

کو ٹوکا گیان رکھی میں اپنی جو اشکتی ہے اس سے جب اسمرتھ ہوا تب گیان رکھی

इति कारिका भागेन اس کارِکا کے ایک حصے سے - ایک حصے

संगृहीतः سنگرہ کیا ہے - مختصر ہے - گرہن کیا ہے

अज्ञानबोध | एवम~~म~~ ایسا اناتمنی अनात्मनि = جو آتما نہیں اس میں
| अनात्मताभिमान रूप = آتما ہونے کا ابھیمان روپ ہے اکھیاتی अख्याति = جو اکھیاتی ہے

लक्षणा = پہچان کی अज्ञानात्मकं ज्ञानं جو گیان ہے (اسی) اگیان

न = نہیں ہے केवलम = صرف बन्धोः = بندھن ہے

جب यावत् = جب تک अनात्मनि آتما =

میں शरीरादौ = شریر آدی میں

आत्म अभिमानात्मकम् = اسی کو آتما جاننا کا
دھارنا کرنا

अज्ञानमूले = جس کا مول اگیان ہی ہے

तथापि = اس پر بھی تب بھی

बन्ध एव = بندھ ہی

एतत् = یہی

"परामृतसापाय ......"

" یہ [illegible] ہے اور [illegible] ہے - اسی کی [illegible] - یہی ہے "

इति कारिकया सङ्गृहीतम् = اس کاریکا نے سنگرہ
کیا گیا ہے

एवं = ایسا اس चैतन्य प्राच्छादने = ڈھک دینے

ऽन्तं = [illegible] यतिकाश्चित् = جو کچھ بھی

جو کچھ سوانتر روپ ہے

स्वातन्त्र्यात्मकं रूप = ہے سوانترا اتمک روپ तत्र = وہاں

चिदात्मन्यपि [illegible] (اس) स्वातन्त्र्य अप्रथात्म

= سوانترتا نہ پرکاش ہونے والا - (سوانترتا کا بھان نہ ہونا)

विज्ञानाकलवत् = وگیان اکلوں کی طرح ⟶ [illegible]

[illegible] وگیان اکلوں کو بھی [illegible] } (جاننا ہے اور [illegible])

-*- There may be bodha or jnana without the sense of doer-ship or I-consciousness (which is the loss of kartṛtva-svatantriya), or there may be sense of doership without bodha or jnana (which is the loss of jnana-svatantriya) so there is anavamala in two ways, both of which are due to one's loss of grasp of one's essential nature.

अपूर्णम्मन्यता = [illegible] मात्रात्मना [illegible]

रूपेण = [illegible]

[illegible] स्वातन्त्र्यपि = [illegible]

देहादौ = [illegible] प्रबोधरूपेण = [illegible]

अनात्मन्यात्मता = [illegible]

अभिमानात्मना रूपेण = [illegible]

द्विप्रकारम् आणवमलम् [illegible]

अनेन सूत्रेण सूत्रितम् [illegible] इत्य..

[illegible]

-*- "स्वातन्त्र्यहानिर्बोधस्य स्वातन्त्र्यस्याप्यबोधता

द्विधाणवं मलमिदं स्वस्वरूपापहानितः॥ "

स्वातन्त्र्य = [illegible] हानि = [illegible]

बोधस्य = [illegible] स्वातन्त्र्य ...

[illegible] =

द्विधा = [illegible] आणवं = [illegible]

स्वस्वरूपापहानितः = [illegible]

(illegible) →

[illegible]

[illegible]

किम = کیوں इदम = ایسا।

स्वानवमलात्मैव = [illegible] बंधः = [illegible]

? ([illegible])

न इत्याह = نہیں - ایسا کہا ہے

[illegible]

~~योगि~~ योनिवर्गः कलाशरीरम् ॥३॥

← योनिवर्गः = [illegible] कलाशरीरम् = [illegible]

~~in continuation of~~ [illegible] "

[illegible] बंधः = [illegible] इत्यत्रानुवर्तते = [illegible]

([illegible] बंधः [illegible])

[illegible] योऽयं = [illegible] योनि = [illegible]

([illegible])

→ विश्वकारणस्य = [illegible] ([illegible])

[illegible]

[illegible] ~~मायया~~ = [illegible] ([illegible])

[[illegible]] [illegible] = संबंधी वर्गः

آکاش سے ہوا تک - ہوا سے جل وغیرہ اس طرح

→ साक्षात् = سیدھے طور پر पारम्पर्येण = سلسلہ وار

ततः हेतु को = اس سبب سے اس کا ہونا تھا اس سے ہے (وہ نکتہ) ظاہر کر رہا ہے

- جو کچھ ہے وہ سب اسی نکتے سے نکلتا ہے
वह भुवनाध्व प्रारम्भी

شروع سے - مع وہ عالم شروع کرتا ہے - (یہی وہ نکتہ)

کچھ اس کا ہوا
किञ्चित् = کچھ (تھوڑا) कर्तृताद्यात्मक = کرتا وغیرہ (کچھ)

کلا وغیرہ
कलादि = کلا وغیرہ क्षित्यन्ता = پرتھوی تک

اس سب کا پھر وہی
तत्त्वसमूह = تتوں کا مجموعہ (یہی وہ)

یہی تھا مایا پر جو
تنزلی ہوئی
کلا وغیرہ تک
तत् रूपं = وہی صورت मायीयम् (اس مایا کا) = مایا کا
तथा = ویسا ہی कलयित = گنتا ہوا [کلا وغیرہ کرتا ہے]

स्वरूप = اپنا سروپ आवेशन = لپٹ جانا

جس طرح وہ دیکھ کر
اپنی شکل پر
वہ
तत् तत् = وہ وہ वस्तु = وستو
परिच्छिन्नीति = محدود ہوتی ہے (اپنے روپ پر لپٹ)

इति कला = اس طرح کلا व्यापारः = کاروبار (کاربار)

یہی शरीरं = شریر → स्वरूपं = سروپ

(31)

यस्यतत्ु = [illegible] कला शरीरं →

बन्ध इत्यर्थः [illegible]

कार्ममलमपि [illegible]

एतदपि = [illegible]

"निजाशुद्धासमर्थस्य कर्तव्येष्वभिलाषिणः"

निज = [illegible] अशुद्ध्य = [illegible] असमर्थस्य

कर्तव्येषु = [illegible] अभिलाषिणः

इति = [illegible] अनेनैव = [illegible] संगृहीतम्

यथा च = [illegible] एतत् = [illegible] तथा = [illegible]

अस्मदीयात = [illegible] स्पन्दनिर्णय = [illegible]

भवबोद्धव्येयम = [illegible]

एषां च = [illegible] कलादीनां = [illegible]

किञ्चित्कर्तृ = [illegible] कर्तृत्वादि = [illegible]

लक्षणं = [illegible] स्वरूपम् [illegible]

अशावमल = [illegible]

भिन्नलग्न [illegible]

پس पुंसाम = پُرش کا - جیو کا پاوکتیا पावकतया =

मलत्वेन = مل کر [illegible] सिद्धमेव [illegible]

[illegible]

यदुक्तं श्रीमत् स्वच्छन्दे = [illegible]

मल = [illegible] प्रध्वस्त = [illegible] चैतन्ये = [illegible]

कला = [illegible] विद्या = [illegible]

प्राश्रितम् = [illegible]

रागेण = راگ نے [illegible] रञ्जिता = رنگ [illegible] परमात्माने =

[illegible]

कालेन = کال نے कालित = [illegible] तथा = ایسے ہی

[illegible]

नियत्या = [illegible] यमित = [illegible] भूयः = [illegible]

पुंभावेन = پرش بھاو سے उपबृंहितम् = [illegible]

प्रधान = [illegible] प्राशय = غرض سے

सपत्र = [illegible]

गुणत्रयसमन्वितम् = [illegible]

[illegible]

(زرول) बुद्धितत्त्व = [illegible] (سوتن) समावृतम्
समासीनम् [illegible] अहंकार = [illegible]

मनस् = [illegible] (رونگ بابہ) बुद्धि कर्म = [illegible] क

कर्मेन्द्रिय = [illegible] तन्मात्र : = [illegible]

स्थूलभूतैः = [illegible]

इति = [illegible] कार्ममलस्याप्य = [illegible] ( )

आवरकत्व = [illegible] ([illegible])

श्रीमालिनीविजये [illegible]
प्रथापितम् =

" धर्माधर्मात्मकं कर्म सुखदुःखादिलक्षणम् "

- [illegible]
[illegible]

इति = [illegible] तत इतत = [illegible] मायीयं कार्मं च
[illegible] [illegible] = मलम्

" भिन्नवेद्यप्रथात्रैव मायाख्यं जन्मभोगदम्
कर्तर्यबोधे कार्मं तु "
[illegible]

[illegible]

- ([illegible]) - [illegible]

इति श्री प्रत्यभिज्ञायाम् आणव मल भित्तिके

[illegible]

संकुचितस्य = [illegible]

विशिष्ट ज्ञानतया = [illegible]

उक्तम् = [illegible]

Now how is it the 3-kinds of Malas become the Cause of Bondage (of the Jeeva)?

अथ = [illegible] कथम् = [illegible] अस्य = [illegible]

[illegible]

अपूर्णज्ञानात्मक ज्ञानत्वात् [illegible]

यो निवर्ग = [illegible]

उ कला शरीररूपस्य = [illegible]

त्रिविधस्य = [illegible]

मलस्य बन्धकत्वम् = [illegible]

इत्यादि = [illegible]

It is the un-understood Mother or Power of Sound inherent in the alphabet that is the basis of the limited knowledge (in the form of Aum, Magic & Ram mala) → limited knowledge.

— basis.

ज्ञानाधिष्ठानं मातृका ॥४॥

श्रीमती गांधी

मातृका → un-understood Mother or power of Sound corresponding to letters of alphabet.

[illegible] +

यदेतत् = [illegible] त्रिविधमलस्वरूपम = [illegible]

[illegible] अपूर्णम्मन्यता = [illegible] ([illegible])

([illegible])

↓

[illegible] भिन्नवेद्यप्रथा = [illegible]

([illegible])

शुभाशुभ वासनात्मकं = [illegible]

([illegible]) [illegible]

विविधं = [illegible] ज्ञानरूपे = [illegible]

उक्तम् = [illegible]

तस्य = [illegible] अकारादिक्षान्तरूपा = [illegible]

[illegible] ([illegible])

([illegible]) [illegible] अज्ञाता = [illegible] माता = [illegible]

मातृका = [illegible] [illegible])

विश्वजननी = [illegible] ([illegible])

[illegible]

[illegible]

She (Matrika) brings about knowledge in a limited form, eg I am imperfect .... etc

तत तत् = [illegible] संकुचित = [illegible]

वेद्याभासात्मनो = [illegible] ([illegible])

ज्ञानस्य [illegible]

[illegible] अपूर्णोऽस्मि = [illegible] ([illegible])

वा [illegible] क्षाम : स्थूलोऽस्मि = [illegible] ([illegible])

अग्निष्टोमयाजयस्मि = [illegible] ([illegible])

([illegible])

इत्यादि = [illegible]

तत तत = [illegible] अविकल्प सविकल्पका आभास

~~[illegible]~~ = परामर्शमयस

[illegible]

[illegible] [[illegible]] [illegible]

तत् तत् [illegible] वाचकपद [illegible]

[illegible] ([illegible] = [illegible]

अनुवेधद्वारेण = [illegible]

[illegible] शोक - स्मय - हर्ष - रागा = [illegible]

आदि रूपका ([illegible])

प्रधाना = [illegible]

[illegible]

करन्ध्र = برہم رندھ [illegible] चिते = [illegible] ([illegible])

मध्यस्था = [illegible]   ब्रह्मपाश = برہم پاش

[illegible] } अवलम्बिका = [illegible] ([illegible])

पीठश्रेयो = [illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible] महाघोरा = [illegible]   मोहयन्ति = موہ کرتی ہیں

मुहुर्मुहु = ہر وقت (ہر وقت [illegible] کرتی ہیں)

इति श्री तिमिरोद्घाट प्राप्ता नीत्या = [illegible]

वर्ग = ورگ (8)   कलादि = کلا آدی ([illegible])

[illegible] अधिष्ठातृ = [illegible]   ब्राह्मादि शक्ति = [illegible]

श्रेणी = [illegible]   शोभितो = [illegible] ([illegible])

श्री सर्व वीराद्यादि आगम = [illegible]

प्रसिद्ध = [illegible]

[illegible] लिपिक्रम = [illegible] सम निवेश =

[illegible] उद्धापिका = [illegible] ([illegible]) [illegible]

अम्बा - ज्येष्ठा - रौद्री - वामा आख्या प्रभृति
शक्तिचक्र चुम्बिता

امبا - جیشٹا - رودری - واما نام سے مشہور جو شکتی چکر ہے =

یہ بیرونی شکتی چکر میں کی گئی ہے - یعنی ان سے پھیلتے ہے -

शक्तिरधिष्ठात्री = یہ شکتیاں اس کی سرپرست ہیں - یہاں हि ~~یقیناً~~

تیا

तत् अधिष्ठानात् एव = اس کی سرپرستی سے ہی हि = یقیناً

अन्तर = اندر अभेद = ابھید طریق अनुसंधि = اس کی تلاش - برابر ہی

अद्वयत्वात् = وہ نفس کل ہونے - وہ نہ ہونے کی وجہ سے - وہ کل برابر ہی ہی طلب ہے

تیا क्षणमपि = ایک لمحہ بھر کو بھی

अलब्धविश्रान्तीनि = نہ پائی ہوئی قرار سے - اس کو نہیں پاتے ہیں

تیا ۹ बहिर्मुखान्येव = باہر کی طرف رہتے ہیں - یہی سب گیان باہر

ज्ञानानि - گیان - اندر نہیں جاتے یہی رہتے ہیں

इति = اس لیے युक्तैव بجا ہے ٹھیک ہے

एषां = ان گیانوں کے बन्धकत्वोक्तिः بندھن والے کہنے کی بات ٹھیک ہے -

↓

یہ باہر گیان (جہاں پیدا ہے) انکا بندھن ہوا کرتا ہے

Note: The basis of 3 malās is word-bound ideas –
so it is Matrika which is responsible for the limited knowledge
i.e. 3 malās.

"शब्दराशि समुत्थस्य"

– [illegible] आकार = ककार

इति कारिकया = [illegible]

'स्वरूपावरणे चास्य शक्तयः सततोत्थिताः।

(– [illegible])

इति च कारिकया = [illegible]
संगृहीतम् [illegible]

उत्थ = [illegible] सतत = [illegible]

(i) प्रशमोपायम् [illegible]

[illegible] — उपेक्षा = [illegible] ([illegible]) विश्रान्ति = [illegible]

सततत्वम् = [illegible] स्फारिप्राप्ति = [illegible]

[illegible] – [illegible]

Now next Sutra teachs of the means for the cessation of the bondage brought about by the limited knowledge – which is resulting in Bhairava-consciousness.

It is sudden elevation of Divine Consciousness or Transcendental awareness.

उद्यमो भैरवः ॥५॥

योऽयं = جو یہ (ہے) (अब यह) ہے

प्रसरत्‌रूपाया = پھیلنے والی ہے

विमर्शमय्या = ویمرش روپ جو संविदो = اس سمویت یعنی

(جو پھیلنے والی) کا

ऽस्याः झगिति = فوراً

उच्छलनात्मक = اچھلنے روپ پरप्रतिभा = of Divine Consciousness

उन्मज्जनरूप = Sudden emergence = اس میں ڈوبنا - غوطہ دینا -

(اُبھرنا) (ابھار)

پوری پرتیبھا والی -

[illegible]

پوری پرتیبھا کا جو اُبھرنا ہے -

सैव उद्यमः = وہی اُدیم ہے (اس کی [illegible])

It is a sudden flash of pure I consciousness which is Bhairava-self

स एव = وہی سکھو - सर्वशक्तिसामरस्यात्

= ساری جو شکتیاں ہیں - جو شکتیوں کا [illegible]

(سارا [illegible] - ہے [illegible])

अशेष = جو کل विश्व = جگت کو भरित्वात्

= پورنے والا ہونے کے (سارے وشو میں ہی ایک ہی [illegible] ہے)

اس میں [illegible] ہے -

सकलकल्पना — कुल = جو [illegible] سب جو کلپنا روپ

अलेकवल (بے [illegible]) اس سب کو [illegible] - [illegible] ہے

→ ⊕ This immersion in Divine Consciousness occurs to one who is a very advanced aspirant. It is a sudden flash of divine Consciousness by an orientation of the will towards the Creative Consciousness which is always within oneself – It requires no discipline of meditation japa etc.

तवाद्

भैरव: = بھیرو ([illegible])

(یعنی جو بھیرو) - [illegible] کو بھیرو کہتے ہیں — جو بھیرو روپ ہے اسکو پرکٹ کرنے [illegible]

भैरवात्मक स्वस्वरूप = جو بھیرو ہی اپنا سروپ ہے

रूपाभिव्यक्ति हेतु तवात = اسکے پرکٹ ہونے کا سادھن ہونے سے - اسی لئے

अभिमोजाम् = ان شکتی مان پر [illegible]

अन्तरमुखे = اندر مکھ

तत्तत् स्थिते = [illegible] ہوتا / [illegible] ہوتا

अवधान = جو سما دھان ہے

अवधाना = یعنی سمادھان [illegible] جو [illegible] ہے — [illegible]

जायेत = ان [illegible] ~~[illegible]~~ / یعنی [illegible] ~~[illegible]~~

इत्युपदिष्टं भवति = اس طرح اپدیش کیا ہے

उक्तं च श्रीमालिनीविजये = شری مالنی وجے میں کہا ہے

अकिंचित = نہ کچھ (अ یعنی - [illegible])

चिन्तकस्यैव = اسی کا [illegible] ہے

गुरुणा = گرو سے {[illegible]} / یا [illegible] حاصل [illegible] - ([illegible])

प्रतिबोधत: = بودھ کرانے سے

Margin notes:

[illegible] پرکٹ ہو جاتے - [illegible] بھیرو ہے

[illegible] / اندر [illegible] / [illegible] بھیرو [illegible]

अकार जिस — [illegible] / 3 [illegible] / [illegible] ہوتا / [illegible]

जायते = پیدا ہوتی   यः = جو   समाविष्टाः = سماوِشٹ ہو

(ش) प्रादुर्भवो = شانبھو - شمبھو روپ   प्रथमो = پہلی
ظاہر ہونا ہے

उदीरितः = کہا ہے   (شمبھو روپ اُدیائے) (یہ شانبھوپائے ہے)

इति अत्र = اس شلوک کے   हि = کیونکہ "गुरुणा प्रति-बोधतः"

इत्यत्र = اس کے اندر   اسطرح بھی ہے

गुरुतः = گرو سے   स्वस्मात् = یا اپنے آپ سے

یعنی گرو سے | प्रतिबोधतः = اپدیش سے   इत्य = اس طرح

अस्य अपि = اس کا بھی   गुरुभिः → = گروؤں نے کہا ہے

आदिष्टः = آگیا دی ہے

श्री स्वच्छन्देऽपि उक्तम् = کہا ہے شری سوچھند شاستر میں بھی

आत्मनो = اپنی   भैरवं रूपं = بھیرو روپ
(اپنا سروپ جو بھیرو روپ ہی ہے)

भावयेत् = بھاونا کرے   यः = جو   तु = لیکن
(جو اپنے سروپ کو بھیرو جان کر بھاونا کرے)

منتروں کا روپ کو
جو ہم ... سمجھ
سدھ ہوا تو سب
کچھ پراپت ہوا +

तस्य = اُسی پرش کے   मन्त्राः = منتر   प्रसिद्ध्यन्ति = سدھ ہو جاتے ہیں

नित्ययुक्तस्य = ہمیشہ یکت جو
- جو سدا (سمادھی) میں - ہو [illegible]   सुन्दरि = اے سندری پاروتی

इति = ایسی   भावनं = بھاونا کیا ہے (بنا کر)

यन्त्रे = بیچ   अन्तरमुख = اندر مکھ ہو کر   کیونکہ = हि

उद्यन्तृता = جو ادوگن کا بھاؤ ہے   पद = اُسی دو پد ہے

विमर्शनमेव = اُسی کا درشن ہی (ہے) وہی بھاؤ نا ہے

एतत् च = یہی ہوا

→ " एकचिन्ताप्रसक्तस्य यतः स्याद् परोदयः ।
उन्मेष स तु विज्ञेयः स्वयं तम उपलक्षयेत् ॥

| ایسی اسکا پریکٹس

ایک ہی ترکو | एकचिन्ता = ایک ہی چنتا (سوچنے کی)   प्रसक्तस्य = اس پر جڑا ہوا پُرش کو

جہاں سے ابھی کی ابتدا | यतः = جہاں سے   स्याद् = ہوجائے گا
परोदयः = جہاں نے سہا کا (دوسرا) ادے ہونا
دوسرا بنے گا - جہاں چنتا ختم ہوجاتی ہے   جہاں دوسرا ادے ہوتا +
وہی उन्मेष = یہی اُنمیش

स तु = وہی اُنمیش   विज्ञेयः = جاننا چاہیے (سمجھو)

⊕ Thus after showing that Bhairava-Consciousness comes about by taking hold of the emergence of the highest pratibha (sudden flash of the divine I-Consciousness) which is the one sure means of putting a stop to bondage that arises on account of spiritual ignorance, the author says that when this Siva-Consciousness is completely established, there continues the awareness of cessation of all difference ⊕ even in normal ~~awaking~~ Bahirbhava.

[illegible]

स्वे = [illegible] तमे = [illegible] उपलक्षयित

— [illegible] feel [illegible] — اپنی پرکٹ کرنا =

इत्यनेन संगृहीतम् = [illegible]

6

एवं = [illegible] झगिति = یکدم emergence

[illegible] ← परप्रतिभा = [illegible] [illegible] पावषृम्भ = [illegible]

उन्मेष (of highest Divine I-Consciousness) ([illegible])

उपायिका = [illegible] भैरव समापत्तिम्

It is a sure means. ← Bhairava-Consciousness ← [illegible] =

for cessation of spiritual ignorance ([illegible])

[illegible] पशुत्वबन्ध = [illegible] प्रशम =

एकहेतु = [illegible] [illegible]

[illegible] प्रदर्श्य = [illegible]

By continued hold on this ← एतत् परामर्श पर्क = [illegible]

even when attention is drawn outside ← व्युत्थानेऽपि = [illegible] प्रशान्त

Difference ceases.

[illegible] [illegible] =

भेदावभास = بید اوبھاس — [illegible] भवति

इत्याह = [illegible]

* This Shakti though fully aware of its [illegible] is outwardly engaged in activity thus seizing the entire host of its Shaktis and appears in the form of Succession (Kram) non-Succession (Akrama) & also ...

शक्तिचक्र संधाने विश्वसंहारः ॥६॥

[illegible]

योऽयं = → परप्रतिभा

Full Consciousness of Shiva

as emergence of awareness — उन्मज्जनात्मा = [illegible]

उद्यन्तृता स्वभावः = [illegible]

भैरव उक्तः = [illegible]

* ← अस्यैव = [illegible]

अन्तरलक्ष्य = [illegible] — बहिर्दृष्ट्यात्मतया [illegible]

आत्मतया = [illegible]

* in the form of transcendence — निःशेषशक्ति चक्र = [illegible]

क्रमाक्रम [illegible]

आक्रामि = [illegible]

[illegible]

Empty or full - .x. Though she is described in various detailed forms, she is not any of these forms.

آپ بھی ہے ← اس سے اوپر کی ترقی ہو
نہ ہم ہے وہ اس

अतिक्रान्त = اتمیں کر

= یہ پراسوت اس شکتی کا کرم بھی دکھلاتی ہے
لعد اکرم بھی

آپ کرم البیر ہے ہوتے ہیں - ان سے اتیت ہوتے ہیں -
کرتے لعد اکرم شکتیاں ہیں -
لیکن دکھلاتی ہے ← یہ دونوں ←

وہی - لعد
دونوں سے ہی ہے ← अतिरिक्तास्ति = اسکے ساتھ بھی ہے لعد اسکے ساتھ نہیں بھی ہے

-x-

तत् उभयात्मतयापि = دونوں روپ سے

.x.

بتلاتی ہے -

अभिधीयमानापि = نام سوست ہوکے अनेतद्रूपा

دونوں کے روپ - مگر = نہ یہ اوپ سوست بھی (یعنی اس سے اوپر بھی ہے)

ہی ہے अनुत्तरा = سب سے اتکرشٹ - سب کچھ میں (کیونکہ سوت)

پراد کی شکتی - परा - پرا - نوں ن स्वातन्त्र्यप्राप्तौ = سوانتر شکتی سوت

काप्यास्यै = یہ بتلائیں کیسے ہے ← (شکتی میں بنی آئی)

.x. यया = اسی شکت سے جسکی स्वभित्तौ = اپنے ہی روپ میں

महे = ہر مقوی نوٹ سے شکتی उल्लासात् = الاس کرنے سے प्रमृते = کرنے سے
(یعنی ہر مقوی نوٹ سے الاس کرنے سے)

پرانی ہی رہتی ہے ہے وہی ہے

पर प्रमातृ विश्रान्त्यन्तः = پورن پرماتا - پرم شو اس اکثر قرار
(ہر مقوی سے ہو پرم شو تک)
قرار ہے - سماتی لیلاتی ہے

.x. یہ سوانتر شکتی اپنی ہی بھتی پر اپنے آپ سفار کرتی ہے یعنی
ہر مقوی سے لے کر پرم شو تک -

.×. when Sandhana of this group of Shakthis is established according to appropriate manner as mentioned in secret Shastras then occurs the disappears of universe from Kalaagni upto ultimate Kala ie though external existence may

Continue in the form of body etc, it is reduced to Sameness with the fire of highest Conscious ness. that is it appears only in the form of Conscious ness.

श्रीमद् = شریمد सृष्ट्यादि = سرشٹی وغیرہ کی

शक्ति चक्र स्फारणात्मा = اسی شکتی چکر (سفارن سے) क्रीडेयम =

पादिप्रान्तम् = دکھلا رہی ہے [جو بہ کھیل کھلا رہی ہے] یہ کریڑا

तस्य = اس کا (شکتی چکر کا) इतत् = وہ

प्रभासितस्य = ... باسٹ ... (جو اس پر ابھرت ہے ...)

शक्ति चक्रस्य = اس شکتی چکر کا

रहस्य आम्नाय = رہسیہ شاستر ... نीत्या = اسکی نیتی سے

यत्संधानं = جو ... سندھان ... (شکتی چکر کا) →

यथा = جیسا — उचित = ہوگیا { جیسا چاہیے

तत्र = وہاں विसर्जनं = ... کرنا

तस्मिन् सति = جب اس سندان ہوا

कालाग्न्यादि = کال اگنی ... (کالاگنی ...)

चरम कलान्त रूपं = آخری کلا تک [...]

.×. विश्वस्य संहारो (...)

[illegible] → देहात्मतया = [illegible] (اس سے)

बाह्यतया च = [illegible] باہر [illegible] (دیکھ) समवस्थितस्यापि = [illegible] ([illegible])

सत्ता = [illegible] ([illegible])

[illegible] परसंवित् = [illegible] अग्निसाद्भावो = [illegible]

भवती ([illegible])
([illegible])

इत्यर्थः = یہ [illegible]

उक्तं च श्रीभगीप्रिस्वायाम् = [illegible]

मृत्युं च कालं च कलाकलापे विकारजाले प्रतिपत्तिसात्मयम् ।
एकात्म्यनानात्म्यविकल्पजालं तदा स सर्वं कवलीकरोति ॥

whether it is death or

मृत्युं च = موت کو   कालं च = کال کو

विकारजाले = [illegible]

कलाकलापे = [illegible]

प्रतिपत्तिसात्मयम = [illegible] ([illegible])

ऐकात्मय = [illegible]   नानात्मय = [illegible]

विकल्पजाले = [illegible]   तदा = اس وقت   स = [illegible]

कवली करोति = گراس کرتا ہے - ہضم کرتا ہے (سمجھو کہ بس جو کچھ گراس کرتا ہے)

इति = ایسا श्रीमद्वीरावलावपि = شری مت ویراولی میں بھی - ایسا کہا ہے

यत्र सर्वे लयं यान्ति दह्यन्ते तत्त्वसंचया

तां चितिं पश्य कायस्थां कालानलसमत्विषम् ॥

यत्र = جہاں - جس میں - جس چیز میں   सर्वे = سب کچھ

लयं = لے کو   यान्ति = جاتے ہیں ۔ दह्यन्ते = جلتے ہیں (جلنا)

तत्त्वसंचया = سب تتو کا سمو

اس چتی کو دیکھو   तां = اسی   चितिं = (کو) چیتے   पश्य = دیکھو

कायस्थां = شریر میں (رہی شکتی میں) (اس کو دیکھو)

یہ چتی کال اگنی کی طرح دیپتی والی ہے   कालनल = کال اگنی کی طرح   समत्विषम् = برابر دیپتی والی ہے - [یہ چتی جو ہمارے شریر میں ہے ...]

इति श्रीमन्मालिनीविजयेऽपि = ایسا ہی شری مت مالنی وجے میں بھی

उच्चार रहितं वस्तु चेतसैव विचिन्तयन् ।

यं समावेशमाप्नोति शाम्भवः सोऽत्राभिधीयते ॥

That Reality which is with in the range of utterance (grosser subtle).

اُن کا اظہار نہیں کیا جاتا

उच्चारसहितं = جو کہا جا سکے = اُس تک وستو =
(یہ مراد کسی شے کا اظہار جو قابل تقریر ہو) چیز - مراد کسی شے

चेतसैव = جس کا تعلق من से विचिन्तयन् = خیال کرتا ہو apprehends that Reality
with one pointedness of mind. (Soul)

ये = جو समाविष्टाम् = سما رہی ہو प्राप्नोति = پہنچتا ہے / حاصل کرتا ہے

(شبد) کی رو سے (شکتی) کہلاتی ہیں۔ प्राक्ताः = کہی گئی ہیں

सो = وہ पदं = لفظ अभिधीयते = نام اُسی کو کہا جاتا ہے
(اسی کو لفظ کی شکتی کہتے ہیں)

इत्युक्त्या = اس طرح سے کہنے سے एतदेव = یہی
भङ्ग्या = طریقہ - دوسرا طریق - چال - رویہ निरूपितम् = تعریف کی گئی

یہ ہوا एतच्च = اور سद्गुरुचरण = ست گرو کے چرنوں
پر کوئی رکھ کر

उपासनया = اُن کی اپاسنا کرنے سے - سیوا کرنے سے

अभिव्यक्तिम = ظاہر ہونے سے - ظہور प्रयाति = آتا ہے

इति = اس طرح न = نہ प्राकृतम् = ظاہر ہو

اس طرح بیان نہیں کیا گیا۔ उन्मीलितम् = کھلا ہوا [جیسے کلی کے کھلنے سے دیکھے ہوتی ہے]

پیدا اور فنا ہوتی ہے

एतदेव: 'यस्योन्मेषनिमेषाभ्यां . . . . '

جس کی اُنمیش اور نمیش سے =

इति: "यदा त्वेकत्र संरुढः . . . . ."

جب تک کہ ایک ہی پر رکھا ہے۔ آزاد ہو جاتا ہے =

دو — इति च प्रथम चरम ہے پہلا اور دوسرا شکوک کے گزرنے کا

प्रालोकाभ्यां →

एवम = ایسا   उपसंहृतविश्वस्य = جس نے سمیٹ لیا ہے جگت کو

(جس نے سارے جگت کو گراس لیا) [اس جگت کو ۔ جس نے پھر سمیٹ لیا]

اس کے لیے کو — न = نہیں समाधिव्युत्थानभेदः = سمادھی اور ویتھان کا

پھر اس کے بعد میں رہتا ۔ دونوں حالتوں میں اسکے پاس ایک ہی ہستی ہے ۔

कोऽपि -

इत्यादि: ہے یہاں پر اس →

(4) "Even during the three different states of Conscioussness in waking, dreaming & deep sleep, the Rapturous experience of I-Conscious of the fourth State abides"

over leaf

جاگرت سپن سوشپتی کی نانا روپتا میں الگ الگ۔ وہاں ہونے پر آتم سفرن روپ تُریہ اوستھا کا
چمتکار کی پیدائش ہوتی ہے

۞ जाग्रत स्वप्न सुषुप्त भेदे तुर्याभोगसंभवः ॥७॥

(٦)

اس پر تو یہ سمجھو کہ
جاگرت۔ سپن۔ سوشپتی ایک اگر ان کا بھید ہے یعنی کوئی۔
کسی میں ہے ۔ سات وکلپ ختم ہوئے۔ وہ صرف ہو ترایا لوستھا میں ہی
رہتا ہے۔

یعنی اگر تو دہراتے ہو
تو یہ اوستھا کوئی نہیں
ٹھہر سکتی ہیں

समनन्तर = اس کے بعد۔ निरूपयिष्यमाणानां
جو ہم آگے نروپن کریں گے۔

کی کا جाग्रतस्वप्नसुषुप्तानां جاگرت سپن سوشپتی کا

भेद = بھید ہے (انکا) नानारूपे = یہ نانا روپ میں
(ان کا آپس میں بھید ہی ہے یعنی نانا روپتا ہی ہے)

وہ سب پृथक्त्वा = الگ الگ ہے

प्रभासे = انکا وہاں اگر یعنی

لیکن اس قسم کا بھید ہو " उद्यमो भैरवः * " تو یہ لکشن کیا ہے इति लक्षितस्य
(جو نے اس دیش فرمایا ہے) اس لکشن ہو سکتا ہو۔

وہ ظاہر ہوتا ہے → स्फुरत्तात्मनः = سفرتا روپ جو

* The rapturous experience of I-Consciousness of the 4th state indicated in the Sutra "उद्यमो भैरवः"

کی ان सर्वदशानुस्यूतस्य

[سب دشاؤں میں برابر ہی اوستھا ہے] - سب دشاؤں میں جو برابر آتا ہے

→ which is a glow of the inner light & which remains ever uninterruptedly in all states abides permanently in the experient.

→ तुर्यस्य = چوتھے (ہے چوتھی) . اس य = 3

प्रयोग = چمتکار - فرا   चमत्कार में सम्बन्ध =

جو اسکو فرا تو ہا ہے (چوتھا تا کی چمتکار)

तस्य = اس   संभवो = پیدا - ہونا - (ابھرنا)

(اس طرح کو وہ صرف چوتھا تا کی چمتکار ہوتا ہے)

नित्यमेव = ہمیشہ   तुर्यचमत्कारमयत्वे = صرف چوتھا تا کی چمتکار

کی   प्रोक्तमहायोग- جو بڑے یوگ کہا ہے   युक्तस्य = اس سے جوش کو ہوئے کا

(उक्तमहायोग سے) ہے کی

(چوتھا [illegible]) भवती = ہے ہوتا   इत्यर्थः = یہ اردو ہے

केचित् = کچھ لوگ   इत्यत्र = یہاں =

"संभव" ← پیدا ہو

Some adopt the reading संविद् in place of संभवः -

(کچھ لوگ اردو) संभव संविदिति = سوجھ ہی ہے   स्पष्टार्थ = یہ اردو ہے

पठन्ति = پڑھتے ہیں [[illegible] संभवः [illegible]]

— who is united with Shiva - Consciousness.

[illegible]

यथेन्दु पुष्पसंकाशः समन्तादवभासते ।
आह्लादनसमूहेन जगदाह्लादयेत्क्षणात् ॥
तद्वद्देवि महायोगी यदा पर्यटते महीम् ।

यथा इन्दु = جیسے چندرما   पुष्पसंकाशः = پھولوں کی طرح چمکنے والا

समन्तात् = چاروں طرف سے   अवभासते = [illegible]

आह्लादनसमूहेन = [illegible] (آہلاد [illegible])
([illegible])

जगदाह्लादे = جگت کو بھی [illegible]   तत्क्षणात् = [illegible]

([illegible])

ज्ञानेन्दु किरणैः सर्वं जगच्चित्रं समस्तकम् ।
आह्लादयेत्समन्तात्तद् वीत्यादि शिवान्तकम् ॥

तत वत = ایسے ہی   देवी = ہے دیوی

महायोगी = مہا یوگی   यदा = جب

[illegible] पर्यटते ([illegible]) [illegible] ([illegible]) महीम् = [illegible]

ज्ञानेन्दु किरणै = [illegible]   सर्वं = ساری

जगत्चित्रं = [illegible]   समस्तकं = سب

प्रच्छादयेत् = چھپا دیوے   समन्तात् = ہر طرف سے

प्रवीच्यादि = تُرنگ   शिवान्तकम् = شو تک

(ایک ترنگ کا نام)

इत्यादिना   श्री चन्द्रज्ञाने जागरादौ

یہ شلوک شری چندر گیان شاستر میں ہے

तर्युभोगमयत्वे = ان دونوں میں تُریہ

کے بھوگ صرف ہونے

کو महायोगिनो = بڑے یوگی کو

दर्शितम् = دکھلایا ہے

स्पन्दे तु = سپند میں بھی کہا

"जागरादिविभेदेऽपि = اگر جاگرت وغیرہ کا بھید ہے

وہ تُریہ سے جُدا نہیں ہے - (وہ سب تُری)

—— o ——

جو مایا یہاں سوشپتی کا لکشن ہوتا ہے۔ تو وہ بیج پرسنگ میں آتی ہے۔

सौषुप्ते = سوشپت لक्षयता = اس لکشن کو دکھاتا

سौषुप्त اس لفظ کا ہے

प्रसङ्गात = پرسنگ کرنے سے

جب اس لفظ پر سنگ کی

उद्देश्यया = جو بیان کی جاتی ہے۔ جو پہنچانے جانے والی

मायाया अपि = مایا کا بھی स्वरूपम् = سروپ

उक्तम् = بیان کیا ہے۔ [یعنی وہ ...]

इत्थमपि च = اس طرح بھی इत्थमपि च = اسی طرح بھی

ईदृशेनाप्यनेन … = …

लक्षणेन = اس لکشن سے तिसृष्वपि = تینوں میں بھی

जागरादिदशासु = جاگرت آدی دشاؤں میں त्रैरूप्यमस्तीति

(ہے) = تین روپ میں

दर्शितम् = دکھایا ہے

तथा च … = اسی طرح بیان यत यत = جو جو

स्वप्नदशोचते = سپن دشا میں جو … प्रथमम् = پہلے

(جہاں تمیز نا ہو)

निर्विकल्पकं = نروکلپ بیان … सा = وہ

जागरा = جاگرت دشا ये तु = جو

तत्र = اس جاگرت میں विकल्पः = وکلپ (…)

स स्वप्नः = وہ سپن (ہے)

*

سو ضیعوں کا بھی ہونا۔ جیسے انسان کی

तत्व प्रतिवचनं = تو جواب نہ دینا सौषुप्तम् = سو شفتی

(جہاں تو جواب دینا نہ ہے۔ وہ سوشفتی ہے)

सौषुप्ते = سوشفتی میں यद्यपि = اگرچہ विकल्पा = وکلپ

سوشفتی میں اگر وکلپ کا چیتوں نہیں ہے۔

न = نہ संचेत्यन्ते = محسوس نہیں ہوتے - feel نہیں ہوتے [محسوس نہیں ہوتے]

तथापि = تو بھی तत = اس (سوشفتی) प्रविविक्षायां

سوشفتی میں جانے کی اچھا

~~(جانے کی اچھا) (باہر سے سوشفتی میں جانے کی)~~ =

اس کے اندر جانے کی اچھا میں

तथा उचित = اس کے ٹوٹنے جागृत ग्रामंमिव = جاگرت کی طرح ہے

*

جاگرت میں سنسکار ہی سوشفتی میں جانے اگر جاگرت نہیں ہے تب جانے سے تو سنسکار کا ہے۔

तदनन्तरं = اس کے بعد संसकारकल्प विकल्परूपस्य चित: = سنسکار کا جو وکلپ ہے۔

तत उचिता = اس کے ٹوٹنے स्वप्नोऽप्यस्त्येव = سپن بھی ہے

किंच = اور بھی योग्यभिप्रायेण = یوگیوں کی غرض سے

اب یوگیوں میں

प्रथमं = پہلے तत तत द्वारणारूपं = وہ وہ دھارنا

جاگرت ہے۔ وہاں کا جاگرت ہے۔ جہاں جہاں ان کی دھارنا لگی ہے۔ (یعنی جو دھارنا)

ग्रात्र = وہ جو دھارنا کرتے ہیں جागृत = یہ جاگرت ہے

(یعنی جس چیز کی دھارنا کی اس کا جاگرت ہے)

یہ جاگرت کا جاگرت ہے

جو تا یا یہاں سوشپتی کا لکشن ہوتا ہے - تو وہ پہلے پرسنگ میں آ گئی ہے -

सौषप्तं = سوشپت लक्षायता = اس لکشن دکھلایا

सौषुप्तं اس لفظ کا ہے

प्रसङ्गात = پرسنگ سے

جب اس لفظ کا پرسنگ آیا

उद्देश्याया = جو پہلے کہی جانے والی - جو بیان کی ہے

मायाया अपि = مایا کا بھی स्वरूपम् = سروپ

उक्तम् = بیان کیا ہے - [یعنی وہ وہ ہی جو سشپتی ہے]

इत्थमपि च = اس طرح سے بھی ~~इत्थमपि च~~ ईदृशेनाप्यनेन = اس سے بھی

प्राप्यानेन = ...

लक्षणेन = اس لکشن سے तिसृष्वपि = تینوں میں بھی

जाग्रदादिदशासु = جاگرت آدی جو دشائیں त्रैरूप्यमस्तीति

= (تین روپ) ہیں

दर्शितम् = دکھلایا ہے

तथा च यत्र = اسی طرح جہاں यत यत = جو جو

स्वप्नदशोचितं = سپن دشا میں ہو प्रथमम = پہلے

निर्विकल्पकं = نروکلپ ہے سा = وہ

जाग्रत = جاگرت دشا ये तु = جو

तत्र = اس جاگرت میں विकल्पः = وکلپ

स स्वप्नः = (وہ) سپن ہے

*

[illegible] (margin note at top, with arrow)

तत्व प्रविवेचने = تو شاہ نہ دیکھا   सौषुप्तम् = سوشفتی

(جہاں تک تو ہو کا دیکھا نہیں رہتے - وہ سوشفتی ہے)

سوشفتی میں اگر وکلپ کا چینوں نہیں ہے -

सौषुप्ते = سوشفتی میں   यद्यपि = اگرچہ   विकल्पा = وکلپ

न = نہ   संचेत्यन्ते = محسوس نہیں ہوتے - feel نہیں ہوتے [[illegible]]

तथापि = تو بھی   तत = اس کی (یعنی)   प्रविविक्षायां

~~(باہر سے سوشفتی میں ...)~~ = اس کے اندر جانے کی (خواہش) [illegible]

سوشفتی میں جانے کی خواہش

तथा उचिते = ایسے ہو گئے   जाग्रत ज्ञानमिव = جاگرت گیان کی طرح ہے

*

جاگرت میں سنسکار ... جاگرت ... سپن ... [illegible] -

तदनन्तरं = اس کے بعد   संसकारकल्पविकल्परूपस्य चित: = سنسکار کا جیب وکلپ ہے -

तत उचिता = اس لیے ہو گئے   स्वप्नोऽप्यस्त्येव = سپن بھی ہے

किं च = اور [illegible]   योग्याभिप्रायेण = [illegible]

اب یوگیوں کا [illegible]

प्रथमं = پہلے   तत तत्र धारणारूपं = [illegible]

[illegible] - جہاں جہاں ... دھارنا [illegible] - [illegible] جاگرت ہے

ज्ञाने = [illegible]   जाग्रत = یہ جاگرت ہے

(یعنی [illegible] دھارنا [illegible] جاگرت ہے)

[illegible] جاگرت

पत्यप्रवाह = حال کی خبر ہے

ततः = اُس سے तत्र = وہاں पत्यं = حال / جال

([illegible])

[illegible] प्रवाहरूपा = بہاؤ والی (لگاتار بہاؤ والی) [illegible]

विकल्पा = بہت سے وکلپ ہیں =

स्वप्नः = یہ (اپنا) سپن ہے [illegible] میں

ग्राह्यग्राहक भेदा = گراہی اور گراہک بھید प्रसंचेतनरूपश्च

[illegible] = نہ جنیوں - نہ feel کرنا =

समाधि = سمادھی ہے सौषुप्तम् = یہ اس کی سوشپتی ہے

इत्यादि अन्यया = یہ سب वचोयुक्त्या = اس ڈھنگ سے [illegible]

दर्शितम् = دکھلایا

एतदेव = یہی سب श्रीपूर्वशास्त्रे = شری پوروشاستر میں

जागरादीनां = یہ جاگرت آدی کی اوستھاؤں کی

परस्पर = آپس میں अनुवेध कृतो

ie they follow each other. (ایک دوسرے [illegible] میں ملایا) = انو ویدھ کیا گیا

योग्य अभिप्रायेणापि = [illegible] -

" .... अबुद्धं बुद्धमेव च । ← بیہوش [illegible]

प्रबुद्धं सुप्रबुद्धं च .... ॥

نہ ہوشیار - ہوشیار - بالکل ہوشیار - بہت ہی ہوشیار

جاگا ہوا

इत्यादिना = ان سے भेदो = بھید

निरूपितः = دکھلائے گئے ہیں [illegible]

⊕ See overleaf

सर्वे = سارے लोक = لوگ योग्य = اور یوگیوں کا

अनुसारेण = مطابق (لوگوں کے مطابق [illegible] اور یوگیوں کے مطابق [illegible])

[illegible] اور یوگیوں کے [illegible] +

व्याख्याते [illegible] जाग्रदादित्रये = [illegible]

[illegible] شکتی چکر [illegible] دنیا کے سمہار [illegible]

शक्ति चक्र = شکتی چکر संधानादि. = [illegible]

[illegible] क्षिति संहारेण = دنیا کے سمہار यस्य = جس کے [illegible]

[illegible]

[illegible] तुर्या तमो ममयत्वम = [illegible]

[illegible]

स्वभेद व्याप्त्या = [illegible] ([illegible])

स्वभेद के

स्फुरीत = [illegible] ([illegible]) स = [illegible] ([illegible])

तत् धारा = [illegible] ग्राधिरोहेण = [illegible]

तुर्यातीतं = تریاتیت [illegible] पूर्वोक्त = [illegible] 3.

चैतन्यमाविशेत् = اس چیتن میں

ग्राविष्ठान = [illegible] ([illegible])

[illegible]

[illegible]

⊕ Thus the yogi in whom the rapturous experience of I-Consciousness which is full of consciousness of non-difference shines through the cancellation of the universe (as something separate from Consciousness) by the process of uniting with the group of Shaktis through constant awareness in all the 3 states (awaking, dreaming, deep sleep) which have been explained both from the point of view of common folk and the yogi, enters Turiyātīta state by which has been previously described as the -X-

-X- Chaitanya by following up the stream (of that rapturous experience of I-Consciousness) (He is Tu

The Triad (waking, dream & deep sleep). → Being an → enjoyer of raptures I-consciousness → He is verily the master of his senses.

त्रितयभोक्ता वीरेशः ॥ ११ ॥

(11) 3. ترنول ادستھا ذل کی بھوگ کرن والا بنتا چھ بی چھ دیر

یندریون ہُند

यतत् = 3. जागरादित्रयं = جاگرت آدی ترک / سوپن ترک (the multitude of Shaktis [illegible])

प्राप्तिचक्रानुसंधान — By means of the awareness of his union with — = [illegible]

युक्तया

full of flow of the experience of delight

[illegible]

तुर्यानन्दाच्छुरितं = ترِیا آنند سی پوراں

(زتھ پوا) यः = [illegible]

तत परामर्शेन = [illegible] पुनःप्रवेशात् =

by the intensity of joyous delight of 4th state

[illegible]

प्रकर्षात् = [illegible] (زیادہ)

a highest [illegible]

विगलित = [illegible] भेदसंस्कारम् = بید سنسکار [illegible]

आनन्दरस = [illegible] आनन्द رس प्रवाहमयमेव = [illegible]

([illegible])

[illegible]

पश्यति = [illegible]

स = [illegible] त्रितयास्यास्य [illegible] भोक्ता = [illegible]

→ चमत्कर्ता = چمتکار کرن والا [illegible]

He becomes the enjoyer of the rapture of the divine I-consciousness in all the 3-states.

He who as witness of Consciousness knows both – what is said to be the object of experience & the subject of experience in all the 3 states is not tainted even while he is aware of both the subject & the object –

तत एव :- [illegible]

"त्रिषु धामसु यद्भोग्यं भोक्ता यश्च प्रकीर्तितः।
वेदैतदुभयं यस्तु स भुञ्जानो न लिप्यते॥"

त्रिषु धामसु = تینوں حالتوں میں   यत् भोग्यं = [illegible]

भोक्ता = [illegible]   यत = جو

प्रकीर्तितः = کہا گیا ہے   वेद = جانتا ہے

यत उभयं = [illegible] ([illegible]) यस्तु = [illegible] ([illegible])

स = وہ   भुञ्जानो = [illegible]   न = نہیں

लिप्यते = [illegible] { [illegible] }

इति नीत्या = [illegible] निसपत्न unrivalled = [illegible]

→ Self-Sovereignty ([illegible])

स्वात्मसाम्राज्य = [illegible] यो ,पद = [illegible]

Full of highest bliss.

परमानन्द परिपूर्ण = [illegible]   भवभेद all worldly differences = [illegible]

ग्रासन = [illegible] dissolving = तत [illegible] प्रवणा intent on = [illegible]

वीराणाम = [illegible] इन्द्रियाणाम् = [illegible]

ईश्वरः → = स्वामी = [illegible] becomes the master of his senses. ([illegible]) — [illegible]

Accordingly in these Shastras he is said to have entered the being of = Manthana Bhairava

[illegible] श्रीमन्थानभैरव

سری منتھان بھیرو بھی ہے -

सत्तानुप्रविष्टो = اُس میں / اُسکی روح میں داخل ہوا -

महाम्नायेषूच्यते = بڑے شاستروں میں / اُن میں یہی کہا ہے -

(اُن شاستروں میں اسکو یہی لقب دیا گیا ہے)

यस्तु = جو کوئی ; एवंविधो = اس طرح ; न भवति = نہیں ہوتا

one who is not (ویسا) of this sort.

स = ०० जाग्राद्यवस्थाभि = جاگرت آدی حالتوں میں - اُن سے

وہ مجبور جاگرت [illegible] / [illegible] حالتوں میں [illegible] / ہی ہوتا ہے

मुह्यमानो = بے ہوش کیا ہوا

लौकिकः = وہ لوکک ہے -

पशुरेव = عام لوگوں جیسا

عام لوگوں جیسا

योग्यपि = یوگی بھی • यथाम्नायधारामनु اُس دھار

even a yogi who has not risen up along the streams cannot be master of this school.

पद्धिरूढो = اٹھا ہوا ; न वीरेश्वरः = وہ ویریشور نہیں ہے

یوگی اُس [illegible] / [illegible] ویریشور [illegible] / ہیں -

अपि तु = بلکہ ; मूढ = مورکھ ہی ہے

This is what is meant to be said. ← एवेत्युक्तं भवति / = (یہی کہا گیا ہے)

remains only an confounded being

مایا [illegible] / [illegible]

The Yogi functioning freely by means of Svachanda Yoga is united with the status of Svachanda and acquires equality with Svachanda.

एतच्च :

" योगी स्वच्छन्दयोगेन स्वच्छन्दगतिचारिणा ।
स स्वच्छन्दपदे युक्तः स्वच्छन्दसमतां व्रजेत् "

स्वच्छन्दः = The Absolute free will of Bhairava.

योगी = یوگی - [illegible] स्वच्छन्दयोगेन = سوچھندیوگ سے / سوانتر یوگ سے

स्वच्छन्दगति = سوچھندی گتی ہے

चारिणा = [illegible] کرنے سے

स = سُو स्वच्छन्दपदे = سوچھند پد پر युक्तः = ملکھ (اس پر اس میں ملا جاتا ہے)

وہ स्वच्छन्दसमतां = سوچھند کی سمتا / برابری کو (سوچھند سمان بن جاتا ہے) व्रजेत् = جاتا ہے

इत्यादिना श्रीस्वच्छन्दादिशास्त्रेषु = ان وغیرہ سے سری سوچھندادک شاستروں میں

वितत्य प्रथितम् = ان کو کھولا ہے

उपलब्धिः = The Consciousness of the Highest Self.

स्पन्देऽपि = سپند میں بھی کہا ہے

" तस्योपलब्धिः सततं त्रिपदाव्यभिचारिणी "

← तस्य = اُس کی उपलब्धिः = [illegible] پانا

[illegible] ← सततं = ہمیشہ त्रिपदा = تین پدوں والی

अव्यभिचारिणी = [illegible]

x- In the experience of that great Yogi are there certain Stations connected with his ascent to Reality through which a high position in the Tatvas may be marked.

इति कारिकया संगृहीतमेतत्॥ = اس کاریکا سے یہ گرہن کیا ہے

x· किमस्य = اس کی — महायोगिनः = مہایوگی کی

काश्चित् = کوئی — तत्त्व = تتو پر — अधिरोह

प्रत्यासन्ना = نزدیک — भूमिका = [illegible]

सन्ति = [illegible] ہیں

याभिः = جن سے — तत्त्व

ऊर्ध्ववर्तिनी = اوپر رہنے والی — भूमि = لوک

लक्ष्यते = دیکھا جاتا ہے

सन्ति = ہیں

اور इत्याह = ایسا کہا ہے

ایسے یوگی کی پیروشدانتی کو کرنے والی اوستھائیں نہ بتلانے یوگیہ آشچریہ کی مدرائیں ہیں +

اب وہ یوگ بھومکائیں بتاتے ہیں -

The stations ~~+ Stations~~ Stages
Constitute a facinating wonder.

∴ विस्मयो योगभूमिकाः ॥ १२॥

विस्मयो = آشچریہ کو اُبھارنے والی
facinating wonder

योगभूमिकाः = یوگ کی بھومکائیں - ہیں

यथा = جیسے . सातिशय = اتی شیہ [illegible] - " extraordinary

वस्तु = وستو م दर्शने = دیکھنے میں ہی

(کوئی وستو اتشیہ ہوتا ہے - اس میں نرالے پن [illegible] اس م دیکھنے پر)
extraordinary-news

कस्यचित् = کسی کو विस्मयो = حیرانی - آشچریہ

भवति = ہوتی ہے तथा = اُسی طرح

उस्य महायोगिनो = اس مہایوگی کو नित्यं = ہمیشہ

तत = [illegible] (...) प्रवभासा =
वेद्या
اُس کو بھاسنا ہے

पार्मिप्रा = [illegible]

भोगेषु = [illegible]

[illegible] निसामान्य = [illegible] प्रातिशायन = [illegible]
([illegible]) [illegible]

नव नव = نئے نئے [illegible]

[illegible] = चमत्कार

चिद्घन स्वरूपम् = [illegible]
[illegible]

प्रविष्टावष्टात् =
[illegible]

who notices in mute wonder ← स्मेर स्मेर = تھوڑی تھوڑی ہنسی
[illegible] - ([illegible])

स्तिमित
= [illegible]

([illegible]) ([illegible])

विकसित = [illegible]

when he sees an expansion in his entire complex of senses.

समस्तकरणचक्रस्य
[illegible] [[illegible]]

यो = جو. विस्मया = آشچریہ

uninterrupted
अनवच्छिन्नानन्द
= [illegible] - [illegible] -

स्वात्मनि = [illegible]

अपरितृप्तत्वेन =
[illegible]

never getting satiated with it

मुहुर्मुहुर = گھڑی گھڑی

आश्चर्यायमाणस्य =
[illegible]

ता एव = وہی

योगस्य = [illegible] →

परतत्त्वक्यस्य = [illegible]
[illegible] ([illegible])

एकस्य = ایک کا
?

संबन्धिन्यो = [illegible]

भूमिकः = - [illegible]
[illegible] - ([illegible])

~~These are~~ This fascinating wonder indicates various stages of Yoga, which means communion with the Highest.

[illegible]

तत् = [illegible] आरोह [illegible] विश्रान्ति = [illegible]

सूचिका = [illegible]

[illegible] परिमिता = [illegible] भूमयो = [illegible]

[illegible] न तु [illegible] कन्द = [illegible]

[illegible] बिन्दु = [illegible] , अनुभववृत्तयः = [illegible]

[illegible]

तदुक्तं श्रीकुलयुक्तौ = [illegible]

"आत्मा चैवात्मना ज्ञातो यदा भवति साधकैः ।
तदा विस्मयमात्मा वै आत्मन्येव प्रपश्यति ॥"

[illegible] आत्मा च = [illegible] एव आत्मा = [illegible]

ज्ञातो = [illegible] यदा = جب भवति = [illegible]

साधके = [illegible]

तदा = تب विस्मयात्म = [illegible] आत्मा = [illegible]

वै = [illegible] आत्मैव [illegible] प्रपश्यति [illegible]

[illegible]

इति सतत्त्वं = اس طرح حقیقی

तमधिष्ठातृभावेन स्वभावमवलोकयन्। स्मयमान इवास्ते यस्तस्येयं कुसृति कुतः॥

तम = اس کو। अधिष्ठातृभावेन = (ادھشٹھاتا [illegible]) स्वभावम् अवलोकयन् = [illegible] سوبھاؤ کو دیکھتا ہوا

[illegible] – اسی کو دیکھتا ہوا [illegible]

विस्मय – स्मयमान = مسکراتا ہوا इव = جیسے

य = جو پرش تस्य = اس پرش کی इयं = یہ

कुसृति = سمسار – کھیل कुतः = کہاں

+ ([illegible]).

इति कारिकया संगृहीतम् = اس طرح [illegible]

—o— =

ईदृग = ایسا جب [illegible]

योग भूमिका = [illegible]

[illegible], समापन्नस्यास्य = اس میں پہنچے ہوئے کو

अस्य = اس योगिनः = یوگی کو

اس یوگی کی اچھا شکتی پر روپ پرمیشوری سوانتریہ شکتی ہے۔ اور وہی شو کی شکتی روپ [illegible]
میں ڈوب کر سنسار میں لگی ہے+

इच्छा शक्तिरुमा कुमारी ॥१३॥

اچھا شکتی ہی اُما کہلاتی ہے۔ جو کماری ہے یعنی کریڑا کرنے والی ہے۔

योगिनः = اس یوگی کو परभैरवता = [illegible]

समापन्नस्य = اُسے جو ملی ہو या इच्छा =

जो اسکی اچھا ہو اُٹھتی ہے

सा = وہ शक्तिरुमा = شکتی ہی ہے

उमा = وہی شکتی اُما کہلاتی ہے

परैव = پرا ہی ہے۔ پرمیشوری परमेश्वरी = پرمیشوری

स्वातन्त्र्यरूपा = سوانتر روپ ہے (سوانتر شکتی)

सा च = وہ ہی कुमारी = کماری →

विश्वसर्गसंहारक्रीडापरा — جگت کی سرشٹی ... سنہار [illegible]

[illegible] کریڑا میں لگی ہوئی ہے (اسی لیے) [illegible] ہے۔

"कुमार क्रीडायाम्" [illegible]

इति पाठात् = اس پاٹھ سے

[illegible] अथ च = [illegible] कु = [illegible] → भेदोत्थापिका

نیازولی - = بیدا کو جو اور انکھی ... [illegible]

[illegible] मायाभूमिं = [illegible]

[illegible] मारयति = [illegible] → अनुत प्रभत्रप्रसरां

(یعنی پاپام) - [illegible] = [illegible]

करोति = [illegible] तत लीला = [illegible]

[illegible] कुमारी च = [illegible] पर = [illegible]

अन उपभोग्या = [illegible] औ क्रौकात्म्येन

= [illegible]

[[illegible]]

(پاروتی)

अथवा = [illegible] यथा = [illegible] उमा = [illegible] कुमारी =

[illegible] परिहृतसर्वासङ्गा = [illegible] ([illegible])

महेश्वरैकात्म्यसाधना = [illegible]
प्रासाधनाय [illegible]

नित्य = [illegible] उद्युक्ता =

[illegible] | [illegible] - [illegible]

तथैव = ویسی ہی रूपस्य = روپ کی इच्छा = اچھا
(اچھا ہے اس روپ کی)

इत्थं = اسی طرح समग्र, अभिविरा = تمام ترکیب سے اکھٹو کرنے

यथा = اسی طرح पाठो = پاٹھ

दृष्टो = دیکھا ہے व्याख्यात = بیان کیا ہے اور دیکھا

अन्यैस्तु = اوروں نے तु = لیکن

"प्राप्तितमा" = "بہت ملنے والی" اوروں نے پڑھا ہے بیان کیا ہے

इति पठित्वा = یہ پڑھ کر ज्ञान। क्रिया = گیان اور کریا

अपेक्षा = اچھا رُوپ रूपस्य = اس کا

प्रकर्षो = زیادتی व्याख्यात: = بیان کیا ہے
لفظ کی تفصیل (اپنے گیان اور کریا کی زیادتی کی ضرورت ہے)

एवं च = اسی طرح न = نہ लौकिकवत्
(دنیاوی چیزوں کی طرح) سے اسی طرح کی دنیاوی

अस्य योगिन: = اس یوگی کی स्थूल इच्छा = موٹی اچھا
(اس یوگی کی موٹی اچھا دنیاوی چیزوں میں ہوتی ہے)

अपि तु = [illegible] परा शक्तिरूपैव = [illegible]

सर्वत्र = [illegible] अप्रतिहता = [illegible]

([illegible])

तदुक्तं = [illegible] श्रीमत्स्वच्छन्दे = [illegible]

"सा देवी सर्वदेवीनां नामरूपैश्च तिष्ठति।
योगमाया प्रतिहता कुमारी लोकभाविनी॥"

सा = [illegible] देवी = [illegible] सर्वदेवीनां = [illegible]

[illegible]

नामरूपैश्च = [illegible] तिष्ठति = [illegible]

योगमाया = [illegible] प्रतिहता = [illegible]

कुमारी = [illegible] लोकभाविनी = [illegible]

इति श्रीमृत्युञ्जयभट्टारकेऽपि = [illegible]

(شرح) - حقیقت میں جو کچھ دکھائی دیتا ہے - وہ شیو کا اپنا سروپ ہے

ईदृशस्य महेश्वरस्य = ایسے ہی بڑی اچھی والے کو

"ईदृशस्य महेश्वरस्य" ॥१४॥

दृश्यं शरीरम् ॥१४॥

اس کا شریر کیا ہے - یہ جو کچھ سارا دیکھنے میں آتا ہے -

यत् यत् = جو جو दृश्यं = دیکھتی ہے

[illegible] बाह्यमाभ्यन्तरं = باہر کا اور اندر کا (جو کچھ) वा = یا

तत तत् = وہ وہ सर्वम = سارا

یہ سدا شیو روپی ہے "शिवमिदम्" " یہ میں ہی ہوں [ایسا وہ سمجھتا ہے]

इति = اس اس सदाशिववन्महासमापत्त्या स्वाङ्ग-
कल्पमस्य स्फुरति ·

= سدا شیو کی طرح بڑی جو سمادھی ہے (حاصل کرنے سے)

[illegible] - لیے اس کو اپنے شریر کی طرح سارا دیکھنا ہوتا ہے

न भेदेन = اس کو کچھ بھید نہیں یا الگ نہیں

शरीरं च = شریر بھی دیکھنا دیکھا देहधी प्राण शून्य रूपं

= دیہہ - پران - اور شونیہ جو ہے - عام طور پر = नीलादिवद् दृश्यं.

سمان ہے - اس طرح یہ دیکھنے میں اس کو آتا جاتا ہے

سب ایسا ہی دیکھتا ہے

سامانیہ جیو کی طرح اس شریر آدی کو میں سمجھتا ہوں۔

न तु = ~ पशुवद्बहुतय = طرح کی - پشو کی - جیو کی

= دیکھتا ہوں भाति = ہے باشے

سمجھ تو اس دیش کو دیکھتا ہوں ہے دیکھتے ہیں لیکن دوسرا کوئی

اس کو دیکھتا ہے دیس دوسرا ہے

एवं = طرح اس देहे = (اندر) اس دیہہ کے नाहं = باہر میں

सचित्र = رنگیں भास्य = اس روپ کی

मयूराण्डरसवद् = مور کے انڈے کے رس کی طرح। प्रविभक्तैव = علیحدہ علیحدہ

प्रतिपत्ति = ادراک (گیان)

भवति = ہوتی ہے

यथात्मश्रीविज्ञान भैरवे = جو طرح شری وگیان بھیرو میں لکھا ہے

जलस्येवोर्मयो वह्नेर्ज्वाला भङ्गयः प्रभा रवेः।
ममैव भैरवस्यैता विश्वभङ्गयो विनिर्गताः॥

जलस्येव = جیسے پانی کی طرح سے। उरमयाः = لہریں

व वह्ने = آگ کی ज्वालाभङ्गयः = آگ کی شعلے ہیں

प्रभा = روشنی रवे = سورج کی (سورج کی روشنی)

طرح اسی ममैव = میری ہی भैरव = بھیرو کی

عالم کی شکلیں विश्वभङ्गया = دنیا کی شکلیں विनिर्गता: (نکلی ہیں) نکلی ہیں

इति एतच्च :-

"भोक्तैव भोग्यभावेन सदा सर्वत्र संस्थितः"।

भोक्तैव = [illegible] भोग्यभावेन = [illegible]

सदा = [illegible] सर्वत्र = [illegible] संस्थितः = [illegible]

इत्यनेन संगृहीतम् = [illegible]

[illegible]

यत् इदं = [illegible] सर्वस्य = [illegible] दृश्यस्य = [illegible]

[illegible]

शरीरतया = ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]

शून्यान्तस्य च = [illegible] दृश्यतया = [illegible]

एकरूपे = [illegible] → [illegible]

प्रकाशनम् = [illegible] उक्तं = [illegible]

ते = [illegible] तत् = [illegible] दृष्टिम् = [illegible]

[illegible] – ([illegible])

* When the mind is united with the Core of Consciousness every observable phenomenon & even the void State as a form of Consciousness.

* हृदय चित्तसंघट्टाद्दृश्यस्वाप दर्शनम ॥१५॥

* हृदये = [illegible] चित्तसंघट्टात् = [illegible]

हृश्य स्वाप = [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] विश्व = [illegible] प्रतिष्ठान = [illegible] स्थान [illegible]

[illegible] चित्प्रकाशो = [illegible]

हृदयं = [illegible]

तत [illegible] चित्तसंघट्टात् = [illegible]

[illegible] चालतश्चलनः = [illegible]

तत = [illegible] एकाग्रभाव = [illegible]

गात्

[illegible] दृश्यस्य = [illegible] नीलदेहप्राणबुद्ध्य = [illegible]

→ यात्मनः [illegible]

[illegible]

[illegible] स्वपस्यच →

[illegible]

[illegible]

इति एतच्च :-

"भोक्तैव भोग्यभावेन सदा सर्वत्र संस्थितः"।

भोक्तैव = بھوگتا ہی   भोग्यभावेन = بھوگیہ بھاؤ سے

सदा = ہمیشہ   सर्वत्र = ہر جگہ   संस्थितः = کھڑا ہوا ہے

इत्यनेन संगृहीतम् = اس سے یہ [illegible] ہوا ہے ۔

یہ شریر [illegible] [illegible]

यत् इदं = جو یہ   सर्वस्य = سب کی   दृश्यस्य = درشیہ کی

शरीरतया = ~~[illegible]~~ شریر ہونے سے   ہمارا اس شریر سے

शून्यान्तस्य च = شونیہ انت تک کی — [illegible]   दृश्यतया = درشیہ روپ سے

एकरूपे = ایک ہی روپ سے → دیکھا جاتا ہے

प्रकाशनम् = پرکاش   उक्तं = کہا

तं = وہ   तत् = وہ   दुर्घटम् = مشکل ہے

یہ بات ایسی ہے کہ مشکل ہے — (یہ بات کسی کو مشکل میں ہے)

* When the mind is united with the Core of Consciousness every observable phenomenon & even the Void _{Slate} as a form of Consciousness.

* हृदये चित्तसंघट्टाद्दृश्यस्वापदर्शनम् ॥१५॥

* हृदये = [illegible] चित्तसंघट्टात् = چت کے ملنے سے

दृश्य स्वाप = [illegible] درشن ہے

[illegible]

[illegible]

[illegible] विश्व = جگت प्रतिष्ठान = جہاں پر [illegible] स्थान जात (جہاں سارا جگت ہے)

[illegible] चित्प्रकाशो हृदयं = چت پرکاش [illegible] ([illegible]) [illegible]

तत्र = اس میں चित्तसंघट्टात् = [illegible]

[illegible] चालतश्चलनः = [illegible] ([illegible])

तत = وہ ([illegible]) एकाग्रभाव जात = [illegible]

[illegible] दृश्यस्य = درشیہ کو नीलदेहप्राणबुद्ध्यात्मनः = [illegible]

[illegible]

[illegible] स्वपस्य च →

[illegible]

Void i.e. absence of every observable phenomenon.

یعنی اس کا ابھاو ہو - وہ شونیہ ہوا - یعنی شونیہ

स्वपस्य च = سدا → एतत् अभाव रूपस्य

= اسکا مثل اسکا کی ہو - مثل شونیہ ہے - ہیراں ۔ وہم وغیرہ رہیں

शून्यस्य . وہ آپ ہی شونیہ ہوا दर्शनं = دیکھنا (صرف)

→ त्यक्त = چھوڑ کے ग्राह्यग्राहक = گراہیہ - گراہک

(یعنی آپ ہے تعلق چھوڑا ہوا) विभेदेन اس بھید سے

यथावस्तु = جیسی وستو ہے स्वाङ्कल्पतया = اس انگ سے (جیسے بنا کی)

प्रकाशनं भवति = اسی طرح چمکنا

= ہوتا ہے } اسی طرح اس چیز کو پرکاش ہوتا ہے

*चित्प्रकाशताम् = صرف چیت روپ کو پرکاشتا کو परिभाविविश्रामात्

اسی میں لگ ہوا -

हि = کیونکہ चित्ते = چت तदा चक्षुरितमेव

= اپنی (فقط) = یعنی ذات میں ہوا

विश्वं = دنیا کو (اپنے) पश्यति دیکھتا ہے

तदुक्तं श्रीविज्ञानभैरवे = یہی وگیان بھیرو میں کہا ہے

∴ The individual mind in tantly entering into limitless light of Consciousness sees the entire universe saturated with Consciousness.

"हृद्याकाशे निलीनाक्षः पद्मसंपुटमध्यगः।
अनन्यचेताः सुभगे परं सौभाग्यमाप्नुयात्॥

हृदय आकाशे = [illegible] निलीन = [illegible]

आक्षः = [illegible] ([illegible]) पद्मसंपुट = [illegible]

मध्यगः = [illegible] ([illegible])

अनन्य चेता = [illegible] सुभगे = [illegible]

परं = [illegible] सौभाग्य = [illegible] आप्नुयात = [illegible]

([illegible])

इति [illegible] परं = [illegible] हि = [illegible] अत्र = [illegible]

सौभाग्यं = [illegible] → विश्वेश्वरतापत्तिः

[illegible] =

तत्त्ववृत्तिसमापन्नं = [illegible] महायोगिनम्

[illegible]

उद्दिश्य = [illegible] ([illegible]) →

श्रीमत्स्वच्छन्द = [illegible]

आदि

"स च सर्वेषु भूतेषु भावतत्त्वेन्द्रियेषु च।
स्थावरं जङ्गमं चैव चेतनाचेतनं स्थितम् ॥
अध्वानं व्याप्य सर्वं तु सामरस्येन संस्थितः॥"

स च = وہ (یعنی شیو) सर्वेषु भूतेषु = سب جیووں کے اندر

भावतत्त्वे इन्द्रियेषु च = [illegible] اور حسیات کے اندر بھی — स्थावर = [illegible]

जङ्गमे चैव = [illegible] — ३. चेतनाचेतनं स्थितम् = جڑ چیتن میں ٹھہرا ہے اور اچیتن

ادھوانوں — अध्वानं व्याप्य = [illegible] — सर्वं = سارا

तु = لیکن

सामरस्येन = [illegible]

संस्थितः = ٹھہرا ہے

इति स्पन्दे तु = سپند میں بھی کہا ہے

"तथा स्वातन्त्र्याधिष्ठानात्सर्वत्रैव भविष्यति॥

इत्यनेनैव = اسی سے — स्वातन्त्र्य = [illegible]

अधिष्ठान = [illegible] — सर्वत्रैव = ہر جگہ

यैव = اسی — भविष्यति = ہوگا

یعنی ہر جگہ ہی بنتا ہے -

२ इत्येनेनैव अस एतत्संगृहीतम
= اس طرح یہ مختصر میں بیان کیا ہے

अत्रैव = اسی بابتھ ہی उपायान्तरम् = (طریقہ) دوسرا اپائے आह = ونان چھ

प्रबुद्धतत्त्वसंधानाद्वाऽपशुशक्तिः ॥२६॥

—o—

पशु کو من و بندھن شکتی ہوتی ہے وہیں رہتی ہے

प्रबुद्ध = شُدھ तत्त्व = پرم شِو تتو اسی संधानात्
= برابر رشتہ کرنے سے۔ تن سے ردّ بنے سے

वा = یا اس अपशुशक्ति = نہ پشو شکتی (نہیں ہے)

प्रबुद्धं = شُدھ तत्त्वं = تتو परमशिवाख्यं
= پرم شو نام سوت بوذت ہے

तत्र = اسی میں ہی यदा = جب विश्वम् = دنیا
अनुसंधत्ते = اسی میں ملاتی ہے

ایک سا بنا

" तन्मयमेव एतत " = ایک ہی ہے۔ یہ دنیا اسی میں ہی ہے — تو رہتی ہے
तदा = تب अविद्यमाना = نہ ہونے والی — Non existing
पश्वाख्या = پشو نام کی جو شکتی बन्धशक्ति = بندھن شکتی
यस्य = جس کو (یہ رہتی ہی)

तादृग = ویسی , पद्ये = جو - جس کو

सदाशिववत् = سداشو کی طرح विश्वस्य जगतः पतिर्भवति

اس جگت کا مالک بنتا ہے =

तदुक्तं श्रीमद् लक्ष्मीकौलार्णवे = اس لکشمی کولارنو میں کہا ہے -

"दीक्षासिद्धौ तु ये प्रोक्ताः प्रत्ययाः स्तोभपूर्वकाः ।
संधानस्यैव ते देवी कलां न ग्रहन्ति षोडशीम् ॥"

दीक्षासिद्धौ = دیکشا کی سدھی ہونے پر - منتر سدھی جب ہوتی ہے - तु = تو ہی ये = جو

प्रोक्ताः = بتلائے ہوئے प्रत्ययः = جانیں (نشانیاں)

آورن ← स्तोभ पूर्वकाः = آورن میں ہے (دوسروں کی خبریں - شگون وغیرہ -)

(یہ دکھنی روکتے ہیں) [اسی الکولیک باتیں وغیرہ جاننا یہ تو دکشن روکتے ہیں]

संधानस्यैव = سندھان کا ہی ते = وہ (سدھیاں)

اس انوسندھان جیسی (اس کے برابر کچھ نہیں)

देवी = ہے دیوی कलां = کلا

یہ باتیں سندھان न = نہ ग्रहन्ति = ہو سکتی ہیں - ہو جاتا ہے سندھان کی

کا 1/16 برابر بھی نہیں + षोडशीम् = سولویں - 1/16 [اس سندھان کا]

इति। श्रीविज्ञानभैरवे तु = - شری وگیان بھیرو میں بھی لکھا ہے

"सर्वं देहं चिन्मयं हि जगद्वा परिभावयेत्।
युगपत् निर्विकल्पेन मनसा परमोद्भवः॥"

یہ شریر سارا روپ ... ہے - لیکن جگت کو بھی من میں سوچ کر ... جگت کو بھی اس میں دیکھے ان دونوں کو ایک اسی میں دیکھے

सर्वं = سب کچھ देहं = شریر (یعنی شریر کو) चिन्मयं = سارا جیوتی روپ ہے - یعنی ہر ایک چیز سارا درشن

हि = یقیناً जगत् वा = جگت بھی

परिभावयेत् = جاننا چاہئے युगपत् = ایک ساتھ - اکٹھا

निरविकल्पेन = وکلپ رہت मनसा = من سے परमोद्भवः = اس سے پرم ادبھو ہوگا

इति। तदेतत् :- इति वा यस्य संवित्तिः क्रीडात्वेनाखिलं जगत्।
स पश्यन् सततं युक्तो जीवन्मुक्तो न संशयः॥

इति वा = ... यस्य = جس کو संवित्तिः = گیان (سوجھ)

क्रीडात्वेन = کھیل کر کے अखिलं जगत् = سارا جگت

स = وہ पश्यन् = دیکھتا ہوا सततं = ہمیشہ

जीवन्मुक्ताः = جیون مکت ہے न संशयः = اس میں کوئی شک نہیں

"ग्राह्यग्राहक संवित्तिः सामान्या सर्वदेहिनाम्।
योगिनां तु विशेषोऽयं संबन्धे सावधानता॥"

इ

17 ईदृग् ज्ञानरूपस्य अस्य योगिनः —

ईदृग् = [illegible] ज्ञानरूपस्य = [illegible]

अस्य = [illegible]

वितर्क आत्मज्ञानम् ॥ १८ ॥

वितर्क = [illegible] आत्मज्ञानम् = [illegible]

" विश्वात्मा शिव एवास्मि " [illegible]

[illegible]

[illegible] इति यो = [illegible] वितर्को → विचारः = [illegible]

एतदेव = [illegible] अस्य = [illegible]

आत्मज्ञानम् = [illegible]

तदुक्तं श्रीविज्ञानभैरवे = [illegible]

"सर्वज्ञः सर्वकर्ता च व्यापकः परमेश्वरः।
स एव अहं शैवधर्मी इति दार्ढ्यात् शिवो भवेत्॥"

सर्वज्ञ = سب کچھ جاننے والا सर्वकर्ता = سب کچھ کرتا व्यापकः = سرو ویاپک

परमेश्वरः = بڑا ایشور والا स = وہی एव = ہی

अहं = میں ہوں शैवधर्मी = شیو دھرم والا इति = ایسا

दार्ढ्या = دڑھتا سے शिवो भवेत्॥ = شیو ہو جاتا ہے

इति स्पन्देऽपि = ایسا ہی سپند میں بھی کہا ہے

"............ अयमेवात्मनो ग्रहः।"

- یہی ہے - آتما کا گرہن کرنا -

इति = ایسا अनेन = اس سے एतत उक्तं = یہ کہا ہے

तत्र हि = وہاں، आत्मनो ग्राहकं = آتما کا گرہن کرنا - یہی ہے

ग्राह्यो ज्ञानम् = یہی ہے آتم گیان ← एतदेव

यत् विश्वात्मक = جو وشو روپ ہے

शिव अभिन्नत्वम् = شیو سے ابھنتا کا

एकोऽपि = ایک بھی अर्थो विवक्षित = کہنا مقصود ہے
(یعنی یہ ارتھ بھی کہا گیا ہے)

* انتہ کرن میں بیرونی اندریوں جب پرکاش کا چمتکار ابھاس ہوتا ہے -

किंच अस्य :— = [illegible]

(18) लोकानन्दः समाधिसुखम् ॥ १८॥

—o—

لوک کا جو آنند ہے - یعنی "جس میں یہ ہوں - یہی [illegible] سمادھی کا سکھ ہے -

जو ہے — लोक्यन्ते इति लोकाः = جو دیکھیں وہ لوک ہیں (The objects abv. are observable)

[illegible] ہے وہ → वस्तुग्रामः = وستو کا سموہ (وہ [illegible])

लोकयति = دیکھے इति वह लोक — لوگ

→ ग्राहकवर्गः = گراہک ورگ (دیکھنے والا)

तस्मिन्स्फुरति = وہی جب [illegible] سति = [illegible]

(دونوں کی اور دیکھ کر - [illegible] ہے) اور [illegible] -

"ग्राह्यग्राहक संवित्तिः सामान्या सर्वदेहिनाम् ।
योगिनां तु विशेषोऽयं संबन्धे सावधानता ॥"

ग्राह्यग्राहक = گراہی اور گراہک جو ہے

संवित्तिः = گیان ہے (پہچان)

स = یہی ہے

सामान्या = [illegible] सर्वदेहिनाम् = سب دیہہ دھاریوں [illegible]

یہی سادھنا اسی یوگی کی سمادھی ہے - اور سمجھئے یہی नित्यानन्द میں کھڑا ہے -

یوگی یعنی سمادھی...

योगिनां = یوگیوں کی   तु = لیکن   विशेषो = فرق

अस्य = اس   संबन्धे = سمبندھ ہے   सावधानता

انہی کو ساودھان -

اور یہ فرق ہے کہ یوگی ان دونو کی سندھی میں ساودھان رہتا ہے -

They are mindful of this relationship.

इति श्रीविज्ञानभट्टारकनिरूपितनीत्या

اسی طرح وگیان بھٹارک شاستر میں سمجھی گئی ہے

प्रमातृपदविश्रान्त्या = ایک پرماتر پد پر ہی قرار ہونا

اس سے ساودھان ہوئے = अवधानान्त — ساودھان

चमत्कारमयो = چمتکار سے ہونا   य आनन्द = جو یہ آنند ہے

स तदेव अस्य समाधि सुखम् = یہی ہے اس کا سمادھی سکھ

तदुक्तं तत्रैव — = یہی ہے یہیں کہا ہے

'सर्वं जगत्स्वदेहं वा स्वानन्दभरितं स्मरेत् ।
युगपत्स्वामृतेनैव परानन्दमयो भवेत् ॥"

सर्वं = سارا   जगत् = جگت   یا   स्वदेहं = اپنا شریر   वा = یا

स्वानन्दभरितं = اپنے ہی آنند سے بھرا ہوا   स्मरेत् = سمرن کرے

युगपत् = ایک دم - اکٹھے   (اتنا ہی) آنند سے ہی بھر جاوے

स्वामृतेनैव = اپنے ہی امرت سے   परानन्दामयो भवेत्

= پرم آنند سے ہی بھر جاتا ہے +

१ इयमेवामृत प्राप्तिः ...... "
.... یہی ہے امرت ~~سیوٹ~~ کی پراپتی

२ इत्येन संगृहीतम् = اس سے یہ سمجھو ہے

३ एष च = اور یہ   यत = 3. एतस्य = اس پرُگی کو

स्वात्मारामस्य = ~~ہے کو~~ اپنے سروپ ~~میں~~ ~~کا~~ ... - جو اپنی

समाधिसुखे = اُسی کا سمادھی سکھ (جو اسکو سوامی رام کا سمادھی سکھ ہے)

तत् इव = ویسی سکھ

तत तादृशाम् = وہ ویسے ہی   एवलोकयतां

लोकानाम् = لوگوں کا   دیکھنے والوں کو =

एवानन्द संक्रामण युक्तया = آنند کا ~~کو~~ کشش | آنند کا جذب ہونا
جو اُسی کھینچی سے | ان میں ~~اسکو~~ ...

اپنا اسی   स्वानन्द = اپنا جو ہے آنند   एवाभिव्यक्ति = پرکاش

पर्यवासीयि = وہی اسی پر قرار

भवति = ہوتی ہے

एतदपि श्रीचन्द्रज्ञान ग्रन्थेन = یہی شری چندر گیان گرنتھ

प्रागुक्तानि
संसंवादनम् = ہے ... اس میں سمواد ہو ... - جو ... ہے - یہ میں

अथ = अब इष्टस्य अस्य = کوئی اچھت اس विभूतियोगे
योगिनो   अبھیاس کا پھل - وِبھوتی یوگ =

दर्शयति = دکھاتا ہے

प्राप्ति संधाने शरीरोत्पत्ति : ॥१९॥

"इच्छा प्राप्तिरूपमा = کرے انوسندھان کا شخص [اس اچھا کی تکمیل کا]
कुमारी"
= اس وقت شریر بن جاتا ہے - اسکے خیال کا مطابق
"

इति सूत्रेण - اس سوتر سے

या अस्य प्राप्तिरूपता = یا کسی شئی جو ہم نے چاہی

तामेव यदा = اسی شئی کا جب

अनुसंधत्ते = انُسندھان کرے →

दार्ढ्येन = دِڑھتا سے तन्मयी भवति

तदा = تب وہی بنے

तत् वशेन اسکے وش سے

यथा अस्य = اس یوگی کو यथा अभिमतं =

शरीरम् उत्पद्यते جیسی اسکی اچھا ہے - ویسا شریر کا
= ویسی ہی پراپت کرتا ہے

भट्टारके

तत् उक्तं श्रीमत् मृत्युञ्ज [illegible]

" ततः प्रवर्तते शक्तिर्लक्ष्यहीना निरामया ।
इच्छा सा तु विनिर्दिष्टा ज्ञानरूपा क्रियात्मिका ॥"

ततः = [illegible] प्रवर्तते = [illegible] शक्ति = [illegible]

[illegible] } लक्ष्यहीना = [illegible] [[illegible]]

निरामया = [illegible]

[illegible] | इच्छा = [illegible] सा = وہ तु = لیکن
विनिर्दिष्टा = [illegible] ज्ञानरूपा = [illegible]
क्रियात्मिका ([illegible])

इति उपक्रम्य = [illegible]

(pare) (source)
" सा योनिः सर्वदेवानां शक्तीनां चाप्यनेकधा ।
अग्नीषोमात्मिका योनिस्तस्यां सर्वं प्रवर्तते ॥"

Every thing proceeds from her.

सा = [illegible] योनि = [illegible]

सर्वदेवानां [illegible] =

शक्तिनां [illegible] ([illegible])

च अपि = [illegible] अनेकधा = [illegible]

اگنی سوم بعد سوم رکھے

مثلاً — अग्नी षोम प्रातिमिका = آگنی سوم کی سندان (لهو سے بولی) [روشنی لهو سے ہے]

योनिस तस्य = اسی یونی میں सर्व प्रवर्तत
پیدا ہوتا ہے۔

शक्ति संधान महात्मयं = شکتی سندان کا مہاتم لکشمی کولارنو
लक्षामी कौलाणिने. میں کہا ہے۔

" न संधानं विना दीक्षा न सिद्धीनां च साधनम्।
न मन्त्रो मन्त्रयुक्तिश्च न योगाकर्षणं तथा॥"
nor even the application of yoga.

न = न संधानं = شکتی پراپتی کے بغیر - شکتی سندان کے بغیر

दीक्षा = (دیکھشا بھی نہیں (کوئی) دیکھتا
اگر شکتی سندان نہ ہو
سندان کے بغیر سدھیوں کا سادھن بھی نہیں ہوتا -

न मन्त्रो मन्त्रयुक्तिश्च = نہ سندان کے بغیر منتر یوکتی بھی نہیں۔

[نہ منتر - نہ منتر یکتی شکتی سے ہے جو سکتی ہے] = نہیں منتر جو اسکے لئے

= شکتی

न योग आकर्षणं یوگ کا آکرشن
= بھی نہیں ہے

इत्यादिना प्रतिपादितम् - اسی کے سدھ کیا ہے

supporter of the universe (ش)

" यथेच्छाभ्यर्थितो धाता जाग्रतोऽर्थान्हृदि स्थितात् ।
सोमसूर्योदयं कृत्वा संपादयति देहिनः ॥ "

यथा = جیسے इच्छा = خواہش (جیسی ہو) اپنی

प्रार्थितो = پرارتھنا کیا ہوا (اس کی خواہش سے) धाता = برہما

जाग्रतो = جاگرت میں अर्थान् = پدارتھوں کو

جو باطن میں ہے

हृदि स्थितात् - ہردے میں جو ٹھہرا ہوا ہے (پرانت - دل) ۽

सोम सूर्यो उदयम् = چندرما اور سورج کا

कृत्वा - اودے کر کے - اس پر ہی ظاہر

پران اور اپان کا اودے ہو کر / پرانا یام اور پرکھی کا اودا کر

देहिनः = اس دیہہ دھاری کو संपादयाति = وہ سب چیزیں پیدا کر دیتا ہے -

इत्य अनेन संगृहीतम् = اس سے مطلب یہ لیا گیا ہے یا نچوڑا گیا ہے -

देहिनः = (اس) دیہہ دھاری کو अत्यक्त देहवासनस्य

(جس نے دیہہ واسنا نہیں چھوڑی) - جس نے نہیں چھوڑی ہے دیہہ واسنا ہوست کو

یعنی ابھی یہ دیہہ واسنا موجود ہے اس یوگی کو

योगिनो = اس یوگی کو हृदि = ہردے میں स्थाने [illegible]

प्रथीन = [illegible]

तत् तत् पूर्व निमीनादिरूपान् = [illegible]
(وہ باتیں [illegible])

धाता = [illegible]

महेश्वरः प्रकाशा = [illegible]
नन्दात्मतया [illegible]

सोम सूर्य रूप वाहु = [illegible]

उन्मीलनेन = [illegible]

→ सोम सूर्य ~~रूप वाहो~~ - ([illegible]) - ([illegible])
~~उन्मीलनेन~~ = [illegible]

सामरस्यात्मक [illegible] प्राक्ते उदय [illegible]

कृत्वा = [illegible] → नौ हि मुखी → [illegible]

ताम् = [illegible] प्रसाद्य = [illegible]

संपादयति = [illegible]
([illegible])

इति हि प्रस्यार्थः = [illegible]

" तथा स्वप्नेऽप्य भीष्टाथान् ------"

اسی طرح سپن میں جو صدہا قسم کی ہولناکیاں ملتی ہیں

~~इत्येतत्~~ इति = اسی طرح यत् श्लोक = اس شلوک میں

प्रतिपादित = سمجھایا گیا ہے स्वप्नस्वातन्त्र्ये = سپن کی سوانترتا

جیسا کہ اس میں کہا ہے (جو سپن میں دیکھا جاتا ہے وہ سچ نہیں ہوتا ہے)

प्रतिदृष्टान्ते = دلیل نت میں योजितः = جوڑا ہے

इति स्पन्दनिर्णये = اسی طرح سپند نرنے میں میں نے ہی دکھلایا

मयैव दर्शितम् ॥

अन्या अपि = اور کئی   अस्य = اس یوگی کی

यथाभिलषिता: = جیسے خواہش کی ہو   सिद्धय = سدھیاں

एतत् महात्मयेनैव = اسی شکتی سے ان مہاتما کی

घटन्ते = ملتی ہیں

इत्याह = اس پر کہا ہے

भूत संधान भूत पथक्त्व विश्वसंघट्टा:॥ २०॥

بھوتوں کا سندھان کرنا - یا بھوتوں کا الگ الگ کرنا -

भूतानि = بھوت (شریر) → शरीर प्राण अभावाद्यात्मकानि

= شریر - پران - ابھاؤ وغیرہ ... (شریر - پران ...) [illegible]

तेषां = ان کو   काचित् = کسی جگہ   ملانا →

आप्यायनादौ संधाने = شریر کو (اس کا پورا) آنند

परिपोषण → ... ان کو آنند سے پورا کرنا - ... = اس پر جو

व्याध्य = بیماری وغیرہ - ... उपशमादौ = شمن کرنے میں

पृथक्त्वे = الگ کرنا   शरीरादे विश्लेषणे

شریر آدی سے یہ دنیا کی الگ کرنی -

[illegible]

دیش بعد کال

کہ کسی نا یف - نکسبتے ہو

دور

اپنے وشے ہی ہوا

देशकालादि विप्रकृष्टस्य च विषयस्य संघट्टो

= دیش - کال آدی کی جو دوری ہے - اس وقت جو ہوا

دور کی جو دوری کو
نزدیک کیا تخیل سے
ابدار شکال بہ
تا کہ ہوا ناک آنکھی
دور دیش سے ہوا →

ज्ञान विषयी = گیان وشے بھی

कथित्वादिक: = کہ رہے دان بھاؤ بھی ہوتے

} مہاکوی کی شکتی موجود

द्रष्टस्य = یہ بچی اس دوگی کو पूर्वोक्तासे = دور جو کیا ہے

थाने سکتی سندائی

सति = جب ہو (آپ) जायते ہونے سے پیدا ہوتی

एतत च सर्वागमेषु साधनाधिकारेषु प्रसिद्ध.

یہ سارے سادھنوں میں جو بتایا گیا

तदेव स्पन्दे سدھ کرتا - اس دوسرے میں یہ بتایا ہے

= وہی شکتی کی بات ہے

"दुर्बलोऽपि तदाक्रम्य यतः कार्ये प्रवर्तते ।
आच्छादयेद् बुभुक्षां च तथा योऽतिबुभुक्षितः ॥"

दुर्बलोऽपि = کمزور بھی ہے मगر तदाक्रम्य = وہ پکڑ کر (شکتی سندائی بھی)

यतः = جس कार्ये = کام میں

प्रवर्तते = پرورش ہوتا ہے جس کام میں

ناتی
جس طرح سب بھوکا کوئی ہو اور اپنی بھوک کو چھپاتا ہے - اسی طرح اگر کوئی مکتی ہو - تو بھی

{ प्रच्छादये = چھپاوے جیسے یت मुमुक्षां = مکتی کے چاہنے کی

तथा = ویسے ہی   उ. योऽपि बुभुक्षित: = جو بھوکا ہو

(جو ظاہر کرتا ہے - اسی طرح یہ اگر کوئی مکتی ہو تو سنکلپ سے اس کا گیان ہوتا ہے اس کی طرح ہر وقت من میں آتا ہے

इति "ग्लानिर्विलुण्ठिका देहे तस्याश्चाज्ञानत: सृति।
तदुन्मेषविलुप्ते चेत्कुत: सा स्यादहेतुका॥"

ग्लानि = شرر تب کرنے والا ہونا - شرر تب ہونا، विलुण्ठिका = لوٹنے والی (ہے)

देहे = شریر میں   तस्या = اُس کی

अज्ञानत: = اگیان سے   सृति = اُس ہونا (پیدا ہونا)

(اُس کا اگیان سے)

شریر کی گلانی اگیان سے پیدا ہوتی ہے -

तत उन्मेष = وہ اُس - گیان

विलिप्ते = دور ہو جاوے (تو) پیدا ہو   चेत = جب وہ گیان

कुत: = ہو کس سے   स्याद् = ہے / ہو سکتی

हेतुका = کس کا ہو

اس گیان سے وہ گلانی پیدا نہیں ہوتی کیونکہ وہ گلانی کا کارن دور ہو جاتا ہے

उक्तं :- यथा

यथा ह्यर्थोऽस्फुटो दृष्टः सावधानेऽपि चेतसि।
भूयः स्फुटतरो भाति स्वबलोद्योग भावितः॥

यथा = جیسے ह्य = کیونکہ अर्थो = [illegible]

[illegible] अस्फुटो = [illegible] दृष्टः = دیکھا [illegible]

सावधाने = [illegible] मगर भूयः = پھر بھی

अपि चेतस्य = [illegible]

स्फुटतरो भाति = بالکل ظاہر دکھائی دیتا ہے स्व = اپنی

बल = زور [illegible] उद्योग = [illegible]

[illegible] - भवति - [illegible]

तथा यत परमार्थेन येन यत्र यथा स्थितम।
तत्तथा बलमाक्रम्य न चिरात्संप्रवर्तते॥

तथा = ویسا یت = जो परमार्थेन = [illegible]

यत्र = جہاں येन = جس स्थितम = [illegible]

[illegible] तत = وہ तथा = ویسا बलमाक्रम्य = [illegible]

२ प्राकाम्य = پرکاکر न = نہ विरमतसे = سندر

प्रवर्तते = بر در شن میں سند رمیں لگتے ہیں
(سن لگتے ہیں)

इत्यादिना विभूतिस्पन्दे सोपपत्तिकं दर्शितम् ॥

—

= دکھوتی شیش شرمیں بران ہوئی ہے

८

यदा = جب तु = لیکن मितसिद्धीस्क =
بے غیب سدھیاں —

...न श्राभिलष्यन् = نہ چاہنے والا ہو تب =

...श्वात्म प्रथामि ... دلشی سے اس سے ہوتی ہو — دلش سے اشا

ह्यति — ہے تیرا مش — اس کو چاہنے والا ہو — ہے ہوتا

[جب یوگی ہے غیب سدھیاں
[کو نہ چاہنے والا ہو

तदा = تب अस्य = اس یوگی کو

→

شدھ ودیا سے جو دے سے سروت سماری کی سدھی ہوتی ہے۔

शुद्धविद्योदयाच्चक्रेशत्वसिद्धिः ॥२१॥

= شدھ ودیا کا اُدے سے چکری شت (چکرتا الوہیت) ایسی کی سدھی ہوتی۔

वैश्वात्म्य = وشو آتما روپ   प्रथा = اس کی سنکی
اس کی جو پرتی ہے ۔ کہ "میں ہی ہوں"

with a desire to gain universal Consciousness ·ष वाञ्छया = اچھا سے   यदा = جب

शक्ति = اس شکتی   संधत्ते = سندان کرے ۔ مگر

तदा = ہو   "अहमेव सर्वम्"   "
میں ہی سارا ہوں ۔

اب   इति शुद्धविद्यायां उदयात् = شدھ ودیا کا اُدے سے

विश्वात्मक   وشو آتمک روپ   स्वशक्तिचक्रेशत्वरूपे

اس کو سارا وشو چکر سوامی ہے جو اس کی اپنی شکتی مگر ہے اس سوامی والی شکتیوں کو سوامتوا

حاصل → माहेश्वर्यमस्य = یہی مہیشور ہے   सिद्ध्यति अस्य = اس کو
شدھ ہوتا ہے۔

तदुक्तं स्वच्छन्दे = وہی کہا ہے سوچھند میں

"तस्मात्सा तु परा विद्या यस्मादन्या न विद्यते ।
विन्दते ह्यत्र युगपत्सार्वज्ञ्यादि गुणान्परान् ॥

There is no other like her.

at once

तस्मात् = اس واسطے سा = وہ तु = [illegible]

परा = بڑی - اعلیٰ विद्या = ودیا

यस्माद् = جس سے ,पन्या = دوسری न = نہیں

विद्योत = ہے (اس کے بعد اور کوئی نہیں جس کے جاننے اور سمجھنے یا جس کا اور کوئی جواب نہیں)

निद्ध्यैते = ہے یا جانا [illegible] = نیچے سے ,परा = یہاں (اُلٹی شدہ ودیا پڑی)

युगपत = اکٹھے - الگ سے

सर्वैयद्यादि = [illegible]

गुणात् = [illegible] परान् = [illegible]

"वेदनानादिधर्मस्य परमात्मत्वबोधना।
वंजनापरमात्मत्वे तस्माद्विद्येति सोच्यते॥
तत्रस्थो व्यञ्जये तेजः परं परमकारणम्।
परस्मिंस्तेजसि व्यक्ते तत्रस्थः शिवतां व्रजेत्॥"

وید - वेदनान् = (وید) جانا - [illegible] ,पनादिधर्मस्य = [illegible] (دوسرا [illegible])

परमात्मत्व = [illegible] - [illegible]

बोधना = جانا [illegible] ([illegible] 3.)

वीजना = [illegible] ,पपरा = [illegible] ,पपरात्मत्वे [illegible] ودیا وہ

,पात्मते = [illegible] دوسرا [illegible] ([illegible])

-†- when the yogi desirous of seeing stands fixed in concentration covering all the objects with his consciousness, then he will experience the entire objective world in one sweep in himself. Then what is the use of talking much, he will have the experience himself.

तत्र ध्रस्य = [illegible] वेक्षय = [illegible]

तेजः = [illegible] - [illegible] ([illegible])

[illegible] पूरम = [illegible] परमात्माकारे = [illegible]

परस्मितेजसि = [illegible] व्यक्ति = [illegible]

तत्रस्थो = [illegible]

क्षिता [illegible]

व्रजेत . = [illegible] . [illegible]

इति तदेतत = [illegible]

-†- " दिदृक्षयेव सर्वार्थान्यदा व्याप्यावतिष्ठते ।
तदा किं बहुनोक्तेन स्वयमेवावभोत्स्यते ॥"

दिदृक्षयेव = [illegible] सर्वार्थान् = [illegible]

यदा = جب व्याप्य = [illegible] अवतिष्ठते = [illegible]

तदा = تب किं = کیا - [illegible]

बहुनक्तेन = [illegible]

स्वयमेवावभोत्स्यते = [illegible]

[illegible]

∴ By uniting with the great lake (the ample reservoir of Divine power) he has the experience of Supreme I-Consciousness which is generative source (veerya) of all mantras).

इत्यनेनैव संगृहीतम् = اسطرح اسی سے مختصر کر کے ہے ۔

यदा = جب तु = لیکن स्वात्मारामतयैव

صرف اپنے آتم رام (اپنے آپ) میں

इत्थमिति = اسی طرح مزید بتایا

صرف اپنے ہی سروپ میں رمن کرنے کی وجہ سے

तदास्य = تو پھر اس کا

∴ महाह्रदानुसंधानान्मन्त्रवीर्यानुभवः ॥२२॥

(سب سے بڑا سمندر (شکتی) ہے ۔ (پراسنوِت روپی وسیع سمندر میں اپنے آپ کو ملا دینے سے منتروں کی طاقت کا احساس ہوتا ہے)

महाह्रदा = بہت بڑا سر अनुसंधानात् = اسکے انوسندھان سے (یعنی اس کے ساتھ میں ملنے سے ۔)

اس کے ساتھ میں انوسندھان کرنے سے

स्नेह = ویرج ہے ۔ منتروں کے ویرج کا انوبھو ہوگا ۔

मन्त्रवीर्या = منتروں کا ویرج ہے ۔ جو کہ پورن اہنتا میں پرویش کرنا ہے ۔ अनुभवः = اس کا انوبھو ہوتا ہے ۔

परा = سب سے بڑی ۔ भट्टारिका = راج ستری (جو ناچنے والی ہے بطور شکتی)

संवित = سموت

इच्छाशक्ति प्रसरत्वं (اچھا شکتی کا پھیلاؤ)

स्थूलमेय पर्यन्तं = ستھول پرمیہ تک ۔ ستھول گیا تک

کوئی وجری (آکاش میں) ڈوجری (...) دیگر وجری (...) بو وجری ... ہو - ...

विश्वं = دنیا کو   वमन्ती = باہر نکالنے والی - (اس دنیا کو)

खेचरी चक्रादि = کھیچری چکر آدی کو   प्रघोष = ... کا

वाह्य = ...   तत = اسی (...)

प्रवर्तकत्व = ...   स्वेच्छया = ... والا

अनावृतत्व = نہ ... والا   गम्भीरत्वादि = ... والا

स्फारादि = آدی کو   धर्म = ...

घोषान् = ...   महाह्रदः = (...) ... (...)

तस्यानुसंधानात् (...)

→ अन्तर्मुखतया = اندر ... → अनारत = ...

तत तादात्म्य = اسی کا ... ہو کے

विमर्शनात् = ...

वक्ष्यमाणस्य = ... آگے ...

صو

प्रादशाप्ति = سبد راشی وغیرہ (रूप – شکل).

स्फारात्मक = اسی سفوراربے — जो हो परा हन्ता = براہنتا

विमर्शमयस्य = اُسکے ~~مفر~~ وِمرش کا

मन्त्रवीर्यस्यानुभवः = اس منتر ویری - ہے تجربہ

स्फुरणं भवति। — سپھورنا ہوتا ہے

→ ہے کہ ویریہ — اس منتر کا — स्वात्मरूपत्या स्फुरणं भवति = (اپنی آتم کا فرما پیدا ہونا –)

اپنے آتما کا روپ (रूप – شکل) ہے

एतत् एव श्रीमालिनीविजये = اسی لئے وہ مالنی میں ہے

"या सा शक्तिर्जगद्धातुः ......" = جو وہ شکتی پرمیشور کی ہے

इत्युपक्रम्य = یہاں سے شروع کر کے

इच्छादि प्रमुख = اِچھا وغیرہ خاص

पञ्चाशत् भेद रूपतया = پچاس بھید روپ 50 (रूप – شکل)

मातृका = ماترکا کی شکل ہو

मालिनी रूपताम् = مالنی کا روپ ہو!

مالنی روپ پا کر

"प्रशेष = [illegible]   विश्वमयी = وشو روپ

प्राप्ति = شکتی کا   प्रदर्श्य = دکھا کر

तत एव = اسی سے ([illegible])

मन्त्र उद्धारो منتروں کا اچار   दर्शित: = دکھلایا ہے

इति = اس طرح   परा इव = جو پرا روپ

3. شکتی ہے

शक्ति महात्म्य: = [illegible]   ماترکا

ततः = اسلئے   अनुसंधानात = اسی شکتی سندھان سے

मातृका मालिनी = ماترکا — مالنی

सतत्त्व = سچے تت سوت   वीर्यानुभव = اس ویریہ کا انوبھو

मन्त्र جو منتر ہے

इति (سوائم سدھی کا راز)

युक्ताम उक्ताम = ربط ہم نے جو یہ بات کہی ہے

तत इव = [illegible]

"तदाक्रम्य बले मन्त्राः ... = [illegible]

[illegible]

प्रतिपादितम्

इत्याद्युक्तया भङ्ग्या = ان دکھائی ہوئی یکتیوں سے ثابت کیا گیا

ततदेव = وہی ہے "चैतन्यमात्मा" جس میں آتما ہے ـ وہی یہ پراکاش شکتی ہے۔

इत्य उपक्रमस्य = اس شروعات کا   तत स्वातन्त्र्य ज्ञावमासित तत ख्यातिमये = آزادی کا جو سوتنتریہ شکتی کے ذریعے بتایا گیا ہے۔ کیا ہے اصلی [illegible]

[illegible] اصل الحقائق [illegible]

सर्वमेव = سارا یہ   बन्धं = بندھن ہے (ان سب)

یہ الحق [illegible] [illegible]

यथोक्तौ = جیسے کہا ہے   उद्यमात्मक = ادھم کرنے والے   भैरव = بھیرو

भैरव = اس بھیرو دیو

समापत्तिः = پیدا ہوتی   प्रप्रस्यन्ती = اس بندھن کو وہ نہیں کرتی ہے [illegible]

ہی विश्वं = دنیا کو   ہی स्वानन्दामृतमये = اپنا ہی آنند روپ ہے۔ (یعنی دنیا اپنا ہی آنند ہے۔ [illegible])

करोति = کرتا ہے

[illegible]

सर्वाभ्य = سب   सिद्धी = [illegible]

मबत्तवीया [illegible]   अनुप्रवेश = [illegible]

ददाति = ان سب کو دیتا ہے   [illegible]

[illegible]

इति शाम्भवोपाय = اس [illegible] [illegible]

[illegible]

प्रथनात्मा = اُس کو جہاں نے دیا ہے

प्रथमे = پہلے   प्रथम उन्मेषः उक्तः = پہلا اُنمیش بیان کیا ہے

एतत्तु मध्ये اِسی میں — شیو کا بیان

शक्तिस्वरूपम् = شکتی کا سروپ بھی
उक्तो بیان کیا ہے

तत शाम्भव स्वरूपस्य = اُس شیو روپ کا

शक्तिमत्ता प्रदीप्तात्मा شکتی مان کا وکاس دی

एवाभिप्रायेण = اُس ابھپرائے سے

—— o ——

अन्त

*उच्चार रहितं वस्तु चेतसैव विचिन्तयन् ।
यं समावेशमाप्नोति शाक्तः सोऽत्राभिधीयते ॥

منتر کا اُچار کرنے کے بنا ہی ذہن میں اپنے ارتھ (دھیئے) کا دھیان کرنے سے جو سماویش ہوتا ہے اُسے شاکت اُپائے کہتے ہیں +

द्वितीय उन्मेषः ।

इदानीं = اب

शाक्तोपायः = شاکت اُپائے

प्रदर्श्यते = دکھایا جاتا ہے

तत्र = اس میں (شاکت اپائے میں)

शक्तिः = شکتی →

मन्त्रवीर्यस्य स्फाररूपा = منتر کے ویریہ کی اُبھار [illegible]

इति = اس میں

प्रथम = پہلے

प्रथमोन्मेषान्ते = پہلے اُنمیش کے آخر میں

سوترت کیا ← सूत्रित = سوتر دیا گیا - سوتروں میں بتایا گیا (شاکت اپائے کا)

پہلے اُنمیش کے آخر میں شاکت اپائے

तत्स्वरूप = اس کا سروپ (اب) विवेचन = اسکی وچار

परः स्वर = [illegible]

उन्मेषान्तरस् = دوسرے اُنمیش میں یعنی شاکت اپائے میں

प्रारभमानो = شروع کرتے

मन्त्रस्वरूपं = منتر سروپ کو

निरूपयति = نروپن کرتا ہے

منتر سروپ کا وضاحت کرتا ہے

*चित्तं मन्त्रः ॥१॥

چت ہی منتر ہے - من ہی منتر ہے

*Citta is that which ponders over the Highest Reality

جس سے سوچا جاتا ہے

चेत्यते → विमृश्यते = سوچا جاتا ہے विमर्श किया जाता है मननेन = من سے

کس کا

परं तत्त्वम् = پرم تتو - پرم تتو (شیو)

इति चित्तं * = اسے چت کہتے ہیں

[illegible] हसौं [illegible]

In other words it is consciousness that ponders over Ananda (हसौं) or pranava (ॐ) & other mantras

पूर्णस्फुरत्तासतत्त्व

= [illegible]

हसौं प्रासाद प्रणवादि = [illegible] ॐ [illegible]

विमर्शरूप = [illegible] (ॐ) → स्वेदमम = [illegible]

तद्भूत = [illegible] मन्त्र्यते = [illegible]

गुप्तम् = [illegible]

अन्तर अभेदेन = [illegible]

विमृश्यते = [illegible] → परमेश्वररूपस [illegible]

अनेन = [illegible] इति कृत्वा मन्त्र [illegible]

= [illegible]

अतएव च = [illegible] परस्फुरत्तात्मकमनन

= [illegible] = धर्मात्मता

= [illegible]

भेदमयसंसार प्रशमनात्मक त्राणधर्मता = [illegible]

अस्य निरूप्यते = [illegible]

एषां च = [illegible] मन्त्रदेवता = [illegible]

विमर्श [illegible]

परत्वेन = [illegible]

स्यम्

प्राप्त = پراپت کیئے   तत साम = اُس دیوتا کا درشن

(- یعنی تم کیا اُس منتر دیوتا کا پراپت کیا ہو) (سکتا ہوتی)

سدا رس   फलार्थकाचित = ہونا چاہیے - آدرش علامت ہے -   सव मन्त्र = یہی منتر ہے   (اسی آدرش علامت (ہی))

وہی رنگت جو ہونا - آدرش علامت ہے   وہی منتر ہوتا ہے

न तु = نہیں ہے یہ منتر   विचित्र = رنگ برنگے ہیں ، ،

वर्ण संघट्टना मात्र (कम) = حرفوں کا ملانا ہی ، باتیں - | نانا حرفوں کا ایک آیش میں ملانا یہ ہی منتر نہیں ہے

यद्युतु = لیکن ہے

= شری مت سروگیان ور نے فرمایا ہے = श्रीमद् सर्व ज्ञानो (तरे)

"उच्चार्यमाणा ये मन्त्रा न मन्त्राश्चापि तान्विदुः।
मोहिता देवगन्धर्वा मिथ्याज्ञानेन गर्विताः॥"

(جو پڑھے جاتے ہیں - حرف بول کر)

उच्चार्यमाना = اُچارن کیے ہوئے   येमन्त्रा = جو منتر

(جو پڑھنے سے منتر آتے ہیں وہ منتر نہیں جانتا ... ان کو)

न = نہیں - نہ   मन्त्राश्चापि = منتر بھی   ताँ = اُن منتروں کو

विदुः = جانتے ہیں (ہیں)   मोहिता = دھوکے میں آئے ہوئے (یعنی اپنا ... میں ہیں) جو ہیں ... ہیں -

देव गन्धर्वा = دیوتا اور گندھرو بھی

لہذا   मिथ्या ज्ञानेन = جھوٹے گیان سے   गर्विता = ابھمان سے بھرے ہوئے - [وہ اپنے آپ کو بڑا گیانی سمجھتے ہیں]

* "मन्त्राणां जीवभूता तु या स्मृता शक्तिरव्यया।
तया हीना वरारोहे निष्फला: शरदभ्रवत॥"

इति। श्रीतन्त्रसद्भावेऽपि = شری تنتر سدبھاو میں کہا ہے

मन्त्रानाम = منتروں کی ۔ जीवभूता = زندگی کا جو ہر

तु = ویسے ۔ या = جو ۔ स्मृता = تصور کی گئی ہے

शक्ति = شکتی [illegible]

अव्यया = جو ناش نہیں ہوتی -

* یہ دونوں شکتی اور شکتی مان زندہ ہیں

तया हीना = اس کے بغیر (شکتی) ۔ वरारोहे = اے گوری

निष्फला: = منتر نشفل ہیں

शरदभ्रवत = [illegible] (جو بارش نہیں برساتا)

इति श्री श्रीकण्ठीयसंहितायां = شری کنٹھی سنگتا میں کہا ہے

"पृथङ्मन्त्र: पृथङ्मन्त्री न सिद्ध्यति कदाचन।
ज्ञानमूलमिदं सर्वमन्यथा नैव सिद्ध्यति॥"

पृथक मन्त्र: = (جو رشی) الگ سے منتر ۔ पृथक मन्त्री = الگ سے منتر والا (جپنے والا)

न = نہیں ۔ कदाचित् = کبھی [illegible]

یہ منتر سدھ نہیں ہوگا

یہ منتر اگر نہیں گرو کا عطا ہو تو کبھی سدھ نہیں ہوگی۔
(یہ بیدم مرحوم سب گیان گرو کا ہے،

گرو کا ज्ञानमूलमिदं = یہ سارا گیان گرو کا ہے سर्वमन्यथा:
گیان جو نہیں ہی بےفکر ہو

नैव सिद्ध्यति = یہ کبھی سدھ نہیں ہوگا

एतत च सम्बन्धे = اس طرح کہا ہے۔ اور بھی سنبندھ میں
بھی کہا ہے

"सहाराधकचिह्नेन तेनैते प्रावधर्मिणः ॥"

{ گرو اور شاگرد کے لئے جو جیت ہو۔ اس کا یہ منتر تھوڑی دیر ہوتی ہے ۔
{ اسکے درشن زیادہ ہی منتر ہے ۔

इति भङ्ग्या = اس طرح سے प्रतिपादितम् = سدھ ہوتا ہے

गुरस्य च = اس منتر کو

प्रयत्नः साधकः ॥ २ ॥

سادھنی ——— محنت ہی سادھک ہے ۔

यथा उक्तरूपस्य = صورت کے بیان کئے ہوئے مन्त्रस्य = جو منتر ہے اس کا

अनुसंधित्सा = استدلال کرنے کی خواہش

3 प्रथम उन्मेषा = پہلا احساس جس میں (ابھی صورت نہیں بنی ہے)

प्रावष्टम = وہی شکلِ صورت प्रयतनात्मा = وہی محنت روپ

وہ ... کہ | अकृतको = بنا کیا ہوا ہے यो = 3.
| प्रयत्नः = محنت ہے - ادھوگر

स एव साधको = وہی وہ سادھک

मन्त्रयता = جو منتر جپنے والا ہے اس کو مन्त्रदेवता = جو منتر کا دیوتا

منتری اور منتر دیوتا کا تادا تمیہ کرتا۔

तादात्म्यप्रदः = اسی کے ساتھ ایک کرنے والا ہے
(وہی سادھک ہے)

तत् उक्तं श्रीतन्त्रसद्भावे = وہی کہا ہے شری تنتر سد بھاو میں

" आमिषं तु यथा स्वस्थः संपश्यञ्छकुनि प्रिये ।
क्षिप्रमाकर्षयेद्यद्वद्वेगेन सहजेन तु ॥
तद्वदेव हि योगीन्द्रो मनो बिन्दुं विकर्षयेत् ।

यथा प्रारो धुनः संस्थो यत्नेना ताड्य धावति ॥
तथा बिन्दुर्वरारोहे उच्चारणेव धावति ॥"

फामिष = [illegible] तु = تو ہے यथा = جیسے

स्वस्थः = (اپنی جگہ ٹھہرا ہوا) संपन्न = [illegible] प्राकुञ्च = [illegible]

प्रिय = اے پیاری क्षिप्रम = جلدی

प्राकीष्य = (اسے) کھینچ کے यतवत = جیسے

वेगेन = ویگ سے — [illegible] सद्वेजन = [illegible]

[illegible]

तद्भावात = اسی طرح हि = ہی سے योगीन्द्र =

मनो बिन्दु = من و بندو کو

विकर्षयेत = [illegible]

यथा = جیسے प्रार = تیر धनुःस्थो = دھنش پر رکھا

यत्नेना = محنت سے प्रताड्य = چھوڑ کر

धावति = دوڑتا ہے (تیر) तथा = اسی طرح

बिन्दु = بندو वरारोहे = [illegible]

[illegible]

इति = ایسا। अन्यत्रापि = دوسری جگہ بھی

"तद्युक्तो मन्त्रसद्भावः........।"

= اسی منتر کا جو گرو نے دیا ہے - وہی منتر سب کا دیوتا ہے
جانتا

इति = اس طرح । अत्र = یہاں हि = نشچے

तद्वत = اسی طرح इति = اس سے

अकृतक = نہ کیا ہوا कोनिज = اپنے ہی (پیدا کیا) उद्योग = ادیوگ

बलेन = زور سے । योगीन्द्रो = یوگیندر

(من سے ہی کام کرنا ہے) मनः = من کو → कम्प (کام / ~~تضخین~~) - کمپن

बिन्दु । विकर्षयेत = ~~کھینچا~~ بندو کو کھینچ کر

(من کو پرپرکاش میں لانا بنانا) → परप्रकाशात्मतां प्रापयेत = پہنچا دے = ~~پرکاش~~ کیا تا کہ پرپرکاش بن جائے ~~پرکاش~~ - وہی رد ہے سنا ہے -

तथा = ایسا ہی । बिन्दुः = بندو (

- → प्रकाशः = پرکاش - پرپرکاش ہوتا ہے

अकृतकोद्यान्तृतात्मना = نہ کیا ہوا اس ادیوگ سے

उच्चारेण = دوڑنے - آنا جانے   धावति = دوڑتی ہے

→ प्रसरति = پرسر کرتا ہے   इत्यर्थः = یہ ارتھ ہے

सततं च स्पन्दे = یہی بات سپندن میں رہتی ہے

"अयमेवोदयस्तस्य ध्येयस्य ध्यायिचेतसि।
तादात्म्यतासमापत्तिरिष्यते साधकस्य॥"

अयमेव = یہی ہے   उदयाः = اُدے ہے   तस्य ध्येयस्य (دھیئے کا)
اُس دھیئے کا جو ذات کا ہے جو ظہور ہوتا ہے -

ध्यायि = دھیان رکھنے والا   चेतसि = من میں

तदात्मता = تدروپ ہونا (ایک جیسا ہی بنا)   समापत्ति = حاصل ہوتی   इष्यते = چاہی جاتی ہے

साधकस्य = سادھک کی   यः = جو

(دیکھو یہ اُس دھیان کا اُدے) یعنی دھیان کا اُدے ہوتا -

इत्यनेनोक्तम् = اس شلوک سے کہا گیا ہے (اشارہ)

دھیان رکھنے والا
شخص جو دھیان کرتا ہے
کا اُسے دیکھنا
وہی دھیان کا روپ
ہے - دھیان کرنے
والا شخص جس کا
دھیان ہوتا
ہے اسی کی طرح
ہو جاتا ہے

ایسے ہی سادھک اور سادھنا کو (منتر جو سدھ کرتا ہے) جو ادبھ پر آیا ہے ویریہ کی الٹی کی
پرکٹ کرتا ہے —

ईदृशा साधक = سادھک ایسا ہی ~~साधक~~ साधकस्य = سادھک کو

मन्त्रस्य = جو منتر سدھ کرتا ہے — पूर्वोपदिष्ट = اوپر جو کہا گیا ہے

वीर्यं = (منتر) ویریہ

तत् लक्षयति = اُس کو پرکٹ کرتا ہے (کہ منتر ویریہ کیا ہے)
یہ اب بتلاتا ہے: —

See abv. Mlle attach ⊕ विद्याशरीरसत्ता मन्त्ररहस्यम् ॥३॥

ودیا شریر ستا ہی منتر رہسیہ ہے۔

विद्या पराद्वय प्रथा = ودیا کا جو سروپ ہے
وہ شِو یعنی کا رہسیہ ہے — ویریہ ہے

پورن شوتتو کا ادویت ہی اُس کی ودیا ہے

विद्या = ودیا پराद्वय प्रथा = (جو) پورن شوتتو کا ادویت
روپ ہے — وہی ودیا ہے

शरीरस्वरूप = ودیا کا شریر — وہی ہے ودیا کا شریر — یہی روپ ہے ودیا کا = سروپ

यस्य स विद्याशरीरो — یہی ہے ودیا کا شریر
भगवान्

= [illegible] سو بھگوان شब्दराशिः
= [illegible]

तस्य या सत्ता = اُس کی جو ستا ہے → अशेष विश्वाभेदमय पूर्णाहंविमर्शात्मा स्फुरत्ता

[illegible] = [illegible]

उपनिषत् = رہسیہ

सा मन्त्राणां रहस्यम् = [illegible] उपनिषत्

यदुक्तं श्रीतन्त्रसद्भावे [illegible]

" सर्वे वर्णात्मका मन्त्रास्ते च शक्त्यात्मका प्रिये ।
शक्तिस्तु मातृका ज्ञेया सा च ज्ञेया शिवात्मिका ॥

سب = [illegible]

सर्वे = [illegible] वर्णात्मका = [illegible] ते च = [illegible]

मन्त्रा

शक्त्यात्मका [illegible] प्रिये = اے پیاری

शक्तिस्तु = [illegible] मातृका = ماتریکا ہے

सा च ज्ञेया = وہ جانی جاوے सा च = [illegible]

ज्ञेया = جانی . शिवात्मिका = شیو سروپ

तत्र एव = [illegible], अयमर्थः = یہ ارتھ

श्रीतन्त्ररहस्येऽपि = [illegible] वितत्य स्फुटीकृतः
[illegible] ہے

तथा च = اور

"न जानन्ति गुरुं देवं शास्त्रोक्तान्समयांस्तथा ।
दम्भकौटिल्यनिरता लौल्यार्थाः क्रियोज्झिताः ॥
अस्मात्तु कारणाद्देवि मया वीर्यं प्रगोपितम् ।
तेन गुप्तेन ते गुप्ताः शेषा वर्णास्तु केवलाः ॥ "

اچھا
گرو دیو کو ہی -

न = نہ जानन्ति = جانتے ہیں गुरुदेवं = گرو دیو کو

प्रश्नोत्तरात् = سوال جواب کے ذریعہ میں समये = وقت پر

दम्भ = [illegible] कौटिल्य = [illegible] निरता = [illegible]

लौल्यार्थी = [illegible] क्रियाजात : [illegible]

अस्मात् कारणात् = اس کارن سے
= [illegible] देवी = ہے دیوی

मया = میں نے वीर्यं = [illegible]

प्रगोपितम् = چھپا رکھا

तेन = اس لیے गुप्तेन = [illegible] ते = [illegible]

गुप्ता = چھپے میں बोधा = باقی

वाणीस्तु केवला: = [illegible]

इति पीठिका बन्धं = [illegible]
कृत्वा

Introduction

[illegible]

"या सा तु मातृका देवी परतेजः समन्विता।
तया व्याप्तमिदं विश्वं सब्रह्मभुवनान्तकम्॥
तत्रस्थं च यदा देवि व्यापितं च सुरार्चिते।
अवर्णस्थो यथा वर्णः स्थितः सर्वगतः प्रिये॥
तथाहं कथयिष्यामि निर्णयार्थं स्फुटं तव।"

- या = جو सा = وہ तु = [illegible] मातृका = ماترکا
देवी = دیوی (جو ماترکا ہے) परतेजः = [illegible]
समन्विता = [illegible] तया = [illegible]
व्याप्तमिदं = یہ سارا دیس व्याप्य = [illegible]
सब्रह्मभुवनान्तक = [illegible] ([illegible])
[illegible] तत्रस्थं च = [illegible] यदा = جب देवी = [illegible]
[illegible] व्यापितं च = [illegible] सुरार्चिते = [illegible]
अवर्णस्थो = [illegible] ([illegible]) यथा = جیسے
[illegible] वर्णो = [illegible] स्थितः = [illegible]
सर्वगतः = [illegible] प्रिये = [illegible]
तथा = ویسے ہی अहं = میں कथयिष्यामि = [illegible]
निर्णयार्थं = [illegible] स्फुटं = [illegible] तव = [illegible]

گرو دیو کو نہیں ہے -

न = ? जानन्ति = جانتے ہیں गुरुदेवं = گرو دیو کو

शास्त्रोक्तान् = شاستروں میں کہے ہوئے کو समयं = موقعہ = اسی طرح

दम्भ = [illegible] कीदृश्य = [illegible] निरता = [illegible]

लौल्यार्थे = [illegible] क्रियोन्नता :

अस्मात् कारणात् = اس کارن سے

= [illegible] देवी = اے دیوی

मया = میں نے वीर्यं = [illegible]

प्रगोपितम् = [illegible]

तेन = اس لئے गुप्तेन = [illegible] ते = [illegible]

गुप्ता = [illegible] शेषा = باقی

वर्णास्तु केवला: = [illegible] (باقی [illegible])

इति पीठिका बन्धं = [illegible]

कृत्वा · ([illegible])

Introduction [illegible] →

"या सा तु मातृका देवी परतेजः समन्विता।
तया व्याप्तमिदं विश्वं सब्रह्मभुवनान्तकं॥
तत्रस्थं च यदा देवि व्यापितं च सुरार्चिते।
अवर्णस्थो यथा वर्णः स्थितः सर्वगतः प्रिये॥
तथाहं कथयिष्यामि निर्णयार्थं स्फुटं तव।"

- या = جو सा = وہ तु = [illegible] मातृका = ماتریکا
देवी = دیوی ([illegible]) परतेजः = [illegible]
समन्विता = [illegible] तया = اسی ماتریکا
व्याप्तमिदं = یہ سارا دیس व्याप्य = [illegible]
सब्रह्मभुवनान्तकं = [illegible] ([illegible])
तत्रस्थं च = [illegible] यदा = جب देवी = [illegible]
[illegible] व्यापितं च = [illegible] सुरार्चिते = [illegible]
अवर्णस्थो = [illegible] ([illegible]) यथा = [illegible]
[illegible] वर्णो = [illegible] स्थितः = [illegible]
सर्वगतः = [illegible] प्रिये = [illegible]
तथा = [illegible] अहं = میں कथयिष्यामि [illegible]
निर्णयार्थं = [illegible] स्फुटं = [illegible] = तव [illegible]

इत्य प्रक्रम्य = [illegible]

" या सा शक्तिः परा सूक्ष्मा निराचारेति कीर्तिता ॥
हृद्बिन्दु वेष्टयित्वान्तः सुषुप्सुभुजगाकृतिः ।
तत्र सुप्ता महाभागे न किञ्चिन्मन्यते उमे ॥
चन्द्राग्निरविनक्षत्रैर्भुवनानि चतुर्दश ।
क्षिप्त्वोदरे तु या देवी विषमूढेव सा गता ॥

या = جو. सा = وہ शक्ति = طاقت परा = [illegible]

सूक्ष्मा = [illegible] निराचारेति = [illegible]

कीर्तिता = [illegible]

[illegible] हृद् बिन्दु = [illegible] तत वेष्टयित = [illegible]

[illegible] सुषप्सु = [illegible] भुज = سانپ

आकृति = [illegible] तत्र = وہاں सुप्ता = سو کر

महाभागे = [illegible] न = نہ

[illegible] न किञ्चिन = کچھ मन्यते = [illegible] उमे = اوما

[illegible] चन्द्र = چاند अग्नि = آگ

रवि = سورج नक्षत्र = [illegible]

भुवनानि = دنیاں چतुर्दशा = ۱۴

त्रिदशा उदरे = ... या = 3. देवी = دیوی

विष = زہر مृदेव = ... सा = وہ

गता = ...

प्रबुद्धा सा निनादेन परेण ज्ञानरूपिणा।
मथिता चोदरस्थेन बिन्दुना वरवर्णिनि॥

प्रबुद्धा = ... सा = وہ निनादेन = ...

परेण = ... ज्ञानरूपिणा = ...

मथिता = ... उदरस्थेन = ... बिन्दुना

वरवर्णिनि = ...

तावद्वै भ्रमवेगेन मथने प्राक्तविग्रहा।
भेदात्तु प्रथमोत्पन्ना बिन्दवस्तेऽतिवर्चसः॥

प्रतिवेदस:

तावत = ... वै = ... भ्रमवेगेन = ...

मथने = ... प्राप्तविग्रहा = ... भेदात्तु = ...

प्रथम उत्पन्ना = ... बिन्दवस्ते = ... ते = وہ

उत्थिता तु यदा तेन कला सूक्ष्मा तु कुण्डली।
चतुष्कलमयो विन्दुः प्रोक्तो रुदरगः प्रभुः॥

उत्थिता = اٹھی ہوئی तु = سے यदा = جب तेन = اس سے
कला = کلا روپ सूक्ष्मा = سوکشم कुण्डली = کنڈلنی
चतुष्कलमयो = 4 کلا مئے विन्दुः = بندو प्रोक्तो रुदरगः = [illegible]
प्रभुः = سوامی

मध्यमन्थन योगेन ऋजुत्वं जायते प्रिये।
ज्येष्ठा शक्तिः स्मृता सा तु विन्दुद्वयसमध्यगा॥

मध्य मन्थन योगेन = [illegible] ऋजुत्वं = سیدھی जायते = [illegible]
प्रिये = اے پیاری ज्येष्ठा शक्ति = [illegible]
स्मृता = [illegible] सा = وہ तु = [illegible]
विन्दुद्वय सुमध्यगा = [illegible]

विन्दुना क्षोभमायाता रेखेवामृतकुण्डली।
रेखिणी नाम सा ज्ञया उभौ विन्दु यदन्तगौ॥

یعنی کھینچی ہوئی

اُس وقت یہ ریکھا بن جاتی ہے

~~[illegible]~~

بिन्दुना = بندو سے   आभमाया (आयाता) = آئی ہوئی   سا तु रेखैव वा

اُس وقت بندو کی ریکھا بن جاتی ہے = अमृतकुण्डली.

یہ اب اس شعر کا مطلب بنتا ہے — اور بندو کی ریکھا کے

اُس وقت اُس وقت نام   रेखणी = ریکھنی یعنی ہے   नाम = نام   सा = وہ   ज्ञेया = جانی (جانا چاہیے)

उभौ बिन्दू = دونوں بندو   यदन्तगौ = جو اس کے اندر ہیں

(اس کے دونوں بندو کے ہیں ~~[illegible]~~).

त्रिपथा सा समाख्याता रौद्री नाम्ना तु गीयते।
रोधिनी सा समुद्दिष्टा मोक्षमार्ग निरोधनात्॥

یہ تینوں   त्रिपथा = تین راستے والی (تینوں)   सा = وہ   समाख्याता = کہی گئی ہے

رودری اس کا نام ہے   रौद्री नाम्ना = رودری نام سے   गीयते = گائی جاتی ہے

رودری نام کیوں پڑا — रोधिनी = روکنے والی   सा = وہ   समुद्दिष्टा = کہی گئی ہے

मोक्षमार्ग = موکش کے راستے کو   निरोधनात् = روکنے سے

(روکنے کے سبب).

کیونکہ موکش ... ہوتا ہے ... گئی -

शशाङ्कशकलाकारा अम्बिका चार्धचन्द्रिका।
एकैवेत्थं परा शक्तिस्त्रिधा सा तु प्रजायते॥

आभ्यो युक्तावियुक्ताभ्यः संजातो नववर्गकः।
नवधा च स्मृता सा तु नववर्गोपलक्षिता॥

पञ्चमन्त्रगता देवि सद्य आदिरनुक्रमात्।
तेन पञ्चविधा प्रोक्ता ज्ञातव्या सुरनायिके ॥

प्रशाखा = شاخیں प्रकल = کلا آکار = [illegible]

अम्बिका च = اور ماتا (پربھی) अर्धचन्द्रिका = [illegible]

एकैव = ایک ہی اتھی = [illegible] परा शक्ति = پرا شکتی

त्रिधा = تین طرح کی सा = وہ

तु = [illegible] प्रजायते = پیدا ہوتی

(ان منوار تو بھی) पद्मयो = [illegible] युक्ता = مل کر वियुक्ता = الگ الگ

(8 دودگی بعد تو ان ... ایک دو ملا = 9) संजाता = پیدا ہے नववर्गिक: = نو درگ

नवधा च = نو طرح सा प्रकट सा = وہ

नववर्गै उपलक्षिता = نو درگوں سے دکھی [illegible]

पञ्चमन्त्र = پانچ منتر गता = [illegible] (میں) देवी = ہے دیوی

((۱) سدیو جات (۲) وام دیو (۳) تت پرش ... = ↑ [illegible]) सद्य आदि = سدیو آدی

अनुक्रमात = اسی ترتیب سے = 5 طرح کا प्रोक्ता = کہی

ज्ञातव्या = جاننی چاہیے सुरनायिके = ہے دیوتاؤں کی نایکی

अ — आ — आः

स्वरद्वादशगा देवी द्वादशस्था उदाहृता।
अकारादि क्षकारान्ता स्थिता पञ्चाशता भिदा॥

اس کا مطلب
اس میں لکھا ہے

स्वर द्वादशगा = بارہ سروں میں 12   देवी = دیوی ہے

द्वादशस्था = 12 میں ٹھہری ہوئی   उदाहृता = کہی

अकारादि क्षकारान्ता = क्ष سے अ   स्थिता = ٹھہری ہوئی

पञ्चाशत भिदा = پچاس بھید 50 =

انہی 12 سروں سے 50 بھید الفاظ کو بنتے ہیں - انہی سروں سے -

हृत्स्था एकप्रणवा प्रोक्ता कण्ठे प्रोक्ता द्वितीयका।
त्रिप्रणवा तु ज्ञातव्या जिह्वामूले सदा स्थिता॥

دل میں   हृत्स्था = میں ٹھہری ہوئی   एकप्रनवा = ایک اوم ہے دل

प्रोक्ता = کہی   कण्ठे = گلے میں   प्रोक्ता = کہی

द्वितीयका = دوسرا اوم   त्रिप्रणवा तु = تین اوم سے

ज्ञातव्या
جاننا چاہئے
जिह्वामूले = زبان کی جڑ میں   सदा = ہمیشہ

स्थिता = ٹھہری ہوئی ہے

जिह्वाग्रे वर्णोत्पत्तिर्भवत्यत्र न संशयः।
एवं शब्दस्य निष्पत्तिः शब्दव्याप्तं चराचरम्॥

जिह्वाग्रे = زبان کی نوک پر वर्णोत्पत्ति = اکھروں کی اُتپتی

भवत् = ہوتی ہے अत्र = یہاں

न संशयः = کوئی شک نہیں ہے

एवं = ایسے शब्दस्य = شبد کی निष्पत्ति = اُتپتی

शब्दव्याप्तं = شبد سے = ویاپت ہے

चराचरम् = جڑ اور چیتن

इत्यादिना ग्रन्थेन = وغیرہ لفظوں سے شروع

परभैरव परावाक् शक्त्यात्मक मातृका =

پراواک شکتی

پرابھیرو جو ہے اسکی جو سوتنتر شکتی ہی جو ماتریکا ہے -

अत एव = اسی لئے → اسکا نام پڑا ज्येष्ठा-रौद्री-अम्बाख्य = [illegible] - رودری امبا

प्रतिप्रसर = ان [illegible] کا جو [illegible]

संभेदवैचित्र्येण = اس [illegible] سے

सर्व वर्ण उदयस्य = سب ہی اکو [illegible] کا [illegible] ہوا - بن گیا -

उ =

उत्कत्वात = [illegible]

वर्ण = اکھروں کا جو [illegible]

संघात्मा = [illegible]

शरीराणां = [illegible] شریر [illegible]

मन्त्राणां = منتر

अंब = [illegible] भगवती

व्याख्याता रूपा = [illegible]

[illegible]

विद्या शरीर सत्ता = ودیا شریر [illegible]

[illegible] = रहस्यम्

इति प्रदर्शितम् = دکھلایا گیا

प्रत्यागमु [illegible]

च

मातृका - मालिनी = ماتریکا - مالنی -

اکو

مالنی [illegible]

[illegible]

प्रस्तार पूर्वके = [illegible]

मन्त्र उद्धार = منتر کا جو ادھار (نکالنا)

कथनस्य = [illegible]

प्रथममेव ख्याप्यः = پہلے ہی ظاہر کرنی

रहस्यागम = رہسیہ وچھ شاستر سार = اصلی وستو

संग्रहरूपत्वात् = مختصر روپ ہونے سے کیا ہے शिवसूत्राणाम् = ان شو سوتروں میں

आगम संवादे = شاستر کا سمواد میں भरः = زیادتی

अस्माभिः = ہمیں (کشمیریوں نے) कृत = کیا

इति = اس لئے न = نہ प्रसमर्थम् = بہت

प्रसूयितव्यम् = ارشاد نہ کرنا (آپکے سمجھنے کے لئے)

एवमपि = اس طرح संवादिते आगमे = جو شاستر سموادت کیا - آپسے سمجھ لیں

यदि = اگر रहस्यार्थो = رہسیہ کا اصلی ارتھ न बुद्ध्यते = نہ جانے

तस्मात् = اس لئے सद्गुरुः = ست گرو کی شرن لینی

पर्यो काये = سوال کرنا چاہیے एष

एष च सूत्रार्थः = یہ ہے سوتر کا ارتھ

"तदाक्रम्य बले मन्त्राः ......"

तदा = وہ आक्रम्य = گرفت کرکے बले मन्त्राः = منتر بل ہے

इत्यनेन कारिकाद्वयेन = ان دو کارکاؤں سے سیدھا سادہ

स्पष्ट दर्शितः = وضاحت بتایا ہے -

येषां तु = جن کو   एवंविधाम = اس قسم

एतत् = یہ   मन्त्रवीर्यं = منتر ویریہ   प्रोक्तं = کہا گیا

महाहृदाख्यं = مہا ہردا نام   अनुसंधानं = انوسندھان دھیان کرنا   औपयिकमपि = ذریعہ بھی اپائے ہوتے ہوئے بھی

परमेश्वर इच्छात एव = پرمیشور کی اچھا سے ہی   न = نہیں

न हृदयङ्गमी भवति = دل میں گھر نہیں کرتا (ضمیر میں نہیں جاتا)

अपि तु = بلکہ   आनुषङ्गिकमात्रा = ضمنی طور پر حاصل ہونے والی - اکیلی بات

ان کیلئے تو یہ ضمنی جیسا ہے -

बिन्दुनादादि कला = بندو ناد - آدی جو کلا

आनीतासु = ان سے جو لائی ہیں   उन پر   मितसिद्धिषु = محدود سدھیاں

चित्तं = من   रोहति = چڑھتا ہے

तेषाम् = ان کو

गर्भे चित्तविकासोऽविशिष्ट
विद्यास्वप्नः ॥ ४ ॥

[گربھ (مہامایا) میں چت وکاس (من کا وکاس) [ادنیٰ جیسے منتر سدھی] باقی رہ جانا وہ بھی سپن ہے (جو کچھ ادنیٰ قسم کی سدھیوں سے پانا ہے) وہ صرف سپن ہے]

गर्भः = گربھ میں → अख्याति = نہ ہونا جانا

یعنی महामाया = مہامایا तत्र = اس گربھ میں

तदात्मके = یعنی وہی (مہامایا)

मितमन्त्रसिद्धि प्रपञ्चे = محدود منتر سدھی کے پھیلاؤ میں

यः ३ चित्तस्य विकासः = جس کا من کا وکاس

तावत = اتنا ہی मात्र = تک

प्रपञ्चे = پھیلاؤ میں संतोषः = سنتوش کرنا

असावेव = وہی प्रविशिष्टा: = نہ دشش

सर्वजनसाधारण = سارے جنوں کو

विद्या = [illegible] علم – ودیا → किंचित् ज्ञत्व (रूपा) = کچھ اس کا علم نہیں (یعنی خواب میں)

अप्रबुद्धविद्या = [illegible] (یعنی) [[illegible]]

सैव स्वप्नो = وہی [illegible] ([illegible])

भेदाविष्टो = [illegible]   विचित्रो = [illegible]

विकल्पनाभ्रमः = ([illegible]) [illegible]

तदुक्तं पातञ्जले = [illegible] پاتنجلی [illegible] ([illegible])

"ते समाधावुपसर्गा व्युत्थाने सिद्धयः ॥"

[illegible] — ते = وہ   समाधाव = سمادھی میں   उपसर्गाः = [illegible]

व्युत्थाने = [illegible]   सिद्धयः = [illegible]

[illegible]

"अतो बिन्दुरतो नादो रूपमस्मादतो रसः। प्रवर्तन्तेऽचिरेणैव श्रामकत्वेन देहिनः॥"

अतः = (اس سے)   बिन्दुः = بندو   अतः = [illegible]   नादः = شبد

रूपं अस्मात् = [illegible]   अतः = (اس سے)   रसः = رس

प्रवर्तन्ते = [illegible]   अचिरेणैव = [illegible]

[illegible]

[illegible]

क्षोभकत्वेन = ہلچل پیدا کرنے والی ہونے سے   देहिनः = جسم والوں کو

—o—

यदा = جب   तु = لیکن   आगतामपि = آئی ہوئی اگرچہ

मितसिद्धिं = بہت سی   तत खिलीकृत्य = خوار کر کے اسکو

परामेव = دوسری ہی - اعلیٰ ہی   स्थितिम = اس پر حقیقی کی

प्रवक्ष्यमाणि = آگے بیان ہونے والی   योगी = جوگی

ततः = اس کے بعد →

[illegible] / [illegible] / [illegible]

→ विद्यासमुत्थाने स्वाभाविके खेचरी
शिवावस्था ॥५॥

विद्यासमुत्थाने = [illegible] — स्वाभाविके = سوابھاوک [illegible]

खेचरी = کھیچری [illegible] — शिवावस्था = [illegible]

प्राग = [illegible] — निरदिष्ट = [illegible] — सातत्त्वाया = [illegible]

[illegible] विद्यायो = ودیا [illegible] — स्वाभाविके = [illegible]

→ परमेष्ठी = پرمیشور کی — समुत्थाने [illegible]

इच्छामात्र = [illegible] — घटती = [illegible]

[illegible] मितसिद्धि = [illegible] — प्रत्यभाविनि = [illegible]

[illegible] सत्ततो = [illegible] — समुन्मज्जने = [illegible]

[illegible] खे = آکاش میں — → बोधगगने = [illegible]

[illegible] चरति = [illegible] — इति = [illegible]

[illegible] | खेचरी — [illegible] — मुद्रा = مدرا — प्रभिधीयते [illegible]

[illegible]

कीदृशी खेचरी = کیسی کھیچری

शिवस्य = شو کی चित्त नाश = چت کا سوامی (یعنی) (3)

[illegible] संनिधानी = [illegible] स्वानन्द [illegible]

अवस्था = [illegible] उद्दाटतारूपा

[illegible] ख = [illegible] पानन्द [illegible] =

उच्चलत्तरूपा = [illegible] ([illegible])

न तु [illegible] ([illegible])

"बद्ध्वा पद्मासने योगी नाभाव क्षेश्वरं न्यसेत् ।
दण्डाकारं तु तावत्तन्नयेद्यावत्क खत्रयम् ॥
निगृह्य तत्र तत्तूर्णं प्रेरयेत् खत्रयेण तु ।
एतां बद्ध्वा महायोगी खे गतिं प्रतिपद्यते ॥"

बद्ध्वा = [illegible] पद्मासनं = [illegible] योगी = [illegible]

नाभाव [illegible] अक्षेश्वरं = [illegible] न्यसेत = [illegible]

[illegible] दण्डाकारं = [illegible] तु = [illegible] तावत् = [illegible]

नेयत = [illegible] यावत = [illegible] खत्रय [illegible]

भ्रूमध्य से ब्रह्मरन्ध्र [illegible]

खत्रयम = آکاش میں (تینوں [illegible])

विगृह्य = بگرہ کر तत्र = وہاں ([illegible])

तुरीया = [illegible] प्रेरयेत = [illegible] खत्रयेण तु =
[illegible] آکاش میں سے ([illegible])

एता = ان دو (دونوں) बद्ध्वा = باندھ کر महायोगी = بڑا یوگی

खे गतिं = آکاش میں گتی کو प्रतिपद्यते = [illegible]
([illegible])

यत्येवं [illegible] = संस्थान = [illegible] विशेषा =
[illegible]

अनुसरण रूपा = [illegible]

↓ [illegible]

अपि तु = [illegible] - - - - - - - - - परां
[illegible]

परां गतिमेत्यर्थ भावेन कुलमार्गेण नित्यशः ।।
चरते सर्वजन्तूनां खेचरी नाम सा स्मृता ।

[illegible] ← गतिम् = [illegible] इत्यर्थ भावेन = [illegible]

कुलमार्गेण [illegible] ([illegible]) नित्यशः [illegible]

चरते = [illegible] सर्वजन्तूनां = [illegible] खेचरी नाम सा
[illegible] = स्मृता.

तत् प्रत्र = لہذا اس مुद्रामन्त्रवीर्य = [illegible]

प्रासादेनाऽपि = [illegible]

गुरुः उपाय = [illegible]

गुरुरुपायः ॥६॥

गृणाति → उपदिशति = اپدیش کرے

तात्त्विकमर्थमिति = [illegible] — इति اس لیے

गुरुः = گرو ہے

स = وہی , प्रत्र = [illegible]

व्याप्ति = [illegible] प्रदर्शकत्वेन = [illegible]

उपायः = [illegible]

तदुक्तं श्रीमालिनीविजये = [illegible]

„ स गुरुर्मत्समः प्रोक्तो मन्त्रवीर्यप्रकाशकः ॥ "

स = وہی गुरुः = ہے گرو मत्समः [illegible] च मत्सम = [illegible]

प्रोक्तो = [illegible] मन्त्रवीर्यप्रकाशकः [illegible]

He is the means for leading one to the attainment of the potency of mantra & mudra

इति = چونکہ स्पन्दे तु = سپند میں تو
एवमादि प्रसिद्धत्वात् = اسی طرح کی مشہوری سے
न संगृहीतम् = گرہن نہیں کیا (— درج نہیں)

جیسا کہ :— "अगाध संशयाम्भोध समुत्तरण तारिणीम् ।
वन्दे विचित्रार्थ पदां चित्रां तां गुरुभारतीम् ॥"

अगाध = اتھاہ سنشیہ संशयाम्भोध شک کے سمندر
= کو समुत्तीरणतारिणीम् = پار اتار کر
والی = چھڑانے والی
वन्दे نمسکار کرتا ہوں विचित्रार्थ पदां = عجیب معنی اور لفظوں والی
جو ...
चित्रां = عجیب तां = اس کو गुरुभारतीम् ॥ گرو وانی کو

سپند کا انت
جیسا کہ
इति = اس طرح पार्यन्तिक = انت تک
उक्त्या च = کہنے سے एतदिति = یہ بھی
संगृहीतमेव = گرہن کیا

[illegible] गुरु = [illegible] वा = [illegible] → पारमेश्वरी

अनुग्राहिका - [illegible] =

शक्तिः।

यथोक्तं श्रीमालिनीविजये = [illegible]

"प्रोक्तिचक्रं तदेवोक्तं गुरुवक्त्रं तदुच्यते"

शक्तिचक्रं = [illegible] तदेवोक्तं = [illegible] = [illegible]

तदुच्यते

गुरुवक्त्रं = [illegible]

इति। सैव श्रीमन्त्रशिरोभैरवेऽपि = [illegible]

"गुरोर्गुरुतरा प्रोक्ता गुरुवक्त्रगता भवेत्"

गुरु = [illegible] गुरुतरा = [illegible] प्रोक्ता

गुरुवक्त्रगता = [illegible] भवेत् = [illegible]

[illegible] इति सैव = [illegible] ([illegible]) [illegible]

अवकाशं = [illegible] ददती = [illegible]

उपायः = [illegible]

मातृका चक्र संबोधः ॥७॥

اس گرو سے

तस्माद्गुरो प्रज्ञात् =

मातृका चक्र संबोधः =

प्रियस्य भवतीति =

"प्रोक्षः"

श्री परा त्रिंशिकादि =

निर्दिष्टेन = نام لیا ہوا   नीत्या = اس نیتی سے

अहं विमर्श प्रथम कला = ... - अनुत्तर

अनुत्तर = अनुत्तर   अकुल स्वरूपा =

प्रसरन्ती = ... → आनन्द स्वरूपा =

अ → आ   सती =

इच्छा → ... → ईशान —

(ई)

भूमिका =   आभासन =

पर स्तर ... → ईशान ...

इ ...

یہ اب بیج [illegible] کی بیداری ہے - جیسے بجلی کا چمکنا - جیسے تھوڑی ہو زیادہ [illegible] ہو جاتی ہے - [illegible] روپ بنی
ہے - یہاں [illegible] ہے - [illegible] اپنی ہی بڑائی سے 'मेय' کا [illegible] اس میں ہو جاتا ہے - *
→ یہاں [illegible] کی پوری [illegible] ہے

ज्ञानात्मिका (ہے) = بیدار ہونے والی "" उन्मेषदशा = (کھلنے کی حالت) (ہے)
[illegible] → "उ" ज्ञेय —— جاننے کے لائق (پیدا کی ہوئی)

आभास = [illegible] [illegible] असूत्रम.

उ से → ऊ [illegible]

अधिकयेन च = اس کی زیادتی سے (آگے کی [illegible]) "ऊनता" → "ऊ" (کمی یا [illegible]) *

یہاں [illegible]

प्रदर्शायी = دکھلانے والی उद्दामेव = [illegible] ہے

* द्विरूपो = دو روپ والی ہے [illegible] विद्युत = بجلی کا ہے

विद्योतन = چمک [illegible] तत कल्पते = اس سے

तेजोमात्ररूपेन = تیز ماترا روپ سے स्थैर्यात्मना च = [illegible] - [illegible]

उदम [illegible] एषणीयेन = خواہش [illegible]

रञ्जितत्वात = رنگنے سے - [illegible]

[illegible] र-ल श्रुत्या = [illegible] سننے سے

प्रतनोषितेन = رنگنے سے अत एव = اسی کارن سے

स्वप्रकाशात्मी = ~~[illegible]~~ कृत [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] ہے اپنے پرکاش سے [illegible] → جاننی
[illegible] ہے

मेया = جاننی - دکھائی دینے والی - جاننی - [illegible] (دکھنی)
آپ ہی [illegible] ہے - اپنے پرکاش سے [illegible] ہے

ऋ + ल [illegible] ऋ - लृ → ऋ + लृ [illegible] मेय [illegible]

[illegible]

आभासत्वत = [illegible] अमृत रूपेण = [illegible]

मेय । = [illegible] ([illegible]) ईषण मात्रतया = [illegible]

[illegible] बीजान्तर (भासार) = [illegible] = [illegible]

प्रसव = [illegible] असामर्थ्यतया = [illegible]

Hermaphrodite — षण्ढाख्य बीज = [illegible] चतुष्टयात्मना रूपेण = [illegible]

प्रपञ्च्य = [illegible] (ऋ, ॠ, लृ, ॡ)

प्रोक्त = [illegible] अनुत्तर = [illegible] "अ"

आनन्द = [illegible] "आ" [illegible] इच्छा = [illegible]

[illegible] इ (अ, आ, इ)

संघट्टन = [illegible] त्रिकोण बीजम् [illegible]

इ, ओ → "ए" [illegible]

अनुत्तर = 'अ' आनन्द = "आ"

उन्मेष = 'उ' योजनया = [illegible]

ऐ ऊँ औ

क्रियाशक्ति = کریا شکتی   उपगम रूपत्व = [illegible]

ओं ओंकार = "ऐ"

प्रोक्त = [illegible]   बीजद्वय = [illegible]

संघट्टन = [illegible]   षट्कोण = "ऐ"

[illegible] शूलबीजं च = "औ"   इच्छा-ज्ञान शक्ति व्याप्त पूर्ण

[illegible] =

क्रिया शक्ति प्रधानत्वात् = کریا شکتی پردھانتا سے

इ, उ, (ऋ)

शक्ति त्रय संघट्टनमयं = [illegible]

प्रदर्शय = [illegible] ([illegible])

~~इत्य~~ इयत्पर्यन्त [illegible]   विश्लेषक = [illegible]

वेदनरूपं = [illegible]   [illegible] बिन्दु = بندو

[illegible] ← "औं" ←

उन्मीलय = [illegible]   युगपत = [illegible]

अन्तर्निहितं [illegible]

[illegible] विसर्जनमयं = [illegible] "अः"

[illegible]

चिद्द्वयात्मनि = [illegible] विसर्ग भूमि

[illegible] وسرگ بھومی [illegible]

उद्भासितवती = [illegible] ↗

अत एव [illegible] अन्तरविमर्शनेन = اندر سے ہی [illegible]

अनुत्तरे एव [illegible]

एतत् विश्वं = [illegible]

[illegible] विश्रान्ते = [illegible] दर्शयति = [illegible]

[illegible] बाह्यविमर्शेन = باہر [illegible] उ [illegible]

कादि-मान्ते = क سے म تک

पञ्चक पञ्चके = [illegible] अ-इ-उ, ऋ, लृ

[illegible] = शक्तिस्या:

परषान्ते = [illegible]

= [illegible] समस्तं [illegible] प्रपञ्च:

([illegible]) [illegible] =

[illegible] एकैकस्याश्च शक्ते: = [illegible] पञ्चदश शक्तिस्वं-तत्रमाश्रित

[illegible] 5

[illegible] इत्येकैकत: = [illegible] पञ्चाशदुदय:

[illegible] 5

आभ्य एव शक्तिभ्यः = انہی شکتیوں سے

दीक्षा = اپدیش شکشا   उक्त = کہی ہو

संज्ञानुसारेण = وہ نام سے   अन्तः = اندر

→ पुंभूमौ = پرش بھومی پر   नियत्यादि कञ्चुकत्वेन

نیتی آدی کی کنچک والا بھاؤ ہونے سے

(جب یہ ان سکھشمات سوروپ میں آتی تو نیتی آدی بن جاتی ہیں)

अवस्थानात् = ٹھہرنے سے

अन्तस्थाख्यान = انت استھا کو (य, र, ल, व,

प्रमातृभूमि = پرماتر بھومی کو [illegible] . اپنی

धारणेन = دھارن کرنے سے

विश्वधारणात् = وشو کا دھارن کرنے سے (ان چار [illegible] وشو کا)

धारणाशब्देन = دھارنا شبد سے   [[illegible] — پرتھوی تو تک / دھارنا ہے]

आम्नायेषु = شاستروں میں ہے

उत्तान्

तत्र उपरे = اس سے اوپر   भेदविगलनेन = بھید گلنے سے

अभेदापत्त्या = ابھید ہو جانے سے   उन्मिषितत्वात् =

(اُنمیشی بھاو ہونے سے - (وہ تو [illegible])

لہذا
چونکہ یہ [illegible]
یعنی پرماتر بھومی کو
دھارن کرنے میں
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ہے

واپس لوٹ آیا

[illegible]

[illegible] ऊष्माभिधानात् = اشمی [illegible] (श, ष, स, ह).

चतुरो = چار   वर्णानां = ورنوں کا   भासितावती = باسناوتی ہے (الوکِ [illegible])

अत्र च = [illegible] اس الوک ~~सर्वसृष्टिपर्यन्त~~ वर्ति [illegible] = अत्र

सर्वे = سبھی   सृष्टि = سرشٹی (الوک)

पर्यन्तवर्ति = انت تک   वर्ति = [illegible]
(انت پر الوک) [illegible]

परिपूर्ण = [illegible]   समस्त वर्ण = [illegible]

पदवीय = [illegible]   "स" [illegible]

तदन्ते = اس انت پر   प्राणबीज = [illegible]
"ह" — पदवीनं

कृतम् = کیا   दत्त = [illegible] "ह"

अनुत्तर = اتر   प्रोक्तया = [illegible]

आप्यायिता = [illegible]

अनाहतमयत् = [illegible]

इयत् = اتنا   वाच्य = [illegible]   वाचक रूपं
[illegible]

یہ اکو بول - فوری - نفس ہے کی بنی سنبھالی -

6 ways ↑ 6 راستے

षडध्व स्फामयं = [illegible]
+विश्वम्

यह اکو = [illegible]

इति प्रत्यभिज्ञापयितुम = [illegible]

अत एव = [illegible] प्रत्याहार युक्त्या = [illegible]

अनुत्तर = "अ" अनाहत = "ह"

व्यामेव = [illegible] शिव = [illegible]

शक्ति व्यो = [illegible] गर्भीकृतम = [illegible]

एतदात्मकमेव = [illegible]
विश्वम्

इति = [illegible] महामन्त्रवीर्यात्मकं [illegible]

"अहं" = [illegible] ([illegible]) तत्त्वम्
विमर्शात्म [illegible]

[illegible]

यथोक्तमस्यत परमेष्ठि श्रीमदुत्पलदेव पादै
[illegible]

→

"प्रकाशस्यात्मविश्रान्तिरहंभावो कीर्तितः।
उक्ता सैव च विश्रान्तिः सर्वापेक्षानिरोधतः॥
स्वातन्त्र्यम् अथ कर्तृत्वं मुख्यमीश्वरतापि च।"

प्रकाशस्य = [illegible] आत्मविश्रान्ति = [illegible]

[illegible] अहंभावो = [illegible] वा = [illegible] कीर्तितः = [illegible]

उक्ता = [illegible] सैव च विश्रान्ति = [illegible] सर्वापेक्षा

निरोधतः = [illegible]

[illegible] स्वातन्त्र्यम् = [illegible] अथ कर्तृत्वं = [illegible]

मुख्यमी = [illegible] ईश्वरतापि = [illegible]
([illegible])

इति = [illegible] तत् यत् = [illegible] पर्यन्तं
([illegible]) [illegible]

यत = ३ मातृकाया = [illegible] तत्क्रमं [illegible]

तदेव = [illegible] ककार - सकार = क + स

प्रत्याहारेण = [illegible] अनुत्तर विसर्ग = संघट्टसारेण
([illegible]) [illegible]

कूटबीजेन = [illegible] प्रदर्शित = [illegible]

एतत् = [illegible] "क्ष" रहस्य प्रकटनेन [illegible]

[illegible] इति = [illegible] एतत् [illegible]

"अ — — — — — — न विद्या मातृका परा।"

— ودیا - پر ماترکا سے بعد کوئی دوسری خبر نہیں ہے — نہیں ہے = न اس سے پرے کوئی نہیں

इत्य [illegible] आम्नाय = شاستروں سے सूचित = اشارہ کی ہوئی

प्रभावाया = پربھاؤ سے मातृकाया = ماترکا کی

संबन्धिन = سمبندھ رکھنے والی चक्रस्य = چکر کو

प्रोक्तानुत्तरानन्दे = [illegible]

इच्छादि शक्तिसमूहस्य. شکتی سموہ کا

चिदानन्दघन स्वरूप [illegible]

समावेशमय: [illegible] ہے

सम्यक = اچھی طرح बोधो भवति = بودھ ہوتا ہے

एतत् च = یہ بھی ३२ = اس تحریر میں

विज्ञात्रेण = [illegible] ग्रन्थो हि ङ्कितम् = [illegible]

वितते = [illegible] तु = [illegible]

,,अस्मत् प्रभुपादै = [illegible]

श्री परात्रिंशिका विवरण तन्त्रालोकादौ प्रकाशितं

سری پرا ترنشکا [illegible] تنترالوک [illegible] میں پرکٹ کیا ہے

उक्तं च = [illegible] श्री सिद्धामृत - [illegible]

"सात्र कुण्डलिनी बीज जीवभूता चिदात्मिका।
तज्जं ध्रुवेच्छोन्मेषारब्धं त्रिके वर्णास्ततः पुनः॥

सा = [illegible] अत्र = [illegible] कुण्डलिनी = کنڈلنی [illegible]

बीज = [illegible] जीवभूता = [illegible]

चिदात्मिका = [illegible] ततजमं = [illegible]

ध्रुव = [illegible] इच्छा = [illegible]

[illegible] अ"

उन्मेषम् = [illegible] आरब्धं = [illegible]

अ इउ

त्रिके = [illegible] वर्णा = [illegible] ततः = [illegible]

पुनः = پھر → ([illegible])

"अ इत्य वर्णादित्यादि यावद्द्विसर्गिकी कला।
ककारादि सकारान्ताद्विसर्गात्पञ्चधा स च॥
बहिश्चान्तश्च हृदये नादोऽथ परमे पदे।
बिन्दुरात्मनि मूर्धान्ते हृद्याद्व्यापको हि सः॥

आ। उत्पत्ति प्रणवनाद

[illegible]

आ — [illegible] अ [illegible] यावत = [illegible]

वैसर्ग कला = [illegible] (अः) ककारादि सकारान्ता

विसर्गात = [illegible] स [illegible] क = [illegible]

पञ्चधा = [illegible] सच = [illegible]

बहिश्च = [illegible] अन्तश्च = [illegible] हृदये = [illegible]

नादे = [illegible] परमे प्रथ = [illegible]

परमे पदे = [illegible] बिन्दु = [illegible]

मूर्धान्ते [illegible] हृदय =

व्यापको = [illegible] हि [illegible]

सः = २०० आदिम अन्त विहीन

प्रस्तु [illegible]

[illegible] मन्त्राः स्युः = [illegible] (७२)

प्रारब्धवत = [illegible]

([illegible])

"आदिमान्त्यविहीनास्तु मन्त्राः स्यु प्रारब्धवत्"

गुरोर्लक्षणमेतावदादिमन्त्यं च वेदयेत् ॥
पूज्यः सोऽहमिव ज्ञानी भैरवो देवतात्मकः।
श्लोकगाथादि यत्किञ्चिदादिमान्त्ययुतं यतः॥
तस्माद्विदंस्तथा सर्वं मन्त्रत्वेनैव पश्यति। "

गुरो = گرو کا लक्षणम् = [illegible] (علامت) येतावत् = [illegible]

[illegible] आदिम अन्त्यं च = [illegible] वेदयेत् = [illegible]

पूज्यः = [illegible] सो ऽहम् = [illegible] ज्ञानी = [illegible]

[illegible] भैरवो = [illegible] देवतात्मकः = [illegible]

[illegible] श्लोक = [illegible] गाथादि [illegible] यत् किञ्चित् [illegible]

आदिम अन्त्ययुतं = [illegible]

यतः

यथा = [illegible] तस्मात् = [illegible] विद्व [illegible]

तथा = [illegible] सर्वं = [illegible] मन्त्रत्वेनैव = [illegible] पश्यति

[illegible]

[illegible]

इति इतत् च स्पन्दे = [illegible]

"सैयं क्रियात्मिका शक्तिः विश्वस्य पशुवर्तिनी।
बन्धयित्री स्वमार्गस्था ज्ञाता सिद्ध्युपपादिका॥"

[illegible]

सोयं = [illegible] ([illegible]) क्रियात्मिका = کریا روپ

शक्तिः ([illegible]) = [illegible] शिवस्य = شو کی ([illegible])

पशुवर्तिनी = [illegible]   बन्धयित्री = [illegible]

स्वमार्गस्था = [illegible]   ज्ञाता = [illegible]

सिद्ध्युपपादिका = [illegible]

~~स्तत च स्पन्दे~~ = [illegible]

इत्यैनेव भङ्ग्यासूचितम्। [illegible]

इह शास्त्र प्रस्य = اتھ ساستر کی ، मातृका चक्रसंबोधवत:
ماترکا چکر کا فہم ہونا - اس سے ہوش پیدا ہو

शरीरं हविः ॥८॥

All this subtle of gross Causal body of this great Yogi = شریر یعنی اسکی آہوتی ہے

[illegible]. is affected with the idea of being pramata (subjective knower)

सर्वं यत् = سارا جو ہے   प्रमातृत्वेन = پرماتر کے بھاؤ سے جانا

آنکھ سے پرماتا کی صفت ظاہر ہے

प्राभिषिक्तं = اکٹھا کیا ہوا - ملا ہوا → پرماتر بھاؤ کے

स्थूल सूक्ष्मादि = ستھول سوکشم وغیرہ ہے   سروپ

शरीर स्वरूपं = جو سروپ ہے   شریر

اندرونی ماریو شریر ہے

तत् = وہ شریر   महायोगिनः = مہایوگی کی

परस्मिन् = اوپر   चिदग्नौ = چیت اگنی (چیتن اگنی میں)

हूयमाने = آہوتی دیا گیا

آہوتی دینا یعنی ... [illegible]

→ हवि = یہ آہوتی ہے

→ یہ शरीर प्रमातृता प्रशमनेन = شریر میں پرماتر بھاؤ کا
نفی - دو قسمیں کرنے سے

सदैव = ہمیشہ   चिन्मातृताभिमाने = چیتن ماتر بھاؤ کے ابھیمان میں

प्रविष्टत्वात् = داخل ہونے سے

وہ ذہن پیدا [illegible]

यदुक्तं श्री विज्ञानभैरवे = [illegible]

"महाशून्यालये वह्नौ भूताक्षविषयादिकम् ।
हूयते मनसा सार्कं स होमः स्रुक् चेतना ॥"

'महाशून्यालये = [illegible] (جس [illegible]) वह्नौ = [illegible]

[illegible] भूतविषयादिकम् = [illegible]

[illegible] = [illegible]

= [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] मनसा = [illegible] ([illegible]) स होमः = [illegible]

सार्कं

स्रुक् चेतना ([illegible]) = [illegible]

([illegible])

[illegible] ([illegible])

[illegible]

//

इति। श्रीतिमिरोद्घाटेऽपि = شری تمر اُدگھاٹ میں بھی ہے

" यः प्रियो यः सुहृद्बन्धुर्यो दाता योऽतिवल्लभः।
तदङ्गभक्षणाद्देवि व्युत्पतेद्गगनाङ्गना॥ "

- यः = जो प्रियाः = پیارا यः = जो सुहृद् = مِتر
बन्धु = بندھو यः = जो दाता = داتا यः = जो
attachment - [illegible] अतिवल्लभः = بہت پیارا ततदङ्ग = اس کے انگ → his attached
भक्षणात = کھانے سے देवी = اے دیوی = [illegible]
उत्पतेद् = اڑتا ہے — [illegible] गगन = آکاش کی [illegible] — [illegible]
[illegible] अङ्गना - [illegible]

अत्र = یہاں हि. = [illegible] देहप्रमातृता प्रशमनमेव
पिंडार्थी : - [illegible] =
श्रीमद्भगवद्गीतास्वपि = شری بھگوت گیتا میں بھی ہے — x
x सर्वाणि = سب इन्द्रियकर्माणि = ([illegible] प्राणकर्माणि
अपरे = دوسرے आत्मसंयम = [illegible]
योगाग्नौ = [illegible] योग जुह्वति [illegible]
ज्ञानदीपिते = [illegible] ([illegible])
[illegible]
x "सर्वाणीन्द्रियकर्माणि प्राणकर्माणि चापरे।
आत्मसंयमयोगाग्नौ जुह्वति ज्ञानदीपिते॥"

इत्य स्पन्दे तु = اسی طرح سپند میں کہا ہے

"यदा क्षोभः प्रलीयेत तदा स्यात्परमं पदम्॥

جب کھوب ختم ہو - تب ہی پرم پد (سروپ) ہوتا ہے

इत्य स्नेनैव संगृहीतम्। = اسی سے یہ مختصر کہا ہے (دیہہ پر انا کہا جاتا)

क्षोभः = کھوب کہا ہے देहाद्यहं प्रत्ययरूपः (اہنکار)

= دیہہ پر اہم کہا جاتا

(اس سپند کی ورتی)

इति हि तत् वृत्ती = اسی طرح سپند کی جو ورتی

भट्टश्री कल्लटः - کی وہ بھٹ شری کالٹ نے کی ہے

(دوسرا کلّٹ نے بھی کی ہے) اس میں یہ کہا ہے

اں گیانی

ज्ञानमन्त्रम् ॥ ९॥

"اس مہا یوگی کا دان یہ ہے - حرف گیانی"

گیان منتر -

यत् पूर्वं 'ज्ञानबन्धः' = جو پہلے بیان ہوا ہے اس "ज्ञानबन्धः"

इत्युक्तं तत् = وہ ہے अद्यमानत्वात् = کھایا جانا / کی وجہ سے

→ ग्रस्यमानत्वात् = نگلا جانا - [illegible]

योगिनामन्त्रम् = یوگیوں کا دان منتر

यत् संवादितं प्राक् = جو پہلے بیان ہو چکا ہے

"मृत्युं च कालं च कलाकलापं
विकारजातं प्रतिपत्तिमयम् ।
एकात्मय- नानात्म्य वितर्कजातं
तदा स सर्वं कवली करोति ॥"

मृत्युं च = موت کو कालं च = کال کو कलाकलापं = کلا کلاپ کو

विकारजातं = (وکار) جو کچھ پیدا ہوتا ہے प्रतिपत्तिमयम् = پرتی پتی جس کا سبب ہے

एकात्मय = ایک آتما نانात्म्य = نانا آتما کو

वितर्कजातं = (وتر کی) پیدائش (وتر) तदा = تب

ایک کی اور نانا آتما کا بہیں تک کا [illegible]

स सर्वं कवली करोति = اُس سب کو ھضم یا گراس کرتا ھے ۔

अथ च = اور یہ یत स्वस्वरूप विमर्शनात्मकं = جو اپنا سروپ درشن رکھنے والا گیان ھے

ज्ञानं

دوراں کو ۔

ततः अस्य अन्नं = (اسکا ان) اسکا ان (کھانا) परिपूर्णा परितृप्तिकारितया

= پوری طرح تریپتی سے

स्वात्मविश्रान्ति हेतुः = وھی کامل سروپ آرام کا ھیتو ھے ۔ اپنے ہی کامل سروپ میں رہنا

तदुक्तं श्री विज्ञानभैरवे = وھی کہا ھے سری وگیان بھیرو میں

"अत्रैकतम युक्तस्थे योत्पद्येत दिनाद्दिनम्।
भरिताकारिता सात्र तृप्तिरत्यन्त पूर्णता॥"

अत्र = یہاں एकतम युक्तस्थे = ایک ہی مکتی میں ٹھہرے ہوئے کو

य = उ. उतपद्येत = اُپجے

दिनाद्दिनम् = دن بدن भरिता कारिता = سارا میں بھری ہوئی ھوتا ھے =

पूर्णता =

स अत्र तृप्तिरत्यन्त = وھی تریپتی یہاں ہے अत्यन्त = زیادہ سے

इति = اس لئے उक्तौ हि = چونکہ کہی گئی

तत्र = اس کے (دونوں بیچ میں) द्वादश = بارہ

यہ دونوں بیچ میں

उत्तर = بعد प्रात = صبح (112 یعنی / یکصد)

भूमिका = درجے کی یعنی ۱۲ ज्ञानरूपैव = وہ گیان روپ ہی ہیں

एतत् च सपन्दे = یہ سپندیں کہی گئی ہیں:-

"प्रबुद्धः सविद्या तिष्ठेत......"

-بیدار ہر وقت رہتا کہ ہوش میں ہی ہر وقت ہو گیا

इत्यनया कारिका संगतम्. = اس کاریکا سے یہ بھی مطابق ہے

یعنی جب سمادان
میں ہر وقت بھی ہو
ہو اگر گیان
ہو رہا ہے
اس کیا نام
... ؟
... ہوتا ہے ؟
ہوتا تھا

यदा तु = جب تک کہ   सर्वे = سبھی

सततम् = روز   प्रवाहित = نہ سمادان

न भवति = نہ ہو   तदा = تب

ज्ञानवतोऽपि = اگر گیانوان سے بھی   तस्य = اس یوگی کو

अवधानावलेपात् = سمادان میں ڈھیل سے —
(جب سمادان نہ رہے)

विद्यासंस्कारे तदुत्थस्वप्न
दर्शनम् ॥१०॥

"دنیا کا سپنا نظر آتا ہے - اس سے اٹھا ہوا سپن درشن"

प्रोक्त ज्ञान स्फार रूपाया = شدھی جو شدھ ودیا ہے
शुद्धविद्यायाः
संस्कार = [illegible] سنسکار   संस्कार = پیچھے کا - دبایا جانا (یعنی سنسکار رہ جانا)

विघ्नेन तदुत्थस्य = اٹھا ہوا اس سے جو   निमज्जनेन = دبا ڈوب جانا
=

ہوتا ہوا

न्यक्कृत = دبایا ہوا

क्रमात् अक्रमन्यक्कृतविद्यासंस्कारस्य

= کرم سے اکرم سے اندر کیا ہوا - دبایا ہوا جو اس کو سنسکار (ودیا) ہوا

स्वप्नस्य = (ولی) سپن (کا)

भेदमयस्य = (یہ سنسار) بہید والے

विकल्प प्रपञ्च रूपस्य = وکلپ بھید والے

दर्शने = دیکھنے

स्फुटम् = ظاہر

उन्मज्जने भवति - ظاہر ہونا ہوتا ہے

तदुक्तं श्रीमालिनीविजये - اسی کی بابت سری مالنی وجے میں ہے

"न चैतदप्रसन्नेन शङ्करेणोपदिश्यते ।
कथञ्चिदुपदिष्टेऽपि वासना नैव जायते ॥"

न च = نہ ہی
इतत् = یہ
अप्रसन्नेन = نہ پرسنہ ہونے سے

शङ्करेण = شنکر سے

उपदिश्यते = وہ اپدیش دیا جاتا ہے

कथञ्चिदुपदिष्टेऽपि = اگر کسی طرح, वासना नैव जायते = واسنا نہیں ہوتی ہے

[illegible]

इत्युपक्रम्य = یہ بات شروع کرکے

"वासनामात्रलाभेऽपि योऽप्रमत्तो न जायते।
तमनित्येषु भोगेषु योजयन्ति विनायकाः"

वासनामात्रलाभेऽपि = واسنا ماتر کا لابھ اگر [illegible] ہو جائے تو — या = جو

अप्रमत्तो = نہ چوکنا ہوا — न जायते = نہ ہوئے گا

جو اس واسنا ماتر [illegible] سے نہ چوکنا ہوگا — ہوا

(یعنی چوکنا نہیں ہوئے گا —)

तम् = اس کو — अनित्येषु भोगेषु = جو نہ نتیہ بھوگ ہیں

योजयन्ति = جوڑتے ہیں (ان بھوگوں کے ساتھ)

विनायकाः = [illegible]

[illegible]

[illegible]

"अन्यथा तु स्वतन्त्रा स्यात् सृष्टिस्तद्धर्मकत्वतः।
सततं लौकिकस्येव जाग्रत्स्वप्नपदद्वये॥"

अन्यथा = دوسری طرح — तु = لیکن — स्वतन्त्रा = سوتنترا [illegible]

स्यात् = ہو — सृष्टि = سرشٹی

तद्धर्मकत्वतः = [illegible] ([illegible])

ہمیشہ لگاتار = सतते = سنتتے

कलौकिकस्य = جو لوک کا ہے ۔ जाग्रत स्वप्न = جاگرت سپن

पदद्वये = دونو پدوں پر [جاگرت اور سپن] = ان دونوں پر

इत्यनेन स्पन्दे संगृहीतम् = اس نے سپند میں جمع کر لیا ہے

~~इत्यनेन~~ अन्यच = اور بھی नित्यं = نت

प्रबुद्धविद्या = سدا ودیا کو विमर्शात्म = وِمرش سے

परेणैव = اس پر ہی کو योगिना भाव्यम् = یوگی کو ہونا چاہئے

اگر ہا ہی چاہئے इत्य उपदिष्टं भवति = اس طرح اپدیش کیا ہے

यथो क्तमं جیسا کہ کہا ہے

"तस्मान्न तेषु संसक्तिं कुर्वीतो त्तमघाऽद्वया।"

(glosses above: خواہش ; کرنی چاہئے)

اس واسطے ان نشٹ ہونے والوں پر خواہش نہ کرنی چاہئے
صرف آتم پد پر جانے کی (خواہش) ہو ۔

इति श्री पूर्वे। ، یہ شری پوروی سوتر ختم ہوا

स

श्री स्पन्देऽपि = سپندس منز بی تہ

"अतः सततमुद्युक्तः स्पन्दतत्त्वविविक्तये ।
जाग्रदेव निजं भावमचिरेणाधिगच्छति ॥"

اس کارن ہمہ اودوگ میں رہنا ہے۔ سپندو تے جو چھ اپدار کرچھ
یس انسان اکھ پرکٹ کرنہ رئے تا گرٹ ہنی حرف اپنی حقیقت
پرٹھ جلدی ہی پراپت کرتھ ـ

इति एवं चित्तं मन्त्रः" = اس طرح بی چتم منترچھ

यत्यत प्रभृति = [illegible]

मन्त्रवीर्य - मुद्रा = منتر ویریہ - مدرا ویریہ

वीर्यानुसंधाना = انو سندان

प्रधानमः = [illegible]

" उच्चाररहितं वस्तु चेतसैव विचिन्तयन् ।
यं समावेशमाप्नोति शाक्तः सोऽत्राभिधीयते ॥ "

جو ناقابلِ بیان ہے وستو صرف من ہی سے سوچتا ہوا وہ جس
مراد ایک منتر وغیرہ کی) اسی سے ادھوگ ایک ... سے جس سماوش
کو پاتا ہے - وہ تو یہاں شاکت کہا گیا ہے -

इत्यामनात = اس طرح کہنے سے
शाक्तोपाय = شاکت اپائے
جو کہ ان میں بیان ہے
= ایکوں شکتی کا ... جاننا } (اسکو) دوبارہ کہنا

अवधानावलिप्ते = سماوش حالت میں
प्राप्ति = آیا ہوا - روپ آیا ہے
=
" अविद्यासंहारे तदुत्थस्वप्नदर्शनम् "

इति सूत्रेण = اس سوتر سے
एतदनुषङ्गेण = اس پرسنگ سے
आणवोपाय प्रतिपादनस्य
अवकाशो दत्तः ॥ = آنوا اپائے کے سمجھانے کا موقع دیا ہے

[illegible]
x ۹

دوسرا

इदानीम् = اب अपवोपाये = دوسرا प्रतिपादयिषु: = سمجھنے کے لئے

अणो = اوّل - پہلے तावत्स्वरूपं = اس کا سروپ

रूपीयात = کہتے ہیں

आत्मा चित्तम् ॥१॥

چت ہی آتما ہے،

यदेतत् = یہ جو विषयवासना = دنیاوی خواہش

جو

[illegible] आचक्षुरितत्वात् = [illegible] [illegible]

नित्यं = ہمیشہ तत्तदध्यवसायादि = [illegible]

व्यापार = [illegible] बुद्ध्यहङ्कारमनोरूपं - [illegible]

[illegible]

یہی → चित्तं [illegible] = آتما

تدیو = یہی ہے आपसति = [illegible] (3.)

[illegible]

[illegible]

[illegible] — برهی بن - جب [illegible]

= [illegible] آگیا + [illegible] جیسے

[illegible]

अप्रतीत → चिदात्मक स्वस्वरूप = [illegible] अपरव्याप्त्या

[illegible] =

[illegible] सत्त्वादिवत्त्य [illegible] میں अवलम्बनेन = [illegible]

योनी : [illegible] संचरति = [illegible]

इति - [illegible] आत्मा अशुद्धस्य - [illegible] थी: - [illegible]

न तु = نہ کہ चिदेकरूपस्य =

[illegible] - جب [illegible]

[illegible] अस्य = اسکو अतनम = [illegible] परिस्ते =

एतदेव = [illegible] "चैतन्यमात्मा"

[illegible]

इति स्वभावभूत = [illegible] ([illegible])

तात्त्विक = [illegible] इतत स्वस्वरूप = [illegible]

प्रतिपादनाप्रायेण [illegible] एवमात्मा लक्षित:

([illegible]) [illegible]

इदानीं तु = [illegible] एतदीय = [illegible] संकोच अवभास

[illegible] :

७ प्रधान = (سنوتی) اسی کی پردھانتا ہے   आणवस्था औचित्येन = وہ ہے کوروشا - جیوروشا - اگیانی جیو کی

इति = اس لیے   न = نہ   पूर्वापरवैषम्यात् .
پہلے اور بعد کو   چیت آتما   اوپر والے

वैषम्यम् = بے سمتا (کیونکہ جیو آتما میں صرف زیادہ سکتی ہے) - { اسی طرح لوروکا چیتن آتما - اور اس جیو آتما میں کوئی بے سمتا نہیں ہے }

یہ अस्य = اس کو یعنی چیت سروپ کو   चित्स्वरूपस्य = چیت سروپ (آتما)

(اسی کا) अणवात्मनः = ہی (جو) اگیانی جیو (ہی ہے)

ज्ञानं बन्धः ॥२॥

२

اپنا گیان جو دیش کا سبب ہے وہی بندھن ہے

सुखदुःखमोहमयाध्यवसा = سکھ - دکھ - موہ - یہی ہے
سکھی دکھی موہی

یہ سکھی دکھی موہی ہی ہیں   अध्यवसाय = بدھی (اور اس کی [illegible])

اس سکھ دکھ موہ کی درشیاں بدھی ہی   वृत्तिरूप = آتما کی   = یہی درشیاں بدھی میں

جہالت

نفس میں تن کی دوئی ہو۔

तत् अविद्यात = اُن (جھوٹی دوئی کو) भेदावभासनात्मक = پیدا کی جو ہے اور اس کا

جو گیان ہے — اسی سے دوئی پیدا ہوتی ہے

यत् ज्ञानं = جو اس قسم کا گیان ہے

तत् बन्धः = وہی ہے بندھن ہے

(وہی بندھن) तत्पाप्रितत्व — یہی اصل ہے = وہی رسیاں بنے ہیں

(وہی ہے) हि = یقینی

पर्ये = ہے جس संसरति = سمساری بنا ہے - آواگون میں لگا ہے۔

तदुक्तं श्रीतन्त्रसद्भावे

وہی کہا ہے شری شنکر سوامی جی نے

"सत्त्वस्थो राजस्थश्च तमस्थो गुण वेदकः।
एवं पर्यटते देही स्थानात्स्थानान्तरं व्रजन॥"

? सत्त्वस्थो = ستوگن میں ٹھہرا ہوا राजस्थश्च = رجوگن میں ٹھہرا ہوا

تمو تمस्थो = تموگن میں ٹھہرا ہوا गुण वेदकः = تینوں گن کو جاننے والا

एवं = اس طرح पर्यटते = پھرتا ہے देही = یہ دیہی جیو

स्थानात स्थानान्तर व्रजन = یعنی ایک جگہ سے دوسری جگہ جاتا ہے

" तन्मात्रोदय रूपेण मनोऽहं बुद्धि वर्तिना।

पुर्यष्टकेन संरुद्धस्तदुत्थं प्रत्ययोद्भवम्॥

भुङ्क्ते परवशो भोगं तद्भावात्संसरेत॥

तन्मात्र = پانچ تنماتر 5 उदयरूपेण = ظاہر ہونے [illegible]

پانچ تنماتر + من بدھی اہنکار 5 [illegible] پُریاشٹک — मनो बुद्धि अहं वर्तिना = [illegible] من - بدھی - اہنکار [illegible] رہنے والے میں

पुर्यष्टकेन = [illegible] (پُریاشٹک)

संरुद्धो = بندھا ہوا (ہو کے) [illegible] तत उत्थं = اس پُریاشٹک سے [illegible]

प्रत्ययोद्भवम् = [illegible] (اندر ہوتی ہیں)

[illegible] — भुङ्क्ते = بھوگتا ہے परवशो = [illegible] (وش [illegible])

भोगं = بھوگ کو

परवशो = [illegible] اسی لئے [illegible]

तत . . . . = [illegible] اسی وجہ سے [illegible] آتا جاتا رہتا ہے

इत्यनेन प्रत्युदितम् = اسی لئے [illegible]

" . . . [illegible] [illegible] [illegible] अप्रतः -

संसृति प्रलयस्यास्य कारणं संप्रचक्ष्महे ॥

[illegible] — [illegible] "

स्पन्दशास्त्रे کہی گئی ہے
इत्येतत्प्रतिविधाननाय = یہ بات سپند شاستر میں

ननु च = کیوں ہے؟

"ज्ञानं प्रकाशकं लोके आत्मा चैव प्रकाशकः।
अनयोरपृथग्भावाज्ज्ञाने ज्ञानी प्रकाशते॥"

ज्ञानं = گیان ہے प्रकाशकं = پرکاشک لوکے = لوک میں

आत्मा चैव प्रकाशकः = آتما بھی پرکاشک ہے अनयो = ان دونوں (گیان اور آتما) کی ایکتا سے

अपृथग्भावा = نہ جدا ہونے سے ज्ञाने = گیان میں

ज्ञानी = گیانی (پرکاش) ہی प्रकाशते = پرکاشتا ہے

इति श्रीविज्ञानभैरवोक्तदृष्ट्या ज्ञानमपि प्रकाशमयं = اس طرح سری وگیان بھیرو میں گیان بھی پرکاش ہی ہے

इति - कथमस्य बन्धरूपत्वम् = (یعنی پرکاش رنگ) کو کیسے بندھن ہے

सत्यमेतत् = یہ سچ ہے

यदि = اگر परमेश्वर प्रसाद

[illegible]

[illegible]

एवं = [illegible] प्रत्याभिज्ञापित = [illegible]

[illegible]

→ यदा तु = [illegible] तन्मायाप्राप्तितो

= [illegible]

नैवं = [illegible] विमर्शी = [illegible]

— तदा [illegible]

[illegible]

कालादीनां तत्त्वानामविवेको
माया ॥३॥

[illegible]

किञ्चित = [illegible] कर्तृत्वादिरूप = [illegible]

कलादिक्षित्यन्तानां [illegible]

तत्त्वानां = [illegible]

कञ्चुक, पुर्यष्टक, स्थूल [illegible]

देहत्वेन [illegible]

अवस्थितानां = [illegible]

(51)

योऽयम = [illegible] विवेकः = [illegible] →

[illegible] — पृथक्त्व = [illegible]

→ पृथकत्वा = [illegible]

पृथक्त्व — प्रमितमात्मानमेव = [illegible] — [illegible]

अपृथगात्मत्वेन

प्रपिपाति = [illegible] — [illegible]

[illegible]

सा माया = [illegible] तत्त्वाख्यातिमयः प्रपञ्चः

→ [illegible] = [illegible]

तदुक्तं श्रीतन्त्रसद्भावे — — [illegible]

"कलोद्बलितचैतन्यो विद्यादर्शितगोचरः

रागेण रञ्जितात्मासौ बुद्ध्यादिकरणैर्युतः ॥

एवं मायात्मको बन्धः प्रोक्तस्तस्योदरात्मकः ।

तदाश्रयगुणो धर्मोऽधर्मश्चैव समासतः ॥

तत्रासौ संस्थितः पाश्यः पाशितस्तैस्तु तिष्ठति ।"

. कला = [illegible] वलित = [illegible] चैतन्यो = [illegible]

([illegible]) विद्या = [illegible] → [illegible]

[illegible] दर्शितगोचरः = [illegible] — [illegible]

آیت کامن - راگ دیپتی

रागेण = راگ وشے رانجتاتما = رنگ رنگی ہوئی آتما سوت
(سبز حالتگی ہے - یرقہ)

बुद्ध्यादि = بدھ آدی کرکے -
करणैर्युतः گیان اندریہ سوست

एवं मायात्मको = اسی طرح مایا روپ بندھ: = (ہے) بندھن (ہم)
का
प्रोक्ता = بتلایا ہے तस्य = اسکا दरात्मका
[اسکے بدن میں - اسی پر | مایا بدن میں]

तदाश्रयगुणो = اسی آسرت گن سوست धर्मेऽधर्मे = دھرم اور ادھرم
میں راجے

समासतः = مختصر بتلایا

तत्रास्थः = ऐसौ وہاں ہے संस्थितः = ہوا ٹھہرا (اس پر)
पापस्थ: پھندوں سو - ~~ہے پھندوں میں جکڑا~~

पाशितस्तैः = ان پھندوں سے وہ جکڑا ہوا } ते = وہی
= باندھا ہوا } तु = تو तिष्ठति = ٹھہرا ہے
?
اسی

प्रप्रबुद्ध धी = ہمیشہ پرپودھ (جاگے ہوئے) تو = پر تو स्वास्थिति = اپنی آتما میں سنستھت ہونا

स्थगनो = ڈھکنے والے उद्यतः = اور پرپودھ اسکو ڈھکنے میں ادیوگ کرتے ہیں

इति स्पन्दे तु = یہی سپند میں بھی کہا ہے

" प्रप्रबुद्धधियस्त्वेते स्वास्थिति स्थगनोद्यताः ॥"

इत्यनेन सतत भङ्ग्या उक्तम् = اسی طرح اس سے رمز سے بیان کیا ہے -

अतश्च सतत प्रणामाय -- = اس واسطے ہمیشہ پرنام کرنے کیلئے

शरीरे संहारः कलानाम् ॥४॥

—o—

اس شریر میں دس کلا وغیرہ کا سمہار کرنا +

महाभूतात्मके = پانچ مہابھوت والے पुर्यष्टकरूपे = پریشٹک والے

समनान्ते = یہ سمنا شکتی تک यत = جو

स्थूल, सूक्ष्म = استھول سوکشم پر شریر पृथिव्यादिशिवान्त तत्त्व

परशरीर

तन्न = تک या = جو

कला = १८ भागाः - بانٹ - حصے

तासां संहारः = انکا سمہار،

४ ب

स्वकारणे = (...)

लयभावनया

वा। धात्वादिचिन्तन युक्त्या = ... ध्यातव्य =

इति प्रोक्तः = ... यदुक्तं श्रीविज्ञानभैरवे -

"भुवनाध्वादिरूपेण। चिन्तयेत्क्रमशोऽखिलम्।
स्थूलसूक्ष्मपरस्थित्या यावदन्ते मनोलयः॥"

भुवन = ... अध्वादि = ... रूपेण = ...

चिन्तयेत् ... क्रमशः ... अखिलम् = ...

स्थूलसूक्ष्म परस्थिता ...

यावद् = ... अन्ते =

मनोलयः = ...

इति तथा = ...

"कालाग्निना कालपदादुत्थितेन स्वकं पुरम्।
प्लुष्टं विचिन्तयेदन्ते शान्ताभासः प्रजायते॥"

इति ।एवमादि च सर्वागमेष्वास्ति = یہ اور ایسا سب کچھ آگموں میں ہے

एतदेव = یہی بات اس میں

"उच्चारकरणध्यानवर्णस्थानप्रकल्पनैः ।
यो भवेत्स समावेशः सम्यगाणव उच्यते ॥"

[اُچار - سانس کے ذریعہ سے کرنا - دھیان - ورن - ستھان کی دھارنا کرنے میں - جس کلپنا کرنے سے
جو یہ آتما سماویش ہوتا ہے اس کو کہتے ہیں آنو اپائے (ایسا کہتے ہیں)]

इति = اس ۔ श्रीपूर्वशास्त्रे = جو پوروشاستر میں ہے

ध्यानादिरेव = دھیان آدی ہی आणवत्वेन = آنو اپائے کے سماوش میں

उक्तम् = کہا گیا ہے

एतत् च = یہ بھی स्थूलत्वात् = سے ستھول ہونے [یہ ستھول ہے]

शाक्तोपायप्रकाशनात्मनि = شکتی اپائے کا بیان ... میں
- جو بیان ... ہے

[اس کو سپند شاستر میں بیان نہیں کیا ہے] स्पन्दशास्त्रे = سپند شاستر میں
न संस्पृष्टम् = نہیں لیا گیا ہے - اس کا اس میں ذکر نہیں کیا ہے

यत्तु = جو   अत्र = اِس میں   पर्यवासन =
اُسکا جو خاتمہ ہے - انتہا (یعنی [illegible])

भङ्ग्या = اُس طریقے

प्राक्तनादि = پچھلا [illegible]   अस्ति = ہے

तत् = وہ   अस्माभिः = ہم نے   अत्रापि = یہاں بھی

स्पन्दशास्त्रात् = سپند شاستر سے   संवादितं = [illegible]

सर्वायिष्यते च किंचित् = اور کچھ [illegible] ॥

सर्वं = سارا ध्यानारण्यम = دھیان کا بن अर्णव उपाय = اوپائے

पदपूर्य = دیکھ کر तदेक = دیکھیے

योग = جو نہ پراپت ہوا ہو اس کو پراپت کرنا क्षेमा = جو حاصل کیا ہوا کو پانا

پراپت کا حاصل کیا ہوا اس کو قدر کرنا - پانا

جو اپراپت ہے اس کو پراپت ہونا وسیلہ یوگ کہتے ہیں

ایسا प्राणायाम - धारणा - प्रत्याहार = پرانایام - دھارنا - پرتیاہار

- समाधीन् पदप्रीयाति = وغیرہ کو اب دیکھنا ہے

नाडी संहार - भूतजय - भूतकैवल्य - भूत पृथकत्वानि ॥ ५ ॥

ناڑیوں کا سمہار - (یعنی ناڑیوں کو ایک کرنا) - بھوتوں کو جیتنا -
بھوتوں سے کیولی کرنا یعنی ان سے چھوٹنا - بھوتوں کو بھن بھن کرنا -

योगिना = یوگی نے भावनीयानि = بھاونا کرنی چاہئیں

इति शेष = یہ باقی رکھنا چاہئے

नाडीनां = ناڑیوں کا → प्राणापानादि = پران اپان وغیرہ کی ناڑیوں کا

वाहिनीनां = جن سے ہوا چلتی ہے سुषीणां = ان ناڑیوں کا

संहार: = یعنی سمہار

پران اپان کی

→

प्राणापानयुक्त्या = پران اور اپان کی یُکتی سے एकत्र = ایک کر کے

उदान वह्न्यात्मनि = اُدان رُوپ جو

मध्यनाड्यां = مدھیہ ناڑی میں (سوشمنا)

विलीनतापादनम् { = اسی میں ان کو لین کر
{ = پران اسی میں لے جانے आपादनम् = وہی لے جایا کرنا

यदुक्तं श्रीमतत्स्वच्छन्दे = جیسا کہ شری سوچھند شاستر میں

پرمان " अपसव्येन रेचयेत सव्येनैव तु पूरयेत।
नाडीनां शोधनं ह्येतन्मोक्षमार्गपथस्य च ॥"

अपसव्येन = بایاں (بڑا) سے रेचयेत = اس سے ریچک کرنا - چھوڑنا سانس

सव्येनैव = دائیں سے - سیدھے سے = तु पूरयेत = اس سے پورک کرنا - بھرنا سانس

नाडीनां शोधनं = سب ناڑیوں کی صفائی ہو جاتی ہے हि = یہی

तत् मोक्षमार्ग पथस्य च = (نیز) یہی شیو ہونے کا مارگ ہے راستہ ہے کو بتانا ہے

- جو وہاں سے پرم شیو ہوتا ہے -

"रेचनात्पूरणाद्रोधात्प्राणायामास्त्रिधा स्मृताः।
सामान्या बहिरेते तु पुनश्चाभ्यन्तरे त्रयः॥"

रेचनात् = ریچک کرنے سے ; पूरणात् = پورک کرنے سے

रोधात् = کمبک کرنے سے ; प्राणायामास्त्रिधा स्मृताः = پرانایام تین قسم کا سمرتی میں کہے ہیں

सामान्याः = یہ سادھارن ہیں - (یہ پراکرت ہیں) ; बहिरेते तु = باہر کے یہ سب ہوتا ہے - یہ ہوتا ہی رہتا ہے ہر وقت -

पुनश्च = پھر اور ; अभ्यन्तरे त्रयः = اندر بھی تین

अभ्यन्तरेण रेचयेत = اندر سے ریچک کرنا (باہر کو) چاہئے ; पूरयेताभ्यन्तरेण तु = پورک بھی اندر سے ہی کرنا چاہئے -

निस्पन्दे (ٹھہرا ہوا) = بے حرکت جسم کو -

कुम्भकं कृत्वा = کمبک کر کے ; कायाश्चाभ्यन्तरास्त्रयः = کرنے چاہئیں اندر یہ تین ہیں -

باہر یہ بھی ہے
تین قسم کا پرانایام
اندر سے بھی اسی طرح ہے

یہ ہوتا ہے
سمجھنا چاہئے

یہ شاید سمجھانا
چاہا جاتا ہے

یہ نادی سمجھانا ہے

इति = اس طرح ; भूतानां = بھوتوں کی
पृथिव्यादीनां जयो = 5 بھوتوں کا جیتنا ہے (پرتھوی آدی کا)
धारणाभिः = دھارناؤں سے
वशीकारः = وش میں کرنا ہے ; यथोक्तं तत्रैव = جیسا کہ وہیں کہا ہے :-

⊕ "वायवी धारणाङ्गुष्ठे आग्नेयी नाभिमध्यतः।
माहेयी कण्ठदेशे तु वारुणी घण्टिकाश्रिता॥
आकाश धारणा मूर्ध्नि सर्वसिद्धिकरी स्मृता।"

✗ "आभ्यन्तरेण रेचयेत पूरयेताभ्यन्तरेण तु।
निस्पन्दे कुम्भकं कृत्वा कार्यश्चाभ्यन्तरस्त्रयः"॥

⊕ वायवी धारणा = وایو کی دھارنا अङ्गुष्ठे = پیر کے انگوٹھے میں
आग्नेयी " = " آگنی नाभिमध्यत = نابھی کے بیچ میں
माहेयी = " پرتھوی कण्ठदेशे = گلے میں
वारुणी = " ورن (جل) घण्टिका = تالو میں
आश्रिता = آسرت ہے
आकाश धारणा = آکاش کی دھارنا मूर्ध्नि = سر میں
सर्वसिद्धिकरी स्मृता = جو سب سدھی کی کرنے والی ہے
इति = اس طرح، भूतेभ्यः कैवल्यं = بھوتوں سے کیول ہونا
→ चित्तस्य = چت کی ततः = اس سے
प्रत्याहरणम् = واپس لانا
यदुक्तं तत्रैव = جو کہا ہے وہیں

'नाभ्यां हृदयसंचारान्मनश्चेन्द्रियगोचरात् ।
प्राणायामभ्रुवस्तु सुप्रशान्त इति स्मृतः ॥'

नाभ्यो = [illegible] हृदयेसंचारा = [illegible] मनश्च = [illegible]

इन्द्रिय = [illegible] गोचरात् [illegible]

[illegible]

प्राणायामभ्रुवस्तु = [illegible] सुप्रशान्त इति स्मृतः = [illegible]

[illegible]

इति = [illegible] हृदयात् नाभौ = [illegible]
प्राणस्य [illegible]

[illegible]

विषयेभ्यो = [illegible] मनसश्च = [illegible]

तत्रैव = [illegible] संचारणादि [illegible]

([illegible])

[illegible]

भूतमयः पृथक्त्वे = [illegible] तद् = اس سے

प्रनुपरक्त = [illegible] स्वच्छ = صاف

स्वच्छन्द = [illegible] चित्तात्मता = [illegible]

यदुक्तं तत्रैव. [illegible]

" भित्त्वा क्रमेण सर्वाणि उन्मनान्तानि यानि च।
पूर्वोक्तालक्षणैर्देवि त्यक्त्वा स्वच्छन्दतो व्रजेत्॥"

ईति = یہ " भूत संधान भूत पृथक्त्वा विश्व संघट्टा: "

भित्त्वा = کاٹ کر   क्रमेण = کرم کرم سے

सर्वाणि = سب   उन्मनान्तानि = اُنمنا تک جو ہیں جگہیں -

यानि च = اور جو   पूर्वोक्ता = اوپر کہے گئے

देवी = اے دیوی   लक्षणै = لکشنوں سے   त्यक्त्वा = چھوڑ کر

स्वच्छन्दता = آزادی سے   व्रजेत् = چلے جاوے

इति = یہ! " भूत संधान.... "

इति = یہ   यत् पूर्वमुक्तम = جو اوپر کہا ہے

तत् = وہ   प्राप्नवोपाय समाविष्टस्य

وہ جو پہلے سب جگہ جاتا ہے ملتا ہے - جو اُس پر نظر ڈالے - اُن کو سب کچھ

ملتا ہے اکبر ہی ملے گا - (اُنہیں جو اوپر کہا سب اُن کا کام جو ہیں سب پہلے کی نظر رہی

इदं तु = یہ تو سب اور سب   प्रयत्नतो भवति =

یہ آلہ ہے - جو کوشش سے حاصل کیا جاتا ہے

इदं तु प्राणवोपाय यत्नसाध्यमिति विशेषः
= [illegible]

एवं = [illegible] देहशुद्धि - भूतशुद्धि - प्राणायाम - प्रत्याहार - धारणा [illegible] =
समाधिभिर्या

यथा = [illegible] तत तत तत्त्वस्य = [illegible]
सिद्धिर्भवति = [illegible]

[illegible]

न तु तत्त्वज्ञाना दित्याह [illegible]

= [illegible]

[illegible]

मोहावरणात्सिद्धिः ॥६॥

"[illegible]"

[illegible]

मोहयतीति इति = [illegible] - [illegible] माया: =
मोह [illegible]

तत्कृतात् ज्ञान = [illegible] ज्ञावरणात् = [illegible]

प्रोक्ता = کہی گئی धरणादि क्रम =

[illegible] ← समासाश्रिता = [illegible] دھارنا وغیرہ کرم سے

तत् तत् तत्त्व भोग रूपा = ان تتوں کا بھوگ روپ [illegible] بھوگ کرنا

सिद्धिर्भवती = وہ سدھی ملتی ہے۔

न तु = نہیں परतत्त्व प्रकाश: پرتتو کا پرکاش نہیں ملے گا۔

यदुक्तं = [illegible] श्रीमाल्लक्ष्मी कौलार्णवे: = سری مت لکشمی کولارنو میں

"स्वयम्भूर्भगवान्देवी जन्म संस्कार वर्जित: ।
निर्विकल्पं परं धाम अनादि निधनं शिवम् ॥
प्रत्यक्षं सर्वजन्तूनां न च पश्यन्ति मोहिता: ॥"

[illegible] स्वयम्भू = [illegible] भगवान् = بھگوان देवी = [illegible]

जन्म संस्कार वर्जित: = جنم سنسکار سے [illegible] (بھگوان) [illegible]

निर्विकल्पं (वंशभेद) = [illegible] परं = پر (پرے) धाम = [illegible]

अनादिनिधनं = نہ آدی نہ انت [illegible] शिवम् = [illegible] کلیان روپ

[illegible]

प्रत्यक्षं = سب کچھ [illegible] بھی لوگوں सर्वजीवानां = سب جیووں کی

न च = نہ पश्यति = (بھی) نہیں دیکھتے मोहतः = (بہ سبب [illegible]) موہ کا ہے

(موہ سے یہ اس کو دیکھ نہیں پاتے ہیں)

इति = اس سے विगलितमोहस्य = مگر یہ [illegible] گیا ہو

तु. جبکہ یہ وہ

मध्यमं प्राणमाश्रित्य प्राणापानपथान्तरम् ।

[illegible] प्रालम्बय ज्ञानशक्तिं च तत्स्थं चैवासनं लभेत ॥

मध्यम = (بیچ کا - [illegible]) پران کا آشرت کر کے - اس پر ٹھہر جانا چاہئے

प्राणापानपथान्तरं = پران اور اپان کا [illegible] وجہ پران کا آشرت

[illegible] اس میں ہے - یہ دونوں [illegible] میں اور اپان میں [illegible]

प्रालम्बय = (اسی طرح پران کو ज्ञानशक्तिं च = [illegible] - (اسکو پکڑ کر) [illegible]

तत्स्थं च = اسی میں ٹھہر کر वासने = اس میں [illegible]

प्राणादि स्थूल भावे तु = [illegible] ہے یہ [illegible] ہے } [illegible]

त्यक्त्वा = اوسکو چھوڑ کر (ترک کر)

सूक्ष्ममथान्तरम् = اس کے بعد جو سوکشم یعنی اندر کا ہو

सूक्ष्मातीतं तु = (سوکشم کو) بھی چھوڑ کر

तु परमं स्पन्दं = جو سوکشم سے پرے ہے وہ پرم سپند ہے - مراد کو

लभ्यते = جو اس کو پاتا ہے

प्राणायामः स निर्दिष्टः = پرانایام کہی ہے -

यस्मात् = جس کارن سے न च्यवते = نہ گرتا ہے (یعنی)

पुनः = پھر (یہ پرانایام ہے اصلی)

शब्दादि = شبد آدی کو دیکھ गुण = گنوں کی

वृत्तिर्या = جو ورتی ہے चेत = من سے

सा हि = وہ ہی अनुभूयते = انو بھو کرتا ہے

त्यक्त्वा (تیاگ کر) چھوڑ کر (دیکھ کر) तो परमं धाम = پرم دھام (نرکار ہے)

प्रविशे = اندر جانا چاہئے (دھام میں)

ततः = اس

स्वचेतसा = اپنے من سے

प्रत्याहार इति = پرتیاہار یہی ہے प्रोक्ताः = کہا ہے →

भाव पाशानिकृन्तन् - ३.

भ

प्राणादिस्थूलभावं तु त्यक्त्वा सूक्ष्ममथान्तरम्।
सूक्ष्मातीतं तु परमं स्पन्दनं लभ्यते यतः॥
प्राणायामः स निर्दिष्टो यस्मान्न च्यवते पुनः।
शब्दादिगुणवृत्तिर्या चेतसा ह्यनुभूयते॥
त्यक्त्वा तां परमं धाम प्रविष्टैस्तत्स्वचेतसा।
प्रत्याहार इति प्रोक्तो भवपाशनिकृन्तनः॥
धीगुणान्समतिक्रम्य निर्ध्येयं परमं विभुम्।
ध्यात्वा ध्येयं स्वसंवेद्यं ध्यानं तद्धि विदुर्बुधाः॥
धारणा परमात्मत्वं धार्यते येन सर्वदा।
धारणा सा विनिर्दिष्टा भवपाशनिवारिणी॥
स्वपरस्थेषु भूतेषु जगत्यस्मिन्समानधीः।
शिवोऽहम द्वितीयोऽहम समाधिः स परः स्मृतः॥

धीगुणात् = بدھی کے گنوں سے (گنوں — صفت سے)

समीतक्रमस्य = جس نے ان کو ترتیب سے گزار لیا ہو — ترتیب

निदिध्येयं = دھیان کرنا چاہیے परम विमुक्त = جو اعلیٰ سواحی ہے

ध्याता = دھیان کرنے والا ध्येय = وہ جو دھیان ہے

स्वसंवेद्यं ध्यान = خود اپنے آپ جانا جاتا ہے (دوسرا نہیں دیکھ سکتا)

तत्र = وہاں विद्या = جاننے میں

कुट्टिया = صرف گاؤں میں ... اُس کا دھیان

دھارنا

धारणा = دھارن کرنا परमात्मत्वे پرماتما کی ذات پر ٹکانا

धार्यते = دھارن کی جاتی ہے येन = جس سے

دھارنا بیٹھا رہو

सविद्या = ہر وقت

धारणा सा = وہی دھارنا ہے विनिरयिषुः = نکلنے کی خواہش ہے — سنساری ہے

भव ... سنسار کی بیماری निवारणी = ہٹانے والی ہے

اپنے کو اور دوسروں کو بھی برابر سمجھنا ۳

سمادی स्व परस्थेषु = آپ اور دوسرے ان پر کھڑے ہیں भूतेषु =

جو مخلوقات - جیو

जगत ---- = اس دنیا میں

ملک پر समानधी = اسی پر سمجھ ہونی

حدیث ۱ शिवोऽहं = شیو ہوں میں द्वितीया ---

(الگ کوئی نہیں ہے) دوسرا نہیں کوئی ہیں =

= یہی سمادی

स समाधि = وہی परः = اونچا स्मृतः =

کہا گیا ہے - یہی تو ہے

इति श्रीमद् मृत्युजिद्भट्टारकनिरूपणीत्या: اس

طرح - ان بھگوان مرتیونجے کی ریت

سے سمادھی ہوتا ہے - اس سے اونچی سدھی نہیں - (جس

धारणादिभिरपि परतत्त्वसमावेश एव भवति,

न तु मितसिद्धिः

(دھارنا سے بھی اونچی سدھی ملتی ہے نہ کہ صرف سدھی پانا -)

मोहजयादनन्ताभोगात्सहजविद्याजयः ॥७॥

- موہ جے سے اور اننت بھوگ سے سہج ودیا جے ہوتا ہے۔
بے حد ولیس ہونے

मोहस्य = موہ کی असंख्यात्यात्मक समनान्त पापात्मो।
= (اصلی) روپ جو ہے - اننت یا بے صورت سمنانت

मायाया जयात् - اسی مایا کی جیت سے -

→ अभिभवात् → انادر کرنے سے

कीदृशात्? = کیسا ہے अनन्ततः = بے حد

→ संस्कार प्रशम पर्यन्तः = سنسکار شمن تک

→ अभोगो → ابھوگ یعنی यस्य ... = جس کا
اسی کا

" वेदनानादिधर्मस्य ...... ।"

... [illegible] ... اناد [illegible]
اناد [illegible] [illegible] -

इत्यादिना = اتیادی سے، निशापितरूपाया = [illegible]
सहजविद्यायाः = سہج ودیا کا (سہج ودیا)
→ लाभो भवति = لابھ ہوتا ہے [illegible]
[illegible] - [illegible]

*. منتر دھنی گیارہ پرکار کی ہے: ۱- اکار - ۲- اُکار - ۳- مکار - ۴- بندو - ۵- اردھ چندر - ۶- نرودھی - ۷- ناد - ۸- نادانت - ۹- شکتی - ۱۰- ویاپنی - ۱۱- سمنا

ॐ

یہ جو پاش جال ہیں ... [illegible] ... اور سمنا تک

ابھی ... [illegible] ... ہیں -

प्राणवोपायस्यापि = آنو اُپائے کو بھی جو

प्राक्तोपायपदवी = شاکت اُپائے میں جو آنو اُپائے ہے

वासनादित्युक्तत्वात = اسی پر قرار کیا

= اسی طرح کہا گیا ہے

तथा च श्री स्वच्छन्दे = اسی طرح سوچھند میں کہا ہے

" समनान्ते वरारोहे पाशजालमनन्तकम् "

سمنا تک ... اے سندر ... پاش جال ہیں۔

इत्युपक्रम्य = یہاں سے شروع کر کے

" पाशावलोके त्यक्त्वा स्वरूपालोके हि यत ।
आत्मव्याप्तिर्भवत्येषा शिवव्याप्तिस्ततोऽन्यथा ॥
सर्वज्ञत्वादिगुणा येऽर्थो व्यापकान्भावयेद्यदा ।
शिवव्याप्तिर्भवत्येषा चैतन्ये हेतुरूपिणी ॥ "

پاش جال دیکھنا } पाशान अवलोके = ... त्यक्त्वा = چھوڑ کر (... میں)

स्वरूप = سروپ کا

आलोके = دیکھنے میں جو हि = ہی

यत = جو

ہو آتمویاپتی आत्मव्याप्ति ہو [illegible] भवत् = ہے यथा = جیسے

(مراتب نمبر میں آ گیا ہی دیکھیا)

[illegible] { शिवव्याप्ति = شیو ویاپکتا اس کے بعد अस्त तत्

तत् अन्यथा = دوسری طرح سے ہے

ہو کر सर्वज्ञादिगुणा = سرو گیتا وغیرہ گُن ये = جو अर्थात् = یعنی

व्यापकान् = ویاپکوں

भावयेत् = جو بھاونا کرے यदा = جب

शिवव्याप्तिः = وہی ہے شیو ویاپتی भवति = ہے

यथा = جیسے चैतन्ये = اس چیتن پر

हेतुरूपिणी = یہی کارن روپ ہے

[illegible]

अहं सः – सोऽहम्

इति ग्रन्थेन = اس گرنتھ سے

आत्मव्याप्त्यन्तस्य = آتم کی ویاپتی تک جو موہ ہے

मोहस्य जयात् = اس کو جیتنا یعنی شیو ویاپتی روپ ہو جانا

उन्मना शिवव्याप्त्यात्मनः – ہے (سہج ودیا کی پراپتی [illegible])

सहज विद्यायाः प्राप्तिरुक्ता।

[illegible]

* یہ دو اشلوک میں اور تعلق رکھتا ہے —

यदुक्तं तत्रैव = جو کچھ اس کی تفسیر میں کہی ہے

"आत्मतत्त्वे ततस्त्यक्त्वा विद्यातत्त्वे नियोजयेत् ।
उन्मना सा तु विज्ञेया मनः संकल्प उच्यते ॥
संकल्पात्क्रमतो ज्ञानमुन्मनं युगपत्स्थितम् ।
तस्मात्सा च परा विद्या यस्मादन्या न विद्यते ॥
वेदनानादिधर्मस्य परमात्मत्वबोधना ।
वर्जना परमात्मेत्वे तस्माद्विद्येति चोच्यते ॥

आत्मतत्त्वे = [illegible] ततः = اس کے بعد त्यक्त्वा = چھوڑ کر
विद्यातत्त्वे = [illegible] नियोजयेत् = [illegible]

उन्मना सा तु = [illegible] तु = [illegible]
विज्ञेया = [illegible]
मनः = [illegible] संकल्प = [illegible] उच्यते [illegible]
संकल्पात् = [illegible] क्रमतो = [illegible]
ज्ञानम् = [illegible] युगपत्स्थितम्
* उन्मनं [illegible]

[illegible]

(جہاں بتایا گیا ہے) تُوتو نا پتی -

तत्रस्थो व्यञ्जयेत्तेजः परं परमकारणम् ।"

तस्मात स = اُس کا دل — सा = وہی ہے

परा विद्या = پرا ودیا

यस्मात = جس کے بعد — अन्या = دوسرا کچھ نہیں

न विद्यते = کوئی نہیں رہا (وہاں بتایا ہے)

वेदना = جاننا - گیان ہے — अनादि धर्मस्य

(شودھو بھی) انادی دھرم کا - سرو لنگ دیکھے دھرم کا

परमात्मत्व = پرماتما سروپ ہونا — ~~ज्ञानना~~ बोधना = جانا ہوئی گیانی —

वर्जना = چھوڑنا — पर = دوسرا

परमात्मत्वे = اتما ہے آتم بھاؤ — तस्मात = اُس کارن سے

विद्योति = ودیا (شکتی) — उच्यते = کہتے ہیں (اسی کو)

तत्रस्थो = (اسی ودیا کا روپ ہے) اسی ودیا میں ٹھہر کر

اسی شُدھ ودیا میں ٹھہر کر

व्यञ्जयेत ~~विकुयेत~~ = پرکٹ کرو — तेजः = تیج. {اسی کو جاننا}

परम कारणम् (پراکرم تیج)

= سب کا روپ کا کارن

ہے - اس کو پرکٹ کرنا

इति = ختم ہوئی

ہوا। सवस वस्त = प्रथमः ... प्रासादित = حاصل کیے گئے सहजविद्या :- سوترت

(سنہری شکتی سنہرو پا کی پاتی ہوئی) — سنہروپا

जाग्रद्द्वितीयकरः ॥ ८॥

(یہ شلوک اسکو اپنی ہی کرن بنتے ہیں) { "جاگرت دوسری کرن ہوتی ہے"

लब्ध्वापि = پا کر بھی اگر   शुद्धविद्या = شدھ ودیا

پھر یکدم بد ہوتی   तत्तैक्यद्य = یکسی اسی کی وجہ سے   व्याप्तौ = اسی دنیا میں پھر

لاپرواہی ہو جاتی — जागरूकः = ہوشیار → पूर्वविमर्शात्मक स्वातन्त्र्य अपेक्षया

۲ یعنی اسکا اپنی وہ دنیا سمت ہوتی =

(اسکی ایسی ہے (میں یہ سب کچھ ہوں)

यत् = جو   द्वितीया = دوسرا   (अनन्त = ۱۰۲)

उत्पन्न ... वपुर्मयं = ۲ دنیا کی ۳

वेद्याभासमात्रकं = اوپر ... ۲۰۳   ۲۰۳ → जगत = عالم

۲ ... तत = ۲۰۳   करो = کرن → रश्मिमयस्य   رسمی

तथा विद्या भवति।

جو شکتی اسکو کرن بنتی ہے — آپ ... اور شکتی کرن بنتی

→ विश्वमस्य = [illegible] स्वदीधितिकल्पं

[illegible] "[illegible]" - [illegible] =

स्फुरति = [illegible] इत्यर्थः =

[illegible]

यथोक्तं श्रीविज्ञानभैरवे = [illegible]

"यत्र यत्राक्षमार्गेण चैतन्यं व्यज्यते विभोः।
तस्य तन्मात्रधर्मित्वाच्चिल्लयाद्भरितात्मता॥"

باہر کا ہو یا اندر کا ہو [illegible]

यत्र = جہاں (باہر یا اندر) यत्र = جس جس

अक्षमार्गेण [illegible] चैतन्यं [illegible] چیتنا

व्यज्यते = [illegible] विभो = [illegible]

[illegible]

तस्य = اُسکو तन्मात्र = [illegible] धर्मित्वात

([illegible]) [illegible] =

चिल्लया = [illegible] भरितात्मता =

[illegible]

[illegible] [illegible] ([illegible])

इति: २६५५ श्रीसर्वमङ्गलायामपि = سرو منگلا میں بھی

"शक्तिश्च शक्तिमांश्चैव पदार्थद्वयमुच्यते।
शक्तयोऽस्य जगत्कृत्स्नं शक्तिमांस्तु महेश्वरः॥"

शक्तिश्च = شکتی (طاقت بھی) शक्तिमां = شکتی مان
चैव = بھی

اُن کی اور واحد شکتی — पदार्थद्वयमुच्यते = اس طرح کو دو پدارتھ کہے جاتے ہیں (شکتی اور شکتی مان)

शक्तयोऽस्य = (یعنی موجودات) اس کی شکتی जगत् = وہ سارا جگت ہے
(یہ اس کی شکتیاں ہیں اور آپ شکتی مان ہے)

شکتی وان — महेश्वरः = مہیشور अस्य = اس

जगत्कृत्स्नं = یہ سارا جگت اور اس کی پیدائش → اسی شکتیاں میں

महेश्वरः : ان شکتیوں والے جو ہے مہیشور

ईदृशश्च = ایسا بھی   अये = हे

सर्वदा = ہمیشہ   स्वस्वरूप = اپنے سروپ کو

विमर्शी । विमर्शः -- = سوچنے والا [illegible] درشن [illegible] اس

नर्तक आत्मा ॥ १ ॥

[illegible] (ناچنے والا) روح آتما ہے

ناچ   नृत्यति = ناچتا ہے → प्रसार = [illegible]   विघूर्णित = گھومتے ہوئے =

اپنے سروپ کو [illegible] [illegible]   स्वस्वरूप = اپنے سروپ کو = [illegible]

आरम्भ मूलं = وہی تو اس کا مول ہے

وہ وہ   तत् तत् = وہ وہ   जागरादि = جاگرت سپن سوشپتی

नाना भूमिका प्रपञ्चं = [illegible]

[illegible]   स्वपरिस्पन्द = اپنی ہی [illegible]   लीलयैव = اسی کرنا ہے (لیلا کے ساتھ)

स्वभित्तौ = اپنے ہی [illegible]   प्रकटयति = اسی (آتما) [illegible] ظاہر کرتا ہے

اپنی ہی [illegible] میں [illegible] ہے

इति नर्तक आत्मा = [illegible]

तदुक्तं = [illegible] श्री नेपालदेवी महेश्वर -

- नर्तकारण्ये [illegible] =

[illegible] —— सप्तम पटले = [illegible]

देवीकृतस्तवे। = [illegible]

"त्वमेकांशेनान्तरात्मा नर्तकः कोपारक्षिता" "

[illegible] त्वमेक = [illegible] अंशेन = [illegible]

अन्तरात्मा = [illegible] ([illegible]) नर्तकी = [illegible] ([illegible])

→ कोपारक्षिता = [illegible] }

इति श्री भट्टनारायणादि = [illegible]

"विसृष्टाशेष सृष्टी जगर्भे त्रैलोक्यनाटकम् "

प्रस्ताव्य हर संहर्तुं त्वत्तः कोऽन्यः कविः क्षमः ॥"

विसृष्ट = [illegible] अशेष = [illegible] सततीगर्भे

- [illegible] =

त्रैलोक्यनाटकम् = [illegible] ([illegible])

- [illegible] प्रस्तावये = [illegible]

हर = [illegible] संहर्तुं = [illegible]

स्वतन्त्रता = [illegible] का = [illegible] प्रत्यय =

कवि = شاعر ہے = श्रमं = [illegible]

इति - सर्व आगमोपनिषदि श्रीप्रत्यभिज्ञायाम

[illegible]

"संसार नाट्य प्रवर्तयिता सुप्ते जगति जागरूक एक एव परमेश्वरः ॥"

संसार = [illegible] नाट्य = [illegible]

प्रवर्तयिता = [illegible] لانے والا सुप्ते जगति - [illegible]

[illegible]

[illegible] - जगति जागरूक [illegible]

एक एव परमेश्वरः = [illegible]

[illegible]

अथ एवं विधस्य = ایسے ہی [illegible] । कस्य = [illegible]

जगन्नाट्य क्रीडा कस्य = [illegible]

भूमिका [illegible]

ग्रहण [illegible] पदं = [illegible]

[illegible] { बन्धस्थान = [illegible] रङ्ग = [illegible]

प्रौढ़ = [illegible]

रङ्गोऽन्तरात्मा ॥२०॥

"اندر آتما رنگ ہے"

रज्यतेऽस्मिन् = رنگا جاتا ہے جس میں - [illegible] اس پر

जगन्नाट्य क्रीडा = [illegible]

प्रदर्शन [illegible]

प्रायेण = [illegible]

आत्मना = [illegible]

इति रङ्गः = اسکو کہتے ہیں رنگ۔

तत् तत् भूमिका [illegible]

[illegible] ग्रहणस्थानम् [illegible]

अन्तरात्मा = وہ ہے انتر آتما

[illegible] संकोचावभास = [illegible]

सतत्त्वः = وہی ہے [illegible]

पू प्रधानः = [illegible]

प्राणप्रधानो = آتما ... پران پر ... पुर्यष्टकसमो = [illegible]

देहापेक्षया = [illegible] अन्तरो = اندر ہے

जीवः = وہی جیو

तत्र = [illegible] हि = [illegible] पर्य = [illegible]

कृतपदः = [illegible] (جاتا ...)

स्वकरण = اپنی ہی [illegible]

परिस्पन्द क्रमेण = [illegible] حرکت سے [illegible]

जगद्वाच्यमाभासयति = [illegible]

उक्तं च श्रीस्वच्छन्दे = شری سوچھند میں کہا ہے

"पुर्यष्टक समावेशात् विचरन्सर्व योनिषु ।
अन्तरात्मा स विज्ञेयः ......॥"

पुर्यष्टक = [illegible], समाविष्टात्मा = [illegible]

विश्वरूपम् = [illegible] योनिषु = [illegible]

अन्तरात्मा स विश्वं [illegible]

इत्थं = [illegible] अन्तरात्मा स्व = [illegible]

नृत्यतोऽस्य = [illegible] अस्य = [illegible]

प्रेक्षकाणीन्द्रियाणि ॥ ११ ॥

[illegible]

[illegible] योगिनश्च = [illegible] चक्षुरादीनि इन्द्रियाणि = [illegible] हि = [illegible]

[illegible] संसारनाट्य = [illegible] प्रकटन = [illegible]

प्रमोदनिर्भरं = [illegible]

स्वस्वरूपम = [illegible] अन्तरमुख-तया [illegible]

[illegible] साक्षात्कुर्वन्ति = [illegible]

→ तत् = [illegible] प्रतीम = [illegible] परवस्था = [illegible]

[illegible] विगलित प्रविभागे = [illegible]

دوسری

चमत्कार रस संपूर्णताम = [illegible]
आपादयन्ति [illegible]

यत श्रुति : = شرتی میں کہا ہے

" काश्चिद्धीर : प्रत्यगात्मानमैक्षद् आवृत्त चक्षुर मृतत्त्वम
इच्छन ॥

कश्चित = کوئی ایک धीर = دھیر والا / [illegible] प्रत्यग आत्मा
اندرونی آتما کو =

ईक्षद = دیکھا ہے [illegible] आवृत्त चक्षुर .
[illegible] = अमृतत्त्वम

- [illegible] - [illegible] ~~प्रत्यग आत्मा~~
इच्छन =

अस्य च = اور اِس کی

धीवशात्सत्त्वसिद्धि ॥ २२ ॥

ست کا پرکاش ہوتا ہے :

" بدھی کے وش سے (ادھین بدھی سے) ستوگن کا پرکاش ہوگا "

धी → بدھی → तात्त्विकस्वरूप = اپنا اصلی روپ विमर्शप्रद = وچار دینے والی

विशारदा = جو ہے اس پر (धी ہے اس)

[विशारदा = نرمل] धिषणा = بدھی (والی بدھی جب ہوگی)

तद्वशात् = اس کے وش میں ہو کر सत्त्वतस्य = ست کا

→ स्फुरत्तात्मन = جو روپ ہے سکشم सूक्ष्मस्य = سکشم کا

अन्तर = اندر स्पन्दस्य = جو سپند ہے پراوارپور ہے

سدھی ہوتی ہے अभिव्यक्ति = ظاہر ہونا اس کا پرکاش भवति = ہوتی ہے

जो बुद्धि की सिद्धि होती है

| नाट्ये च = ناٹک میں (सात्त्विक अभिनय = ناٹک کی انتہائی ناٹک کی
| सिद्धि = ان کی سدھی
| लभ्यते = پائی جاتی ہے बुद्धि को प्राला देव بدھی کا ناٹک کا

واضح طور پر - انگوں کا بیچنا - اندر آتا ہے
- ان پر اس کو دیا جاتا ہے دانی بدھی حاصل ہوتی ہے

सर्व = سارا स्फुरत्तात्मक = [illegible]

सत्त्व ग्रासादना = [illegible] – ग्रस्य योगिन: [illegible] =
स्व

جو یوگی ہوتا ہے

सिद्धः स्वतन्त्रभाव: ॥१३॥

" سدھ یوگی کا سوتنترتا بھاؤ "

सिद्धः → [illegible] संपन्नः = [illegible] स्वतन्त्रभाव: =

[illegible] → सहज = [illegible] ज्ञातृत्व = [illegible]

कर्तृत्वात्मक = [illegible] —— [illegible]

[illegible] अशेषविश्व [illegible]
वशकारी [illegible] स्वातन्त्र्यम्,
[illegible] ہے۔

इत्युक्तं श्री श्रीनाथपादै: = [illegible]

" श्री येत्स्वातन्त्र्यशक्तिम् स्वा सा श्रीकाली परा कला "

[illegible] – श्री यत = [illegible] स्वातन्त्र्य शक्ति [illegible]

स्वा = اپنی [illegible] ہے [illegible]
[illegible] श्री काली = [illegible] परा कला = [illegible]

इति - श्री स्वच्छन्दे ऽपि = ختم ہوا سوچھند

"सर्वतत्त्वानि भूतानि मन्त्रवर्णाश्च ये स्मृताः।
नित्यं तस्य वध्यास्ते वै शिवभावनया सदा॥"

सर्वतत्त्वानि = سب تتّو भूतानि = سب عنصر

मन्त्रवर्णाश्च = منتر کے - ورن اور ये = جو स्मृता

नित्यं = نت ہمیشہ - ہر ایک پل ۲ =

तस्य = اُس دیوی کو वध्यास्ते = وش ہو جاتے

वै ते = وہ वै = یقیناً

शिवभावनया = ایک شو بھاؤنا کے ساتھ (شو ہی ہر شے ہے یہ بھاؤنا رکھتے ہوئے)

सदा = ہمیشہ

इति = एवं = بھی   = स्वतन्त्र भावो: = سوانترتا بھاؤ

अस्य = اس یوگی کا

यथा तत्र तथान्यत्र ॥ २४ ॥

"جیسے وہاں ویسے ہی دوسری جگہ"

यत्र = ——— देहे = اس دیہ میں, योगिनः = اس یوگی کو

स्वाभिव्यक्तिं जाता = اپنی سوتنترتا کا ظاہر ہونا

= اندر   तत्र = وہاں   यथा = جیس طرح →

तथा = ویسا ہی   अन्यत्र = دوسری جگہ   सर्वत्र = ہر جگہ

آواز جیسے کو   सदा अवहितस्य = ہمیشہ جب سماہت (توجہ کی حالت میں)   सा = وہ

جیسے اس دیہ میں ویسے ہی دوسری جگہ   भवति = بنتی ہے (اپنا سوانترتا ظاہر)

यथोक्तं श्री स्वच्छन्दे :- = سری سوچھند میں کہا ہے

"स्वच्छन्दश्चैव स्वच्छन्दः स्वच्छन्दो विचरेत्सदा" ।

= سوچھند   خود اپنا =   ہمیشہ گھومتا ہے   = واپس

= پاتا ہے　　　= ہمیشہ

श्री स्पन्दकारिका :-　　= شری سپندن کاریکا

" लभते तत्प्रयत्नेन परीक्ष्यं तत्त्वमादरात्

. यत: स्वतन्त्रता तस्य सर्वत्रेयमकृत्रिमा ॥ "

लभते = پاتا ہے　तत् = اس (اسی) प्रयत्नेन = کوشش سے - لگاتار

परीक्ष्यं = پرکھنا چاہئے جو کرنا تھا　तत्त्वमादरात् = تت کو بڑے ادب سے

यत: = کیونکہ - چونکہ - جس سے　स्वतन्त्रता = خود مختاری ہے

= اس کی ہر جگہ یہ آزادی پائی جاتی ہے　तस्य = اس شیو کی

सर्वत्र = ہر جگہ　इयं = یہ مذکورہ

अकृत्रिम = بناوٹی نہیں ہے

न चैवमपि = [illegible] न उदासीनेन = اداسین ہوکر

स्थनेन [illegible] भाव्यम = [illegible]

(اداسین ہوکر رہنا چاہئے۔ یعنی اب [illegible]۔ اب [illegible] کرنا ہے۔ الٹا [illegible] چاہئے)

[illegible] = ← अपि तु

बीजप्रवधानम् ॥२५॥

بیج کا (اودھان) [illegible] کرنا چاہئے

[illegible] اودھان ([illegible]) [illegible] کرنا چاہئے۔

[illegible] ← कर्तव्यमिति द्रोपं = [illegible] (بیج اودھان کرنا چاہئے)

کرنا چاہئے

بیج کو [illegible]

बीजं → विश्व कारणं = [illegible]

स्फुरत्तात्मा परा शक्ति = [illegible] پرا شکتی ([illegible])

यदुक्तं श्रीमृत्युजिद्भट्टारके = [illegible]

" सा योनिः सर्वदेवानां शक्तीनां चाप्यनेकधा।

अग्नीषोमात्मिका योनिस्ततः सर्वं प्रवर्तते ॥"

सा = وہی योनि = یونی सर्वदेवानां = [illegible]

प्राणिनां = جانداروں کی अनेकधा = بہت طرح سے

अग्नीषोम = [illegible] योनी = یونی 3.8.

ततः = اسی प्रवर्तते = [illegible]

इत्यादि = وغیرہ तत्र = اسی میں

परमात्मनि = [illegible] अवधाने = اسی کا دھیان

भूयाः = پھر भूयश्चित्त निवेशनं = [illegible] कार्यम् = [illegible]

भूया भूयः

[illegible]

एवं हि सति असौ योगी = [illegible]

आसनस्थः सुखं ह्रदे निमज्जति ॥२६॥

—o—

اسی آسن پر بیٹھ کر [illegible] ۔

([illegible])

آسن کی ۲ प्रास्यते = جس پر بیٹھا جائے → नित्यम = روز

ऐकात्म्येन = ایکاگر ہو کر بیٹھے स्थीयते = بیٹھے

प्रासिमन = جس میں (وہی سب ہے)

۲ کی → इति प्रासने = یہی آسن ہے

آسن پر بیٹھنا परे प्रात्मे बलम = (پرماتما) پر شکتی کا

यः = जो. तत्र = اس پر तिष्ठति = بیٹھے

परिस्कृत परापर ध्यान धारणादि सर्व क्रिया प्रयासो

یہی سب کرنا [illegible] = [illegible] (اور [illegible]) [illegible]

کی محنت چھوڑ کر

प्रप्रयासो = محنت [illegible] नित्यमन्तं सुखतयस्य तदेव परमम् प्राप्ति यः[3]

روز انتہ [illegible] کو [illegible] وہی [illegible] برابر [illegible] کرتا ہو [illegible]

[illegible] सः = وہی सुखम = سکھ [illegible] अनायास = [illegible]

हृदे [illegible] اس سے [illegible] विश्वप्रवाह तथा प्रसर हेतो

[illegible] کا [illegible] ہو [illegible]

स्वच्छ उं हृदल सादि यो गिनि परामृतंसमुद्रे निमज्जति

[illegible] - [illegible] - اور [illegible] سمندر میں [illegible]

विश्व प्रवाह प्रसरत्के तो = [illegible] ← ([illegible])

[illegible]

स्वच्छ = [illegible] उच्छलत्तादि = [illegible] → [illegible] योगिनि = [illegible]

परामृतसमुद्र

[illegible]

→ इत्यादि संकोच संस्कार त्रोडनेन तन्मयी भवति

[illegible] =

तन्मयी भवति = [illegible]

यदुक्तं श्री मृत्युजिद्भट्टारके = [illegible]

"नोर्ध्वे ध्यानं प्रयुञ्जीत नाधस्तान्न च मध्यतः।
नाग्रतः पृष्ठतः किञ्चिन्न पार्श्वे नाभयोरपि॥
नान्तः शरीरसंस्थं तु न बाह्ये भावयेत्क्वचित्।
नाकाशे बन्धयेल्लक्ष्यं नाधो दृष्टिं निवेशयेत्॥
न चक्षुर्मीलनं किञ्चिन्न किंचिद्दृष्टिबन्धनम्।
अवलम्बं निरालम्बं सालम्बं नैव भावयेत्॥
नेन्द्रियाणि न भूतानि शब्दस्पर्शरसादयः।
एवं त्यक्त्वा समाधिस्थः केवलं तन्मयी भवेत्।
~~सर्व~~सावस्था परमा प्रोक्ता शिवस्य परमात्मनः
निराभासं पदे तत्तु तत्प्राप्य विनिवर्तते॥

اندر کی طرف

اوپر کی طرف / اسالم

न = نہ ऊर्ध्वे = اوپر کی طرف → دوسری شئی ध्याने = دھیان کرنا

न = नहीं प्रयुक्ते = ~~نیچے کی طرف~~ ملانا — دوسری طرف न पृष्ठस्थ = نہ کرنا پیچھے کی طرف

न मध्यतः = درمیان — بیچ کی طرف न पार्श्वतः = نہ ساتھ کی طرف

न पृष्ठतः = نہ پیچھے کی طرف

किञ्चन = کچھ न = نہ पार्श्वे उभयतः = دونوں طرف

न अन्तः = نہ اندر کی طرف शरीरस्थे = شریر میں

न तु बाह्ये = نہ ہی باہر बाह्ये भावयेत = باہر بھاونا کرنی = भावयेत

किञ्चित = کسی چیز پر न आकाशे = نہ آکاش پر

बन्धं लक्ष्ये = دھیان کسی نکتہ پر — کسی چیز پر

न अधो = نہ نیچے کی طرف दृष्टि = نظر निवेशयेत

न चक्षु मीलने = آنکھیں بند کرنا किञ्चित = کچھ

न किञ्चित = نہ کچھ दृष्टि बन्धनम् = نظر لگانا

अवलम्ब = سہارا (کوئی چیز) निरालम्ब = (بغیر سہارے)

سہارا / सालम्बे = سہارے نैव भावयेत = ایسی کوئی بھاونا نہ کرنا

न इन्द्रियाणि = نہ اندریاں न भूतानि = نہ بھوت

शब्दादि = شبد، سپرش، روپ وغیرہ

सर्वं त्यक्त्वा = [illegible] | समास्थित: = [illegible]

केवलं तन्मयी = [illegible]

भवेत् - [illegible]

सा = وہ [illegible] अवस्था = [illegible] परमा = [illegible]

प्रोक्ता = [illegible] प्रावस्था = [illegible]

परमात्मना = [illegible] निराभासं पदं [illegible]

तत् त = [illegible] ([illegible]) [illegible]

तत प्राप्य = [illegible]

[illegible] ← विनिवर्तते = [illegible]

- [illegible]

तदेवं = [illegible] नाडी संहारादि = [illegible]

आणव उपाय क्रम = [illegible]

आसादित = [illegible] मान्तजयो = [illegible]

उन्मना = [illegible] प्रबुद्धविद्यात्मक = [illegible]

प्राक्तन बल - [illegible] ([illegible])

आसादन = [illegible] प्रकर्षादि [illegible]

आत्मीकृत = اپنایا ہوا   पराभूत मृदात्मक = ارضی مطلب جو مری ہے

प्राक्भव पदे = پہلی سیڑھی   وہی ہے جو شروع ہو =
योगी. = جس سمادھی میں آیا ہوا ہو گی

स्वमात्रानिर्माणमापादयति ॥१७॥

—— ० ——

(اپنے ہی حصہ کا ماترا سے پیدا کرتا ہے بسر کرتا ہے –
(جو چاہے وہ کر سکتا ہے) } یہ گویا اپنی ہی ماترا سے
اپنا ہی اشتی جیسا
بنانا شروع کرتا ہے

اپنے کی स्वस्य = اپنی ہی   चैतन्यस्य = چتنیہ   संबन्धिनी
= اس کے ساتھ جو سمبندھ ہوتا ہے

मात्रा = ماترا → ١

३. चित्तरस   چت رس کا ہی =

یہ بلکہ اس کا اپنے کا انحرائی ہے.   प्राणप्रधानात्मका کا Solidify ہو   अंशप्रः = اس ہے ا
calm
(سمجھو شکتی میں آگیا)

तद्रूपं = وہی روپ   यथइष्ट = جو اپنی اچھا سے (پھر)

वेद्यवेदक = ویدی ویدک   अवभासात्मकं = جو آبھاس ہے کا

निर्माणमापादयति = اسی کا بنایا ہوا

निर्मितत्वेन = ایسی سوجھ کراتے ہیں ← दर्शयति ।

= ہے جو کچھ بھی ہے سب اسی کے بنائے (ہوئے)

= سب کچھ دکھاتا ہے (وہ کیا ہے کہ یہ سب کچھ اسی کا بنایا ہوا ہے)

यदुक्तं श्रीस्वच्छन्दे :- سری سوچھند میں بھی کہا ہے :

'तदेव भवति स्थूलं सथूलं स्थूलोपाधिवशात्प्रिये ।
स्थूलसूक्ष्मविभेदेन तदेकं संव्यवस्थितम् ॥

तदेव = وہی भवति = ہو جاتا ہے بنتا स्थूलं = کثیف

स्थूले उपाधि वशात = کثیف اُپادھی کے سبب سے प्रिये = اے پیاری

स्थूल-सूक्ष्म भेदेन = کثیف اور لطیف کے بھید سے तदेकं = وہ ایک ہی ہے

संव्यवस्थितम् = سمٹ کر ٹھہرا ہوا ہے (سب کچھ بنا ہوا)

کثیف لطیف کے بھاؤ سے دو اصل ایک ہی ہے۔ اسی طرح ہی

इति । प्रत्यभिज्ञायामपि =

"आत्मानमत एवायं ज्ञेयी कुर्यात् पृथक् स्थिति । [illegible]

ज्ञेयं न तु .... ॥"

आत्मानमत = اپنے روپ کو   एवमयं = اسی طرح

ज्ञेयं = [illegible]   ज्ञेयी = گنی بنانا - جاننے والا - یعنی بنانا -

पृथक् स्थिति = الگ حقیقی سروپ ← न तु = یعنی تو -

(یہ حقیقت دیکھنا چاہئے) - [illegible] بلکہ گنی ہی بنا +

[illegible] +

इति । आगमेऽपि .....

"जलं हिमे च यो वेद गुरुवक्त्रागमात् प्रिये ।

नास्त्येव तस्य कर्तव्यं तस्याप श्चिमजन्मता ॥"

जलं = پانی کو   हिमं = برف کو   च = بھی   यः = جو   वेद = جانتا ہے

गुरुवक्त्रागमात् = گرو کے منہ سے [illegible] x   प्रिये = پیاری [illegible] x

न अस्ति एव तस्य = اس کو [illegible]   कर्तव्यं = کام کرنا ہے

तस्य पश्चिमजन्मता = [illegible]

[illegible]

इति - अनेनैव आशयेन उक्तम् = [illegible]

[illegible]

एतदेव :-

"इति वा यस्य संवित्तिः क्रीडात्वेनाखिलं जगत् ।
स पश्यन्सततं युक्तो जीवन्मुक्तो न संशयः ॥"
~~नीरुत्यैव तस्य कर्तव्य~~

इति वा = ایسا यस्य = جس کو संवित्ति = علم ہو

क्रीडात्वेन अखिलं जगत् = یہ کل عالم کھیل سا معلوم ہوتا ہے सः = وہ

पश्यन् = دیکھتا ہوا सततं = ہمیشہ सः = وہ

युक्तो = یوگ یکت ہے जीवन्मुक्तो = وہ جیون مکت ہے

न संशयः = اس میں کوئی شک نہیں

इति अनेन स्पन्दे प्रतिपादितम् ॥
اس طرح اس سے سپند میں یہ کہا گیا ہے :-

[illegible] }

न चैवं = [illegible] एवं = [illegible] स्वशक्ति निर्मित भूत भाव

[illegible] = शरीर वर्त्ती

ग्रस्य = [illegible] जन्मादि बन्धः = [illegible] कश्चित = [illegible]

इत्यशङ्क्याह = [illegible]

विद्याऽविनाशे जन्मविनाशः ॥ २८ ॥

" [illegible] "

प्रोक्तायाः सहजविद्यायाः = [illegible]

अविनाशे = [illegible] → सततः = [illegible]

[illegible] = उन्मग्नतया स्फुरणे

[illegible] जन्मनः = [illegible] ⇒ अज्ञान सहकारि कर्म हेतुकस्य

[illegible] =

[illegible] — दुःखमयस्य = [illegible]

[illegible] देहेन्द्रियादि समुदायस्य = [illegible]

नाशो = [illegible] — [illegible] विध्वंसः

संपन्न एव = [illegible]

यदुक्तं श्रीकण्ठ्याम् = جیسا کہ سری کنٹھی میں کہا ہے

"सप्रपञ्चं परित्यज्य ज्ञेयोपादेयलक्षणम् ।
तृणादिकं तथा पर्णं पाषाणं सचराचरम् ॥
शिवाद्यवनिपर्यन्तं भावाभावोपबृंहितम् ।
सर्वं शिवमयं ध्यात्वा भूयो जन्म न प्राप्नुयात् ॥ "

सप्रपञ्चं = سب پرپنچ [illegible] परित्यज्य = چھوڑ کر → گیا

ज्ञेयोपादेयलक्षणम् = جاننے اور چھوڑنے کی لکشن [illegible]

तृणादिकं = گھاس وغیرہ اور पर्णं = پتے पाषाणं = پتھر

तथा = ویسے

सचराचरम् = سب چر اچر → کو =

शिवाद्यवनिपर्यन्तं = شیو سے لے کر زمین تک

भावाभावो = ہونا اور نہ ہونا (وجود و عدم)

उपबृंहितम् = بڑھا ہوا सर्वं = یہ سارا

शिवमयं = یہ سارا شیو مئی ध्यात्वा = دھیان کر کے

भूयः = پھر जन्म = ? = دنیا میں [illegible] न प्राप्नुयात् = نہیں پراپت کرتا

~~यदुक्तं श्रीकण्ठ्याम्~~ इति स्वच्छन्दे [illegible]

"स्वनिर्वाणं परं शुद्धं गुरुपारम्पर्यागतम् ।
तद्विदित्वा विमुच्येत गत्वा भूयो न जायते ॥"

[Left margin notes in Urdu: [illegible]; دوبارہ جانا]

اپنی عقلی — स्वनिर्वाणं = اپنا جو نروان ہے یعنی عقلی ہے — परे = زیادہ ہے — آگے

प्रबुद्धं = جو ہے روشن ہوا ہے गुरु पारम्परा गतम्

= جو گرو پرمپرا سے آیا ہے (یعنی عقلی ودھی سے)

तत् विदित्वा = وہ جان کر विमुच्यते = چھوٹ جاتا ہے

عقلی پراپت ہو کر — गत्वा = جا کر (عقلی پراپت ہو) = भूयो = پھر न = نہ

जायते = پیدا ہوتا ہے

इति श्री मृत्युजित्यापि = اس طرح شری مرتیو جیت بھی کہا ہے

तत्त्वत्रय विनिर्मुक्तं शाश्वतं त्वचलं ध्रुवम् ।
दिव्येन योगमार्गेण दृष्ट्वा, भूयो न जायते ॥१॥

तत्त्वत्रय = تین تتو (ستو رجس تمس) विनिर्मुक्तं = اس سے چھوٹا ہوا

— शाश्वतं = سناتن तु = اور

अचलं = نہ چلنے والا ध्रुवम् = قائم رہنے والا دردھ دیپ دिव्येन = الوہی

یوگ کی راہ سے — योगमार्गेण = یوگ کے راستے سے दृष्ट्वा = دیکھ کر

भूयो = پھر / न जायते = نہیں پیدا ہوتا

پھر دوبارہ

यद्धातु = [illegible] प्रवृद्धविद्यास्वरूप - [illegible]

प्रस्य = [illegible] निमज्जति = [illegible]

तद्वा = [illegible] →

कवर्गादिषु माहेश्वर्याद्याः पशुमातरः ॥२१॥

—o—

"[illegible]"

[illegible]

प्राधिष्ठात्र्यो भवन्ति = [illegible]

इति शेषः [illegible]

या सा शक्तिर्जगद्धातुः कथिता समवायिनी।

इच्छात्वं तस्य सा देवि सिसृक्षोः प्रतिपद्यते॥

सैकापि सत्यनेकत्वं यथा गच्छति तच्छृणु॥

एवमेतदिति ज्ञेयं नान्यथेति सुनिश्चितम्।

ज्ञापयन्ती जगत्यत्र ज्ञानशक्तिर्निगद्यते॥

या = [illegible] सा = [illegible] शक्ति = [illegible] जगद्धातु = [illegible]

कथिता = [illegible] समवायिनी = [illegible]

इच्छात्वं = [illegible] तस्य = [illegible]

सा = [illegible] देवि = [illegible] सिसृक्षोः = [illegible]

الغرض یہ خیال آتا ہے کہ اس طرح سے یا نہیں اس کو ہونا چاہئے - یہ گیان
شکتی ہوتی ہے -

प्रतिपद्यते = حاصل ہوتی ہے   सा = وہ   एक = ایک

सत्ये = سچ   अनेकत्वे = بہت سے   यथा = جیسے   गच्छति = جاتا ہے

तत = [illegible]   शृणु = سنو

ध्रुवम = [illegible]   एतत = یہ   ज्ञायेत = جانتی ہے

न = نہ   अस्त्येति = نہیں ہے [illegible]   सुनिश्चितम = [illegible]

ज्ञापयन्ती = [illegible]   जगत = اس جگت

एक = ایک   ज्ञान प्राप्ति = [illegible]   विजृम्भते ॥

सर्वं-भूतमिदं वस्तु भवत्विति यदा पुनः
जाता तदैव त तद्वत्कुर्वत्यत्र क्रियोदयत ॥

सर्व = سب   भूतम = [illegible]   इदं वस्तु = یہ چیز

भवतु = ہو - ہے   इति = [illegible]   यदा = جب

पुनः = پھر   जाता = پیدا ہوئی

तद्वेव = [illegible] तव चत = [illegible] कुवत्यं = [illegible]

यत्र = جہاں क्रिया उच्यते [illegible]

~~एवं र~~ एवं सैषा द्विरूपादि पुनरभेदैरनन्ताम्

अर्थोपाधिवशात् प्राप्ता चिन्तामणिरिवेश्वरी ॥

एवं = [illegible] सैषा = [illegible] द्विरूपादि = [illegible]

पुनः = [illegible] भेदैः = [illegible]

अनन्ताम् = [illegible] अर्थः = [illegible]

उपाधिवशात् = [illegible] प्राप्ता = [illegible]

चिन्तामणिरिव = [illegible]

ईश्वरी = [illegible]

तत्र तावत्समापन्नमातृभावा विभिद्यते ।

द्विधा च नवधा चैव पञ्चाशद्धा च मालिनी ॥

[illegible]

तत्र = [illegible] तावत् = [illegible] समापन्न = [illegible] मातृभावा

विभिद्यते = [illegible] =

[illegible] ← द्विधा = دو طرح नवधा = ۹ طرح ([illegible])

पञ्चपञ्चाशद् = 50 मालिनी = مالنی ([illegible])

बीजयोन्यात्मकाद्भेदाद् द्विधा बीजं स्वरा मता
कादिभिश्च स्मृता योनिर्नवधा वर्गभेदतः ॥

बीजयोन्यो = [illegible] ([illegible]) भेदाद् [illegible]

द्विधा = [illegible] बीजं = [illegible] स्वरा = [illegible]

मता: = [illegible]

[illegible] कादिभिश्च = [illegible] स्मृता = [illegible] योनि = [illegible]

नवधा = ۹ طرح वर्गभेदात: = [illegible]

बीजमन्त्रः शिवः शक्ति योनिरित्यभिधीयते
वर्गाष्टकविभेदेन माहेश्वर्यादि चाष्टकम् ॥

प्रभिधीयते

[illegible]

बीजं = [illegible] ([illegible])

[illegible] — प्राणि = [illegible] योनि = [illegible] वर्गाष्टक = [illegible]

विभेदेन = [illegible] माहेश्वर्यादि = [illegible] पुष्टकम

[illegible]

प्रतिवर्णविभेदेन प्राताधीकिरणोज्ज्वला।
रुद्राणां वाचकत्वेन तत्संख्यानां निवेशिता

प्राप्य वर्ण = [illegible] विभेदेन = [illegible] प्राताधी = 50

किरणा: = [illegible] उज्ज्वला = [illegible]

[illegible] | रुद्राणां = [illegible] वाचकत्वे = [illegible]

तत्संख्यानां = [illegible] निवेशिता [illegible]

श्री मालिनीविजय निरूपिता नीत्या → [illegible]

पारमेश्वरी परावाक् - [illegible] प्रसूता =

([illegible]) [illegible]

इच्छा-ज्ञान-क्रियारूपतां = اچھا - گیان - کریا روپ [illegible]
हित्वा = [illegible]

बीज-योनि-वर्ग-वर्ग्यादिरूपतां = [illegible]

शिव-शक्ति-माहेश्वर्यादि = [illegible]

वाचक-अकारादि-क्षान्तरूपां = واچک [illegible]

मातृकात्मतां हित्वा — अ — क्ष تک [illegible]

अकारादि-क्षान्त = अ سے क्ष تک

रूपां = روپ मातृकात्मता = [illegible]

हित्वा = [illegible]

सर्व प्रमातृषु = [illegible]

अविकल्पक = نروکلپ [illegible]

सविकल्पक = سوکلپ [illegible] तत संवेदन रूपासु [illegible]

[illegible]

अन्तः = اندر [illegible] परामर्शात्मना = پرامرش [illegible]

स्थूल-सूक्ष्म शब्दानु-अनुवेधेन = [illegible] - شبدوں [illegible]

तत विदधाना = [illegible]

[illegible]

یعنی یہ صورت سے باہر کی لگتی ہی - اور یہ بھی گت بنیاد تک بیرونی شروع ہو گیا -

الفاظ دوگوں میں بنی ہیں

वेग - वेगयादि = دیگ - ... देवता = ... دیوتا ...

आदिष्ठानाधिद्वारेण = ... اور ... स्मय - हर्ष - भयं

= ... - ہرش - خوف - رنگ - وغیرہ ←

प्रपद्यन्तीः ... ان سب ... ہی ...

रूपसंकुचित स्वतन्त्रचिद्रूप स्वस्वरूपमावृणवाना

= جو خود بخود پیدا ہو جاتا ہے - یعنی سوتنتر چت کی

سوروپ کو ڈھک لیتی ہیں ...

सुसंकुचितपरतन्त्रदेहादिमयत्वम् - ... اور ...

आपादयति - ... دیتی ہیں ...

- ...

तदुक्तं श्रीतिमिरोद्घाटेपि = ...

"करन्ध्रचितिमध्यस्था ब्रह्मपाशावलम्बिकाः।
पीठेश्वर्यो महाघोरा मोहयन्त्यो मुहुर्मुहुः॥"

... करन्ध्र = ... चितिमध्यस्था = ... ब्रह्मपाशावलम्बिका = ...

... ...

(Left margin notes:) ... یعنی جب ان ... ہو ... اور ... - ... جو ... ...

[illegible] पीठीश्वरी = [illegible]

[illegible] ← मखाधोरा = [illegible] मद्रि मुद्र : = [illegible]

([illegible])

इति = (یعنی) पूर्वमपि = [illegible] संवादितम् = [illegible]

[illegible] ज्ञानाधिष्ठाने मातृकं [illegible]

[illegible]

इति = (یعنی) सामान्येन = [illegible]

उत्क्रम = [illegible] ~~[illegible]~~

[illegible] इदं तु = [illegible] प्राप्ततत्त्वो ऽपि = [illegible]

[illegible] ← प्रत्याख्यान = [illegible] ([illegible]) आक्षेप्यादिभिः:

([illegible]) = [illegible]

पञ्चज्ञानाधिष्ठातृभूताभिरपि = [illegible]

शब्दानुवेधद्वारेण = [illegible]

मोक्ष्यते = [illegible]

इत्याशयेन = [illegible] इति विशेषः

त्रिषु चतुर्थं तैलवदासेच्यम् ॥२०॥

यत सम्यक् = [illegible] एवम = [illegible]

अतः = [illegible] शुद्धविद्यास्वरूपमुक्त युक्तिभिर

[illegible]

आसादितमपि यथा न नश्यति, तथा सर्वदशासु योगिना सावधानेन भवितव्यम इत्याह॥.

[illegible] ([illegible]) [illegible]

त्रिषु = [illegible] जाग्रदादिषु [illegible]

चतुर्थं = [illegible]

→ शुद्धविद्याप्रकाशरूपं [illegible] धाम = [illegible]

ان روشنائیوں کا آئینہ ... اندر اور باہر ... ہیں - [illegible]

یعنی ... آدی اور انت

جاگرت کا آدی اور انت - سوپن کا آدی اور انت

ایک کا انت اور دوسرے کا آدی - ان دونوں کا سندھی ... میں ... وہی ... ہیں

ذہن ... حرف ... ہو جائے -

تُरयानन्द रसात्मके = ... آنند ... (تُریا)

धाम

तैलवत = تیل کی طرح

इति यथा = جیسے तैल = تیل क्रमेण = کرم کرم سے

अधिके अधिके = زیادہ زیادہ प्रसरद् = پھیلتا ہے

आश्रयं = آشرے ... → व्याप्नोति = ویاپک ...

तथा = اسی طرح प्रसेवियम = ... جائے

ان تینوں ... میں (...) ان تینوں ... زیادہ ... (... میں)

... → त्रिष्वपि पदेषु = تینوں پدوں میں उन्मेष = ...

इदप्रात्मकावधान = ... → آدی اور انت (...)

कोटयो

परिस्फुरता = اسی کا فرق

तुरय रसेन = ... मध्यप्राप्ति = ...

(...)

(تینوں پدوں میں ...)

अव ... = ... व्याप्नुयात = ...

यत्र = ... तन्मयी = ... आप्नुयात

भावम = ... →

[illegible] (Urdu notes, top of page)

* [illegible] = [illegible]

[illegible] → " जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तेषु तुर्याभोग संभवः " ([illegible])

= [illegible] -

उद्यमे - प्राप्ति चक्रानुसंधान [illegible] : स्वरस प्रसर जागरादिपदेषु सत्तामात्रे तुर्यस्योत्कम्

[illegible] = [illegible]

[illegible] ([illegible])

[illegible]

[illegible] -

[illegible] → " त्रितयभोक्ता वीरेशः " [illegible]

इति प्राग्भावोपायानुगुणलक्षणाक युक्त्या जागरादि संज्ञास्वदीप्तिः

([illegible]) [illegible]

[illegible] = [illegible]

[illegible]

अनेन तु = [illegible] सूत्रेण = [illegible]

ज्ञानबोधित [illegible] प्राविष्टम्मयु[illegible] =

آتو ییزی ← سکی تو یہ سلاخ کی طرح یعنی پانی کی

کی شہر ہی ہے جاگرت میں رکھتی

شہر جیسا میان جے لیندر اندر تو رہے -

آتو تا ہے اُن میاں کا ماسندھ ہے - میاں ہم معنوں انگ میں کو

میان ہے → तत्कल्पे = میان - Scabard आगमारिविचयं

(میان کی جاگرت اوری قرار) = جاگرت اوری یہ باتوں کو یہ رہن ہے سمجھا جائے -

तुर्यरसाक्तासिक्तं कायमि - इत्यनुभूमि -

इति विप्रोष: یعنی ہی سبھی لندر آتما ہے ہو تری ہے

لیکن یہ ہی بات رکھتی لیندر آتو میں "رکھتے" کری جائے -

आनو اپنے ہندوں جے لیندر شامل آتی تیز رکھتی بات ہے -

अत्र उपायमाह्‌ = سبھی اب آتما کے سبتی میان اب → → یعنی اُس کی طرح کو تعین سمجھا جائے

मग्नः स्वचित्तेन प्रविशेत् ॥२१॥

گن ہو کر

اپنے ہی چت سے ہی اندر جانا -

مگن یعنی ڈوبا ہوا اپنے چت ہی سے اندر جانا ہے -

प्राणादिस्थूलभावं तु त्यक्त्वा सूक्ष्ममथान्तरम् ।
सूक्ष्मातीतं तु परमं स्पन्दनं लभ्यते यतः ॥

प्राणादि = پران آدی کی، स्थूलभावं तु = اُس کے سھول بھاو، तु = پھر

त्यक्त्वा = چھوڑ کر सूक्ष्मम = سُکھم کی

अथ अन्तरम् = اندر ہی اندر सूक्ष्मातीतं तु = سکھم سے بھی آگے

परमं स्पन्दनं = پرم سپندن ہے

लभ्यते यतः = حاصل ہوتا ہے جس سے → جس سپندنا و رکھ سپندن

اندر سبکھی لیندر یا تر کوئی بھی سے جھوڑ کو

شاکھت

وہی پرم سپندن

इत्युपक्रम्य = : یہاں سے شروع کر کے

"......................... प्रविशेत्तत्त्वचेतसा ॥"

[illegible] اندر جانا ... اپنے من سے -

इति श्रीमृत्युजिद्भट्टारकनिरूपित =

इति तत्रीत्या [illegible]

[illegible] प्राणायाम - ध्यान - धारणादि [illegible]

स्थूलोपायान् परित्यज्य [illegible]

स्वचिन्तन = [illegible]

[illegible] → अविकल्पकरूपेण = [illegible] अन्तर्मुखीन्तर

= [illegible]

अन्तर = [illegible] विमर्श चमत्कारात्मना

[illegible]

संवेदनेन = [illegible] प्रविशेत = اندر جانا چاہیے →

[illegible]

→ समाविशेत = [illegible]

कीदृक् सन् = [illegible] मग्नः - [illegible]

तत्रैव चित्त चमत्कारसारे । → शरीर प्राणादि प्रमातृत्वे = [illegible]

[illegible]

[illegible]

प्रशमयत्

पशमयत् = [illegible] - [illegible]

तदुक्तं श्रीस्वच्छन्दे = [illegible]

"व्यापारं मानसं त्यक्त्वा बोधरूपेण योजयेत्।
तदा शिवत्वमभ्येति पशुर्मुक्तो भवार्णवात्॥

व्यापारं = [illegible] मानसं = [illegible] ([illegible])

त्यक्त्वा = [illegible] बोधरूपेण = [illegible]

[illegible] योजयेत = [illegible] ([illegible]) [illegible]

तदा = [illegible] शिवत्वम = [illegible] -

अभ्येति = [illegible] पशु: = [illegible]

मुक्तो = [illegible] भवार्णवात् = [illegible]

इति श्रीविज्ञानभट्टारके अपि [illegible]

"मानसं चेतना शक्तिरात्मा चेति चतुष्टयम्।
यदा प्रिये परिक्षीणं तदा तद्भैरवं वपुः॥"

[illegible] मानसं = [illegible] चेतना शक्ति = [illegible] आत्मा = [illegible]

चतुष्टयम = [illegible] यदा = [illegible] प्रिये = [illegible]

परिक्षीणं = [illegible] तदा = [illegible] भैरवं वपुः [illegible]

इति। एतदेव ज्ञानगर्भ स्तोत्र [illegible]

" विहाय सकला क्रिया जननि मानसीः श्रवितो
विमुक्त करणक्रियानुसृति पारतन्त्र्यो सुखलम् ॥ "

विहाय = [illegible] सकला = [illegible] क्रिया = [illegible]

जननि = [illegible] मानसी = [illegible] स्रवितो = [illegible]

विमुक्त = [illegible] करण = [illegible] क्रिया = [illegible]

अनुसृति = [illegible] पारतन्त्र्यः = [illegible]
([illegible])

सुखलम = [illegible]

" स्थितैस्त्वदनुभावतः सपदि वेद्यते सा परा
दशा नृभिरतन्द्रिता समसुखामृतस्यान्दिनी ॥ "

स्थितै = [illegible] त्वत अनुभावतः = [illegible]

सपदि = [illegible] वेद्यते = [illegible]

सा परा दशा = [illegible] ([illegible])

नृभिर = [illegible] अतन्द्रिता = [illegible]

समसुख = [illegible] स्यान्दिनी = [illegible]
अमृत [illegible] [illegible]

इत्यनेन महागुरुभिर्निबद्धम् = [illegible]

इत्थं च = [illegible] परमपदप्रविष्टस्य [illegible]

[illegible] ← वस्तुस्वाभाव्यात् = [illegible]

यदा = [illegible]

→ पुनः = [illegible] प्रसरणं [illegible] भवति =

[illegible]

प्राणसमाचारे समदर्शनम् ॥ २२ ॥

[illegible]

परस्फुरत्तात्मक प्राणपरिमलसंस्कृतस्य

[illegible]

[illegible] ۔ [illegible] یا بیاں پی گئی ہیں } پاٹھ رہ گیا
یا [illegible] ۔ [illegible] گئے

प्राणस्य = [illegible]

सम्यक = [illegible] इति = [illegible] →

विकसित = [illegible] समग्र = [illegible] ग्रन्थपात्मक

प्रस्तर = [illegible] ([illegible])

प्रावष्टमम् = [illegible]

प्रा → इषत = [illegible] → बलात बहिर्मन्द मन्दं चारे प्रसरणे

समं = [illegible] । चिदानन्दघनात्मत = [illegible]

यो एकरूपं

संवेदनम् = [illegible] → संवेदने = [illegible]

सर्वदशासु

अथीत् = [illegible] सर्वदशासु = [illegible]

भवति = [illegible] इत्यर्थः [illegible] = अस्य

उक्तं च श्रीमद् आनन्दभैरवे = [illegible]

"उत्सृज्य लौकिकाचारमद्वैते मुक्तिदे श्रयेत।
स समं सर्वदेवानां तथा वर्णाश्रमादिके॥
द्रव्याणां समतादर्शी स मुक्तः सर्वबन्धनैः।"

उत्सृज्य = [illegible] लौकिकआचार = [illegible]

एक द्वैते = [illegible] मुक्तिदे [illegible] आश्रयेत = [illegible]

स = [illegible] समं = [illegible] सर्वदेवानां [illegible]

तथा = [illegible] वर्ण = [illegible] आश्रम = [illegible]

इत्यनेन महागुरुभि निबद्धम् = اس طرح اس سلوک سے ہمارے گروؤں نے
+ بیان کیا ہے

इत्थं च = اور اس परमपदप्रविष्टस्य ... اس پرم پد پر
پہنچے ہوئے اس یوگی کو

یعنی وسعت میں ← वस्तुस्वाभाव्यात् = وستو کی سوبھاؤ سے यदा = جب

پھر → पुनः = پھر प्रसरण پھیلنا - پراسرن भवति = ہوتا ہے
(یعنی وسعت میں (اتساع) پیدا ہوتی ہے)

प्राणसमाचारे समदर्शनम् ॥२२॥

پرانی کی برابر دیتا ہے اس وقت ... ہوتا ہے

परस्फुरत्तात्मक प्राक्परिमलसंस्कृतस्य

= جب مرکز میں (مرکز) کی نفرنا ہوتی ہے اس وقت

کی گونگی ہے ... (پران اس وقت ہی ...)

ہوتا ہے

[illegible]

प्राणस्य = [illegible]

सम्यक = [illegible] इति = [illegible] →

विकसित = [illegible] समग्र = [illegible] ग्रन्थात्मक [illegible]

प्रस्तर = [illegible]

प्राव ... = [illegible]

प्रां → ईषत = [illegible] → बहिर्मन्द मन्दं चारे प्रसरणे
बलात्

सम = [illegible] चिदानन्दघनात्मत [illegible]
एक रूपं

संवेदनम् = [illegible] → संवेदने = [illegible] सर्वदशासु

अर्थात् = [illegible] सर्वदशासु = [illegible]

भवति = [illegible] इत्यर्थः [illegible] = अस्य

उक्तं च श्रीमद् आनन्द भैरवे = [illegible]

"उत्सृज्य लौकिकाचारमद्वैते मुक्तिदं श्रयेत।
स समं सर्वदेवानां तथा वर्णाश्रमादिके॥
द्रव्याणां समतादर्शी स मुक्तः सर्वबन्धनैः।"

उत्सृज्य = [illegible] लौकिकआचार = [illegible]

एकद्वैते = [illegible] मुक्तिदे [illegible] अश्रयेत = [illegible]

स = [illegible] समं = [illegible] सर्वदेवानां [illegible]

तथा = [illegible] वर्ण = [illegible] आश्रम = [illegible]

* बुद्धि प्राण प्रसरेऽपि बाह्यदेशाद्युपादानानाहित संकोचानां विश्वात्मस्वरूपलाभ एव ॥

द्रव्यानां = [illegible] समताद्रूपी = [illegible]

समुक्तः = [illegible] सविकल्पने = [illegible]

अत एव श्री प्रत्य

~~अतश्च श्री~~ भिज्ञायाम् = [illegible]

बुद्धि = [illegible] प्राण = [illegible] प्रसरेऽपि = [illegible]

बाह्यदेशा = [illegible] उपादाना = [illegible]

अनाहित संकोच = [illegible]

विश्वात्मस्वरूपलाभ एव = [illegible]

इत्युक्तम् = [illegible]

यदा तु = [illegible] अन्तर्मुख [illegible] तुर्या अवधान [illegible]

आवष्टम्भ = [illegible]

प्रकर्ष = [illegible] लभ्यं = [illegible]

तुर्यातीत पदम् = [illegible] एवम = [illegible]

रूपं = [illegible] न समाविष्टानि = [illegible]

[illegible]

(ودھپان (درمیانی دشا) ... اگر ان دو کوٹیوں میں تریہ کا رس لیں۔ تبھی
میں یہ بیدیر شکتی آتی ہے۔

پوروا اپر کوٹی
مابعد

अपितु = بلکہ पूर्वी अपर اپر کوٹی
صرف پورا ... को।।टि

संवेधात [illegible] اس سے ہوتا ہے तुर्य चमत्कार = وہ چمتکار
मात्रे

स्व संतुष्यत्यास्ते = اس پر پرسنّتہ ... تبھی پیدا ہو ... گا
اپنی ہی
... کہو اسکو (اس دن ...)

[illegible]

मध्येऽवरप्रसवः ॥२३॥

درمیانہ ... درمیان میں

(اسی طرح ...) ... میں ... (...) ... اس کو ...

पूर्वापरकोट्यो = ... तुरयरसमास्वादयतो ... ان دونوں ... کا سواد ...

[illegible]

मध्ये मध्यदशायाम् = درمیان میں ... अवरः → ... = نہ ...

= نہ ... ہے

प्रसवो = ... →

व्युत्थानात्मा ... [illegible]

कालतः = ... सर्गो = ... [illegible]

जायते = اٹھتا ہے (...) [illegible]

तत = ... विद्यासंहारे-- = ... [illegible]

तदुत्थस्वप्नदर्शनम्।

(... [illegible] ... ہے)

इत्युक्तसूत्रार्थनीत्या = [illegible]

सदा = [illegible] व्यामुह्यति = [illegible]

इत्यर्थः = [illegible]

उक्तं श्रीमालिनीविजये = [illegible]

"वासनामात्रलाभेऽपि योऽप्रमत्तो न जायते।
तमनित्येषु भोगेषु योजयन्ति विनायकाः॥
तस्मान्न तेषु संसक्तिं कुर्वीतोत्तमवाञ्छया।"

वासनामात्र = [illegible] लाभेऽपि = [illegible]

यः = [illegible] प्रमत्तो = [illegible]

न जायते = [illegible] तम् = [illegible] अनित्य

[illegible] येषु योजयन्ति = [illegible] भोगेषु [illegible]

विनायका = [illegible] तस्मात् = اس لیے

तेषु = ان میں संसक्तिं = [illegible]

कुर्वीत = کرنا [illegible] उत्तमवाञ्छया

[illegible]

इति प्रागपि संवादितम् = [illegible]

एवमेव = اسی طرح पसवेऽपि = [illegible]

प्रवृत्ते [illegible]

तुर्यस्य आवश्यकत्वेऽपि = [illegible] यदि

मध्य पदे = [illegible]

सिध्याति = [illegible] पुनरपि = پھر

तदा = تب

[illegible] ← मात्रास्व प्रत्यय संधाने नष्टस्य

पुनरुत्थानम ॥ २४ ॥

[illegible]

मात्रासु = [illegible] पदार्थेषु = [illegible] स्वप्रत्ययसंधानम्

[illegible]

×. جو کچھ انسان ہی ہو سکتا ہے ... کو کہتے ہیں "وہ جس" یعنی شونیہ (خلا یا نفی میں) لیکن وہ کوشش
سے وہاں وہیں ڈھونڈھا جائے۔

चक्षुषा यस्य संधानं ~~स्वप्रत्य~~ वाचा वा यस्य गोचरः ।
मनश्चिन्तयते यानि बुद्धिश्चैवाध्यवस्याति ॥
अलङ्कृतानि यान्येव यस्य वेद्यतया स्थितम् ।
यस्य नास्ति स तत्रैव त्वन्वेष्टव्यः प्रयत्नतः ॥

चक्षुषा = آنکھ سے । यतच् = جو۔ संधाने = [illegible]
वाचा = وانی سے । वा = یا । यः = جو۔ (جو بیان) گوچر
गोचरः = [illegible] (آتا)
मन = من سے । चिन्तय = سوچے । यानि = جو چیز
बुद्धिश्च = بدھی سے । अवधध्यस्याति = ان کو ...
अलङ्कृतानि = اس پر ... ۔ यः = جو
वेद्यतया = جاننے کے ... । स्थितम् = ٹھہرا ہے
यश्च = جو ۔ नास्ति = نہیں ہے । स = وہ
तत्रैव = وہیں ۔ त्वन्वेष्टव्यः = ڈھونڈھا جائے
प्रयत्नतः = کوشش سے (انہیں جگہوں پر ڈھونڈھا جائے)

آنکھ سے دیکھی گئی ہوں
وانی سے کہی گئی ہوں
بدھی اور دل
... میں ان
... یعنی
...
(...) سے دیکھو
یعنی ...
...
... کو ...

... کو ...
... دیا

[illegible] ×

इति श्रीस्वच्छन्दनिर्दिष्टनीत्या [illegible]

विश्वमिदमखिलम् । = [illegible] इति = [illegible]

चिद्घनात्मरूपतां = [illegible] सर्वत्र = [illegible]

अनुसंदधतः = [illegible] - [illegible]

पूर्वोक्ताकार = [illegible] प्रकार प्रसावास = [illegible] ([illegible])

नष्टस्य [illegible] ([illegible])

अपहारित = [illegible] तुर्यक = [illegible] घन = [illegible]

चमत्कारमयस्वभावस्य [illegible]

([illegible]) पुनरुत्थानम्

[illegible] =

उन्मज्जने = [illegible] → तत = [illegible]

ऐक्य = [illegible] संपन्न = [illegible]

संपूर्णत्वे = [illegible] योगिनो = [illegible]

भवति = [illegible] ([illegible])

[illegible] =

[illegible] "प्रसह्य चञ्चलीत्येव योगिनामपि यन्मनः।"

[illegible] प्रसह्य = [illegible] चञ्चलीत्येत = [illegible] योगिनामपि [illegible]

[illegible]

[illegible]

यत = उ. मन = دل [illegible]

= [illegible]

इत्युपक्रम्य = [illegible]

= [illegible]

"यस्य ज्ञेयमयो भावः स्थिरः पूर्णः समन्ततः।
मनो न चलितं तस्य सर्वावस्थागतस्य तु॥"

यस्य = جس ज्ञेयमयो भावः = جاننے (...) = [illegible]

स्थिरः = مضبوط पूर्णः = [illegible] समन्ततः = ہر طرف

([illegible])

मनो = دل न = نہ चलितं = [illegible]

तस्य = اس کا सर्वावस्थागतस्य तु = [illegible]

[illegible]

"यत्र यत्र मनो याति ज्ञेयं तत्रैव चिन्तयेत्।
चलित्वा यास्यते कुत्र सर्वं शिवमयं यतः॥"

یعنی جانا = چلے جانا

यत्र यत्र = جہاں جہاں मनः = دل याति = جائے

स्थैर्यं = ٹھہراؤ (ٹکنا) तत्रैव = وہاں ہی

चिन्तयेत = دھیان کرے وہاں ہی

चलित्वा = چل کر कुत्र = کہاں جائے

यास्यत

सर्वं ~~शिव~~ प्रिवमयं = کیونکہ سب شیو کا ہی روپ ہے

यतः

इति।

विषयेषु च सर्वेषु इन्द्रियार्थेषु स्थितम्।

यत्र यत्र निरूप्येत नाप्रिवं विद्यते क्वचित्॥

विषयेषु = وشیوں پر सर्वेषु = سب इन्द्रियार्थेषु = اندریوں کے ارتھوں میں

स्थितम् = ٹھہرا ہوا यत्र यत्र = جہاں جہاں

निरूप्येत = نروپن کیا جاوے وہ न = نہیں ~~क्व~~ अप्रिवं विद्यते (شیو کے بغیر دکھائی) (جس جگہ میں شیو نہ ہو)

क्वचित् = کوئی = جس جگہ کوئی جگہ میں

یعنی ہر ایک جگہ میں شیو ہی دکھائی دیتا ہے

इत्थं = اِس طرح   प्रसादित = حاصل کی ہوئی

प्रकर्षो = پرکرش سوت (یہی دولش بڑا فرق ہے)

योगी = یوگی

سِرا

शिवतुल्यो जायते ॥२५॥

(یہ یوگی شو ستھانی ہی بنتا ہے)

तयो = ان دونوں   परिशीलन = محنت - مزاولت - ।

प्रकर्षात = ان سے زیادہ فرق سے ہوئی کی بڑائی من رشتہ مع سے گئے
دوسری زبانی سے

प्राप्ततुर्यातीतपद: = ترپا تیت پدار لیا گیا

परिपूर्णस्वच्छस्वच्छन्दचिदानन्दघनेन शिवेन भगवता तुल्या
جو ہری پورن - نرمل - سوتنتر - چت سرکاش آنند گن وتو ہے - اسی سمان
بنتا ہے

देहकलाया = جسم کی دوسری   प्रविगलनात
= اگر سرتر کلا نہ گل گئی تو

तत्समो जायते = تو بھی اُسی کا جیسا ہوتا ہے
(دوسری مکتی ہے)

तद्विगलनेन = جب [illegible] ہو جائیگا

साक्षाद्विहन एव असौ = یو ہی سچک شو ہی ہے - یہ [illegible]
अत्यर्थः

तथा च श्री कालिकाक्रमे = تو کالیکا کرم میں بھی ہے

"तस्मान्नित्यमसंदिग्धं बुद्ध्वा योगं गुरोर्मुखात्।
अविकल्पेन भावेन भावयंस्तन्मयत्वतः॥
यावत्तसमतां याति भगवान्भैरवोऽब्रवीत्।"

तस्मात् = اس لئے नित्यम् = ہمیشہ असंदिग्धं = بے شک

बुद्ध्वा = جان کر योगं = یوگ

गुरोर्मुखात् = گرو مکھ سے یہ یوگ جاننا چاہئے (کرش سے)

अविकल्पेन = بغیر شک کے भावेन = خیال کر کے

یوں تب سنکر भावयंस्तन्मयत्वात् = اسی کا دھیان کرے यावत् = جب تک

समतां याति = اسی سمتا کو نہ پہنچ جاوے

भगवान् भैरवोऽब्रवीत् = ایسا بھگوان بھیرو نے کہا

इति —

جس سے یہ شریر اسکا مقدر ہے۔ وہ کس سے مقدر ہے۔ وہ بھوگ سے مقدر ہے

स्वप्नमपि च = اس بھوگ سے بھی کی 'येनेदं तद्धि भोगतः' =

جس سے یہ وہ شریر کا ہے بھوگ سے (جب تک نہ شریر رہے۔ یعنی شریر جب تک ہے جب تک بھوگ ہے)

इत्याद्युक्तरीत्या = کسی مہرشی کی رشی نے

اور جو یوگی کی [illegible]

उपनतं = سامنے آیا ہوا भोगात् = بھوگ प्रतिवाहनमात्र = وہی حالات مطابق پیدا ہوں سے

प्रयोजनात् = اس پیدا ہوں سے देहस्थिति = جسم کی حفاظت ہے

रूपस्य च प्रतिक्रमणी या = اس روپ کو نہ الٹی

इत्यादि = نہ اٹھنی رہیں کا شریر کا نقش کر سکنا (جب تک نہ مٹ جائے۔ شریر نہ تب تک ہے جب تک بھوگ ہے)

शरीवृत्ति वृत्तम ॥ २६ ॥

ورشادہو دو اسٹی ہے اکو

سر پر کا چھوڑنا ۔ وہ بھی بھوا اسکا مدت ہے

प्रोक्तदृष्टा = اوپر کی ہوئی دکھلائی ہے (جیسا کہا) द्रावतुल्यस्य

योगिनः : جو اس طرح سے ہوئی یوگی کی

→ शिवाहंभावेन : صرف شو ہی ہوں اس بھاؤ سے

वर्तमानस्य یہ وجود میں آیا ہوا — اسی کی

[illegible] ہے مگر شریر کی دوری [illegible] शरीरे = اس شریر میں वर्तिवर्तीन = یہ وجود میں آیا

यत् = 3. तदेव वृतम् = وہی (شریر [illegible])

→ स्वस्वरूप = وہی [illegible] । विमर्शात्मक नित्य

→ स्वस्वरूप = سوروپ [illegible]

उदितं = [illegible]

[illegible] } परप्रजातात् परस्य = صرف [illegible] । विमर्श । नियमेन

اس = [illegible] अनुष्ठेयम्: [illegible]

= اس ہوگی (اس شریر میں [illegible])
{ یہ ہوتا ہی کرنی ہے جیسے کہ [illegible] تھا - }

तथा च श्रीस्वच्छन्दे = اسی طرح [illegible] میں کہا ہے

"सुप्रदीप्ते यथा वह्नौ शिखा दृश्येत चाम्बरे ।
देहप्राणस्थितोऽप्यात्मा तद्वल्लीयेत तत्पदे ॥"

सु = [illegible] प्रदीप्ते = [illegible] यथा = جیسے

वह्नौ = [illegible] शिखा = [illegible] दृश्येत [illegible]

وہ دیوتاؤں کی
شکتی مگر اُن کی
وہ ساکن اور وہی
ہے

चाम्बरे = آکاش میں ساکن معلق ہے / رکھتا — देह प्राण = وہ دل اور پران / اسی طرح

स्थितो = میں اگر رکھا ہوا ہے آتما — अपि = اور بھی

तद्धृ‍‍‍‍‍ल्लीयेत = اس میں گھلا ہوا ہے / آتما — परमात्मा = / तत्पदे = اُس پد میں (اُن کے چرنوں)

इत्युक्ता = اس طرح کہا ہے — देह प्राणादि = وہ دل پران وغیرہ

स्थितोयैव = ٹھہرے ہوئے کو

प्रिव सम विष्णुत्वम = تو وہ ساکن بیرونی ہی بنا — उत्तमा = ہے

न च = नै पुनस्त = وہ तस्य = اُس کو گو

देहस्थित = وہ دل کی ٹھیکی ہوئی ہے

व्यतिरिक्तं = ن - بغیر — व्रतम = دوت

उपयुक्तम = اور کوئی دوسری رکھی ہوئی نہیں ہے

• यत्त श्री त्रिकसार = یہی ہے شری ترک سار میں بھی کہا ہے

"देहोत्थिताभिमुद्राभियः सदा मुदितो बुधः।
स तु मुद्राधरः प्रोक्तः पोषवैश्रास्थिधारकाः॥"

देह = دیہہ — उत्थिता = اٹھی ہوئی — मुद्राभियः = (مقابلہ سے (شیر مٹی ہوئی))

यः = ओ — सदा = ہمیشہ — मुदितो =

बुधः = عالم — بہ ہے ... ہی بہت سے ہو

स = وہ   तु = لیکن   सुधाधरः = امرت کو دھارن کرنے والا

प्रोक्तः = کہا   प्रोषा = ...

वै = بھی   अस्थि ... = ہڈیوں کی مالا دھارن کرنے والے
अधारकाः (Exercise) ہے

इति। श्रीकुलपञ्चाशिकायामपि = میں بھی

"अव्यक्तालिङ्गिनं दृष्ट्वा संभाषन्ते मरीचयः।
लिङ्गिनं नोपसर्पन्ति अतिगुप्ततरा यतः॥"

[illegible]

अव्यक्ता = نا پرکٹ   लिङ्गिनं = جنہیں   दृष्ट्वा = دیکھ کر
संभाषन्ते = باتیں کرتی ہیں (ملتی ہیں)   मरीचयः = کرنیں (سب شکتیاں)
लिङ्गिनं = جو چنہہ دھاری ہے   न = نہ   उपसर्पन्ति = نزدیک نہیں جاتی ہیں (یہ شکتیاں)
यतः = چونکہ   अतिगुप्ता = بہت گپت ہیں

एवं विधस्य अस्य = [illegible]

कथा जपः ॥ २७ ॥

(رس کی باقی جپ میں (اسا)) [illegible]

"अहमेव परो हंसः शिवः परम कारणम् ॥"

अहमेव = [illegible] परो हंसः = [illegible] शिव परमकारणम् [illegible]

[illegible] =

इति श्री ~~कालिका~~ क्रमानिरुक्त्या = [illegible]
स्वच्छन्द विरूपत्या

नित्यमेव = [illegible]

पराहंभावनामयत्वात् [illegible] =

"तस्य देवातिदेवस्य परबोधस्वरूपिणः।
विमर्शः परमा शक्तिः सर्वज्ञा ज्ञानशालिनी ॥"

तस्य = اُس کی देवातिदेव = [illegible]

परबोध स्वरूपिणः = [illegible] 3. विमर्शः [illegible] =

परमाद्वैतिः = [illegible] सवित्रा = [illegible]

ज्ञानशालिनी = [illegible]

श्री कालिकाक्रमाभिनिरूपित नीत्या = [illegible]

महामन्त्रात्मक = [illegible]   प्रकृत = [illegible]

[illegible] स्फुरद्विमर्शरूपस्य = [illegible] ([illegible])   [illegible]

यत्तत्यत् = [illegible]   आलापादि = [illegible]

तत तत = [illegible]   ह्रस्य = [illegible]

स्वात्मदेवताविमर्शानवरतावृत्तिरूप्यात्मा जपो जायते ॥

[illegible]

यदुक्तं श्रीविज्ञानभैरवे   [illegible]

"भूयो भूयः परे भावे भावना भाव्यते हि या।
जपः सोऽत्र स्वयं नादो मन्त्रात्मा जप्य ईदृशः ॥"

भूयो भूयः = اور اور   परे भावे = [illegible]

ڈیں دویا پر جپ ہے

भावना = اس پر دھیان دو کہ   या जपः = وہی جپ ہے
भाव्यते हि . کیا جاتا ہے   सोऽत्र   جو یہاں ہے

स्वयं = خود اپنی   नादो = ناد، دھنی

मन्त्रात्मा = منتر روپ   जप्य ईदृशः
= ایسی جپ

इति तथा =

"सकारेण बहिर्याति हकारेण विशेत्पुनः।
हंस-हंसेत्यमुं मन्त्रं जीवो जपति नित्यशः॥
षट्शतानि दिवारात्रौ सहस्राण्येकविंशतिः
जपो देव्या विनिर्दिष्टः सुलभो दुर्लभो जडैः॥"

सकार "स" سے باہر बहिर्याति = باہر جاتا ہے   हकारेण =
"ہ" سے واپس آتا ہے - اندر جاتا ہے =

हंस-हंसे इत्यम = اس طرح اس منتر   मन्त्र = منتر کو

जीवः = جیو جیو آتما   नित्यम = ہمیشہ - ہر وقت

سیزا षट्शता = 600 दिवोरात्रौ = دن رات میں   सहस्राण्येकविंशति = 21000

एकवि—/21   (21600) जपो देव्या = دیوی کا جپ

विनिर्दिष्टः = [illegible] सुलभो = [illegible]

दुर्लभो जाड्ये = [illegible]

इदम् = [illegible] जपकृतवतो = [illegible]

अस्य = [illegible] चयीमाह = [illegible]

आह = ([illegible]) [illegible]

[illegible]

दानमात्मज्ञानम् ॥ २८ ॥

"[illegible]"

प्रोक्त = [illegible] चैतन्यरूपस्य = [illegible] आत्मनो = [illegible]

[illegible] यत् ज्ञानं [illegible] → साक्षात्कारः = [illegible]

तत् अस्य दानम् = [illegible] } →

[illegible] दीयते = [illegible] → परिपूर्ण स्वरूपम् = [illegible]

[illegible] दीयते → ख्यापयति [illegible]

विश्वभेद: = [illegible] ([illegible])

[illegible] द्यायते → प्रोद्ध्यते = [illegible] मायास्वरूपम

[illegible] दीयते → रक्षयते = [illegible] → लब्धः द्रावा मा

स्वाभाविक ज्ञानेन [illegible]

इति कृत्वा = [illegible]

अथ च = [illegible] दीयते = [illegible] दानम् = [illegible]

[illegible] आत्मज्ञानमेव = [illegible] अनेन = [illegible]

अन्तेवासिभ्यो = [illegible]

तद्युक्तम = [illegible]

"दर्शनात्स्पर्शनाद्वापि विततादुवसागरात्
तारयिष्यन्ति योगीन्द्राः कुलाचारप्रतिष्ठिताः"

∴ दर्शनात = [illegible] स्पर्शनाद (वापि) = [illegible] वितताद = [illegible]

भवसागर = [illegible]

اپنے سمندر سے

तारयिष्यन्ति = پار کریں گے (درشن سے یا سپرش سے) - [illegible]
اس بھو ساگر سے ← (اس بھیانک بھو ساگر سے)

[illegible] یوگیند

योगीन्द्र = یوگیندر

कुलाचार प्रापिषुरा ता: → = [illegible] ہوئے

यथा उक्तीनीत्य = ~~[illegible]~~ جیسے [illegible] کہی گئی । प्रावतुल्यतया = [illegible] برابر [illegible]

नित्यमेवं = ہمیشہ वृत = ورت जप = جپ

प्रचैया = ~~[illegible]~~

निष्ठत्वात = اسی پر [illegible] سے

निजप्राप्ति = اپنی [illegible]

स्प्रारा2

= [illegible] ! स सव = [illegible]

तत्वत = [illegible] उपदेशायातं = [illegible] ([illegible])

[illegible]

प्रतिबोधक: = اپنے [illegible] کو جانے [illegible]

इत्याह — = [illegible] ہے

- [illegible]

[illegible Urdu marginal note]

"योऽविपस्थो ज्ञाहेतुश्च" ॥२९॥

[illegible Urdu note]

[illegible Urdu note]

[illegible Urdu note]

अवीन् → पपूर्ण = [illegible] पाति = [illegible] इति = [illegible]

अविपन → [illegible] → कवर्गादिषुमाहेश्वर = [illegible]

(ऽ. ३.) - धा = [illegible] पशुमातरः = [illegible]

इत्य = [illegible] प्राहितहृपन = [illegible]

दृष्टा = [illegible] माहेश्वर्यादि = [illegible]

प्राप्ति चक्र = [illegible] तत्र = [illegible]

↑ तिष्ठति = [illegible] [illegible]

x → विदितस्वमाहात्म्यत्वात प्रभुत्वेन यः पतपति

[illegible Urdu note]

स ज्ञाहेतु = [illegible] - ज्ञानाति

ज्ञान प्राप्ति = [illegible] ज्ञानाति = [illegible]

इति ज्ञा = [illegible] तस्या हेतु = [illegible]

جب بھی اگر کسی عورت کو دیکھو

उपदिशायान्त = اپدیش دینے والوں ज्ञान प्रशान्त्या = گیان کی شانتی سے

प्रतिबोधयितुं = جگانے کو / سمجھانے کو क्षेम = سکھ پہنچانا ہے

alternative — دوسرے طریقے سے

प्रत्यस्तु = جو اب دور ہو (دوسرے معنی میں) प्रातिचक्र = سکھ کر

اگر مطلق جو سب سے کی کو جانے کی دیکھنا ہو تو اس کو اپنا ہی سکھ پانا ہو سکتا

परतन्त्रीकृतत्वात = پرتنتر کی طاقت کے بنے سے

स्वात्मनि = اپنے سروپ میں अप्रभविष्णु = نہ سمجھ کر

कथम = کیسے प्रत्यान = دور کو प्रबोधयते = جگا سکتا ہے (اپدیش کر سکتا ہے)

لفظی معنی — بہت شبد والے

"यत्" प्रकृदापेक्षया = "यत" शब्द کی سوتر میں "यत" سوتر پر

तत् शब्दोऽध्याहार्यः = اس سوتر میں "यत" شبد کا "तत" شبد کے ساتھ آتا ہے

اس سوتر میں یہ "तत" شبد اوپر سے لگاتا ہے "च" حرف اور معنی کے جوڑنے کا

→ = شبد کی جگہ "تت" 'च' शब्दो ह्यर्थे.

'च' شبد حرف اور معنی کا ہے کرتا ہے

→ यो ऽयम् विपर्यासः स यस्मात् ज्ञान प्रबन्धन हेतुस्तो

(اس کو دور کرنے) جو یہ ہے اس کا نشر سر پر کفر رکھو = ~~यस्मात् ज्ञानम्~~

وہ جس کارن سے گیان کا اپدیش کرتا ہے اس کارن بنتا ہے

यस्मात् उक्तम "दानमात्मज्ञानम"

"اس کارن سے کہا ہے" "دان کرنا آتم گیان ہے"

– [illegible] کے معنی جاننے ہیں
[illegible]

[illegible] प्रत्यय = [illegible] तु = 'प्रक्षारसारूप्यात प्रब्रूयात'

[illegible] – [illegible] =

इति निरुक्तस्थित्या = [illegible] ([illegible])

"यो" → इदि योगीन्द्र य

यो विपर्यः [illegible]

यः → [illegible] "वि" इति – [illegible] 'प' इति

स्थः = [illegible] विज्ञानम् ← = [illegible]

इत्यस्य प्रत्यय = [illegible] – 'ज्ञ' इति →
क्षरम्

'है' इति सेयं = [illegible] [illegible] ज्ञाता

'तु' इति = तुच्छता [illegible] विसर्जीन → विसर्गप्रति
[illegible] =

चकारेण = 'च' अनुक्तसमुच्चयी = —
[illegible]

— अथिन = [illegible]

[illegible] कर्ता = [illegible] परामृश्यते = [illegible]
च

उपाश्रित्य = [illegible]

"यो" – योगीन्द्राः = جو یوگندر   विमर्शात्मया = وِمرش حلقی سے

स्वरूपात्म विज्ञान = سروپ روپی جو علم [illegible]

पदस्थ = اُسی پر ٹھہرا ہوا

स ज्ञाता कर्ता च = وہی جو جاننے والا ہی کرنے والا ہی

अवगन्तव्या = جانا جائے

तदा च = تب ہی   तस्य = اس یوگندر کو

श्रेयतां = [illegible]   तुच्छतां = کھوکھلا پن ([illegible])

→ निःसारतां = بے سار   न तु = نہ کہ

उपदेयताम = [illegible]   उपासादयति = [illegible]

इति व्याचक्षते = ایسا بیان کرتے ہیں

एतत् च = [illegible]   नः = [illegible]

नः प्रतिभाति = [illegible]

[illegible]   पदार्थसङ्केते = [illegible]   न = [illegible]

This interpretation does not appeal to us for it not agree-able from the point of view of consistency of words of the Sutra.

प्रति चारुत्वात = [illegible] ([illegible])
[illegible]

9/2 · प्रति सूत्रं च · [illegible] इदं प्राक्व्याख्या क्रमस्य =
[illegible]

सहस्रधा = [illegible]

दर्शयितुं प्राक्यत्वात = [illegible]

Such an interpretation of every Sutra can be given in a thousand ways —

क्रमस्य च = [illegible] : And of this way.

"The universe is the un-foldment of his power" ← स्वशक्तिप्रचयोऽस्य विश्वम् ॥ ३० ॥

"[illegible]"

यत = [illegible] अयं = [illegible] शिवस्य = [illegible]

उक्तस्तवो = [illegible] यथा ततः = [illegible]

यथा = [illegible]

"शक्तयोऽस्य जगत्कृत्स्नम् ...." = [illegible]

-*. In other words it is the unfoldment of his Kriya-Shakti.

इत्याद्याम्नायदृष्ट्या = [illegible]

शिवस्य विश्वं = [illegible]

स्वशक्तिमयं

तथा = [illegible] अस्यापि = [illegible]

स्वस्या = [illegible] संविदात्मनः = [illegible]

*. expansion of the power of his Consciousness.

प्रथनं = [illegible] - [illegible] प्रतीति क्रियाशक्ति स्फुरण रूपो विकासो

- [illegible]

यदुक्तं श्रीमृत्युजिति [illegible] विश्वं ·

"यतो ज्ञानमयो देवी ज्ञाने च बहुधा स्थितम् ।
नियन्त्रितानां बद्धानां ज्ञानं तत् बन्धम उच्यते ॥"

यतः = [illegible] ज्ञानमयो = [illegible] देवी = [illegible]

ज्ञाने च = [illegible] बहुधा = [illegible] स्थितम् [illegible]

नियन्त्रितानां = [illegible] बद्धानां = [illegible]

ज्ञानं = [illegible]

तत बन्धम उच्यते = [illegible]

कालिकाक्रमेऽपि = [illegible]

[illegible]

[illegible] ان کی [illegible] اکثر [illegible]

[illegible]

[illegible] باہر

"तत्तद्रूपतया ज्ञाने बहिरन्तः प्रकाशते।
ज्ञानादृते नार्थसत्ता ज्ञानरूपं ततो जगत्॥
न हि ज्ञानादृते भावा केनचिद्विषयीकृताः।
ज्ञानं तदात्मतां यातमेतस्मादवसीयते।
अस्तिनास्तिविभागेन विधिविषयो गताः।
ज्ञानात्मता ज्ञेयनिष्ठा भावानां भावनाबलात्॥
* युगपद्वेदनाज्ज्ञानज्ञेययोरेकरूपता।"

तत् तत् = اُس اُس रूपतया = روپ سے ज्ञाने = گیان
बहिरन्तः प्रकाशते = [illegible] باہر کیا اندر ज्ञानात् ऋते
([illegible]) - [illegible]

न = نہیں ہے अर्थसत्ता = [illegible] (گیان [illegible])

ज्ञानरूपं ततो जगत = [illegible] (اِسلئے)

न हि = ज्ञानादृते = گیان کے بغیر भावा = پدارتھ

केनचित् = کسی سے بھی विषयीकृताः = [illegible]

ज्ञानं = گیان तदात्मतां = [illegible]

[illegible] या .... [illegible] | [illegible]

*. گیان آتما کی گتی نشٹ بھاؤں میں بھاؤں کا بل دکھاتا ہے۔ یعنی بھاؤں کی ہستی بتاتا ہے۔

ہستی ہے یعنی کے معنی ہے ۔ کہ فلاں چیز کی ہستی ہے

अस्ति

नअस्ति = ہستی نہیں ہے = वह विभागेन [illegible]

निषेध - विधि = نفی اور ہستی

ज्ञान आत्मता = گیان سروپتا

ज्ञेयनिष्ठा [illegible] भावना = [illegible]

भावमा बलात = [illegible] (زبردستی) युगपद = اکٹھے

वेदनात = جاننے سے ज्ञान = [illegible]

ज्ञेयो = گیئے [illegible] एक रूपता = [illegible]

([illegible])

न = نہ केवलं = صرف सृष्टिदशायां = سرشٹی کی [illegible] निजप्रतीति = [illegible]

विकासा = [illegible]

अस्य = [illegible] विश्व = [illegible]

यत = جو तत = [illegible]

पृष्ठपातिनो = [illegible] ([illegible])

[illegible]

[illegible]

[illegible]

स्वशक्तिप्रचयोऽस्य विश्वम् ...
स्थितिलयौ ...

स्थितिलयौ ॥ ३१ ॥

"..."

"स्वशक्तिप्रचयः" इत्यनुवर्तते — ...

क्रियाशक्त्या = ... प्राभासितस्य = ... विश्वस्य = ...

तत्तत्प्रमातृरूपे = ... कीचतकाल = ...

... = ...

बहिर्मुखत्वो = ... प्रवभासनरूपता = ...

यो = ... स्थिति = ... - ...

चिन्मय प्रमातृविश्रान्त्यमा = ...
[...] ...

यो लयः = ...

तो = ... ये तो = ... (...)

तस्य = ... स्वशक्तिप्रचय = ...

तत वेदद्यं = ... ही = ...

प्राभासमाने = ... विलीयमाने = ...

निज संविद्रूपत्यात्मकं मेव = ...

نوٹ:- سارا بدھی جب اچلا بدھی ہو جاتی ہے تو وہ نرمان ہوتی ہے
وہ کارن رہتی ہے یعنی بہتی نہیں ہوتی ہے - اسی
بدھی کا سارا سب کچھ ہے - بیان کی ایک جگہ کا نام [illegible]

اس لیے یہ ہے کہ سب کچھ [illegible] سے [illegible] ہے -

[illegible] (left margin, bracketed note)

अन्यथा = اگر ایسا نہ ہو   अस्य = اس کی

× संवेदनात् = [illegible]   अनुपपत्तेः = [illegible]

एव = [illegible]

श्रीकपिलका क्रमे = [illegible]

"अस्तिनास्ति विभागेन ......"

अस्ति = ہے   नास्ति = نہیں ہے   विभागेन = [illegible]

इत्यादि स्थितिलय = [illegible]

परत्वेनोत्तमः :-   तथाः-

"सर्वं शुद्धं निरालम्बं ज्ञानं स्वप्रत्ययात्मकम्।
यो पश्यति स मुक्तात्मा जीवन्नेव न संशयः॥"

सर्वं = سب   शुद्धं = [illegible]   निरालम्बं = [illegible]

ज्ञानं = گیان   स्वप्रत्ययात्मकम् = [illegible]

स्वप्रत्यत्ययात्मकम् = [illegible]

यो = जो   पश्यति = دیکھتا ہے   स मुक्ता = [illegible] ....

जीवन्नेव = [illegible]   न संशयः = [illegible]

ان کو اسکا دل ایک دوسرے سے مختلف ہیں

یہ ادوستھا دل ایک دوسرے سے مختلف ان میں ہیں ہے۔

یوگی کی طرف سے یہ بھی ہو سکتا ہے ... یعنی اسکا سروپ ... ان اوستھاؤں میں مختلف ہے

अवस्थासु

ननु = پرنتو एवं = ایسی सृष्टि स्थिति लय

سرشٹی ستھتی اور لیہ اوستھاؤں میں

अस्यान्य = اس سے (انیہ) بھید (بھیدا)

بھید کا ... ہے

अवभासने

अस्य = اس یوگی کو

समायीषु = स्वरूपान्यथाभाव रूपम्

اس سے - [illegible]

इति आप्ताक्त प्रमाणस्य ... اس کی ... ہے

अधीमाना । - ... ہے

तत्प्रवृत्तावप्यनिरासः संवेत्तृभावात्

॥ ३२ ॥

ان کی پروروتی میں بھی ... اسکا ناش نہیں ہے کیونکہ سروپ ... ہے

तेषां = ان ३. सृष्ट्यादीनां = سرشٹی وغیرہ

प्रवृत्तावपि = ان کی پروروتی میں उन्मज्जनेऽपि =

अगर ... ہو ... میں

योगिनः

तः = न अस्य = اس یوگی کو

संवेत्तृभावात् = ... سروپ ... (...)

اس → तुर्य चमत्कारात्मक विमर्शमयात्

... ہے

[illegible]

उपलब्धृत्वात = [illegible] — [illegible]

निरास → चलनम् = [illegible]

ततनिरासे = [illegible] कस्यचिद् = [illegible]

प्रप्रकाशनात = [illegible]

यदुक्तं = [illegible]

नाशोऽविद्याप्रपञ्चस्य स्वभावो न विनश्यति ।
उत्पत्तिध्वंस विराहात्तस्मान्नाशो न वास्तव ॥
यतोऽविद्या समुत्पत्तिध्वंसाभ्यामुपचर्यते ।
यत्स्वभावेन नष्टं न तत नष्टं कथमुच्यते ॥

नाशोऽविद्याप्रपञ्च(स्य) = [illegible] स्वभावो न विनश्यति = [illegible]

उत्पत्ति [illegible] ध्वंस = [illegible] विराहात = [illegible]

तस्मात = [illegible] नाशो [illegible]

न वास्तव = [illegible]

यतः = کیونکہ یہ अविद्या = اودیا — समुत्पत्तिःध्वंसः
اُتپتی اور ناش

उपचर्यते = کہی جاتی ہے
[illegible] — यत्स्वभावेन नष्टुं न
جو کہ اپنے سبھاؤ سے ناش نہیں ہوتا ہے

تو [illegible] { तत् नष्टुं कथमुच्यते
= اسکو کیسے ناش ہونا کہا جاوے

[illegible] { एतदेव स्पन्दे = یہی بات سپند میں کہی ہے

अवस्थायुगलं चात्र कार्यकर्तृत्वशब्दितम् ।
कार्यता क्षयिणी तत्र कर्तृत्वं पुनरक्षयम् ॥

اُتپتی اور ناش — अवस्था युगल = دونوں اوستھا یہ ہیں — यत्र = یہاں

यह — कार्य-कर्तृ = کاریہ - اور - کرتا — शब्दितम =
شبد سے کہا ہے - (یہ دو شبد ہیں)

[illegible] — कार्यता क्षयिणी = [illegible]
तत्र = ان میں — कर्तृत्व = [illegible]

पुनरक्षयम —
ناش رہت

तथा = [illegible]

कार्योन्मुखः प्रयत्नो यः केवलं सोऽत्र लुप्यते।
तस्मिंल्लुप्ते विलुप्तोऽस्मीत्यबुधः प्रतिपद्यते॥
न तु योऽन्तर्मुखो भावः सर्वज्ञत्वगुणास्पदम्
तस्य लोपः कदाचित्स्यादन्यानुपलम्भनात्॥

कार्योन्मुख = [illegible] प्रयत्नो = [illegible] य = [illegible]

केवले = [illegible] स = [illegible] अत्र = [illegible]

लुप्यते = [illegible] तस्मिं लुप्ते [illegible]

विलुप्तोऽस्मी = [illegible]

इत्य = [illegible] अबुधः = [illegible] न तु [illegible]

प्रतिपद्यते = [illegible]

यो = [illegible] अन्तरमुखो = [illegible] सर्वज्ञत्वगुणा [illegible]

भावः [illegible]

पदम = [illegible] कदाचित

तस्य = [illegible] लोपः = [illegible] कदाचिद = [illegible]

[illegible]

دیوڑی کا فقرہ

स्यात = ہے

اگر کسی اور پر نفی نقش کی غیر ... مرئی - اس کے مطلب میں کر سکتی

अन्यस्या = کسی دوسرے کی उपलम्भनात् — نہ ملنے پر

———o———

अस्य योगिन: = اس یوگی کو

सुखदुःखयोर्बहिर्मननम् ॥ ३३ ॥

"سکھ دکھ کا باہر سے منن کرنا"

वेद्य = جاننے کا ہے (بھاؤں) स्पर्श (اثر سے) جاتیوں: = پیدا کی ہوئی

سکھ دکھ کو باہر کی طرح ... کرتا

सुखदुखयो: = سکھ اور دکھ बहिरिव = باہر کی طرح

नीलादिवत = نیلا وغیرہ کی طرح (دو باہر ہیں) इदन्ता भास्तया

मननं संवेदनं = ہے جاننا ... وہ ایسا جیسا ہے

न तु = نہیں ہے لौकिकवत = عام لوگوں کی طرح

اس یوگی کو اہم ... کا دکھوں کی طرح میں ... ہے

अहन्तास्पर्शनेन = اس کا ساتھ [illegible] [وہ اس سے سکھ باہر کی ... ہے] - ہے

अस्य हि = کیونکہ اس کی "स्वशक्तिप्रचयोऽस्य विश्वम्" ہے

... اس ... کی شکتی کا ترجمہ ہے

इत्युक्तसूत्रार्थनीत्या = اس سوتر کی ارتھ نیتی سے

सर्वम् = سب ہے अहन्ताइदन्तात्मकत्वेन بوجہ اہنتا اور ادنتا ہونے کے

स्फुरति = ظاہر ہے

न तु = نہیں ہے नियत = (یعنی باشد) جو ہیں सुखदुःखादेव = سکھ دکھ آدی ہی

इत्येवं = اس طرح परमेतत्तु = لیکن یہ بات - اور یہ بات بھی (البتہ)

योगी हि = یوگی تو प्रशान्त पुर्यष्टक प्रमातृभावः

= [illegible]

कथं = کیونکہ [illegible]

[illegible] = [illegible] सुखदुःखाभ्यां = سکھ دکھ سے

न स्पृश्यते [illegible]

तथा च श्री प्रत्यभिज्ञा सूत्र विमर्शिन्याम् = [illegible]

"ग्राहक भूमिकोत्तीर्णानां वास्तव प्रमातृदशा प्रपन्नानां

तु तत्स्वहेतूपस्थापित सुखदुःख साक्षात्कारेऽपि

न तेषां सुखादि नोत्पद्यते एव वा सुखादि हेतुवैकल्यात्
सहजानन्दाविर्भावस्तु तदा स्यात्॥"

[illegible] ग्राहक = [illegible] भूमि = [illegible] उत्तीर्णानां = [illegible]

वास्तव प्रमातृदशा = [illegible] प्रपन्नानां = [illegible]

[illegible] तत्तत = ०००० स्वहेतु = [illegible] स्थापित = [illegible]

सुखदुख साक्षात्कारेऽपि = [illegible] न तेषां सुखदुखादि = ان کو سکھ دکھ نہیں

[illegible] न = नہ उपद्यते = [illegible] एव वा सुखादि = [illegible]

[illegible] ←हेतु वैकल्यात = [illegible]

[illegible] सहजानन्दा = [illegible]

आविर्भावस्तु तदा स्यात = [illegible]

इत्युक्तम्   ,प्रेत एव = [illegible]

"न दुखं न सुखं यत्र न ग्राह्यं ग्राहको न च।
न चास्ति मूढभावोऽपि तदास्ति परमार्थतः॥"

न = نہ दुखं = دکھ نہ सुखं = سکھ यत्र = جہاں

न = نہ ग्राह्यं = [illegible] ग्राहको = [illegible]

न च = اور نہ मूढभावोऽपि = [illegible]

तदास्ति परमार्थतः = [illegible]

इति स्पन्दे निरूपितम् = [illegible]

यतश्च = [illegible] उत्तीर्ण पुर्यष्टक प्रमातृ भावस्य योगिनो = [illegible]

न = نہ प्रान्तः = [illegible] सुखदुःख संस्पर्शाः [illegible]

[illegible] = ,प्रेत एवासौ

तद्विमुक्तस्तु केवली ॥३४॥

[illegible]

ताभ्यां = ان सुखदुखाभ्यां سکھ دکھوں سے

विप्रोषण = [illegible] मुक्तः = جو چھوٹا ہوا ہو

संस्कारमात्रेणापि (अन्ततः) = سنسکار ماتر سے بھی سرے سے نہ ہو،

[illegible] केवली = "کیول" → केवलं चिन्मात्रप्रमातृतारूपं यस्य :- = صرف چن ماتر و پرماتر روپ ہے جس کو [illegible]

[illegible]

तदुक्तं श्रीकालिकाक्रमे :- [illegible]

"सुखदुखादि विज्ञान विकल्पानल्प कल्पितम् ।
भित्त्वा द्वैतमहामोहं योगी योगफलं लभेत ॥"

सुखदुखादि = سکھ دکھ آدی विज्ञान = [illegible]

[illegible] विकल्प, अनल्प ([illegible]) = [illegible] ([illegible])

[illegible] । कल्पितम् = [illegible] ([illegible])

भित्त्वा = ان سب کو توڑ کر

द्वैतमहामोह = [illegible]

योगफलं लभेत = [illegible]

इति = اس طرح 'तु' شبد शब्दो | वक्ष्यमाणापेक्षया = کہی جانے والی سے

विशेष = خصوصیت دکھانے والا एवम = اسی طرح

उत्तर सूत्र = اگلا سوتر ہے गतोऽपि = اس میں گیا ہے

एतत्सूत्रापेक्षया = اس سوتر کی اپیکشا سے
اس میں کہی ہے 'तु' رکھا گیا ہے

मोहप्रति संहृस्तु कर्मात्मा ॥३५॥

وہ (آتمن) مغالطہ کرنے سے ڈھکا (دبایا) ہوا ہو - تو کرم روپ میں پھنسا ہے

मोहेन → अज्ञानेन = اگیان سے प्रतिसंहृतः = ڈھکا ہوا तदेकथनः = وہی بیگانہ (خود سے ہوا ہوا) - خود روپ میں پھنسا ہوا

तत एव = اسی کارن سے

सुखदुःखाश्रयो = سکھ اور دکھ کا آشرے यः = जो अः = وہی

पुनः = پھر कर्मात्मा = کرم روپ नित्यं = ہمیشہ

शुभाशुभ = سکھ اور دکھ کا بھوگتا कलाङ्कितः = بھوگ کلنک (داغ) سا ہوا ہوتا ہے - وہی کرم کرتے ہیں

तदुक्तं तत्रैव = کہا ہے اس میں -

यदविद्यावृततया विकल्पविधियोगतः।
शिवादिर्नैव झटिति समुद्भावयतेऽखिलान् ॥
ततः शुभाशुभा भावा लक्ष्यन्ते तद्वशात्वतः।
अशुभेभ्यश्च भावेभ्यः परं दुःखं प्रजायते ॥

यत् = अविद्या = [illegible] वृततया = [illegible]

विकल्प विधि = [illegible] शिवादी =
योगतः : [illegible]

नैव = [illegible] झटिति = [illegible] समुद्भावयति = [illegible]

ततः = [illegible] अखिलान् = [illegible]
शुभाशुभ = [illegible] भावा = [illegible]

लक्ष्यन्ते = [illegible]

ततवशात् = [illegible] अशुभेभ्यश्च = [illegible]

भावेभ्यः = [illegible]

परं दुःखं = دوسرے دکھ کو   प्रजायते = ہوتی ہیں

स्वम् = اپنا (اپنی) इहप्राप्स्यामि = [illegible]

कर्मात्मनो = [illegible]   यदा = جب

अपरिमित = [illegible]   माहेश्वर = [illegible]

शक्तिपात = [illegible] (...)   वशात् = [illegible]

उन्मिषित = [illegible]   आत्म स्वातन्त्र्ययोगो

[illegible]

भवति = ہو
तदा = تب   अस्य = اس کو

भेद तिरस्कारे सर्गान्तर कर्मत्वम् ॥३६॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

शरीर प्राणाद्यहन्ताभिमानात्मनां

شریر - پران - آدی کو ہم پرماتما سمجھنے والوں کو -

سکل پرماتما کو

सकल = سکل پرماتما   प्रलयाकल = پرلیاکل پرماتما

یعنی کوئی کرم (یہ سب بیداکار ہیں)

~~चितस्य~~ = ان پرماتماؤں کی   ان کو

ان پرماتماؤں کے بھید جو ... بھید پرکھتا وہ تیرسکار

इच्छितस्य = ان کو چاہئے   भेदस्य = بھید کے

کو

तिरस्कार = تیرسکار کرے → स्थितस्यापि

= اگر ٹھہرا ہو

चिद्घनस्वभाव = چیتن گھن سوبھاو

उन्मज्जनाद् = وس میں ابھرنے سے

... لیکن ... ہونے

अपहस्तेन सति = آپ ہی ہاتھ سے ہٹا ہو

کو

क्रमेण = کرم سے (آہستہ)

मन्त्र - मन्त्रेश्वर - मन्त्रमहेश्वरात्मक - स्वमाहात्म्य

आवाप्तौ = حاصل ہو / اپنی ... ہو

یہ شدھ ... منتر - منتر ایشور - منتر مہیشور (یہ تین روپ) اپنی مہانتا کی آپتی

... یعنی اب ... اپنی ... کی ادھیکار ... ہو

۹۶ सर्गान्तर कर्मित्वं = دوسرے سرگ کا منڈل کا
کرم والا ہونا { دوسرے سنسار بنا سکتا ہے۔

यथाभिलाषित = جیسے چاہے ویسے

निर्मेय निर्मीतृत्वे = اُس کا بنانے والا ہونا

भवति = وہ پرمیشور ہوتا ہے

(یعنی اب جو چاہے وہ بنا سکتا ہے۔

तथा च श्री स्वच्छन्दे = اسی طرح سوچھند میں کہا ہے

اشلوک ← "त्रिगुणेन तु जप्तेन स्वच्छन्द सदृशो भवेत।"

(یعنی تگنا جپ کرنے سے (تین گنا جپ) جو پرانی ہے وہ بھی سوچھند کے مانند بن جاتا ہے۔

इति = (اِس) स्वच्छसादृश्येन = سوچھند جیسی ہونے سے भेदातिरस्कार

بھید کا دور ہونا ... = भयस्य

उक्त्वा = کہہ کر

"ब्रह्मविष्णिवन्द्र देवानां सिद्धदैत्योरगेशिनाम॥
भयदाता च हर्ता च शापानुग्रहकृद्भवेत।
दर्पं हरति कालस्य पातयेद्धरानपि॥"

शरीरप्राणाद्यहन्ताभिमानात्मनः।

شریر - پران - آدی اہم ابھیمان سوروپ کو -

سکل پرماتا = सकल   प्रलयाकल = پرلیاکل پرماتا

(بھی کو ہی کرکے (جو سب بیدا ہار ہیں

~~चितस्य~~ = ان پرماتاؤں   اُن کا

ह्यचितस्य = اُن کا جو کہ   भेदस्य = بید کے

तिरस्कार = ترسکار کرکے → स्थितस्यापि

= اگر ٹھہرا ہوا ہو

चिद्घनस्वभाव = چدگھن سوبھاؤ کے

उन्मज्जनाद् = اس میں ابھرنے سے

स्वपहस्तेन सति = آپ ہی پر ہاتھ ہو

क्रमेण = کرم سے (۱۱۱)

मन्त्र - मन्त्रेश्वर - मन्त्रमहेश्वरात्मक - स्वमाहात्म्य

आवाप्तौ = اَوور پراپتو

یہ شد ... منتر - منتریشور - منتر مہیشور (۱۱۱) روپ ... اپنی مہاتمہ کی آپتی

... تبھی اب ... [illegible]

سارے پرماتا میں

ان پرماتاؤں بیدوں ... بید ... کا

ان سب ... بید ... ہو گی

۶ स्वर्गान्तर कर्मित्वं = دوسرے سرگ کا نتیجہ دینا
— دوسرے سنسار میں نہ پانا ہے۔ { کرم دانا کا

यथाभिलाषित = جیسے چاہے ویسے

निर्मेय निर्मातृत्वं = اس کا بنانا اور دینا

भवति وہ پرابت ہو جاتا ہے

(یعنی جب وہ چاہے وہ بنا سکے) —

तथा च श्री स्वच्छन्दे = اسی طرح سوچھند میں کہا ہے

اشٹ گن مورت < "त्रिगुणेन तु जप्तेन स्वच्छन्द सदृशो भवेत।"

(یعنی تین گن سوت (تین گن مورت) جو پرکھ ہے وہ جپنے سے سوچھند کی صفت بن جاتا ہے۔

इति = (یہ) स्वच्छसादृश्येन = سوچھند جیسا ہونے سے भेदातिरस्कार

سوکھ کو دور اور بھید کا مٹنا = भयस्य

उक्त्वा = کہہ کر

"ब्रह्मविष्ण्विन्द्र देवानां सिद्धदैत्योरगेशिनाम॥
भयदाता च हर्ता च शापानुग्रहकृद्भवेत।
दर्पं हरति कालस्य पातयेद्धरानपि॥"

ब्रह्मा = برہما विष्णु = وشنو इन्द्र = اندر देवानां = ان دیوتاؤں کی

سدھ सिद्ध = سدھ دیوتا दैत्य = اسر

[illegible]

उरग् = ناگ - سرپ इशनाम = ان کو حکم کرنے [illegible]

भयदाता च = خوف کو دینے والا हर्ता च = لینے والا بھی

[illegible]

शाप अनुग्राह = شاپ - انوگرہ कृत भवेत = ان کو کرنے والا

= سنا ہے

[illegible]

दर्प = اہنکار कालस्य = کال کا हरति = [illegible]

पातयेत् = گرا دیتا ہے भूधरा = پہاڑوں کو

अपि = بھی

उत्क्रम = [illegible]

न च = نہیں ہے सतस्य = [illegible]

असंभाव्यम = نہ ہونی ([illegible])

यत = جو

करणप्राप्तिः स्वतोऽनुभवात् ॥३७॥

"زبان شکتی حاصل ہوتی ہے ۔ قدرتی طور پر اس کو سوروپ کا انوبھو ہے"

स्वतः = اپنے آپ । स्वस्मादेव (भवात्) = اپنے ہی انوبھو سے । संकल्पस्व प्रादौ = سنکلپ یا سپندن میں جو زبان شکتی ہے

[illegible] करणप्राप्तिः = زبان شکتی کی پراپتی، زبان شکتی

तत् तत् = وہ وہ , प्रासाधारण = غیر معمولی جو ہے [illegible]

,प्रर्थ = جو مطلب , निर्मातृत्वम = بنانا اور [illegible]

[illegible] ,प्रात्मनः = اپنے پاس سے , सिद्धमेव = [illegible]

,पनौव ,प्रायासेन = بنا کسی کوشش کے , श्रीप्रत्यभिज्ञायाम् = پرتیبھگیا میں بھی کہا ہے

"प्रत एव यथाभीष्टसुल्लेखाभासनात्।
ज्ञानक्रिये स्फुटे एव सिद्धे सर्वस्य जीवतः॥"

,प्रत एव = اسی کارن سے , यथा अभीष्ट = جیسے بھی اپنی ایچھا ہو

[illegible] सुल्लेखा = [illegible]

یا سنن آدی سے سہولت یہ شکتی گیان ہے اوبھاس = کرما شکتی - ہے اسلفرنہ
کریا اور گیان کہ ہے سدھ اسلئے - تک پرکٹ ہر سمانیہ ہے ہر جیو میں ہے - موجود ہے میں
شکتی سب میں پرکٹ سے موجود ہے -

ابھاس

अभ्यसनात = ابھیاس سے   ज्ञानक्रिये = گیان اور کریا

स्फुटे एव = پرکٹ ہی (سدھ ہو چکی ہے)   ان کو

सिद्धे = ادھار کیا اگر ہر ایک جیو کو - ہے -   सर्वस्य जीवतः = ہر ایک جیو کو -

इत्युक्तम् = ایسا کہا ہے

तथा = ایسا ہی   संभवात = ہونے سے   यदि च = اگر

एतत = اس کو   गाढा = پکی سے

अभिनिवेशेन = پکڑنے سے (اندر جانے سے)   विमृशति = درشن کرے

تن ہی تلاشے درشن اگر ایسا ہو تو

तदा = تب   सर्वे = سب   साधारण = جب کوئی ایک سا دیکھے = وہ

अभीप्सुः = چاہے جو اس کو

निमित्तापि = باہر والا بھی ہو   भवाति = ہوتا ہے (اس کو)

तदुक्तं तत्त्वगर्भे = وہی کہا ہے تو تو گربھ میں

"यदा तु तेऽपि सुव्यक्तस्वसामर्थ्यं गुणोच्छलाः
भवेद्दृढतराद्दूरदारिता दार्ढ्यदीनता ।
तदा च तेषां संकल्पः कल्पपादपतां व्रजेत् ॥"

- यदा = جب तु = [illegible] तेऽपि = وہ بھی सु = [illegible]

व्यक्त = ظاہر स्वसामर्थ्य = [illegible] गुणाः = [illegible]

उच्छला = [illegible] भवेत = [illegible]

दृढतर = [illegible] प्रदूर = [illegible] दारिता = [illegible]

[illegible] दार्ढ्य दीनता = [illegible] (کمزوری) तदा = [illegible] तब

तेषां = [illegible] संकल्प = [illegible]

कल्पपादपतां = [illegible] व्रजेत = [illegible]

([illegible])

यतश्च = [illegible] कारणप्राप्ति प्राक्तोत्तया

[illegible] =

[illegible]

- [illegible]

तुर्यात्मा = وہ ہے توریہ روپ (وہ ساکھے)

स्वातन्त्र्य शक्तिरेव = سوا تنتر شکتی ہی { توریہ روپ جو سواتنتر شکتی ہے }

१०० बोधरूपस्य प्रमातु = جو روپ پرماتا رُپی (گیان) { پرکاش }

सारम् (وہی سواتنتر شکتی ہے) ـ ساز ← اُسکا سار یہی ہے ـ یہ ترگان سواتنتر شکتی

रूपतो: = روپ سے

मायाशक्तय अपह्नास्ति = مایا شکتی سے جو گرگئی ہو ـ

तस्य स्वरूप = اُس سروپ

उत तज्जनाय = جھونک م دے ـ

त्रिपदाद्यनुप्राणनम् ॥३८॥

"تین پد جو ہیں اُن کو جان دینا" جیون دینا

سرشٹی، ستھتی اور سمہار

त्रयानां = تین جو ہیں भावा उन्मुख्य = ہین کھلا دینا (سرشٹی) پرارمبھ سمجھا جانا ـ

तत रूपोत्मब्रु = اُن اچھا ـ اُس کی سامنے تک (ستھتی)

(اُن م سمیٹ لینا) ـ (یعنی اُن پرارمبھوں کی اچھا کرنا)

तत अन्तरमुखी भावना = جو اندر کی طرف رجوع کرنے والا

मयानां = [illegible]

وہ کیا ہیں — सृष्टि स्थितिलय = سرشٹی - [illegible]

शब्द उक्तानां [illegible]

[illegible] — पदनाम [illegible] → अवस्थानां = [illegible]

[illegible] — यत आदि = [illegible] → प्रधाने = [illegible]

विचमत्कृतित्वेन = [illegible]

([illegible]) आनन्दघने = [illegible]

तुर्याख्यं पदे = [illegible] = [illegible]

[illegible] — माया प्राप्त्या आच्छादितस्यापि = [illegible]

तत = ([illegible]) [illegible] विषयैः = [illegible]

उपभोगाद्य = [illegible] अवसरेषु = [illegible]

یوگیوں کو ہر کام میں بجلی کی مانند کشش اسپرش پر جو سموت آنند کا ظہور ہوتا ہے - جاہے وہ کشن مار
(کشش ہوتا)

کوئی کیوں نہ ہو - اسی کو اس سے اپنے آپ کو ہرا کرنا +
vitalizing oneself with that.

(لگاتار ظاہر ہوتا اور غائب ہوتا)

विद्युद्युत = بجلی کے طرح جو بار بار میں

अवभासमाने = ظاہر ہوتا - رہا ہے (ان یوگیوں کو)

तेन = اس سے
तत् तत् अवसरेषु = اس اس موقعے پر

क्षणमात्रम् अपि = کھشن مار کو بھی
उद्दतेन
(ترا ہوا رہا ہے - (یوگیوں کو آنند)

یعنی اسی کو پڑھنا ← तत् अनुप्राणनम् = اسی کا جیون رہنا - اسی کو جیون دینا

کیا مطلب ← अन्तर्मुख = اندر مکھ سے
तत् विमर्श
= اسی کا درشن ہے کرنا

अवस्थिति = اس پر ٹھہری
तारतम्येन
= اس ٹھہری کا ترتیب سے (جتنا جتنا یہ بڑھتا جاتا)

زندہ ← अनुगततया = اسی کا پیچھے جانا ←
प्राणनम् = یعنی اس کو جیون دینا ہے

→ आत्मनस्तेन = اپنے آپ کو
एव (اس سے) (تو اپنا زندہ ہے)

जीवितेनापि = (زندہ رہنا) بھی ہے
जीवितस्य =
یہ آتما زندہ ہے -

سدا اس ہوگی ہو کیا
کیا جائے

उत्तेजनं कुर्यात् = اس کو بڑھانا
چاہئے - اسکو تیز دینا چاہیے -

तदुक्तं श्रीविज्ञानभैरवे : جیسا کہا ہے شری وگیان بھیرو میں

"अन्तः स्वानुभवानन्दा विकल्पोन्मुक्तगोचरा ।
यावस्था भरिताकारा भैरवी भैरवात्मनः ॥
तद्वपुस्तत्त्वतो ज्ञेयं विमलं विश्वपूरणम् ।"

अन्तः = اندر - اندرونی طور پر

स्वानुभव आनन्दा = اپنے تجربے سے جو آنند ملتا ہے -

جہاں ذہن
نہ پہنچ سکیں

विकल्प उन्मुक्त (آزاد کیا ہوا) = خیالات سے چھوٹے ہوئے وکلپوں سے (ذہنی)

गोचरा = تجربہ میں آنے والی

جب کہ وکلپ سنکلپ
ختم ہو گئے ہوں

دوسرے لفظوں میں آنند کی حالت ہو -

यः अवस्था = جو اوستھا ہے

भरिता - بھری ہوئی -
بھری ہوئی آنند سے

आकारा = آکار سے

اسی کو کہتے بھیرو کی شکتی

भैरवी = اسی کو کہتے ہیں بھیروی

भैरवात्मा = بھیرو سروپ آتما کی

وہی شکتی بھیرو
شکتی کہلاتی ہے

ततवपु = وہ بدن स्तत्त्वतो = سچے طور سے

ज्ञेयं = جاننا چاہیے

ذہن سے پاک ہو
کے ساتھ

विमले = نرمل विश्व = جگت میں

पूरणम् = بھری ہوئی ہے

ذہن سے بدن کو

इत्याद्युपक्रमय = یہاں سے شروع کر

प्राप्ति संगम संक्षुब्धप्राप्तयाबेप्रावसानिकम् ।
यत्सुखं ब्रह्मतत्त्वस्य तत्सुखं स्वाक्यमुच्यते ॥
लेहनामन्थनाकोटैः स्त्रीसुखस्य भारत्स्मृते ।
प्राप्तयभावेऽपि देवेशि भवेदानन्दसंप्लवः ॥
आनन्दमुहूर्ते ध्यात्वा तन्मयस्तल्लयीभवेत ॥
जग्धिपानकृतोल्लासरसानन्दविजृम्भणात् ।
भावयेद्भैरवं भावं महानन्दमयो भवेत ॥
गीतादिविषयास्वादासमसौख्यैकतात्मनः
योगिनस्तन्मयत्वेन मनोरूढेस्तदात्मता॥

प्रकृतिसंगम = [illegible] (ستری سنگم) संप्रबुद्ध = [illegible]

प्रकृत्याविष्टा = [illegible] (آنند [illegible]) प्रवसानिष्क्रम = [illegible] यत सुखम् = [illegible]

ब्रह्मतत्त्वस्य = [illegible]

तत्सुखं = [illegible] स्वकयमुच्यते = [illegible]

लेलना [illegible] मन्थना = [illegible] प्राकार = [illegible]

स्त्रीसुखस्य = [illegible] भारत स्मृते = [illegible]

स्मृते = [illegible] प्रातिय भावे डापि = [illegible]

दाविप्रा = [illegible] भवेआनन्द संप्लव: = [illegible]

आनन्दे = آنند [illegible] महति = [illegible] प्राप्ते = [illegible]

[illegible] हष्ट = [illegible] बान्धव = [illegible] चिरात = [illegible]

आनन्दमुद्दतं = [illegible]

ध्यात्वा = [illegible] तन्मया = [illegible]

उल्लुयीभवेत = [illegible]

کھانے پینے وغیرہ سے جو آنند ہوتا ہے

(لفظی ترجمہ)

जग्धि = کھانا पान = پینا कृता = کیا ہوا उल्लास = آنند / الاس

सरस = رس سے بھرپور आनन्द विजृम्भणात = آنند کی لہریں

بار بار کرنا भावयेत = دھیان کرنا چاہیے भैरवं = بھیرو کی حالت

महानन्दमयो = مہا آنند سے بھرا

भवेत - ہو جاتا

गीतादि = گانا وغیرہ विषया = وشے وغیرہ के स्वादः = اس کا سواد لینے سے -

सम = برابر सौख्य = سکھ एकतायाः = ایکتا کا

योगिनः = یوگی کو तन्मयत्वेन = اس میں لین ہونے سے

मनोरूढेस्तदात्मना = من پر چڑھ کر तदात्मता = اس کے ساتھ ایک ہو جاتا ہے

इत्यादिना = وغیرہ کے ذریعہ

१ ---------- प्रबुद्धः स्यादनावृत ॥"

ان طریقوں سے جو ترقی کا راستہ بتایا گیا ہے =

उपाय पदिधानेन प्रपञ्चितम्

"प्रति क्रुद्धिः प्रहृष्टो वा किं करोमीति वा मृशन्।
धावन्वा यत्पदं गच्छेत्तत्र स्पन्दः प्रतिष्ठितः"॥

प्रतिक्रुद्धिः = [illegible] प्रहृष्टो = [illegible]

करोमीति = [illegible] वा मृशन् = [illegible]

धावन्वा = [illegible] यत्पदं = [illegible]

तत्र = [illegible] स्पन्दः = [illegible] गच्छेत् = [illegible]

प्रतिष्ठितः = [illegible]

" . . . . प्रबुद्धः स्यादनावृतः"

इत्यादिना = [illegible]

अनावृतः = [illegible] प्रबुद्धः = [illegible]

इत्यनेन = [illegible] प्रदीप्तम् = [illegible]

एतत = [illegible] स्पन्दनिर्णये = [illegible]

निराकाङ्क्षं = [illegible] मयैव = [illegible]

निर्णीतम् = [illegible] → त्रिषु चतुर्थम्...

इतिसूत्रेण = [illegible] जागरादौ [illegible]

तुर्यानुप्राणनम् [illegible] "उन्मेषम्" = [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

अपिनन = اس طرح سے بھی सर्वेदशानुगतः = سب دشاؤں میں پیچھے لگا ہوا

आदि-मध्य-अन्तेषु = آدی میں - مدھ - انت

तेषु ان سب میں بھی

सृष्टि-स्थिति-संहार = سرشٹی - استھتی - سنہار

निरूपतया = اس طرح دکھائے ہوئے طریقہ

भङ्ग्या = اس ڈھنگ سے

निरूपितेषु = دکھائے میں

तेषु = ان دشاؤں میں

इति विशेषः = یعنی یہی صورت کا فرق -

یہاں تینوں پدوں میں یہی دو صورت رہا ہے -

सतच्च = یعنی یہ त्रिपदा पदार्थ = ان تینوں کا अनुप्राणनम्

ان کا دونوں کی پران ہے - یعنی ان کا جو جیون ہے

अन्तर्मुखत्वा = اس میں - اس کا اثر

अवरुद्धम् = رکی ہوئی → کو روکے کا — तत् दशायाम् اس حالت کو इव

आसाद्य = حاصل کر — च = نہ संतुष्येत

= قرار اسی پر نہیں کرنا چاہیے (بلکہ آگے بڑھنا چاہیئے)

अपितु = بلکہ

चित्तस्थितिवच्छरीरकरणबाह्येषु ॥ ३९॥

جیسے کی کیفیت کو من میں - اندر - باہر بھی وہی اسی کو کیفیت رکھنی چاہیے

"त्रिपदाद्यनुप्राणनम्" इत्येव = اسی طرح

यथा = جس طرح अन्तर्मुखस्वरूपायाम् = اندر مکھ روپ चित्तस्थितौ

तुर्ये = چوتھی (تریا میں) (جو اندر روپ ہے) جیسے کی کیفیت

अनुप्राणनम् = جیون कुर्यात् = کرنا چاہیے

[illegible]

तथा = اسی طرح शरीर-करण-बाह्य-आभासात्म-काया

اس طرح - شریر - کرن - باہر کا آبھاس روپ جو باہر دکھائی دیتا ہے = वह्नि मुखताम-पि

अन्तर विमर्श = اندر کا و[illegible] आवधूमम वलात = [illegible]

क्रमात्क्रमं = کرم کرم سے तारतम्य भाजा

तेन = اسی سے अनुप्राणनं = [illegible] कुर्यात = [illegible]

इति विज्ञानभैरवे - [illegible]

"सर्वं जगत्स्वदेहं वा स्वानन्द भरितं स्मरेत।
युगपत स्वामृतेनैव परानन्दमयो भवेत ॥"

सर्वं = سارا जगत = جگت स्वदेहं = [illegible]

स्वानन्द = اپنے آنند سے भरितं = [illegible]

स्मरेत = [illegible]

([illegible])

युगपत = اکٹھے   स्वामृतनैव = اپنے امرت سے ہی

सैवे = وہی   परानन्दमयो = پرانند مے ہو =

भवेत = ہو جاتی   ہو جاتی ہیں -

स्वे हि = اپنے ہی میں   आनन्दात्मा = آنند روپ سواسی

स्वतन्त्र्य प्राप्ति = سوتنتری ہے

स्वेदशासु = اپنی دشاؤں میں

स्फुटीभूता सती = ہو پرگٹ ہوئی ہے

यथेष्ट = اپنی اچھا کے مطابق   कारिणी भवति

निर्माण = بنانا، رچنا   کرنے والی ہوتی ہے

यदा तु = جب   अयमेव = یہی   आन्तरी = اندری

तुर्यदशाम् = تریہ دشا   आत्मत्वेन = آتما پنے سے = اپنے سروپ سے

न विमृशति = نہ وچار کرے   तदा = تو

देहादिप्रमातृता = دیہہ وغیرہ پرماتا پن

अभावात = نہ ہونے سے

अपूर्ण मन्यतात्मक = نہ پورن ماننا   अणोमलरूपात = انو مل روپ سے

انو مل ہونا

اِس سے پرے ऽभिला = ابلاش

ऽभिलाषाद्बहिर्गतिः संवाह्यस्य ॥४०॥

(خواہش سے جو باہر کی گتی ہے (اندر سے باہر جانا ہے))

शक्तिचक्राधिष्ठितैः = ستھی چکر سے آدھستھت (جو ہوئے)

کون कुञ्चुकान्तःकरण- = کنچک - انتہ کرن - باہیہ
बहिष्करणतन्मात्रभूतैः = کرن - تن ماتر - بھوت - ان سب
सह
संवाह्यते : ساتھ → योनेर्योन्यन्तरं नीयत इति

संवाह्य ہے جو - دیں (جو) یونی سے دوسری یونی میں لے جایا جاتا ہے = संवाह्यः

وہ جو → कर्मात्मरूपः = کرما تم رُوپ (یعنی اسرا کی پشو)

पशुः तस्य (اس کی) (جو باہر جانا ہے)

" ...... ऽभिलाषो मलोऽत्रत्"

"اب یہ ابلاش - مل ہے - یعنی اپورن مانتا انبھا کو"

इति = ایسا । श्री स्वच्छन्दो क्तनीत्या = شری سوچھند میں ونی لی گئی ہے

अपूर्णमन्यतात्मकं = وہی - جو ہے اپورن (جاننا)

अविद्याख्य = اودیا نام موسوم ہے

आणवमलरूपात् = آنو مل

= اس روپ سے

अभिलाषादितो बहिर्गतिः = اس کی ابھلاش سے یہی ہے باہر کی لی ہے }

→ विषयोन्मुखत्वमेव भवति = پر کو ~~کی طرف~~ وشیوں = سمنکھ رہنا (یعنی وشیوں پر ہی لگا)

न तु = نہ کہ अन्तरमुखरूप = انتر مکھ روپ

स्वाहितत्व = سماتن کھاڈ کی आतचित = یعنی نہیں سدا ہی اسو
(انبیا کھاڈ یعنی انترمکھ کھاڈ روپ کو کبھی نہیں دیا)

यदुक्तं कालिकाक्रमे = یہ کیا ہے کالیکا کرم میں

यदाविद्यावृततया विकल्पविधियोगतः
शिवादीन्नैव झटिति समुद्भावयते खिलान् ॥

ततः शुभाशुभा भावा लक्ष्यन्ते तद्वशात्वतः
अशुभेभ्यश्च भावेभ्यः परं दुःखं प्रजायते॥
अतथ्यां कल्पनां कृत्वा पच्यन्ते नरकादिषु।
स्वोत्थैर्दोषैश्च दह्यन्ते वेणवो वह्निना यथा॥
मायामयैः सदा भावैरविद्यां परिभुञ्जते।
मायामयीं तनुं यान्ति ते जनाः क्लेशभाजनम्॥

यतः = [illegible] अविद्या = [illegible] आवृततया = [illegible]
विकल्प विधि = [illegible]
योगतः = [illegible] शिवादीनेव [illegible]
न = نہ झटिति = [illegible] समुद्भावयेत [illegible]
अखिलात्र = [illegible] साधु = [illegible]
([illegible])
ततः = [illegible] शुभाशुभ = شبھ اور اشبھ भावा [illegible]
लक्ष्यन्ते [illegible] तद्वशात्वतः = [illegible]
अशुभेभ्यश्च = [illegible] परं दुःखं = [illegible]
प्रजायते = پیدا ہوتا ہے

अतथ्यो = جھوٹی कल्पनो = کلپنا कृत्वा = کر کے

पच्यन्ते = پکتے ہیں नरकादिषु = نرکوں میں

स्वोत्थैर्दोषैः = اپنے پیدا کئے دوشوں سے दह्यन्ते = جلتے ہیں

वेणवो = بانس [illegible] वह्निना = اپنی آگ سے جلتے ہیں

यथा = جیسے

मायामयै = مایا والے सदा = ہمیشہ

पावया = [illegible]

भावै = بھاؤوں سے परिमुच्यते = چھوٹ جاتے ہیں

मायामयी = مایا والے तनु = شریر کو यान्ति = جاتے ہیں

ते जना = وہ لوگ क्लेशभाजनम् = کلیش کے برتن (دکھوں کے [illegible])

यदा तु = جب [illegible] परमेश = [illegible] शक्तिपात = [illegible]

वशो निभाषितं = [illegible]

स्वे स्वभावमेव विमृशति = [illegible]

तदा = تب अभिलाषा मात्र = [illegible]

न अस्य बहिर्गति = [illegible]

ततः शुभाशुभा भावा लक्ष्यन्ते तद्रूपशाश्वतः
अशुभेभ्यश्च भावेभ्यः परं दुःखं प्रजायते ॥
अतथ्यां कल्पनां कृत्वा पच्यन्ते नरकादिषु ।
स्वोत्थैर्दोषैश्च दह्यन्ते वेणवो वह्निना यथा ॥
मायामयैः सदा भावैरविद्यां परिभुञ्जते ।
मायामयीं तनुं यान्ति ते जनाः क्लेशभाजनम् ॥

यत = 3. अविद्या = [illegible] आवृततया = [illegible]
विकल्प विधि = [illegible]
योगतः [illegible] शिवादीनेव [illegible]
न = نہ भावयेत = [illegible] समुद्भावयेत [illegible]
अखिलान् = [illegible] सामु = [illegible]
([illegible])
ततः = اس سے शुभाशुभ = شبھ اور اشبھ भावा [illegible]
लक्ष्यन्ते = [illegible] तद्रूपशाश्वतः = [illegible]
अशुभेभ्यश्च = [illegible] परं दुःखं = سخت دکھ
प्रजायते = پیدا ہوتا ہے

अतथ्यो = جھوٹے کلپنا کلپنو = کلپنا कृत्वा = کر

पचयन्ते = جلتے ہیں नरकादिषु = نرکوں میں

स्वोत्थै दोषैः = اپنے پیدا کیے ہوئے دوشوں سے दह्यन्ते = جلتے ہیں

वेणवो = بانس وہ بانس वह्निना = اپنی آگ سے

मायामये = مایا مے यथा = جیسے

भावे = بھاؤں میں सदा = ہمیشہ

अपावृत्या = [illegible] पारमुञ्चते = چھوڑتے ہیں

मायामयी = مایا مے तनुं = شریر کو यान्ति = جاتے ہیں

ते जना = وہ لوگ क्लेशभाजनम् = کلیش کے پاتر (دکھ کے پاتر)

यदा तु = جب پرنتو परमेश = پرمیشور کا शक्तिपात = ہوتا ہے

वशो निमिषितं = اس کے [illegible]

स्वे स्वभावमेव विमृशति = اپنے سروپ کا [illegible]

तदा = تب अभिलाषा भावात् = [illegible]

न अस्य कालिर्गति = [illegible]

= [illegible]

अपि तु = بلکہ   आत्मारामतैव = آتم آرامتا ہی
3 باغ ہے - آتمیں رمنا رہنا ہے

नित्यम = ہمیشہ   इत्याह. = ایسا کہا ہے

جانی ہوئی.   اور رکھا گیا

तदारूढप्रमितेस्तत्क्षाया जीव संक्षयः
॥४१॥

جو دکھا دیا گیا -
اُس پر چڑھا ہوا - اُس سے (اُس کشف سے یعنی اُنول کشف سے) جو
جو کشف کھلی ہے - (یعنی دکھا دی کا کشف یعنی ہونی سے ہونی میں جانا -)

جو دکھا دی / کا ہو / کشف ہو گیا ہے

ततः = وہ   अंतः = اندر → पूर्ववद्विषयः = لطور جو سامنے آیا گیا ہے

संवेद्यात्मति = سوتنترا - جاننے والا ہے - تو ویسا ہی ہو جانا

तुर्य पदे = وہی تو ہے یہ - وہ اُسکو

आरूढा = جب اُس پر چڑھا ہو →

तत् विमर्शनपरा = اسی کو پر مرش رنگا ہو -

پا प्रमितिः = سوتنترا (جانی)   संवित = اسی سوت
جب سو ہی پر ہاتا ہو ہی رہتی

~~ततउति = اوپر سے نیچے~~

यस्य योगिनः = جس یوگی کی   तस्य = اس یوگی کا

- سوتنتر جاننے والا ہے - سوتنترا سے ہی ہوا ہو

ابھلاش

१८ तदिति = اس کو । अभिलाषक्षयात् =
اس کو جو اسپا یعنی - (ابھلاش کے) اُس کا جب ناش ہوئی

१८ जीवस्य = جیو کا سर्वात्मनः = → سرو آتما

पुर्यष्टकप्रमातृभावस्य = کا ... پرمی
و اس کو بھی اپنا پرماتر سمجھا کا

क्षयः प्रशमः = ناش ہو کر
= اس کا بھی دب کر

चित्तप्रमातृतयैव = چت پرماتا کے صرف روپ میں
स्फुरति آبھتی (صرف چت پرماتا ہی رہتا)

इत्यर्थः = یہ ارتھ ہے

यदुक्तं तत्रैव = یہ کہا ہے اس نے شاستر میں

✕
اصلی کہانی سپنے میں و چیزیں دیکھیں ہوتی نہیں - وہ ہوتی ہی نہیں - اسی طرح یوگی اس سنسار کو پرابودھ کو نہ دیکھتا ہے دیکھا ہے؟

यथा = جیسے स्वप्नानुभूतार्थान् = سپنے میں انوبھو کئے ہوئے ارتھ - کئے ہوں -

प्रबुद्धो = جاگا ہوا नैव पश्यति = وہ دیکھتا نہیں
دیکھتا ہے - ان کی پرتیت نہیں ہے -

तथा भावनया = اسی بھاونا سے

योगी = یوگی संसार = سنسار کو

नैव पश्यति = نہیں دیکھتا ہے

[illegible] ×

"यदा स्वप्नानुभूतार्थान्प्रबुद्धो नैव पश्यति।
तथा भावनया योगी संसारं नैव पश्यति॥"
निरस्य सदसद्वृत्तीः संश्रित्य पदमान्तरम्।
विहाय कल्पनाजालम अद्वैतेन परापरम्॥
यः

निरस्य = [illegible] सत् असत् वृत्ती = [illegible] संश्रित्य [illegible]
पदान्तरम [illegible] विहाय = [illegible]
कल्पना [illegible]
जालम = [illegible] अद्वैतेन = [illegible]
परापरम - [illegible]

स यः स्वात्मनिरतो नित्यं कालग्रासैकतत्परः
कैवल्यपदभाग्योगी स निर्वाणपदं लभेत्॥
यः = [illegible] स्वात्मनिरतो = [illegible] नित्यं [illegible]
[illegible] कालग्रासैक = [illegible] तत्परः = [illegible]
([illegible])

कैवल्य पद = [illegible] योगी = [illegible]
भाग्लो [illegible]

स निर्वाणं = مکتی کو ۔ लभते = حاصل کرتا ہے

कैवल्यपदभागिति = کیول پد کو پانے والا ۔ इन्द्रियतन्मात्रादि [illegible]

प्रसेवकः [illegible]

न तु = نہ کہ ۔ इव = جیسے ۔ जीवसंक्षये = [illegible]

सति [illegible]

[illegible] प्रस्य = اس کو ۔ [illegible] = [illegible]

प्रायः [illegible]

[illegible] न च = نہیں ہی ۔ प्रसो = [illegible] सुप्रबुद्धस्यापि

([illegible])

[illegible] योहिनः [illegible] सद्यस्व = [illegible] दुष्प्राप [illegible]

([illegible])

तत्कथमयं [illegible] तदारूढप्रमितिः ?

[illegible] = [illegible]

([illegible])

[illegible] = इत्याप्राङ्क्याह :-

[illegible]

भूतकञ्चुकी तदा विमुक्तो भूयः
पतिसमः परः ॥४२॥

بھوت کنچک سے چھوٹ کر یہ چھوٹا ہوا ہوتا ہے۔ جو شو سمان بڑی ہوتی ہے

तत इति = اس سے अभिलाषक्षयात् =
جب ابلاش کا کھشے ہوا جب۔ اور یا جب کی

जीवसंक्षये = جیو کا سنکھشے → पुर्यष्टकप्रमातृता
پوریشٹک کا پر ما تا کا ابھیمان تھا۔ ختم ہو گیا ہو جب — अभिमान विगलित साति

अयं = یہ भूतकञ्चुकी = بھوت کنچکی (اور ختم ہونا) →
شریر کو جو شروع کرنے والے بھوت ہیں = शरीरारम्भीणि भूतानि

कञ्चुकमिव = جیسے کہ کنچک (شریر) व्यतिरिक्तं = الگ

प्रावरणमिव = جیسے کہ اوڑھن
(اس کو ان کا) | جیسے کہ پردہ

न तु = نہیں ہے अहन्ता पद = ایسا کا جو پد ہے (آنترک)
स्पर्शीनि = سپرش ہوتے (यस्य = جس کی
اس کو سپرش نہیں ہوتے ہے

तथाभूता = اس طرح ہوئی भूता सन = آتما ہوکر

विमुक्तो = چھوٹا ہوا

→ निर्वाणमोक्षः = [illegible]

→ यतः = [illegible] भूयः = [illegible] बाहुल्येन = [illegible]

[illegible] प्रतिसमः [illegible] → चिद्घनपारमेश्वरस्वरूपसमाविष्टः

- [illegible] =

ततएव = [illegible] परा = [illegible] → पूर्णा:

[illegible] 'शरीरवृत्तिविवर्तनम्' → [illegible]

इति = [illegible] उक्तसूत्र = [illegible]

नीत्या [illegible]

दलकल्पे [illegible] देहादौ = [illegible]

स्थितोऽपि = [illegible] न = [illegible] तत्प्रमातृता

[illegible] संस्कारेणापि [illegible]

स्पष्टः = [illegible]

तदुक्तं श्रीकुलरत्नमालायां = [illegible]

"यदा गुरुवरः सम्यक कथयेत्तन्न संशयः।
मुक्तास्तेनैव कालेन यन्नास्ति श्रुति केवलम्॥
किं पुनश्चैकतानस्तु परे ब्रह्मणि यः सुधीः।
क्षणमात्रास्थितो योगी स मुक्तो मोचयेत्प्रजाः॥"

यदा = جب गुरुवरः = گرو ور سمیک = اچھی طرح

(اچھی طرح کہے اسمیں شک نہ رہے) कथयेत = کہے تत = وہ न = نہ

संशयः = اس میں کوئی شک نہ رہے मुक्तास = مکت ہوا

तेन कालेन = اسی وقت यन्नास्ति श्रुति केवलम्
صرف سننے کی وجہ سے مکت ہوا

پیدا - किं = کیا پھر पुनः च = پھر एकतानस्तु = جو لگاتار برہم میں ٹھہرے

परब्रह्मणि = پورن برہم یا = جو सुधी = عقلمند

क्षणमात्रास्थितो = ایک پل ٹھہرے —— = ...

योगी = یوگی स = وہ

(مکت ہو کر مکت کرے) मुक्तो मोचयेत = مکت ہو کر اوروں کو مکت کرے प्रजाः = پرجا کو بھی

इति। श्रीमृत्युजित्यपि = [illegible]

"निमेषोन्मेषमात्रे तु तत्त्वं यद्युपलभ्यते।
तदैव किल मुक्तोऽसौ न पुनरजन्म चाप्नुयात्॥"

निमेष उन्मेष मात्र = [illegible] — [illegible] तु = [illegible]

तत्त्वं = [illegible] यदि = [illegible] उपलभ्यते = [illegible]

तदैव = [illegible] किल = [illegible] मुक्तः = [illegible]

असौ = [illegible] न पुनरजन्म = [illegible] च

आप्नुयात् = [illegible]

इति = [illegible] कुलसारेऽपि = [illegible]

"अहो तत्त्वस्य माहात्म्यं ज्ञातमात्रस्य सुन्दरि।
श्रोत्रान्तरं तु संप्राप्ते तत्क्षणादेव मुच्यते॥"

[illegible]

अहो = [illegible] तत्त्वस्य = [illegible] माहात्म्यं = [illegible] ज्ञातमात्रस्य [illegible]

सुन्दरी = [illegible] = [illegible]

तु = [illegible] श्रोत्रान्तरं [illegible] [illegible]

संप्राप्ते = तत्क्षणाद् इव

मुच्यते = [illegible]

ननु = پرنتو ہے भूतकञ्चुकित्वमपि = بھوت کنچک والا ہونا بھی (اگر اسکو ہے)

अस्य = اس جیو کو कस्मात = کیوں تदैव = اُسی وقت

न निवर्तते = نہیں ہٹتا (اسی وقت یہ بھوت کنچک اسکے کیوں نہیں ہٹتے - (یہ وہ یہ شریر اسی وقت کیوں نہیں چھوڑتا)

اس پر کہا ہے = इत्याह :-

नैसर्गिकः प्राणसंबन्धः ॥४३॥

سوابھاوک پران سمبندھ ہے (سموت سے پران کھنچی ہی بنی ہے)

विसर्गात = سوبھاوک سے स्वातन्त्र्यात्मनः = سواتنتر روپ سوبھاو سے

आयातो = آیا ہے دہی ہے ने स्वभावात = یعنی سوابھاوک سے

(ہی سوبھاو کی آیا ہے سوئی وہ)

ہوا → प्राणसंबन्धः = پران سمبندھ پران کا جڑ

संवित = سموت किल = یقیناً भगवती = بھگوتی

विश्ववैचित्र्यम् دیش کو وچتر تا एवाविभासयिषु = بھاس کرنے کی اچھا رکھنے والی ہے (اسکو)

پہلے سंकोचावभास पूर्वकं = سنکوچ کا بھاس پوروک

संकुचद्रूपा = [illegible] विश्वस्फुरत्तात्मके = [illegible]

प्राणना रूप = [illegible] ग्राहक = [illegible]

भूमिका = [illegible] ([illegible]) शिस्या [illegible]

ग्राह्य रूप जगत = [illegible]

आभासत्मना = [illegible] स्फुरतीति = [illegible]

इति = [illegible] नैसर्गिकः = [illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible] स्वात स्यात् = [illegible] ([illegible]) प्रथमम् = [illegible]

[illegible] उत्भासिता = [illegible] रूपस्या = [illegible]

प्राणसंबन्धः = [illegible] तथा च श्रीवाजसनेयायाम्:-

[illegible] =

"या सा शक्तिः परा सूक्ष्मा व्यापिनी निर्मला शिवा।
शक्तिचक्रस्य जननी परानन्दामृतात्मिका॥"
महाघोरीश्वरी चण्डा सृष्टिसंहारकारिका।
त्रिवहं त्रिविधं त्रिस्थं बलात्काले प्रकर्षति॥"

या सा = وہ، शक्तिः = شکتی परा = پراکرتی ہے

सूक्ष्मा = سوکشم ہے و باریک ہے व्यापिनी = وہ سب میں ویاپک ہے निर्मला = وہ نرمل ہے - بے داغ ہے

शिवा = آنند روپ

शक्तिचक्रस्य = شکتی چکر - سارے منڈل کی जननी = ماں ہے

परानन्दामृतात्मिका = پرم آنند و امرت سروپ ہوئی

महाघोरेश्वरी = بڑا اگھوری ایشوری चण्डा = سب کچھ (کرنے والی)

सृष्टि संहार कारिका = سرشٹی سنہار دونوں کو کرنے والی

त्रिवहा = تین راہ (ایڑا - پنگلا - سشمنا) त्रिविधा = تین طرح

(تین میں پوری ہوئی) त्रिस्था = تین جگہ ٹھہری ہوئی (سوم - سوریہ - اگنی روپ)

(پھینکتی ہے) कालं प्रक्षिपति = کال کو [illegible] नालकृत = [illegible]

इति = یوں، संविद स्व = [illegible]

प्राणक्रमण = پران کرم ہے

नाडीत्रय = تینوں ناڑی جو ہیں वाह = وہ بہاؤ [illegible]

(تینوں) सोम-सूर्य-वह्नि = سوم - سوریہ - اگنی روپ ہے

स्थिता = ٹھہری ہے प्रतीत = [illegible]

Past

अनागत = future वरतमान् = Present
बाध्यकाल = بادھا کال حاضر
उल्लासनविला = السا - اُلّاس میں لانا
लعد پیدا विलापनकारिका = اور رس کا ناش کرنا
उत्तास. = بے کار رس میں جو دکھ سے ہوتا ہے
तदुक्तं स्वच्छन्देऽपि = یہی سوچھند میں بھی کہا ہے

प्राण: پران (ह कला) प्राणमय: = پران میں प्राणा: پران
ساتھ विसंगा = سنگھ کے प्रपूर्ण = اندر سے بھرا प्राते = رس سے
नित्यम् = ہمیشہ प्रपूरत्वे = اندر سے بھرا येथा = یہی
پران ह کا प्राणिनाम = پرانی میں उति स्थित:
جس سے - ह कारस्तु = ह तु - اور स्मृत: = یاد ہے
प्राण: = پران स्व = اپنا प्रवृत्तो آتا ہے
ह लाकृति = یہی ह شکل

इत्युक्तनीत्या = [illegible] श्रीस्वच्छन्दभट्टारकरूप

स्य प्राणमयत्वात = [illegible] — سری سوچھند بھٹارک =

विसर्गपूरतया [illegible]

सृष्टिसंहारकारित्वम = [illegible] ,प्राभिहितम = [illegible]

[illegible] इति उक्तम = [illegible]

"नैसर्गिकः प्राणसम्बन्धः"

,एतएव = [illegible] श्रीभट्टकल्लटेन — شری کلٹہ بٹنے

प्राणाख्य = پران ناو [illegible]

निमित्तदार्ढ्यम [illegible] — [illegible]

"प्राक संवित् प्राणे परिणता"

"[illegible]"

इति [illegible]

इति तत्त्वार्थचिन्तामणावुक्तम.

ऋतश्च = اور کیا اس میں ... स्थितोऽपि = رہا ہو ا بھی

नैसर्गिके = قدرتی ہوا प्राणसंबन्धे = پران سمبندھ میں

या = جو کہ تدा ... = اس پر چڑھا ہوا

... प्रान्तरी कल्प = ... (درمیان)

विमृश्यान = ... دوسروں سے ... = لोकोत्तर

... = एव इत्यादि

नासिकान्तर्मध्यसंयमात् किमत्र सव्यापसव्यसौषुम्नेषु ॥४४॥

ناک میں بندھ کرنے سے کیا یہاں ... ہے۔

सर्व नाडी चक्र प्रधान रूपेषु = ساری ناڑی چکر میں جو ... ناڑی پردھان ہیں

सव्य = ... अपसव्य = بایاں

सौषुम्नेषु = ... दक्षिण = ... वाम = بایاں

मध्य = ... नाडी पदेषु = ان ناڑی پدوں میں

या नासिका = ... नसत = ...

कौटिल्येन = ... वहति = ... इति कृत्वा

... = ناسکا

कुटिलवाहिनी प्राणशक्ति = ٹیڑھی چال چلنے والی پران شکتی

तस्याः = اُس کی ۔ اُس ناگ کی ۔ उत्स्फारिति = [illegible]

स्फारिती = [illegible] संवित् = جو سموت ہے

तस्याः पि = اُس کی بھی मध्ये = [illegible] →

सर्वान्तरतम = سب سے اندر (سموت کا) प्रधानम् = پردھان ہے

(یہ جو شے پرکاش ہی سب میں پردھان ہے)

"तस्य देवातिदेवस्य परबोध स्वरूपिणः।
विमर्शः परमा शक्तिः सर्वज्ञा ज्ञानशालिनी॥"

तस्य = اُس देवातिदेवस्य = [illegible] परबोध स्वरूपिणः = [illegible]

विमर्शः = [illegible] परमा शक्ति = [illegible]

सर्वज्ञा = [illegible]

ज्ञानशालिनी = [illegible]

इति = [illegible]

कालिकाक्रमोक्त नीत्या = [illegible]

यत् विमर्शमयं रूपं = [illegible]

तत् संयमात् = اسی پر سنیگم کرنے سے

अन्तर्विभावेन = اندرونی پراورش سے प्रकाशात् = ظاہر ہونے سے (جیسا کہ پہلے کہا گیا)

किं = کیا प्रत्र = بیان उच्यते = بیان کیا جاتا ہے

अयं = یہ हि = ہی सर्वदशासु = سب حالتوں میں

देदीप्यमानो = چمکتا ہوا निर्व्युत्थानः = [illegible]

परः समाधिः = یہی پرم سمادھی ہے

श्री विज्ञानभैरवे :- = [illegible]

" ग्राह्यग्राहकसंवित्तिः सामान्या सर्वदेहिनाम् ।
योगिनां तु विशेषोऽयं संबन्धे सावधानता ॥ "

ग्राह्यग्राहक = [illegible] संवित्तिः [illegible]

सामान्या = [illegible] सर्वदेहिनाम् [illegible]

योगिनां = [illegible] तु = [illegible] विशेषो = [illegible] = [illegible] सं —

इति। तथा च = اور کہا ہے

उद्बोधितो यथा वह्निर्निर्मलोऽतीव भास्वरः।
न भूयः प्रविशेत्काष्ठं तथात्माध्वन उद्धृतः॥
मलकर्मकलाद्यैस्तु निर्मलो विगतक्लमः।
तत्रस्थोऽपि न बाध्येत यतोऽतीव सुनिर्मलाः॥

उद्बोधितो = بھڑکایا ہوا . यथा = جیسے

वह्नि = اگنی निर्मलो = نرمل

अतीव = بہت भास्वरः = چمکیلا روشن

न = نہ भूयः = پھر प्रविशे = اندر جاتا

काष्ठ = لکڑی میں (اسی اندر جاتا ہی) तथा = ویسے

[illegible]

आत्मा = آتما ध्वन = راستوں سے

उद्धृतः = اوپر اٹھایا ہوا

[illegible]

मलकर्म कला - श्च = [illegible] तु = لیکن

निर्मला = نرمل विगतक्रम = [illegible]

तत्रस्थोऽपि = وہاں رہ کر بھی न = نہ बाध्येत = [illegible]

यतः = [illegible] प्रतीव सुनिर्मला = [illegible]

([illegible])

इति "भूयः" स्यादित्यभिदधतोऽयमाशयः

= [illegible] "भूयः"

यत् = 3. प्रिवत्वमस्य = [illegible] योगिनो = [illegible]

न = نہ अपूर्वम् = [illegible] आपित = [illegible]

स स्वभाव एव = [illegible] ([illegible])

[illegible] केवले = [illegible] मायाप्रान्ते = [illegible]

उत्थापित = [illegible] स्वविकल्प = [illegible]

(3.)

دوسرے دل کی بیش
سے - اس کا بار ہے

दौरात्म्यात = دل و آتما سے -

नासमानमाधि = اگر اسکا باپ متقی

اسکو یہ (اپنا کوئی فائدہ نہ ہوگا) مگر دل کا اسکا باپ متقی

तत = وہ (جو تھا) न = نہ

ابھی جا سکے کوئی بھی کہ
میں کون ہوں -
اسکو وہی پرارتھ
پر دل نہ لگتا تھا

रूपये = پر प्रत्यवमृष्टु = پرامرش کرنے لگے

क्षाम: = شکر کرنے لگا تھا

इत्यस्य = اس سے اس کا उपायप्रदेशन क्रमेण = (دو) طول کا پر درشن کرم سے

तत एव = وہی سے प्राभिव्याति = پراپت ہوگئے

इति प्रावम. = [illegible] [illegible] - [illegible] -

सेयमागमसंवादस्पन्दसंगति सुन्दरा।
वृत्तिः शैवरहस्यार्थे शिवसूत्रेषु दर्शिता ॥१॥

शिवरहस्यानिदर्शन संस्रवन्
नव नवामृतसार रसोल्बणाम्।
सुकृतिनो रसयन्तु भवच्छिदे
स्फुटमिमां शिवसूत्रविमर्शिनीम् ॥२॥

इयमरोचकिनो रुचिवर्धिनी
परिणतिं तनुते परमां मतेः।
रसनमात्रत एव सुधोद्धवत-
मृतिजराजननादिभयापहृत ॥३॥

सा = [illegible] इयं = [illegible] आगमसंवादाः = [illegible]
स्पन्दसंगति [illegible]
सुन्दरा [illegible]   वृत्ति = [illegible]
शैवरहस्यार्थे = [illegible]
शिवसूत्रेषु = [illegible]
दर्शिता = [illegible]

शिवरहस्य = [illegible] निदहीन [illegible]

संसेवन = [illegible] ([illegible])

[illegible] भव नव प्रभृतरसः = [illegible]

[illegible] उत्कानाम्

[illegible]

[illegible] — सुकृतिनो = [illegible] रसयन्तु =

[illegible]

— भवच्छिदे = [illegible]

[illegible] स्फुट = [illegible] यमो = [illegible]

[illegible] शिवसूत्रविमर्शिनी [illegible] ([illegible])

इयम् = [illegible] रोचिकिनां = [illegible]

श्री रुचिवर्धिनी — = [illegible] ([illegible])

परिणति = [illegible] तनुते = [illegible]

اُن کو اپنا روپ دیتی ہے

परमो = پرم मते = مت میں
(بمعنی کو بہر معانی ہے)

रसनमात्रत स्व = رس ماتر سے र = सुधा धवव
امرت کا سمندر ہے اس کی طرح

मृति = مرنا जरा = بڑھاپا जननादि = پیدائش وغیرہ

اسکو مٹانے والا ہے۔ بہر رس ماتر

मया = مجھ سے [illegible] अपहृत = دور کی ہے

देहप्राणसुखादिभि परिमिताहन्तास्पदैः संवृत
श्चैतन्यं चिनुते निजं न सुमहन्माहेश्वरं स्वं जनः
मध्ये बोधसुधाब्धि विश्वमभितस्तत्फेनपिण्डोपमं
यः पश्येदुपदेशतस्तु कथितः साक्षात्स एकः शिवः ॥४॥

देह = شریر प्राण = پران सुखादिभि = [illegible]

پرمت = [illegible] अहन्ता = [illegible]

पदै = [illegible] संवृत्त = [illegible]

[illegible]

श्चैतन्यं = چیتن चिनुते = جان دیتی ہے
اسی کو

اپنی جان اس میں آپ کو دیتی ہے

निज = اپنی न = نہ

सुमहन्माङ्गश्वरं = جو بھگت میرا اپنا سروپ ہے —

جو مہا ایشور سروپ اسکو اپنا ہی سروپ ہے —

اسکو نہیں جانتی —

(اس لیے شوبھاؤ کو نہیں جانتا ہے کیونکہ ان

اس سمرت نے جو دور ہیں لگی ہے ان پردوں سے اس نے اس

چیتن کو لپیٹ لیا ہے)

ادپایے

मध्ये = اندر बोध = گیان

सुधाब्धि = بود آب کے ~~निश्च~~ = میں میٹھی اور شیتل ہے —

विभ्रम (भ्रमि) = بسان ویل

جس سب ورف तत = اُس

بود آب کی

فیس لی

फेन = کف पिंड = پنڈ

उपमं = تشبیہ پنڈ کی (اس طرح کا آپ میں تمثیل ہے

اس میثرم کی کف پنڈ ہیں —

यः = جو شخص بھی [illegible] पश्येत = دیکھے उपदेशात् = اپدیش سے =

तु = لیکن कथितः = کہا

साक्षात् = [illegible] स एकः = وہی ایک شخص
(وہی ایک شخص ہے)

तरत तरसा संसाराब्धि विधत्त परे पदे
पदमविचलं नित्यालोकप्रमोदसुनिर्भरे।
विमृशत शिवप्रोक्तं सूत्रं रहस्यसमुज्ज्वलं
परभाविलसत्सद्युक्त्यान्तः समुत्प्लवदायि तत॥
५॥

तरत = پار کرو तरसा = جلد بازی سے

संसाराब्धि = [illegible] سمندر (کو)

[illegible] विधत्त = [illegible] परे पदे = [illegible] (میں)

पदम = [illegible] विचलं = [illegible] (قرار)

नित्य = [illegible] - [illegible] आलोक = روشنی

ترفائیوں

प्रमोद = آنند ابی کے

सुविभर = کھوا ہوا ہے - بڑی پوری ہے -

اس سے بھی بڑا پیر بڑا ہوا -

विमृशत = پرامرش کرو शिव प्रो के सूत्र

= جو آپ نے [illegible] پر غور و فکر کیا ہے

रहस्य समुज्वल = جن میں رہسیہ کا پرکاش ہوا ہے

प्रसभं = زبانی ہے विलसत = اُس میں [illegible]

सत् युक्त्यान्तः = [illegible] جو [illegible]

= [illegible]

समुत = [illegible] फलदायि तत् ڈوبا ہوا

तत - [illegible]

End

7 Dec. 6 Pm 1967

[illegible]

[illegible] — मङ्गलम्.

प्र स्पन्दक्षेत्रवर्गः समुदयति ~~अस्ति~~ यतो यत्र विश्रान्तिमृच्छे(?)
यत्तत्त्वं यस्य विश्वं स्फुरितमयमियद्धान्मयं विश्वमेतत् ।
स्वाच्छन्द्यानन्दवन्द्योच्छलदमृतमयानुत्तरस्पन्दतत्त्वं
चैतन्यं प्राकरं तज्जयति यदखिलं द्वैतभासाद्वयात्म् ॥

स्फेति... [illegible]

प्र = [illegible] → परा [illegible] हृदय = [illegible]

प्रथात्मके = [illegible] सुखं — [illegible] कुरीति

[illegible] प्राकर ([illegible])

[illegible]

[illegible]

तस्य [illegible] यत्स्म = [illegible] = [illegible] प्राकर

प्राकरं = [illegible] ([illegible])

नित्य = [illegible] संमितं तम = [illegible]

चैतन्यं = [illegible] ([illegible])

→ یہ ہے स्वातन्त्र्यस्वभावे = سوانترتا سوبھاؤ

तत् = یہ अर्थात् इति - جو سوست ہے [وہ کیا ہوتا ہے]

وہ ہوتا ہے → देहप्राणादि = دیہہ پرانا - پران
پرماتا - شونیہ پرماتا وغیرہ کو
جو سب (پرمانا) پر ہے

301, अधःपदीकृत्य = نیچے دبا کر
کو ہے →

चिदानन्दघनस्वात्म = چت آنند گھن جو آتم
विश्रान्त्या سروپ ہے - اس پر قرار
کرنے سے

→ सर्वोत्कर्षेण = ہی ہے جو سب کے مل کر
वर्तते سے پرورش میں آتا ہے -

तत् किम् = وہ کیا ہے

इति = کہا सामान्यतो = سمان بھاؤ سے

ہر اسم کو سامانیہ طور پر अभिमुखीकृत = سنمکھ کیا ہوا

خصوصیت سے
بہ اعتبار بیان

विशेषतः = خصوصیت سے प्रां भवादिक्रमेन

(اب) = شامبھو - آنو - شاکت کرم سے

प्रतिपादयति = [illegible] رुद्रेत्यादिना =

رودر - کھیتر آدی سے

यतः = جس سے परमकारणात् = پرم کارنا (پیدا کرنے)

پیدا کرتا ہے

[illegible] पति रूप = پتی روپ پرماتا [illegible] → रुद्रवर्गः

प्रमाता = رودر ورگ

पशुरूपः = پشو روپ پرماتا ہے [illegible] क्षेत्रज्ञवर्गः

प्रमाता ہے

[illegible] ब्रह्म - विष्णु - प्रभृति = برہما وشنو آدی = جیو ورگ

کہ یہ [illegible]

समुदयति = [illegible]

विचित्रतनु - करण - भुवन संता - उल्लेखनेन

= نانا پرکار کے شریر - سندریہ - بھون -

(ترنگ اٹھانے سے) ان کا جو سمواد ہے - اس کے [illegible] سے

[illegible]

लब्ध = پائی ہوئی   प्रतिषु = پر   सत्‌ = ہے

समुल्लसति = ہے چمکتا اس میں (اپنے روپ میں)

उपलक्षणं = دکھائی   च = اور   एतत्‌ = یہ

کا   षडध्वजातं = شڈادھواتا   विश्वं = یہ دنیا (چھ ادھوا والی)

[illegible]

समुल्लसती = جس میں اُسی   इत्यर्थः = یہ مطلب ہے

यत्र = جس (اسی میں) →

यस्मिन्‌ चैतन्ये = اسی چیتن میں

विश्रान्तिं = قرار پکڑتا ہے (اسی سے نکلا ہوا (اسی میں) قرار پکڑتا ہے)

→ "सुखमहमस्वाप्सम" (میں سکھ سے سویا تھا) "سکھ سے میں سویا تھا"

इति = اس   सौषुप्तन्यायवत्‌ = نیائے کی طرح سوشپتی کے

स्वात्मानं = اپنے آپ کو   सूक्ष्मभावेन = سوکشم بھاؤ سے

उच्छ्वेत = [illegible] → जानाति = جانتا ہے

→ प्रलयं गच्छति = [illegible] ([illegible])

[illegible] यत् = جو ہے ([illegible]) तत्त्वं = سروپ

"प्रचेत्यमानस्य कस्यचिदपि सत्त्वाभावात्
चेत्यमानस्तु चिदेकीभूतत्वात् चिदात्मैव"

[illegible] प्रचेत्यमानस्य = [illegible] कस्यचिदपि = ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] सत्त्व अभावात् ([illegible]) [illegible] चेत्यमानस्तु
[illegible]
= [illegible]

३) चिदेकीभूतत्वात् = [illegible] ([illegible])

चिदात्मैव = [illegible]
[illegible]

इति स्थित्या = [illegible]

اپنے سوبھاؤ کا

स्वाभावस्य

سیز سर्वस्य भावाभाव = جو یہ سب کچھ مجہول یعنی کہ ہے

विश्वस्य = اس جگت کو परमार्थेन =

(یعنی) پرمارتھ سے (سچ ہے) - یہ سچ ہے لیکن یہ سارا جگت جو کہ دکھائی دیتا ہے -

इयत् = اس द्यावादिक्षोण्यन्तं = دیو سے پرتھوی تک

विश्वं = جو یہ دِشیہ ہے यस्य = اسی پر شنکر کا

चैतन्यात्मनः = چیتن سروپ स्फुरित - स्फुरणं

یہ ان کا پرکاش ہی سفورن ہے - (چیتن والا دکھائی) - سفورن ہے یہ اسی کا = चैतन्यात्मक
 ब

तदेव = وہی प्रकृत = پرکٹ ہو رہا यस्य =

तत् = وہ اسی پر اسی کا

चिदात्मकतामन = چیتن سروپ کا دکھائی

नअपेक्ष्य = اپیکشا نہ کی جائے [illegible]

सत्त्व अनुपपत्ते = سچ ہے کہ سارا [illegible]

سب کچھ سنسار نہیں ہے جب چیتن سروپ ہی ہے -

सतत विश्वं = ہر دش   पत्यक्षतया = پرتکش بھاؤ سے

परिदृश्यमाने = نظر میں آ رہا ہے   " सर्वं वाक्यं सावधारणम् "

سارا واکیہ نشچیت

سماوریہ   इति न्यायेन = اس نیائے سے

यन्मयमेव = یہی چین ہے → चैतन्यस्वभावमेव

= یعنی چین سو بھاؤ سے ہی

न = نہ   ततः = اس سے (چین بھاؤ) व्यतिरिक्तं = الگ

किंचित समस्ति = ہے (کچھ سب کچھ میں نہیں ہے)

अन्यथा = اگر چین بھاؤ نہ مانیں   प्रपञ्च ~~प्रसारा~~ = ہر دش

विषाण = سینگ   सदृशं = سمان

اس کی بات ہی   (خرگوش کا سینگ جیسے ہے جو بات ہی نہیں - اس کی بات ہی)

प्रख्या = آبھا   उपाख्या = دوسروں جانی والی

[illegible]   विकल्प = دور ہونی کلا (سوچ [illegible] جان کا [illegible])

الٹی

सर्व = سب کچھ   जडान्धमूक = جڑ - اندھا - گونگا

कार्य = ولٹی   स्थात = ہوگا

(اندھا - جڑ کچھ سو جھو - اگر یہ نہ ہو - تو سب میں ہر ناشی ہے)
(لوہے گونگے کا وادھ ہے)

इति क्रमात = اس کرم سے   पञ्चसु वाक्येषु =
یہ پانچ واکیہ جو کہے ہیں شلوک میں پہلی دو لائنوں میں -
= پانچ واکیوں

क्रिया-ज्ञान-इच्छा-आनन्द-चित्त = کریا - گیان - اچھا - آنند - چت

स्वभावे = یہی سوبھاؤ کی سوچ

पञ्चविधकृत्यकारित्वे = 5 پرکار سے کرنے والا ہونا

चैतन्यस्य = اس چیتن کا   स्थितम् =
دیکھا جاتا ہے -

तथाहि = جیسے دکھلاتے ہیں इह चैतन्यात्मनः = اس دنیا میں چیتن سروپ جس

स्वातन्त्र्य शक्तिः = جو سوتنتر شکتی ہے اُسی

وہ دو उन्मेषः = ابھرنے والی اور निमेष = بند ہونے والی

उभयात्मिका = ان دونوں پہلوؤں والی ہے

اُسی کا نام ہے स्पन्द इति = سپند (یہ دونوں)

परावाक् अपि = پراواک इति च = اسی کو

پراواک وغیرہ وغیرہ ناموں سے پکارا جاتا ہے -

इत्यादि = وغیرہ وغیرہ श्री अभिख्यया = نام سے

प्रसिद्ध्या = جو اسکے سوتنتر شکتی کا نام مشہور ہے

اُسی کا सृष्टिस्थिति संहार तिरोधान अनुग्रह कारित्वे निर्दिष्टम्

سرشٹی - ستھتی - سمہار - تروبھاو - (انوگرہ) کرنے کا دکھلایا ہے -

तत्र क्रियाया सृष्टिस्वभाया = اس کریا کی

جو سرشٹی سوبھاو ہے کریا شکتی کا =

प्रथमतो = شیو निर्दिष्टः = دکھایا
اسی کا نام لیا گیا ۔

" रुद्रक्षेत्रज्ञावर्गः समुदयातियत " → اس میں
'यत' سے وہ جو ہے اُسی میں رُدر وغیرہ دیکھیں

यत उक्तं श्रीस्पन्दे = جیسا کہ شری سپند میں ہے کہ

" ...... इदं विश्वं कार्यं यस्माद् निर्गतम् "
یعنی (جس سے) یعنی (یہ دنیا و بابا نکلے) جو دنیا کا سارا ہے
سے یہ سارا وغیرہ نکلا ہے) } کہا

ॐ। इ ततो ज्ञानात्मिकाया = گیان روپ
स्थिते = قائم ہوئی ' यत् तत्त्वम '
سے جو
इत्यनेन निर्दिष्टः = اس سے دکھایا ہے

[illegible] :— युक्तम् :-

" न दुखं न सुखं यत्र न ग्राह्यं ग्राहको न च।
न चास्ति मूढभावोऽपि तदस्ति परमार्थतः॥ "

न = نہ दुखं = دکھ न = نہ सुखं = سکھ यत्र
न = نہ ग्राह्यं = گرہن [illegible] ग्राहको [illegible] = न
न च ग्राहको = [illegible] न च = [illegible] अस्ति = [illegible]
मूढभावः = [illegible] तत = [illegible] अस्ति
परमार्थः = [illegible] - [illegible]

इति = [illegible] = [illegible] श्रीस्पन्दे

प्रकर चैतन्यात्मक = [illegible]
स्पन्द तत्त्वं [illegible]
सर्वदा = [illegible] स्वप्रकाश [illegible] सत = [illegible]
अस्ति = [illegible] अति निर्विलितम् = [illegible]

~~तथा~~ ततः = [illegible] संस्कारात्मिकाया = [illegible]
इच्छाया [illegible] निदे पु.
[illegible]
"यत्र विश्रान्ति चक्षेत" [illegible]

ततः = اسی لئے   आनन्दशक्तिः
آنند شکتی

"यस्य विश्वं स्फुरितमियत्" جس جس شکتی کا یہ وشو اس
स्फुरणं च   یہ اتنی کا سفورن ہے
یہ ذکر ہے

स्फुरणं च = سفورن ہے   आनन्दोल्लासः =
آنند کا ہی اُلّاس ہے ۔

आनन्दस्य = آنند کی   परिमिततायां
حدوں کی میں آیا ہوا

स्वरूपस्य = کے سروپ کو
तिरोधानत्वं = اسی کو تروودھان کہتے ہیں
(جہاں آنند کمی میں آتا ہے)

یہ کہا ہے = यदुक्तम् :

"यत्र स्वं निजया कयापि कलया विस्मार्य नित्य-
पूर्णानन्दरसाभिवेशावपातः स्वात्मापि- उच्छलत् ।
देहान्तरे ।"

यत्र = جہاں   स्वे = اپنا। निजया = اپنی

कयापि = کسی بھی   कलया = کلا سے   विस्मार्य = بھلاکر (اپنا آپ بھول جاتی)

नित्यम = ہمیشہ   उच्छलत = اچھلتی

पूरो = بھری ہوئی آنندرس آنند رس سے وہ

अभिवेश = [illegible]   वशात: = اس کی وجہ سے

وہ اپنا स्वात्मापि = اپنا آپ (بھی)

देशान्तरे = کسی دوسری جگہ (دوسرے دیس)

(یعنی اپنے سے دوسری جگہ [illegible])

ततो = اس کے بعد   विश्वस्य = وشو کی

निजं = اپنے جو   विमर्शाधार = ومرش کا آدھار

अधिरोहेण = چڑھنے سے   यत्मयत्वावभासात =

[illegible] (اپنے سے [illegible])

دکھلائی گئی

अनुग्राह्यग्राहकैः = سمی ہوا اور گرہ سُلجھی
निदिष्टाः " ناگ سیا
یٹی اوسی ہو یٹ
यन्मयं विश्वमेतत् "
एवं पञ्चविधकृत = رسی کھ 5 بر، تا، تا، 3
निर्भरं ہو رسی ہے جو ہری ہوش - رسی ہے جو ہری ہوش ہو
وُن परं तत्त्वं = بوں وُت
دبی प्रोभव क्रमेण = دبی وس شعور کر
ورش یاپا विमृश्य سے ورش کر
95 प्रातिक्रमेनापि = شعور کر سے دبی
विमृशति ورش کرتا ہے
स्वाछन्द्येत्यादि = ووچھندی وغیرہ
स्वात = स्वरूपे
स्वाटछन्द्ये = ووچھندی تعد سوا شر رو
पा = 3. आनन्दा नामादि - क्षान्त रूपिणी
آنند یا آدی کش تک

(२३)

[illegible] = [illegible] पीयूषापूरात् = [illegible]

करणरूपे = کرن روٗپ

तद्वत् = [illegible] उच्छलत् = [illegible]

उल्लसत् = [illegible]

अमृतमये = [illegible]

विमर्शनात् = [illegible]

संसार विष अपहारि = [illegible]

अनुत्तरे = اوتر अकाररूपः परामर्शः (२)

[illegible]

स्पन्दो = ह-कलारूपः

सत्त्व = [illegible]

परमार्थो तत्त्वं = [illegible] यस्य तत [illegible]

~~यस्य तत्~~ [illegible] ~~सर्व यस्य~~

सर्वं परापर क्रमेन विमृशायः = [illegible]

[illegible]

"सार्वरूपेणापि = ... विमूढाति

द्वैतभासेति = ...
द्वैतभासेनापि ...

"अद्वयात्म ...

3. पर = ... अनुत्तरात्मकम् = ...

इत्यर्थः = ...

Second Revision finished on 31. 1. '67.

third revision on 10.7.69.

श्री शिव महिम्नस्तोत्रम्

ॐ

महिम्नः पारन्ते परमविदुषो यद्यसदृशी।
स्तुति ब्रह्मादीनामपि तदवसन्नास्त्वयि गिरः॥
अथावाच्यः सर्वः स्वमति परिणामावधि गृणन्।
ममाप्येष स्तोत्रे हर! निरपवादः परिकरः॥१॥

महिम्नः = [illegible] पारम् = [illegible]

ते = [illegible] परम = [illegible]

अविदुषो = [illegible] यद्य = [illegible]

असदृशी = [illegible]

स्तुति = [illegible] ब्रह्मादीनामपि [illegible]

(असदृशी [illegible])

तदवसन्न = [illegible]

त्वयि = [illegible] गिरः = [illegible]

[illegible]

([illegible])

गृह्य = [illegible] ([illegible]) गृह्यावाच्य: = [illegible] -

([illegible]) सवि = [illegible] ([illegible]) स्वमति = [illegible]

[illegible] -

परिणामा = [illegible] उपवाधि = [illegible]

सुतान् = [illegible] ([illegible])

[illegible] समाप्य = [illegible] येषस्य = [illegible]

हर = [illegible] निरुपपवाद: = [illegible] - [illegible]

परिकर: [illegible] {[illegible]}

[illegible]

अतीतः पन्थानं तव च महिमा वाङ्मनसयो।
अतद्व्यावृत्त्या य चकितमभिधत्ते श्रुतिरपि ॥
स कस्य स्तोतव्यः कतिविधगुणः कस्य विषयः
पदे त्वर्वाचीने पतित न मनः कस्य न वचः ॥२॥

अतीतः = [illegible] पन्थानं च = [illegible]

तव = تیری च = بھی महिमा = مہما

वाङ्मनसयो = [illegible]

अतत् व्यावृत्त्या = [illegible]

चकितम् = [illegible] अभिधत्ते = [illegible]

श्रुतिरपि = [illegible]

स = [illegible] कस्य स्तोतव्यः = [illegible]

कतिविध = [illegible] गुणाः = [illegible]

कस्य = [illegible] विषयः = [illegible]

पदे तु = [illegible] (درجہ میں) , पर्वाचीने
(تجھ سے ہمیشہ [illegible]) [illegible] =

पतित = [illegible]   न = نہ   मन : من   कस्य न
[illegible] =

वचः = وانی (الفاظ) (جس وانی یا [illegible] [illegible])
(جب [illegible] [illegible] اس کو جان ہی جاتا)
=

मधुस्फीता वाचः परमममृतं निर्मितवत -
स्तव ब्रह्मन् किं वागपि सुरगुरोर्विस्मयपदम्॥
मम त्वेतां वाणीं गुणकथनपुण्येन भवतः।
पुनामीत्यर्थेऽस्मिन् पुरमथनबुद्धिर्व्यवसिता ॥३॥

मधुस्फीता = [illegible]   वाचः : وانیاں [illegible]
परमममृतं [illegible] (وانیاں) =
निर्मितवतः = [illegible]   तव = تجھ کو
([illegible])

[illegible] ← [illegible]
وانیاں [illegible]

([illegible]) → ब्रह्मन् = [illegible]

किम् = کیا   वागपि = [illegible]   सुरगुरो =
[illegible]

لشکر دینی ماہ

विस्मय पदम् = آشچریہ بدک

اسے ہی مجھکو تم پرستی کی طاقی آشچریہ میں ڈال رکھی ہے!

پرماتما کی شوبھا کو کلے ہو
محو نسپید ..

جب پرماتما کوی بھی مہما
گا ہی نہیں سکتی تو میں
یہ - تو میری کیا ...
میں

मम = میری   तु = تمہاری   यतो = یہ   वाणी = وانی

गुणकथन् = تمہارے گنوں کا جو
گان کرنے والے رشتے — اس سے (اپنی اس وانی کو)

पुनाते = پوتر کرتے
اس   भवत: = تمہاری
ہیں سے

(گن کتھن سے)

اس وانی کو

اس وانی کو پوتر کرنا چاہتا ہوں

पुनामि = پوتر کرتا
ہوں (یہ وانی)   (کس لیے)

यत स्यार्थ = اس لئے — (اس لئے)

अस्मिन्

पुर मथन = ہے سن تجھکو کہنے
والے   बुद्धि = سدھی

व्यवसिता = اس کتھن میں
ہے - پر دونوں میں آئی ہے

یہ دونوں سمجھانے اس
لئے ہے کہ ہے -
اگر تمہارے گن گاتی ہے
میری اپنی وانی پوتر ہو -

तवैश्वर्यं यत्तज्जगदुदयरक्षा प्रलयकृत ।
त्रयीवस्तुव्यस्तं तिसृषु गुणभिन्नासु तनुषु ॥
अभव्यानामस्मिन्वरद रमणीयामरमणीम ।
विहन्तुं व्याक्रोशीं विदधत इहैके जडधियः ॥४॥

तव = [illegible] ऐश्वर्य = [illegible] यत तत = [illegible]

जगत् उदयरक्षा = [illegible] प्रलयकृत [illegible]

त्रयीवस्तु = [illegible] व्यस्तम = [illegible]

तिसृषु = تین गुणभिन्ना = [illegible]

तनुषु = شریر ([illegible])

[illegible]

अभव्यानाम = [illegible] अस्मिन = [illegible]

वरद = [illegible] रमणीयाम = [illegible]

अरमणीम् = [illegible]

[illegible]

विहतु = ... व्याकोशी = ...

विदधत = ... इह = ...

सके = ... जड़धिया = ...

किमीहः किंकायः स खलु किमुपायस्त्रिभुवनम्।
किमाधारो धाता सृजति किमुपादान इति च॥
अतर्क्यैश्वर्ये त्वय्यनवसरदुःस्थो हतधियः
कुतर्कोऽयं कांश्चिन्मुखरयति मोहाय जगतः

किमीहः = کون سی چیشٹاؤں والا ... ہے   किंकायः = کس چیز والا ... ہے

स = وہ پرمیشور   खलु = یقیناً   उपाय = کون سا ذریعہ ... ہے

त्रिभुवनम् = تینوں لوکوں کو بنایا ہے

किमाधारो धाता = اس کا کون سا آدھار ... اس نے تینوں لوکوں کو بنایا ہے

इति चै.

सृजति = [illegible] किमुपादान [illegible]

[illegible]

अप्रतर्क्यैं = [illegible] ऐश्वर्य [illegible] त्वयि = [illegible]

अनवसर = [illegible] दुःस्थो = [illegible] हताधियः [illegible]

कुतस्त्य [illegible]। अयं = [illegible]

कांश्चित = [illegible] मुखरयति = [illegible]

मोहाय जगत = [illegible] जगतः = [illegible]

अजन्मानो लोकाः किमवयववन्तोऽपि जगता-
मधिष्ठातारं किं भवविधिरनादृत्य भवति।
अनीशो वा कुर्याद् भुवन जनने कः परिकरो -
यतो मन्दास्त्वां प्रत्यमरवर संशेरत इमे ॥६॥

अजन्मानो = [illegible] लोकाः = [illegible] किम = [illegible]

अवयववन्तो [illegible] अपि = [illegible] जगताम् [illegible]

अधिष्ठातारं = [illegible]   किं = کیا

भवविधि = سنسار کی   प्रसादत्य = [illegible]

भवति = ہوتی ہے [کیا بنے گا ہو]

प्रतीक्षावो = [illegible]   कुर्याद् = کرے

भुवन = بھون لوک   जनन्ते = پیدا کرتے ہیں
(سنسار پیدا کرتے ہیں)

क: = کون   परिकरो = سامگری

यत: = جس   मन्दा = [illegible]   त्वां प्रत्य = تجھ کو

प्रमरवर = [illegible]

संप्रेरते = [illegible]   इमे = یہ

[illegible]
[illegible] سامگری
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

اپنا اپنا راستہ خوش آتا ہے -

त्रयी, सांख्यं, योगः पशुपतिमतं, वैष्णवमिति।
प्रभिन्ने प्रस्थाने परमिदमदः पथ्यमिति च॥
रुचीनां वैचित्र्यादृजुकुटिल नानापथजुषाम्।
नृणामेको गम्यस्त्वमसि पयसामर्णव इव॥7॥

त्रयी = ویدوں   सांख्यं = سانکھیہ   योगः = یوگ

पशुपतिमत = پاشوپت مت   वैष्णवमिति = وشنو مت

प्रभिन्ने = مختلف   प्रस्थाने = راستے

परम = بہتر   इदम = یہ   अदः = وہ

पथ्यमिति च = ...

रुचीनां = ...   वैचित्र्यात = ...

ऋजु = سیدھے   कुटिल = ٹیڑھے

नाना पथ = ...   जुषाम = ...

नृणाम = منشوں میں एका = ایک ہی

गम्यः = ملنے کی جگہ त्वम = تو ہی असि = ہو

पयसाम = جلوں کی جیسے अर्णव इव = سمندر جیسے

- جیسے ندیوں کو سمندر میں جانا ہی پڑتا ہے

महोक्षः खटवाङ्गम्पर शुरजनं भस्म फणिनः
कपालं चेतीयत्तव वरद तन्त्रोप करणम।
सुरास्तां तामृद्धिं विदधतितु भवदिभ्रू प्रणिहिताम
नहि स्वात्मारामं विषय मृगतृष्णा भ्रमयति ॥८॥

महोक्षः = بڑا بیل खट्वाङ्गः = چارپائی کا پایا परशु = کلہاڑی
अजिनं = کھال भस्म = راکھ फणिनः = سانپ
कपालं = کھوپڑی च = اور इति = یہ
यत् = 3. तव = تمہارے वरद = بر دینے والے

لہٰذا   तन्नोप करवाम = وہ ہماری مدد کریں - وشیوں کی ساگری دلوں کو (میں لانے / کچھ ایسا کریں)

दیوتا اُس میں ہمارے کہنے اور کرنے کی رکھیں   सुरास्तां तो = دیوتا اُس / جس   भुद्धि = سدبدھی / سدبدھی کو   سمندا - سدبھی

विशुघाति = وشیوں - پرانیوں کے (یا)   भवद् = تمہاری

भू = ہمیشہ (وہ جو کی ہوئی گئی / دی ہوئی ہے ان کو)   प्राणिद्रिता = دی ہوئی -

न हि = نہ   स्वात्मारामं (اپنی آتما میں) = جو سرف میں ہی رمن کرنے والا ہو

ان دیوتاؤں کو اطمینان ہے -   विषयमृगतृष्णा = وشیوں کی مرگ ترشنا → [mirage]

भ्रमयाति = بہکا سکتی ہے
(سوا آتما رام کو یہ مرگ ترشنا (یہ سدا بہار نہیں بہکا سکتی)

ध्रुवं कश्चित्सर्वं सकलमपरस्त्वध्रुवमिदम्
परो ध्रौव्याध्रौव्ये जगति गदति व्यस्त विषये॥
समस्तेऽप्येतस्मिन्पुरमथन तैर्विस्मित इव
स्तुवं जिह्रेमि त्वां न खलु ननु धृष्टा मुखरता॥८॥

ध्रुवं = مستقل (ست) कश्चित् = کوئی सर्वं = یہ سارا

کوئی کہتا ہے یہ سنسار [illegible] میں بعد کوئی نیست

सकलम् = سارا अपरः = دوسرے (دوسرا وادی)

अध्रुवम् = نہ مستقل (مانتے ہیں) (اَست)

परः = دوسرا ध्रौव्य अध्रौव्य = ست اور اَست اس سنسار کو (دونوں مانتے ہیں اس سنسار کو)

जगति = جگت गदति = کہتے ہیں

व्यस्त विषये = [illegible]

समस्तेऽप्य = ساری کو بھی तस्मिन = اس سنسار میں

पुरमथन = [illegible]

[illegible]

ते = [illegible] विस्मत इव = حیران میں

स्तुवे = [illegible] जिह्वेमि = [illegible]

त्वां = [illegible] न ननु स्खुल = [illegible]

धृष्टा = [illegible] मुखरता = [illegible]

तवैश्वर्यं यत्नाद्यदुपरि विरंचिर्हरिरधः
परिच्छेत्तुं यातावनलमनिलस्कन्धवपुष
ततो भक्ति श्रद्धाभरगुरुगृणद्भ्यां गिरिशयत्
स्वयं तस्थे ताभ्यां तव किमनुवृत्तिर्न फलति ॥१०॥

तव = [illegible] ऐश्वर्यं = [illegible] यत्नात् = [illegible]

यत् = 3. विरंचि = [illegible]

उपरि = [illegible] हरि = [illegible] अधः = [illegible]

परिच्छेत्तुं = [illegible]

यातावनलम् = [illegible] अनलम् = [illegible]

[illegible]

अनल = آگ سی   स्कन्ध = ٹہنی - تنگ

वपुष = وہی شریر (جسم بن گئے)

موہ کا   ततो भक्ति = اسکے بعد بھگتی

श्रद्धा = شردھا   भर = اسکا بار

गुरु = بھاری   गुरवद्भ्यां = شان نے لگے

गिरिद्वायत = پہاڑ سے تی (سمان دوشی)

؎   स्वयं = آپ ہی   तस्थे = کھڑا رہ

ताभ्यां = اُنکے ساتھ   तव = تمہارا

अनुवृत्ति = تمہاری پیروی کی

न फलति = پھلتی نہیں ہوگی / किम

अमुष्य त्वत्सेवा समधिगतसारं भुजवनम्
बलात्कैलासेऽपि त्वदधिवसतौ विक्रमयतः ।
अलभ्या पातालेऽप्यलस चलिताङ्गुष्ठशिरसि ।
प्रतिष्ठां त्वय्यासीद् ध्रुवमुपचितो मुह्यत खलः ॥ १२ ॥

[illegible]

अमुष्य = [illegible]   त्वत सेवा = آپ کی سیوا   सम अधिगत = پراپت کی ہوئی

सारं = سار، طاقت

भुजवनम = بازوؤں کا سمو   बलात = زبردستی

कैलासेऽपि = کیلاش کو بھی   त्वद = آپ کی   अधिवसतौ = ٹھہرنے کی جگہ

विक्रमयत: = اکھاڑنا چاہا

अलभ्या = نہ ملی   पाताले = پاتال میں

अलस = آلس سے   चलित = [illegible]   अ गुङ्गुष्ठ शिरसि = انگوٹھے کا سرا

प्रतिष्ठा = [illegible]

त्वयि = آپ میں   आसीत = [illegible]

खल: = [illegible]   ध्रुवम = ضرور   उपचित = [illegible]   मुह्यते = [illegible]

यदृद्धिं सुत्राम्णो वरद परमोच्चैरपि सती ।
मधश्चक्रे बाणः परिजनविधेयस्त्रिभुवनः ।
न तच्चित्रं तस्मिन् वरिवसितरि त्वच्चरणयोः
न कस्याप्युन्नत्यै भवति सिरसस्त्वय्यवनतिः ॥२३॥

उन्नत्यै — सिरसो

यत = ३. समृद्धिं = سمردھا — सुत्राम्णा = اندرا [illegible]

वरद = [illegible] — परमउच्चैरपि = [illegible]

सती = [illegible] — अधः = [illegible] — चक्रे = [illegible]

बाणः = بانا سُر ([illegible]) — परिजन = [illegible]

विधेयः = [illegible] — त्रिभुवनः = [illegible] ([illegible])

न = نہ — तत = وہ — चित्रं = [illegible]

तस्मिन = [illegible] — वरिवसितरि = [illegible]

त्वत चरणयो = [illegible] = [illegible]

न = نہ — कस्याप्य = [illegible] — उन्नत्यै = [illegible]

भवति = ہے — शिरसा = سر کی

त्वयि = [illegible] — अवनति = [illegible]

अकाराडें ब्रह्माराडें क्षय,चकित,देवासुर कृपा
(کرنے والے) ← विधेयस्याऽसीद्यास्,त्रिनयन, ।विषं संहृतवतः॥
सकल्माषः कराठे तव न करुते न श्रियमह्हो। (بیانی)
विकारोऽपि श्लाघ्यो भुवनभयभङ्गव्यसनिनः॥१४॥

अकाराडें = بے وقت   ब्रह्माराड = برہمانڈ   क्षय = ناش

چکت = حیران ہونا   देव।सुर = دیوتا اور اسر

कृपा = کرپا،   विधेयस्या (आसीद्) = کرنے والے

त्रिनयन = تین آنکھوں والے   विषं = زہر

संहृतवतः = [illegible]

स = وہ   कल्माषः = کالک   कराठे = گلے

तव = تیرے   न = نہ   करुते = نہیں کرتی

न = نہ   श्रियमह्हो = [illegible]

विकारा = بگاڑ   श्लाघ्या =

भुवनभय = جہان کا خوف   भङ्ग = اس کو دور کرنا

व्यसनिनः = محنت کش (دکھی انسان یا بنیا)

अप्रसिद्धार्थीनैव क्वचिदपि सदेवासरनरे ।
निवर्तन्ते नित्यं जगति जयिनो यस्य विशिखाः
स पश्यन्नीषत्वामितर सुर साधारणम भूत् ः
स्मरः स्मर्तव्यात्मा न हि वशिषु पथ्यः परिभवः॥२५॥

अप्रसिद्धार्थीनैव = نہ ہوئے مطلب سے (سب کام انجام کو پہنچا)

कुचितपि = کہیں بھی   स = ساتھ   देव-असुर = دیوتا یا راکشس

नरे = انسان   निवर्तन्ते = پیچھے ہٹنا   नित्यं = نت

जगति = جگت میں   जयिनो = فتح پانے والا   यस्य = جس کا

विशिखा = تیر

स = وہ   पश्यन्न = دیکھتا ہوا   ईश = اے ایشور

त्वाम = تجھ کو   इतर = اور دیوتا   सुर = دیوتا

साधारणम = ایک سا   भूतः = ہوا

اور تجھ کو بھی دیکھ کر سمجھا

تو تمہاری رودر آگی صفت کر سکے صرف سمرن رہ گیا۔ آگے ہی کیول رہ گیا۔

प्रभूत: بہت   स्मर: سمرن کے قابل سمतिव्यात्मा
= سمرن تو کر ہی بن سکا ہے

प्रात्मा = اپنے ہی سروپ
سروپ

नहि = نہیں वपुषि
= جسم کے ذریعہ ان پر

पथ्य: = راستے
راستے میں

परिभव: = اپمان

تو ہم لوگوں کو سادھاروں وغیرہ کو ... کام دیو کی شکتی کو ... لوگ نیند وال برا ماد در کرنا تمہاری من شنا ہے۔ سمجھ کر کام بانی چھوڑ کر آسکے رودر آگی کھڑے ہوئے کیول سمرن ماتر ہی رہ گیا۔

महीपादाघाताद् व्रजति सहसा संशयपदम्
पदं विष्णो भ्राम्यद् भुजपरिघ रुग्ण ग्रहगणम् ॥
मुहुर्द्यौ दौस्थ्यं यात्यनिभृत जटा ताडित तटा
जगत् रक्षायै त्वं नटसि ननु वामैव विभुता ॥२६॥

मही = زمین पादाघातात् = پیروں کی چوٹ سے व्रजति
سہسا = اچانک संशयपदम् = شک کو = جاتی ہے
(زندگی کے خطرے میں)

पदे = پیر विष्णो = وشنو کا

अभिमद् = بہو۔ भुजपरिघ = بازوؤں کا رگڑ
= لکڑی میں لگا ہوا

गुह्यसागरधाम = تاریکی (سمندر کی ...)

मुहू = تھوڑا दो = دو दोस्थ्य = ...

यात्य = ... पतिभूत = ...

जदा = جب ताडित = پیٹا तत्क्षण = ...

जगत् रक्षायै = دنیا کی حفاظت کے لیے (...)

त्वं = تم नटसि = ناچتا ہے ननु = ...

वामेव = ... विभुता = ... — ...

वियद्व्यापी तारागणा गुणित फेनोद्गमरुचि।
प्रवाहो वारां यः पृषतलघु दृष्टः शिरसि ते ॥
जगत्द्वीपाकारं जलधिवलयं तेन कृतमि-
त्येनेनैवोन्नेय, धृतमहिम दिव्यं तव वपुः ॥२६॥
अनेनैव उन्नेय

वियद = آکاش व्यापी = پھیلا ہوا तारागण = ستارے
गुणित = [illegible] फेनो = کف جھاگ
रुचि = [illegible] उद्गम = [illegible]

प्रवाह = بہاؤ वारां = پانی यः = جو (اس کی)
पृषत = بوند لघु = چھوٹا दृष्टः = دکھائی
शिरसि = سر پر ते = تیرے
जगद = دنیا द्वीपाकारं = جزیرہ کی (جزیرہ کی شکل)
जलधि = سمندر वलयं = Ring
तेन = اس سے कृतम इति = [illegible]
इति = [illegible] अनेन = [illegible] उन्नेयम = [illegible]

धृत = [illegible] महिमं = [illegible] दिव्यं = [illegible]

तव = [illegible] वपु = [illegible]

रथः क्षोणी यन्ता शतधृतिनगेन्द्रो धनुरथो
रथांगे चन्द्रार्कौ रथ चरण पाणिः शर इति।
दिधक्षोस्ते कोऽयं त्रिपुर तृणमाडम्बरविधि-
र्विधेयैः क्रीडन्त्यो न खलु परतन्त्राः प्रभुधियः॥१८॥

रथ = [illegible] क्षोणी = [illegible] यन्ता = [illegible]

शतधृति = [illegible] नगेन्द्रो = [illegible]

धनुर = [illegible] पथः = [illegible]

रथांगे = [illegible] चन्द्रार्कौ [illegible]

रथ चरण = [illegible] शर = [illegible]

दिधक्षोस्ते = [illegible] को = [illegible] अयं = [illegible]

विधि = [illegible]

त्रिपुर तृण = [illegible]

,पाउम्बर = [illegible] विधि = [illegible]

विधेय : [illegible] = कीउन्त्यो = [illegible]

न = [illegible] स्थूल = [illegible] परतन्त्रो = [illegible]

परहि प्रभुधिय [illegible]

(ہوشیار)

हरिस्ते साहस्रं कमल बलिमाधाय पदयो -
यदेकोने तस्मि,न्निज मुदहरन्,नेत्र कमलम्।
गतो भक्त्युद्रेकः परिणतिमसौ चक्रवपुषा।
त्रयाणां रक्षायै त्रिपुरहर जम जागर्ति जगताम्॥२६॥

हरि = [illegible] ते = [illegible] साहस्रं = ہزار

कमल = کنول बलिम = [illegible] — [illegible] ,आधाय = [illegible]

[illegible] पदयो = [illegible]

यदि = جب एकोन = ایک کم [illegible] तस्मि = [illegible]

[illegible] निजम् = اپنا उदहरन् = [illegible]

नेत्रकमलम् = کنول [illegible]   गतः = [illegible]   भक्ति = [illegible]

उद्रेक = زیادتی ([illegible])

परिणतिम् = [illegible] - [illegible] ([illegible]) प्रसौ = [illegible]

चक्रवपुषा = ([illegible])

त्रयाणां = [illegible]   रक्षार्थे = [illegible]

त्रिपुरहर = [illegible]   जागर्ति [illegible]

जागताम् = [illegible]

क्रतौ सुप्ते जाग्रत्वमासि फलयोगे क्रतुमताम्।
क्व कर्म प्रध्वस्तं फलति पुरुषाराधनमृते
अतस्त्वां सम्प्रेक्ष्य क्रतुषु फलदान प्रतिभुवम्
श्रुतौ श्रद्धां बद्ध्वा दृढपरिकरः कर्मसु जनः ॥२०॥

क्रतौ = [illegible]   सुप्ते = [illegible]   जाग्रत = [illegible] ([illegible])

त्वम = تو   प्रासि = ہے   फलयोजे = [illegible]

क्रतुमताम = یگیہ کرنے والوں کو (اُن کو پھل دینے پر تیار رہو)

क्वकर्म = کہاں   प्रध्वस्तं = ناش ہوگیا   फलति = پھل دیتا ہے

पुरुषाराधनमृते (ऋते) = پرش کی آرادھنا کے بغیر
(اگر یگیہ کیا جائے تو اس کو پھل ملتا ہے)

अतस्त्व : = اس لئے   त्वाम = تجھ کو

सम्प्रेक्ष्य = دیکھ کر - ودیار کر   क्रतुषु = یگیوں میں

फलदान = پھل دینے کی ضمانت
प्रतिभुवम् = ضامن ہونے والا تو

श्रुतौ = ویدوں میں   श्रद्धां बद्ध्वा = شردھا باندھ کر

दृढ = مضبوط   परिकरः = سامگری   कर्मसु = کرموں میں

जनः = لوگ

क्रियादक्षो दक्षः क्रतुपतिरधीशस्तनुभृता-
मृषीणामार्त्विज्यं शरणद सदस्याः सुरगणाः ।
क्रतुभ्रंशस्त्वत्तः क्रतुफलविधानव्यसनिनो
ध्रुवं कर्तुं श्रद्धाविधुरमभिचाराय हि मखाः ॥ २१ ॥

क्रिया = کرم کرنا   दक्षः = کامل   क्रतुपति = یگیہ کا سوامی

अधीशः तनुभृताम् [illegible]   ऋषीनाम् [illegible]

= رشی گن وگیان برہمن وغیرہ (ہون کرنے والے لوگ) [illegible]

प्रारब्ध = [illegible]   सदस्या = سبھا کے

सुरगणाः = دیوتا لوگ

क्रतुभ्रंशः = یگیہ کا نشٹ ہونا   त्वत्तः = تمہارے سے ([illegible])

क्रतुफल = یگیہ کا پھل   विधान = کرنا / دینا

व्यसनिनः = [illegible]   ध्रुवं कृति = مطلق [illegible]

X श्रद्धा विधुरम् = [illegible]   अभिचाराय = [illegible]

हि = کیونکہ   मख = یگیہ [illegible]

प्रजानाथं नाथ प्रसभमभिकं स्वां दुहितरम्
गतं रोहिद्भूतां रिरमयिषुमृषस्य वपुषा ॥
धनुः पाणेर्यातम् दिवमपि सपत्राकृतममुम्
त्रसन्तन्तेऽद्यापि त्यजति न मृगव्याधरभसः ॥ २२ ॥

प्रजानाथं = [illegible] नाथ = [illegible] प्रसभम = [illegible]
अभिकं = [illegible] स्वां = اپنی दुहितरम् = [illegible]
गते = [illegible] रोहिद्भूतां = [illegible]
रिरमयिषु = [illegible] मृषस्य = [illegible] वपुषा = [illegible]

धनुः पाणेर्यातम् = [illegible]
दिवमपि = [illegible] सपत्राकृतम = [illegible]
अमुम् = اس کو ([illegible]) [illegible] =

त्रसन्तम् = [illegible] ते = [illegible] अद्यापि = [illegible]

त्यजति = چھوڑتا ہے न = نہ
मृग = ہرن व्याध = [illegible] रभसः = [illegible]

स्वलावण्याशंसा धृतधनुषमह्नाय तृणावत्
पुरः प्लुष्टं दृष्टवा पुरमथन पुष्पायुधमपि
यदिस्त्रैणां देवी यमनियमदेहार्धघटनात्
अवैति त्वामद्धा वत वरद मुग्धायुवतयः ॥ २३॥

स्व = [illegible] लावण्य = [illegible] आशंसा = [illegible]
धृत = [illegible] धनुष = [illegible]
अह्नाय = [illegible] तृणावत = [illegible]
पुरः = [illegible] प्लुष्टं = [illegible] दृष्ट्वा = [illegible]
पुरमथन = [illegible] पुष्पायु = [illegible]
धमपि [illegible]
यदि = [illegible] स्त्रैणा = [illegible] देवी = [illegible]
यमनियम = [illegible] देह = [illegible] अर्धं
घटनात् = [illegible]
अवैति = [illegible] त्वाम = [illegible] अद्धा = [illegible]
वत = [illegible] वरद = [illegible] मुग्धा = [illegible]
युवतयः = [illegible] =

श्मशानेष्वाक्रीडा स्मरहर पिशाचा सहचरा
चिताभस्मालेपः स्रगपि नृकोटी परिकरः
अमङ्गल्यं शीलं तव भवतु नामैवमखिलम्
तथापि स्मर्तॄणां वरद परमं मङ्गलमसि ॥२४॥

श्मशानेषु = [illegible] क्रीडा = [illegible] स्मरहर = [illegible]

पिशाचा सहचारी = [illegible] चिताभस्मालेपः = [illegible]

स्रगपि = [illegible] नृकरोटी = [illegible]

परिकरः = [illegible]

अमङ्गल्यं = [illegible]

शीलं = [illegible] तव = [illegible] भवतु = [illegible]

नाम = [illegible]

इवम अखिलम् = [illegible]

तथापि = [illegible] स्मर्तॄणां = [illegible]

वरद = [illegible] परमं = [illegible]

[illegible]

असि = [illegible]

मङ्गलमसि

मनः प्रत्यकिचत्ते समविधम।विधम्ध्यायात्तमरुतः
प्रहृष्यद्रोमाणः प्रमादित सलिलोत्साङ्गितदृशः
यदालोक्याल्हादं हृद इव।निमज्यामृतमये
दधत्यन्तस्तत्वं।किमपि यमिनस्तत्किलभवान्॥

मनः = [illegible] प्रत्यकिचत्ते = [illegible] समविधम = [illegible]
विधाय = کر आत = [illegible] मरुतः = ہوا
([illegible])

प्रहृष्यद = [illegible] रोमाणः = [illegible] प्रमादित = [illegible]

सलिल = پانی उत्साङ्गितदृशः = [illegible]

यत् = جو आलोक्य = دیکھ کر आह्लाद = [illegible]

हृद इव = سروور جیسا निमज्य = ڈوب کر

अमृतमये = [illegible]

दधत्य अन्तः = [illegible] तत्वे = [illegible]
किमपि = [illegible] यमिनः = [illegible] तत = [illegible]
किल = [illegible] भवान् = [illegible]

त्वमर्कस्त्वं सोमस्त्वमसि पवनस्त्वं हुतवह -
स्त्वमापस्त्वं व्योमत्वमु धरणिरात्म त्वमिति च ।
परिच्छन्नामेवं त्वयि परिणता बिभ्रति गिरम्
न विद्मस्तत्त्वम वयमिह तु यत्वं न भवसि ॥ २६ ॥

त्वम = تو ہی अर्कः = سورج त्वम सोमः = تو ہی چندرما ہے

त्वमसि पवनः = تو ہی ہوا ہے त्वम हुतवह = تو ہی آگ ہے

त्वं आपः = تو ہی پانی ہے त्वं व्योमः = تو ہی آکاش ہے

त्वं धरणि = تو ہی زمین ہے आत्म = جیو

इति च = تو ہی

परिच्छन्नाम = [illegible] एवम = اس طرح

परिणता = [illegible]

विभ्राति = [illegible] गिरम् = [illegible]

न = نہ विद्मः = جانتے ہیں तत्त्वम = [illegible] ([illegible])

वयम = ہم इह तु = یہاں پر यत् = جو

त्वं = تو न भवति = نہیں ہو

त्रयी।तिस्रो वृत्तिस्त्रिभुवनमथोत्रीनपि सुरान्

नकाराद्यैं वर्णैं।स्त्रिभिर।भिदधत्तीर्णं।विकृति:।

तुरीयं ते धाम ध्वनिभिरवरुन्धानमणुभि:

समस्तं व्यस्तं त्वां शरणद गृणात्योमिति पदम्।।२७

त्रियी = [illegible] तिस्त्रा वृत्ति = [illegible] त्रिभुवन = [illegible]

अथ = [illegible] त्रीनपि = [illegible]

अकार = [illegible] अ त्रिभि = [illegible]

दधत्त = [illegible] तीरस्य = [illegible]

विकृति = [illegible]

तुरीय = [illegible] ते धाम = [illegible] ध्वनिभि = [illegible]

अवरुन्धान = [illegible] अणुभि: = [illegible]

= [illegible] व्यस्तं = [illegible] त्वां = [illegible]

शरण प्रद = [illegible] गृणात्य = [illegible]

ओं इति = [illegible] = [illegible]

भवः शर्वो रुद्रः पशुपतिरथोग्रः सहमहां -
स्तथा भीमेशानाविति यदभिधानाष्टकमिदम्
अमुष्मिन्प्रत्येकं प्रविचरति देवः श्रुतिरपि
प्रियायास्मै धाम्ने प्रणिहित नमस्योऽस्मि भवते ॥२८

भव = [illegible] शर्वो = [illegible] रुद्रः = [illegible]
पशुपति = [illegible] अथ = [illegible] उग्रः = [illegible]
सह = [illegible] महां = [illegible] तथा = [illegible]
भीमा = [illegible] ईशान = [illegible] इति = [illegible]
यत [illegible] अभिधान = [illegible] अष्टकम = [illegible]
किम अमुष्मिन = [illegible] प्रत्येक = [illegible]
प्रविचरति = [illegible] देवः = [illegible]
श्रुतिरपि = [illegible]
प्रियायास्मै = [illegible] धाम्ने = [illegible]

प्रशिताह्नित = [illegible] नमस्य प्रस्मि [illegible] =

भवति = [illegible] = [illegible]

नमो नेदिष्ठाय प्रियदव दविष्ठाय च नमो
नमः क्षोदिष्ठाय स्मरहर महिष्ठाय च नमः ॥
नमो वर्षिष्ठाय त्रिनयन यविष्ठाय च नमो
नमः सर्वस्मै ते तदिदमिति सर्वाय च नमः ॥२६॥

नमो = [illegible] नेदिष्ठाय [illegible]

प्रियदव [illegible] दविष्ठाय = [illegible] नमो [illegible] =

नमः = [illegible] क्षोदिष्ठाय = [illegible]

स्मरहर = [illegible] महिष्ठाय = [illegible] नमः

नमो = [illegible] वर्षिष्ठाय [illegible]

त्रिनयन [illegible] यविष्ठाय [illegible] च नमो

नमः = [illegible] सर्वस्मै [illegible]

तत् इदम् [illegible] ते = [illegible] सर्वाय

बहुल रजसे विश्वोत्पत्तौ भवाय नमो नमः
प्रबलतमसे तत्संहारे हराय नमो नमः।
जनसुखकृत सत्त्वोद्रिक्तौ मृडाय नमो नमः
प्रमहसिपदे निस्त्रैगुराये शिवाय नमो नमः॥ ३०॥

न = [illegible] रजसे = [illegible]

[illegible]

भवा = [illegible]

= [illegible] = [illegible]

= [illegible] हराय = [illegible]

= [illegible]

= [illegible] सत्त्वोद्रित्तौ

= [illegible]

मृडाय = [illegible]

= [illegible]

प्रम = [illegible]

[illegible]

कृशपरिणति चेत: क्लेशवश्यं क्व चेदम्
क्व च तव गुणसीमोल्लंघिनी शश्ववृद्धि:
इति चकितममन्दीकृत्य मां भक्तिराधा -
द्वरद चरणयोस्ते वाक्य पुष्पोपहारम् ॥३१॥

= [illegible]   [illegible]

[illegible] =

= [illegible]   कृश = [illegible]   इदं = [illegible]

क = [illegible]   तव = [illegible]   [illegible]

= [illegible]   प्राश्व =

[illegible]

= [illegible]   = [illegible]   =

[illegible]

माम = [illegible]   = [illegible]

वरद = [illegible]   = [illegible]

[illegible] =

असितगिरिसमं स्यात् कज्जलं सिन्धुपात्रे
सुरतरुवर शाखा लेखनी पत्रमुर्वी।
लिखति यदि गृहीत्वा शारदा सर्वकालम्।
तदपि तवगुणानामीश पारं न याति॥३२॥

,,असित = کالا गिरि = پہاڑ (سربلند چوٹی) = پہاڑی چوٹی

= بنے = کیل रि سندھ = ہوئی

= دوات सुर = ادم درخت

कर = قلم पत्र = پیش = ...قلم ...

पत्र = پیڑ کاغذ उरवी = وہ ... लि = ...

= ... गृ = ... = ... سوتی ...

= ... = ... तव

= ... = ...

श्रीअसुर सुर मुनीन्द्रैर् चितस्येन्दुमौलेः - ग्रथित गुणमहिम्ना निर्गुणस्ये श्वरस्य
सकलगुणवरिष्ठः पुष्पदन्ताभिधानो रुचिरमलघुवृत्तैः स्तोत्रमेतच्चकार:
॥३३॥

,,प = اثر = ... = ...

प्र = ... = ... = ...

गृ ... ... = ...

स = ... = ...
... प ...

रुचिर = ... फलद

यकारः =

अहरहरनवद्यं धूर्जटेस्तोत्रमेतत् पठति परमभक्त्या शुद्धचित्तः पुमान्यः
स भवति शिवलोके रुद्रतुल्यस्तथाऽत्र प्रचुरतरधनायुः पुत्रवान्कीर्तिमांश्च
॥३४॥

पुम

स =

पच

महेशान्नापरो देवो महिम्नो नापरा स्तुति
अघोरान्नापरो मन्त्रो नास्ति तत्त्वं गुरोः परम ॥३५॥

दीक्षा दानं तपस्तीर्थं ज्ञानं योगादिका क्रिया:
महिम्नस्तव पाठस्य कलां नार्हन्ति षोडशीम् ॥ ३६ ॥

कुसुमदशननामा सर्व गन्धर्वराजः
शशिधरवरमौलेर्देवदेवस्स दास:
स खलु निजमहिम्नो भ्रष्ट एवास्य रोषात् -
स्तवनमिदमकार्षीद् दिव्यदिव्यं महिम्नः ॥ ३७ ॥

सुरमुनिनरपूज्यं स्वर्गमोक्षैकहेतुम
पठति यदि मनुष्यः प्राञ्जलिर्नान्यचेताः
व्रजति शिव समीपं किन्नरैः स्तूयमानः
स्तवनमिदममोघं पुष्पदन्त प्रणीतम्॥ २८